GUY RACHET

KEFREN și DIDUFRI

Piramida neterminată

LUCMAN

GUY RACHET

KEFREN ŞI DIDUFRI

Piramida neterminată

***

SERIA *„ROMANUL PIRAMIDELOR”*

Rezumatul primelor două volume

(Keops şi conjuraţia ibisului, Keops şi Marea Piramidă)

Acum mai bine de patruzeci şi cinci de secole, Snefru domnea peste Egiptul pacificat, care se întindea de la prima cataractă până la Marea Mediterană. Sora şi soţia sa, Hetep-heres, i-a dăruit doi fii, Keops şi Rahotep, şi două fiice, Meritites şi Neferkau; iar o altă soţie i-l dăruise pe Nefermaat, numit Neferu. Keops, moştenitorul legitim, s-a căsătorit cu sora lui, Meritites, care i-a dăruit trei fii, Kawab, Baufre şi Djedefhor, numit Hori, şi o fată, Meresankh. Keops, care era apropiat de popor şi nu părea interesat de regalitate, îl avea drept rival pe Neferu. Acesta urzea intrigi ca să devină moştenitorul oficial al tronului. Dar, în acelaşi timp, Snefru însuşi şi Keops au fost victimele unor tentative de asasinat puse la cale de un personaj misterios, care acţiona din umbră. Keops, susţinut de mama sa, care îl voia pe tronul celor Două Regate, a fost iniţiat în misterele divine în marile

temple din Egipt, la Heliopolis şi Hermopolis, în vreme ce membrii clerului din Memfis, capitala Egiptului, unelteau în favoarea lui Neferu. Între timp, Keops s-a îndrăgostit de fiica unui mare demnitar al regatului, Henutsen, a făcut-o a doua sa soţie şi aceasta i-a dăruit, şi ea, trei fii, Kufukaf, Kefren, Minkaf, şi o fiică, Khamernebti. Henutsen se va dovedi o femeie îndrăgostită şi activă. Ea va face tot ce-i va sta în putinţă ca să descopere cine se ascunde sub masca bărbatului care a reuşit să asasineze mai multe persoane din anturajul regal, dar l-a ratat pe Keops, pe care l-a atacat cu ocazia şederii la Abydos.

Trimis apoi de tatăl său, Snefru, să aducă lemn din Fenicia, pentru construirea piramidelor, Keops a întâlnit-o acolo pe cea care va deveni a treia sa soţie, o femeie blondă, de o frumuseţe tulburătoare, care îi va domina viaţa, Nubet. A doua soţie, Henutsen, va încerca să-l găsească pe autorul complotului care fusese gata să ducă la moartea soţului ei şi va intra în vârtejul unor aventuri ciudate. Moartea neaşteptată a lui Snefru va accelera cursa pentru tronul lui Horus, învingător fiind Keops. După ce devine rege, acesta îşi va consacra întreaga domnie operei vieţii sale, construirea unei piramide extraordinare, care va fi înainte de orice un templu iniţiatic consacrat zeului universal.

Copiii avuţi cu diferitele sale soţii au crescut şi sunt prinşi şi ei în competiţia pentru coroana Egiptului, îndeosebi împotriva unui nou-venit, Didufri, fiul dăruit regelui de străina Nubet, împreună cu alte două fete, Khentetenka şi Hetep-heres II, şi care urzea intrigi ca să devină prinţ moştenitor. Dar Keops nu reuşea să se

hotărască pe cine să aleagă pentru a deveni viitorul rege, care ar fi trebuit să fie Kawab, fiul său cel mare. Printr-un şir de întâmplări nefericite, se pare, cei trei fii mai mari, Kawab, Baufre şi Kufukaf, numiţi în ranguri importante, vor muri înaintea tatălui lor, care va lua hotărârea de a-l proclama moştenitorul tronului pe Didufri. Dintre cei trei fii care i-au mai rămas, numai Kefren putea fi un pretendent periculos: Minkaf era cel mai mic şi Djedefhor, rămas celebru în tradiţia egipteană, era preocupat de căutarea înţelepciunii. Ceea ce nu-l va împiedica să se îndrăgostească de o tânără dansatoare din templul lui Isis, din vecinătatea Marii Piramide, Persenti. Aceasta este fiica unui ebenist, Şedi. Ca să o seducă doar prin propriile sale calităţi, nu prin prestigiul rangului, Djedefhor s-a înscris la şcoala de dans a templului, ca fiu al unui grădinar şi al unei servitoare. Henutsen, „mama vitregă", care îi poartă o mare afecţiune şi căreia îi plăceau intrigile, a acceptat să se dea drept aşa-zisa lui mamă, servitoarea. Dar Didufri, îndrăgostit şi el de Persenti, va încerca prin toate mijloacele să-i despartă pe iubiţi, şi va reuşi. În timp ce Henutsen şi Djedefhor încep să o caute pe tânăra fată care dispăruse, Keops este găsit într-o dimineaţă, aşezat într-un jilţ din grădină, „nemişcat, cu mâinile pe genunchi, cu ochii deschişi, încremenit în eternitate".

CAPITOLUL I

Ciudate au fost ceremoniile care au urmat intrării lui Keops în eternitate. Nimeni nu a putut să spună dacă a fost cu adevărat mumificat. În orice caz, nu o mumie

înfăşurată în bentiţe a fost dusă în procesiune spre Piramida Orizontul lui Kufu. Ai fi putut crede că era mai curând o nouă încoronare. Trupul neînsufleţit al regelui fusese îmbrăcat în veşmânt alb, pe cap purta *pschent*-ul, coroana dublă formată din mitra semeaţă de culoare albă inserată în coiful roşu, cu partea de sus aplatizată, având în spate o prelungire înaltă, iar în mâinile încrucişate pe piept strângea toiagul şi biciul. Regele defunct stătea drept, aşezat pe un tron din lemn de cedru acoperit cu foiţe de aur, ridicat pe o litieră purtată de doisprezece bărbaţi robuşti, fiecare având pe chip una dintre măştile marilor divinităţi ale Egiptului. Cortegiul nu avea nimic grandios, nu amintea prin nimic de procesiunea măreaţă care însoţise jubileul regelui, şi nici de cea de la funeraliile zeului Snefru sau ale Marii Soţii Regale Hetep-heres. În frunte mergeau primii preoţi ai templelor lui Atum-Ra din Heliopolis, Toth din Hermopolis, Osiris din Abydos, Hathor din Denderah şi Horus din Behedet. În faţa litierei, păşeau fiii Maiestăţii Sale; nu mai erau decât trei, şi mergeau unul lângă altul: Djedefhor, Minkaf şi Didufri. Ceilalţi fraţi mai mari porniseră înaintea tatălui lor pe drumul spre Amenti, în timp ce Kefren, instalat în provincia sa Elefantina, nu putuse să fie anunţat de trecerea tatălui său dintr-o lume în alta, deoarece ceremonia avea loc la doar două zile după ce Maiestatea Sa fusese găsit încremenit într-un jilţ, în grădina sa închisă.

Cele trei regine veneau în urmă, pe jos, dar nu plângeau, ci aveau, după cum ceruse Keops, feţele vesele. Nu fusese chemată nicio bocitoare.

Nu era vorba de funeralii, ci de o apoteoză.

În spatele reginelor, păşeau servitorii cei mai apropiaţi ai regelui şi Prietenii săi. Cortegiul era încheiat de muzicante, cu fluiere, tamburine, harpe mici şi chimvale, ale căror melodii ritmau sărituriile şi mişcările dansatoarelor, toate de la şcoala templului lui Isis.

Ceremonia şi ceea ce urmase fuseseră stabilite de Keops însuşi, care îi încredinţase lui Djedefhor grija pentru împlinirea dorinţelor regale. Prinţul jurase tatălui său că va fi garantul şi executorul edictelor sale de dincolo de mormânt. Cu câteva zile înainte de transfigurarea sa, ca şi cum ar fi prevăzut acest sfârşit foarte apropiat, Keops poruncise închiderea intrării canalului subteran. Se provocase prăbuşirea marginii falezei care domina joncţiunea sa cu lacul de acces: acolo fuseseră adunate pământul şi rocile scoase din subteran şi din canale, pentru ca masa de materiale să fie suficientă să formeze un dop atât de mare, încât să fie nevoie de mii de oameni ca să străpungă o altă deschizătură, canalului subteran tăindu-i-se astfel orice legătură cu apele exterioare, orice posibilitate de acces, cu excepţia galeriei adânci a piramidei. De asemenea, ceruse să fie transportate în gropile rezervate, amenajate la poalele piramidei, cele două mari bărci din lemn, destinate să asigure navigaţia simbolică a regelui divin în cer, alături de tatăl său, Ra.

Aşadar, în direcţia monumentului, urmând drumul pietruit care lega templul de jos cu templul de primire, înainta cortegiul acela plin de seninătate. O rampă de pământ fusese amenajată ca să uşureze accesul la

intrarea galeriilor piramidei, situată la înălţime, pe partea dinspre nord a edificiului. Cortegiul se opri la poalele pantei. Purtătorii aşezară litiera jos, apoi doi tineri robuşti ridicară tronul pe care stătea Keops, nemişcat, rigid, ca să-l ducă în piramidă, în urma celor trei prinţi şi a primilor preoţi ai templelor. Apoi veneau reginele, dar nicio altă persoană care participase la cortegiu nu a primit încuviinţarea să pătrundă în galerie. Astfel că nu s-a ştiut niciodată ce s-a întâmplat cu regele. Unii, care cunoşteau existenţa lacului subteran şi a sanctuarului construit pe insula secretă, au pretins că acolo fusese dusă Maiestatea Sa şi depusă în sala centrală, în cuva iniţiatică aflată în acel loc. Alţii au spus că, în realitate, în sala din mijloc a piramidei fusese dus corpul zeului, ca să fie cu adevărat mumificat şi apoi aşezat în mormântul de piatră din sala superioară. Dar, de fapt, profanul nu a ştiut niciodată ce s-a petrecut cu adevărat, pentru că iniţiaţii, membrii familiei regale şi preoţii care însoţiseră trupul neînsufleţit al regelui în locuinţa sa secretă pentru veşnicie nu au spus niciodată ce se întâmplase, nu au dezvăluit misterul sfârşitului zeului viu, Keops, iubit de Khnum.

Tot potrivit dorinţelor regale, cărora nimeni nu a îndrăznit să li se opună, Didufri a fost urcat pe tron sub numele de Horus Kheper, în a treia zi care a urmat ceremoniei de apoteoză a regelui devenit zeu nemuritor. Urcarea pe tron s-a făcut fără ceremonial, în grabă, ca şi cum noul prinţ moştenitor s-ar fi temut că, dacă ar fi întârziat cu pregătirile ceremoniilor încoronării şi ar fi uzat de prea mult fast, ar fi stârnit intervenţia unui

competitor periculos sau mai-marii regatului ar fi avut astfel timp să reacţioneze şi să se opună la ceea ce unii considerau a fi o uzurpare. Dar cel mai mult se temea de fratele său Kefren, căci, dacă acestuia i-ar fi trecut prin minte să revendice dubla coroană, ar fi fost susţinut de majoritatea demnitarilor ţării şi, în plus, dispunând de o armată, avea şi mijlocul de a-şi impune voinţa. Trebuia să se mişte repede, motiv pentru care se ferise să trimită mesageri care să-i aducă la cunoştinţă moartea regelui. Djedefhor însuşi, ocupat mai mult de iubirea lui nefericită decât de faptele fratelui său, aflase cu surprindere că acesta organizase ceremonia încoronării fără să-l anunţe şi fără să invite mulţi dintre foştii Prieteni ai regelui defunct, de opoziţia cărora se temea. Au fost prezenţi doar cei cărora le câştigase fidelitatea. Astfel, pusese întreaga ţară în faţa faptului împlinit, ştiind că, după ce-şi aşezase pe cap dubla coroană, niciun mare demnitar nu va îndrăzni să se ridice împotriva noului suveran al celor Două Regate.

Henutsen însăşi fusese luată pe neaşteptate: se afla în propriul palat de la Memfis când fiul ei Minkaf venise să o anunţe că se încheiase ceremonia încoronării şi, cu acest prilej, fusese el însuşi numit în mod oficial vizir, gest prin care satisfăcea dorinţa fratelui său vitreg, conferindu-şi, prin prezenţa sa, o nouă legitimitate. Meritites, în seara intrării lui Keops în locuinţa sa misterioasă, fusese cuprinsă de o stare proastă şi se culcase, astfel încât era chinuită de febră în pat în momentul ceremoniei de încoronare, care încălca drepturile legitime de frate mai mare ale ultimului ei fiu,

Djedefhor. Acesta însă nu-şi bătuse capul cu revendicarea tronului de la care fusese exclus de tatăl său, cu atât mai mult cu cât mintea şi inima îi erau chinuite de o grijă mult mai importantă, după părerea lui. Deşi avea cea mai mare încredere în Henutsen, era prea nerăbdător să o găsească pe Persenti ca să aştepte veşti de la mama sa vitregă. Îşi încercase mai întâi şansa pe lângă Inkaf, fratele lui Şedi şi aşa-zisul său tată.

— Inkaf, îi zisese el, nu ştii cumva unde ar putea să-şi ascundă fratele tău fiica? Îţi imaginezi la ce persoană din anturajul lui s-ar fi putut refugia?

— Stăpâne, îi răspunsese Inkaf, mi-ar fi tare greu să-ţi răspund. Singura persoană pe care o cunosc cu adevărat este tatăl nostru, Ptahmaau. Crede-mă că m-am grăbit să-l vizitez şi să-l întreb, dar mi-a răspuns că nu poate să-mi spună nimic. L-am asigurat de sinceritatea ta, de dorinţa de a te căsători cu nepoata lui, ceea ce l-a măgulit, şi mi s-a părut întristat că nu putea să facă nimic. Am intervenit şi la fratele meu, dar m-a dat afară, ca pe un amărât, ca pe un cerşetor, reproşându-mi că m-am pretat la o astfel de înşelătorie. Am încercat să-i spun că nu avea niciun motiv să fie nemulţumit, că erai hotărât să te căsătoreşti cu nepoata mea, dar nu m-a ascultat. Doar Henutsen are destulă autoritate asupra lui ca să-l convingă să dezvăluie locul unde se ascunde fata lui.

Numai că, atunci când Henutsen se dusese la casa lui Şedi, a doua zi după încoronare, găsise uşa încuiată. După ce bătuse zadarnic, întrebase vecinii, dar aceştia nu putuseră să-i spună nimic, deoarece, cu o seară înainte,

stăpânul casei se afla acolo şi văzuseră lumină.

— Probabil că au plecat la prima oră a dimineţii, fără să-i poată vedea nimeni, îi spusese unul dintre vecini.

Surprinsă de această plecare grabnică, Henutsen se duse imediat la Ptahmaau. Acesta se înclină în faţa reginei, ridicând braţele, îi oferi un scaun şi bere.

— Ptahmaau, îi zise ea, atitudinea lui Persenti mă uimeşte şi cea a lui Şedi mă nedumereşte şi mă supără. După dorinţa zeului, fiica lui este îndrăgostită de un tânăr mistuit de focul iubirii, iar acest tânăr nu este un simplu scrib sau un dansator, ci fiul regelui, propriul meu fiu vitreg şi chiar moştenitorul legitim al tronului lui Horus. Şi ce face această prostuţă supărăcioasă de Persenti, când a aflat că acela care o iubeşte este prinţ regal? Fuge, refuză să-i spună lui Hori unde se ascunde!

Am venit la tine şi îţi poruncesc să-mi spui unde o pot găsi pe această fată nătângă.

— Henutsen, stăpână divină, nu te mânia! O imploră Ptahmaau. Dacă Persenti a fugit, dacă n-a vrut să-l vadă pe prinţ, dacă s-a ascuns ca o broască-ţestoasă care sare în mlaştină ca să fugă de şerpii ce stau la pândă, înseamnă că inima ei a fost rănită. Trebuie să ştii că o tânără din anturajul ei i-a spus nu doar cine era în realitate Hori, ci şi că a făcut cu fratele lui, Maiestatea Sa care este acum pe tronul celor Două Regate, o prinsoare ca să o seducă, dându-se drept un băiat sărac. Asta i-a spus tatălui ei Şedi şi asta mi-a spus el mie. Ba chiar a adăugat că Hori s-a jucat cu familia noastră, că niciodată, bineînţeles, un prinţ de sânge nu se va căsători cu o biată fată ca Persenti, fiica unui simplu ebenist.

— Ptahmaau, zise Henutsen mânioasă, ar fi trebuit deja să înţelegi că, dacă acesta ar fi fost adevărul, niciodată n-aş fi intrat în acest joc, niciodată nu i-aş fi îngăduit lui Djedefhor să se poarte astfel. Trebuie să-mi spui unde o pot găsi pe Persenti. Este important să afle adevărul. Vreau să ştiu cine i-a vorbit astfel, dispreţuind-o pe Maat şi divina ei mânie, căci sunt destul de puternică pentru a o pedepsi pe această fiică a lui Seth, care a scornit o minciună. Probabil că era geloasă pe Persenti!

— Despre asta nu pot să-ţi spun nimic. După cum nu pot să-ţi dezvălui locul unde se află fiul meu şi Persenti. Uite, mai adineauri, un tânăr, pe care nu-l cunosc, a venit să-mi aducă un mesaj scris de mâna lui Şedi, pe un ciob de vas.

Vorbind astfel, se duse să ia o bucată de argilă arsă, uşor curbată, pe care fuseseră scrise câteva cuvinte cu cerneală roşie. Henutsen putu să afle că Şedi, ca să nu fie forţat să-şi trădeze fata căreia îi jurase că nu va spune nimănui locul unde se retrăsese, luase hotărârea să se odihnească o vreme, tocmai alături de Persenti, pretinzând că o apără împotriva tuturor celor ce ar fi vrut să o răpească.

— Poţi vedea, zise Ptahmaau, după ce Henutsen îi dădu înapoi ciobul de vas, că nu-mi spune nimic despre locul unde s-a dus. Nici eu nu ştiu ce să cred, pentru că fiul meu nu are obiceiul să se comporte astfel. Sunt surprins că a plecat atât de repede, că nu m-a anunţat decât prin acest mesaj adus nu de unul dintre servitorii lui, ci de un băiat pe care nu-l cunosc. Ca şi cum ar fi fost obligat să

facă asta foarte repede, fără să aibă timp să vină la mine şi să-mi spună unde pleacă.

Henutsen păstră un moment de tăcere, uimită şi ea de purtarea lui Şedi. Un comportament mai potrivit lui Inkaf decât fratelui său cel mare.

— Ptahmaau, nu-ţi imaginezi unde ar fi putut să se refugieze Persenti? Întrebă ea. Poate la o prietenă sau la cineva din familie?

— Îmi imaginez, dar cunoşti familia… Mai sunt eu şi Inkaf, nimeni altul. Din păcate, nu ştiu nicio prietenă de-a ei. Dacă are vreuna, atunci trebuie căutată la templul lui Isis. Acolo sau la familia mamei sale. Eu nu cunosc pe nimeni. Iu, nora mea, mama tinerei Persenti, lucra în atelierele regale, dar le-a părăsit după căsătorie. Cine-i sunt părinţii? Cine era tatăl ei? Cine e mama ei? N-am ştiut niciodată, nu i-am văzut niciodată. Singurul lucru pe care pot să-l spun este că nu locuiesc la Memfis. După câte am înţeles, trăiesc într-un târguşor, în provincia Sebennitos, în Egiptul de Jos.

— Ştii dacă tatăl lui Iu mai trăieşte? Îi cunoşti numele? Ştii cu ce se ocupă? E artizan ca tine sau ţăran?

— Nu pot să răspund la niciuna dintre întrebările tale. Ştii că m-am opus acestei căsătorii. De aceea n-am vrut să aflu nimic despre familia soţiei lui Şedi. Pentru asta, fiul meu s-a despărţit de mine şi şi-a făcut propriul atelier; de atunci, ne-am văzut foarte rar şi niciodată n-am mai vorbit despre căsătoria lui.

— Mă voi duce la sora mea, Meritites. Ea conduce atelierele regale, poate îmi va putea spune unde trăiesc părinţii lui Iu.

— Poate, zise Ptahmaau pe un ton sceptic, înclinându-se. Dacă îţi închipui că o soţie regală poate să cunoască toate femeile care lucrează în atelierele regale şi să se intereseze de familiile lor…

Întorcându-se în reşedinţa ei, Henutsen se gândi la ultimele cuvinte ale lui Ptahmaau şi-şi zise că, într-adevăr, ar fi fost de mirare ca Meritites să poată şti unde locuiau părinţii lui Iu, mama frumoasei Persenti, cu atât mai mult cu cât părăsise atelierele de mult timp. Se duse totuşi la Meritites, pe care o găsi culcată pe pat în camera sa deschisă spre grădina reşedinţei.

— Henutsen! Exclamă prima soţie. Ce bine îmi pare că te văd! Mă simt încă foarte obosită. Boala asta m-a doborât…

— Merit, răspunse Henutsen, aşezându-se lângă ea, mă bucur că te văd mai bine, chiar dacă încă mai eşti în pat.

— Astăzi m-am ridicat puţin. Vorbeşte-mi mai întâi despre treburile familiei noastre. Aşadar, Didufri s-a urcat pe tronul lui Horus, după cum a vrut fratele nostru, zeul nemuritor?

— S-a temut atât de tare că se va împiedica de treptele tronului, încât a scurtat ceremonia şi, cât să scoţi un oftat, şi-a şi pus coroana pe cap. În locul fiului tău, Djedefhor.

— Hori a spus totdeauna că nu vrea tronul! Şi n-am să-l împing eu să ceară dubla coroană! Ai văzut şi tu cât de nefericite sunt soţiile suveranilor celor Două Regate. Tocmai vorbeam despre asta cu Meretptah. Nu e zi să nu aducă mulţumiri zeilor că nu l-au lăsat pe Neferu să urce pe tron. A fost totdeauna doar al ei, pentru că, şi atunci

când era guvernator la Elefantina, rareori pleca undeva fără ea şi părăsea reşedinţa doar ca să meargă la vânătoare. Şi-a petrecut viaţa distrându-se pe cinste cu acest soţ pe care îl iubeşte tare mult, iar acum, când s-a întors la Memfis şi a scăpat de grijile administrative, se bucură zi de zi de reşedinţa pe care le-a dăruit-o Keops. Şi la fel s-ar fi întâmplat cu sora ei, Neferet, dacă nu ar fi dat peste un soţ ambiţios şi nebun ca bietul meu frate Rahotep, care şi-a încheiat atât de tragic scurta existenţă de pretendent secret la tronul lui Horus. Îmi pare bine pentru dragul meu Hori şi, cum ştiu că şi tu îl iubeşti la fel de mult, dacă nu chiar mai mult decât pe propriul tău fiu Kefren, ar trebui să te bucuri ca şi mine că Didufri şi-a atribuit neplăcerile de a fi zeu. Şi nici că se putea mai bine pentru draga mea Meresankh, pentru că, neputând să-şi sufere soţul, nu-i rămâne decât să fie încântată văzându-l că s-a instalat în Marele Palat. În felul ăsta nu-i va mai păsa de ea nici cât de o smochină! Se va mulţumi s-o păstreze ca primă soţie, pentru că prin ea îşi legitimează pretenţiile la dubla coroană. Am auzit că voia să se însoare cu amândouă surorile în acelaşi timp, Khentetenka şi Hetep-heres, nurorile noastre.

— Aşa e vorba. Dar sunt sigură că frumoasa Khentetenka îl urăşte şi e îndrăgostită de mult timp de Kefren. Ştii foarte bine că stătea mai mult în patul lui decât în cel al fiului meu mai mare… Lucru lesne de înţeles, pentru că bietului meu Kufukaf nu-i era deloc pe plac sexul nostru. Dar să lăsăm astea. Ştii că fiul tău Hori s-a îndrăgostit de o fată încântătoare…

— E vorba de acea dansatoare?

— E o dansatoare minunată!

— Este oare de ajuns pentru singurul prinţ din familie în venele căruia curge sângele zeului?

— E de ajuns ca să fie îndrăgostit nebuneşte. Restul are prea puţină importanţă. E atât de trist, bietul tău fiu, încât trebuie neapărat s-o găsim pe fata asta care a fugit de el.

— Zău? Şi de ce, mă rog? Un prinţ nu-i era de ajuns? Poate vrea un rege?

— Merit, tu n-o cunoşti pe fata asta, aşa că nu poţi s-o judeci. Fiul tău o iubeşte, asta trebuie să conteze pentru tine.

— Henutsen, nu vreau să te jignesc, înţeleg că pentru tine ăsta e motivul cel mai important, dar pentru mine, care m-am căsătorit cu fratele meu doar de nevoie…

— Merit, nu mă jigneşti, dar nu te cred când vorbeşti astfel. Este adevărat că te-ai căsătorit cu Keops din voinţa tatălui tău, zeul Snefru, dar erai îndrăgostită de el, la fel cum eram şi eu.

Aşa că poţi la fel de bine ca mine să recunoşti că, în cazul unei uniri, oricare ar fi ea, dragostea trebuie să fie primul temei, dacă nu singurul. Acum, dacă ţii cu adevărat la fiul tău, trebuie să-l ajuţi s-o găsească pe această Persenti, ca s-o facă stăpâna casei sale, după cum îşi doreşte.

Meritites oftă şi se predă, fără să mai discute, fie de oboseală, fie de lene.

— Nu pot să fac mare lucru. Îl voi chema la mine pe cel care conduce atelierele de ţesut şi îi voi cere să-i întrebe pe muncitori dacă îi cunosc pe Iu şi pe părinţii ei.

— Mulţumesc, Merit. Nu-ţi cer mai mult. De altfel, sunt destul de mirată că Hori n-a venit deja la tine să-ţi ceară ajutorul.

— Ştii bine că Hori vine mai degrabă la tine decât la mine. Dar nu sunt geloasă, fii liniştită! Copiii noştri ne părăsesc şi, curând, vom fi singure amândouă.

— Ba nu, Merit. Trebuie să învăţăm să trăim departe de copiii noştri, ceea ce ne va permite să ne bucurăm mai mult de prezenţa lor când vor fi lângă noi. Trebuie mai ales să avem dorinţa să facem din viaţa noastră o frumoasă sărbătoare. Ca şi fratele tău Neferu, trebuie să ştii şi tu să guşti din ea ca dintr-o prăjitură bună, s-o bei ca pe un vin ameţitor. Stai prea mult închisă în palatul tău, prea închisă în tine. Şi nu te mai îndopa cu smochine şi prăjituri! Ai să te simţi mult mai bine! Încearcă să te bucuri de plăcerile vieţii şi în alt fel.

— Zău, Henutsen, te admir! Dar eu nu mă simt în stare să-mi petrec timpul cu tot felul de intrigi, jucându-mă cu viaţa. N-am curajul şi nici nepăsarea ta.

— Trebuie să te trezeşti, Merit. Vorbeşti de intrigi? Asta şi trebuie să facem, acum când Didufri a uzurpat, precum Seth, coroana lui Horus. Vom unelti pentru căderea uzurpatorului, ca să redăm fiilor noştri coroana celor Două Regate.

CAPITOLUL II

În dimineaţa aceea, după ce se duse la Piramida Orizontul lui Keops, ca să oficieze cultul zilnic al regelui defunct, Djedefhor se grăbi să ajungă la templul lui Isis. În ajun, o întâlnise pe Henutsen, care, după ce-i povestise

ce făcuse în cursul zilei, îl sfătuise:

Du-te pe la şcoala de dans. Cu siguranţă că printre colegele frumoasei Persenti se află perfida care a făcut-o pe iubita ta să creadă că a fost victima unei prinsori între tine şi fratele tău Didufri. Nu este imposibil ca Persenti să-i fi spus locul unde voia să se retragă. Dintre fetele astea, nu e niciuna care s-a uitat la tine astfel încât să te facă să înţelegi că i-ar plăcea să facă împreună cu tine o „casă de plăcere”?

Djedefhor se gândi o clipă, apoi răspunse:

— Henutsen, dacă vreuna dintre dansatoarele şcolii lui Sebekni s-a uitat altfel la mine, n-am băgat de seamă, pentru că nu aveam ochi decât pentru Persenti. Dar vorbele tale trezesc în mine îndoiala. Am aflat de la Persenti că un bărbat puternic încercase prin toate mijloacele să o seducă, şi acest bărbat nu este altul decât Didufri. De aceea, îl bănuiesc că a trimis pe cineva să-i vorbească astfel iubitei mele ca să o îndepărteze de mine.

— Dacă aşa stau lucrurile, spuse Henutsen, n-ai niciun moment de pierdut, pentru că e posibil ca şi Didufri s-o caute pe Persenti ca să o răpească. Chiar de mâine trebuie să te duci la templul lui Isis şi să încerci să descoperi adevărul.

Djedefhor îl găsi pe Sebekni în mijlocul elevilor săi. Aceştia aflaseră adevărata identitate a fostului lor coleg, zărindu-l alături de fraţii săi la apoteoza regelui divin, tatăl lor. De aceea nu se mirară când maestrul lor îi veni în întâmpinare şi îl salută cu mult respect. Djedefhor îi răspunse la salut şi-l rugă să stea de vorbă cu el între patru ochi. Sebekni îl duse într-o sală închisă, unde

Djedefhor îi împărtăşi bănuielile faţă de o anumită elevă, ceea ce-l revoltă pe profesorul de dans. Se grăbi să se întoarcă în curte, unde îşi adună elevii şi spuse pe un ton ferm:

— Printre voi există o persoană care a greşit grav faţă de Maat. Printr-o minciună de care ar trebui să-i fie ruşine, a lăsat-o să înţeleagă pe fata noastră iubită Persenti că Hori, cu care se pregătea să se căsătorească, a râs de ea şi că era victima unei simple prinsori. Acesta a fost motivul plecării ei grabnice şi al dispariţiei sale, pentru că nimeni nu ştie unde s-a refugiat ca să-şi ascundă durerea. Dacă acela sau, mai curând, aceea care a fost în stare de o astfel de perfidie nu vine în faţa mea să recunoască şi să se umilească pentru a obţine iertarea mea şi a prinţului, să ştie că voi reuşi totuşi să o descopăr, chiar dacă ar fi să aştept întoarcerea tinerei Persenti. Atunci va trebui să se aştepte la ce e mai rău din partea mea, pentru că ne-am expune cu toţii mâniei lui Isis, dacă zeiţa ar vedea că în templul ei trăieşte o fiică a lui Seth, fără ca nouă să ne pese. Acum, răspândiţi-vă şi mergeţi în cămăruţele voastre. Vreau ca vinovata să vină în faţa mea, în camera mea, mai înainte ca soarele să ajungă la zenit. Dacă vine şi îşi mărturiseşte perfidia, va fi iertată şi nimeni nu-i va cunoaşte numele. Altfel, când o voi descoperi, va fi alungată din templu şi abandonată mâniei zeului şi răzbunării publice.

Aceste ameninţări au fost primite cu murmure, iar una dintre dansatoare ieşi din rând şi, întorcându-se spre colegii ei, zise:

— Dacă una dintre noi a putut face asta, orbită de Seth,

să meargă în faţa maestrului, căci asupra noastră ar putea să cadă răzbunarea lui Maat. Dar vrem să fie oricum alungată, căci toate i-am adus omagiul nostru lui Isis şi lui Maat intrând în această şcoală şi nu putem accepta printre noi un sperjur. Singura îngăduinţă faţă de ea, dacă recunoaşte, va fi evitarea infamiei, nefiind obligată să între în pământ de ruşine în faţa noastră. Numele ei nu va fi rostit, vom uita cine e şi ce-a făcut.

După ce elevii îi aprobară cuvintele, fiecare se întoarse în cămăruţa lui. Dar zadarnic aşteptară Djedefhor şi Sebekni apariţia vinovatei, astfel încât ajunseră la concluzia că trebuia să caute în afara şcolii persoana care vorbise cu Persenti.

— Nu sunt convins de asta, îi răspunse Sebekni. Şi să-ţi spun de ce. Persenti a părăsit brusc şcoala, fără să anunţe pe nimeni, deşi nu ieşise de aici de câteva zile. În acest timp, nimeni din exterior n-a putut să ia legătura cu ea. Iar dacă a aflat din afară ceea ce a crezut că e o înşelătorie din partea ta, de ce s-ar mai fi întors la templu şi ar fi plecat abia după câteva zile? Dacă nu mă înşel, iar perfida se află cu adevărat printre noi, fii sigur, stăpâne, că vom reuşi să o demascăm.

Iaset profită că a doua zi era o sărbătoare unde nu era nevoie de dansatoarele de la templul lui Isis şi, înainte de lăsarea serii, părăsi şcoala, împreună cu alte eleve, ca să petreacă după-amiaza în familie. Dar, în loc să se ducă la casa tatălui ei, care locuia într-un sat din vecinătatea Memfisului, se grăbi să ajungă la palat, după ce se convinse că nu era urmărită. La poarta palatului, se afla

permanent un ofiţer cu misiunea de a conduce la noul suveran persoanele care aveau cu el legături secrete. De aceea, tânăra dansatoare a fost imediat primită şi dusă în faţa lui Didufri, instalat în fosta grădină a lui Keops. Se bucura de blândeţea apusului în tovărăşia muzicantelor, dar, în penumbră, stătea un bărbat înalt, remarcabil pentru robusteţea corpului, acoperit doar cu o bucată simplă de pânză legată la brâu. Didufri îşi pusese toată încrederea în el şi-l făcuse garda lui de corp, care stătea tot timpul în apropierea stăpânului său şi dormea într-o cameră vecină cu a regelui.

— Stăpâne, zise Iaset, îngenunchind în faţa lui Didufri, vin în faţa Maiestăţii Tale la o oră atât de târzie pentru că servitoarea ta este ameninţată. Prinţul Djedefhor a venit dimineaţă la templu şi a vorbit cu profesorul nostru Sebekni. Acesta bănuieşte că una dintre noi a vorbit cu Persenti şi că ea este cauza plecării, a fugit sale de Djedefhor, fratele Maiestăţii Tale. Mi-e teamă ca Sebekni să nu reuşească să mă demaşte. Ce se gândeşte să facă Maiestatea Ta ca să-şi protejeze servitoarea, cea care îl iubeşte şi îi este devotată, cea care este gata să-şi dea viaţa pentru el?

— Gazelă mică, îi răspunse Didufri, mângâindu-i părul, de ce te poţi teme dacă eşti protejată de Maiestatea Mea? Această Persenti nu va putea să te demaşte, pentru că foarte curând se va afla lângă mine, în acest palat, şi nu se va mai întoarce niciodată în templul lui Isis.

— Maiestatea Sa se gândeşte să o ia lângă ea? Şi ce va face cu servitoarea lui credincioasă?

— Şi tu vei fi lângă mine. Află că Maiestatea Mea se

gândeşte la viitorul tău. Deocamdată, du-te acasă, la locuinţa părinţilor tăi, şi alungă teama din suflet.

— Acum, când Maiestatea Ta stă pe tronul lui Horus, îşi va ţine promisiunea? Stăpâne, nu-i în interesul tău să o faci pe servitoarea ta a doua ta soţie, după regina Meresankh, după cum mi-ai promis într-o zi?

— Mi se pare că ţi-am spus că vei fi alături de mine, că mă gândesc la viitorul tău, răspunse regele. Nu-ţi ajunge?

— Aceste cuvinte sunt de ajuns ca să o facă fericită pe servitoarea Maiestăţii Tale, pentru că înţeleg că voi deveni a doua ta soţie, după cum mi-ai promis.

— Bine, bine. Acum du-te acasă şi vezi să nu fii văzută ieşind din palat.

După ce Iaset plecă, Didufri bătu din palme. Servitorul din umbră veni imediat în faţa regelui.

— Upeti, îi zise cu glas scăzut regele, ai grijă de servitoarea Maiestăţii Mele, de această Iaset, care începe să mă agaseze.

Abia după câteva zile a fost găsit în Nil cadavrul dansatoarei, printre tufele de trestii şi papirus. Nimeni nu remarcă dunga din jurul gâtului, care ar fi putut să facă să se creadă că fusese mai întâi sugrumată şi apoi aruncată în apă. În ciuda ororii acestei drame, familia se bucură că fata nu fusese devorată de crocodili sau de peştii carnivori şi că trupul, găsit intact, a putut fi îngropat potrivit riturilor. Niciunul dintre elevii lui Sebekni nu s-a gândit o clipă că Iaset ar fi putut să fie cea care o minţise pe Persenti şi au participat la ceremonia funebră, iar fetele au dansat pentru moartă, lamentându-se pentru soarta ei atât de tristă.

Djedefhor nu ştiu însă nimic despre această dramă, pentru că plecase deja din Memfis.

În ziua care urmase vizitei lui Djedefhor la templul lui Isis, trimişii de la Marele Palat au venit în faţa prinţului, la voinţa sa. Djedefhor se afla în grădină, împreună cu mama sa şi cu Henutsen. Meritites o chemase la ea pe cea care conducea atelierele regale şi îi pusese întrebări despre mama frumoasei Persenti.

— Nu ştiu unde locuiesc părinţii ei, răspunsese ea, dar cred că pot găsi pe cineva care să-mi spună. E vorba de o fostă colegă a acestei Iu, care a fost uneori la ea acasă, în satul din nord unde s-a născut. Una dintre lucrătoarele noastre o cunoaşte, va şti s-o găsească şi o voi aduce în faţa ta, ca să-ţi dea lămuririle dorite.

Meritites se dusese atunci la fiul ei, împreună cu Henutsen, care era îngrijorată de dispariţia lui Şedi şi a familiei sale, ca să-i aducă vestea cea bună.

Trimişii palatului au fost duşi în faţa lui Djedefhor şi a celor două regine. Se înclinară şi mai-marele lor grăi:

— Stăpâne, zise el, sunt trimis de Maiestatea Sa, pentru că regele nostru şi-a manifestat dorinţa să-şi vadă fratele înaintea sa.

— Când doreşte fratele meu să vin la Marele Palat? Întrebă Djedefhor.

— Chiar acum. Maiestatea Sa se află în sala tronului şi acordă audienţe.

— Ştii ce doreşte fratele meu?

— Maiestatea Sa nu i-a spus nimic servitorului său despre intenţiile pe care le are.

— Bine, acum stau de vorbă cu Marea Soţie Regală, mama mea, şi cu regina Henutsen. Voi veni la Marele Palat imediat ce termin.

— Stăpâne, iartă-mă, dar regele ne-a poruncit să ne întoarcem cu tine, neîntârziat.

— Fratele meu mezin, născut dintr-o străină, nu are întâietate faţă de regine, primele soţii ale zeului Keops, tatăl meu, replică Djedefhor.

— Stăpâne, singurul lucru pe care îl ştim este că zeul care stă pe tronul lui Horus este Maiestatea Sa Horus Kheper şi că el este mai presus de regine.

— Cum îndrăzneşti să spui că acest fiu al unei străine ar putea avea întâietate faţă de mama mea, fiica zeului Snefru, cea prin care legitimitatea este transmisă din mamă-n fiu?! Izbucni scandalizat Djedefhor, ridicându-se din jilţ.

Dar Meritites îl linişti.

— Fiule, nu respinge, din pricina mâniei, înţelepciunea cu care te-ai hrănit din copilărie. Didufri a fost numit de fratele meu regele, şi este, deocamdată, rege.

— Meritites are dreptate, spuse şi Henutsen. Mergi în faţa lui Didufri cât se poate de liniştit. Nu-i da motive să provoace, din prostie, un incident care ar putea să fie cauza unei mari tulburări în ţară. E cum nu se poate mai adevărat că s-a urcat pe tronul lui Horus ca un hoţ, dar toţi marii demnitari ai ţării pe care nu i-a corupt îi sunt ostili, şi fratele tău Kefren, cel care stăpâneşte sudul Egiptului, este singurul care are o armată puternică, bine întreţinută şi călită în lupte.

Aceste cuvinte, pline de ameninţări, se adresau în

realitate trimişilor regelui şi îi aminteau lui Djedefhor că nu era un simplu particular izolat.

Prinţul se hotărî să-i urmeze pe mesageri. Urcară în marea barcă regală care îi aştepta, legată la cheiul regal al portului Per-nufer, ca să ajungă în portul Marelui Palat. Pe toată durata călătoriei, Djedefhor păstră tăcerea, Observându-i pe trimişii fratelui său. Nu-i cunoştea; avea de-a face cu noi recruţi, probabil foarte devotaţi regelui. După ce debarcară, mai-marele mesagerilor porni înainte, ca să-i anunţe Maiestăţii Sale sosirea fratelui său. Didufri stătea în marea sală de audienţe, pe tronul ocupat altădată de Keops. Îl avea alături pe Minkaf, vizirul lui, în timp ce curtenii şi Prietenii lui stăteau în picioare în sală. Mai-marele mesagerilor se prosternă în faţa regelui, apoi se apropie de el ca să-i şoptească, ferit de urechile curtenilor, cuvintele rostite de prinţ şi de Henutsen.

— Adevărul e, îi zise Didufri lui Minkaf, că mama ta e pentru noi o ameninţare. Vezi bine că nu ezită să fie arogantă faţă de Maiestatea Mea.

— Frate şi stăpâne, îi răspunse Minkaf, este adevărat că mama are o fire neînduplecată şi se bucură de un foarte mare prestigiu în această ţară, cu atât mai mult cu cât fratele meu cel mare e atât de puternic în provincia lui.

— Ştiu asta, şi este una dintre marile mele preocupări, recunoscu Didufri.

— Maiestatea Ta trebuie să arăţi că nu te-ai supărat, că nu iei seama la vorbele agresive ale mamei mele. Ştiu foarte bine că un război deschis între tine şi ea ar putea

să se întoarcă în defavoarea ta. Trebuie să acţionezi cu mare prudenţă, pentru că e foarte adevărat că cei mai mulţi demnitari din cele Două Regate nu-ţi sunt favorabili.

Didufri se încruntă auzind aceste sfaturi, pe care le ştia îndreptăţite, dar care îi răneau orgoliul.

— Să fie adus prinţul în faţa mea! Porunci Didufri.

Djedefhor intră în sală, cu capul sus, şi îşi salută fratele.

Dar acesta îi zise cu severitate:

— Servitorule, nu ştii că trebuie să te prosternezi în faţa maiestăţii unui zeu?

Aceste cuvinte îi îngheţară pe cei de faţă, fiecare aşteptând reacţia lui Djedefhor.

— Didufri, răspunse prinţul, nu sunt servitorul tău, sunt fratele tău mai mare. Niciodată tatăl nostru nu a cerut fiilor lui să se prosterneze în faţa Maiestăţii Sale. Nu voi începe să mă înjosesc prosternându-mă în faţa ta.

Faţa regelui se crispă şi se înroşi de mânie.

— Zeul Keops a făcut cum i s-a părut lui bine. Dar Maiestatea Mea a hotărât să schimbe orânduiala. De acum încolo cer ca toţi cei care vor veni înaintea Maiestăţii Mele să se prosterneze în faţa tronului meu.

Djedefhor îi întoarse spatele şi se îndepărtă, fără să catadicsească să-i răspundă, în timp ce Didufri se ridica de pe tron, ordonând gărzilor să-l oprească pe fratele său şi să-l aducă din nou în faţa lui. Gărzile, nehotărâte, avură un moment de ezitare, când se ivi Nubet. Stătuse ascunsă în spatele uşii care dădea în sala de audienţe din odăile regale. Înaintă cu pasul ei uşor şi ferm până la tron, se întoarse spre Didufri şi zise:

— Fiule, nu ai voie să schimbi orânduiala de la curte. Ceea ce a vrut tatăl tău, zeul Keops, este drept. Iar tu, Djedefhor, te rog, uită vorbele fratelui tău şi vino alături de noi. Este adevărat că trebuia ca unul dintre voi să fie ales ca să-i urmeze la tron zeului Keops. Alegerea a căzut asupra lui Didufri, dar toţi sunteţi prinţi regali. Nu-i adevărat, Didufri?

— Adevărat, recunoscu regele, înclinându-se în faţa mamei sale. Maiestatea Mea a fost pe moment rănit de semeţia… fratelui meu…

Nubet se aşeză în picioare în spatele tronului lui Didufri, ca Isis în spatele lui Horus, şi zise:

— Djedefhor, conduci şantierele regale şi eşti cel pe care zeul Keops l-a aşezat în fruntea clerului piramidei sale. Cred că pentru aceasta a cerut regele să vii în faţa lui. Didufri, spune ce ai de spus fratelui tău.

Regele părea subjugat de mama lui. Rămase un scurt moment tăcut, apoi vorbi:

— Djedefhor, frate, tu trebuie să duci la îndeplinire lucrările din jurul Piramidei Orizontului. Trebuie terminate cele trei piramide ale reginelor: cea a Marii Soţii Regale, Meritites, cea a reginei Henutsen şi cea a mamei mele, regina Nubet. Şi mai trebuie ridicat şi acel Sfinx, a cărui construcţie a fost începută de tatăl nostru, la poarta incintei sacre. Dar Maiestatea Mea a auzit că nu există lemn pentru aceste lucrări. Dorinţa Maiestăţii Mele este să mergi şi să-l aduci, cu o flotă, aşa cum a făcut cândva tatăl nostru Keops. Sigur, l-aş fi putut trimite acolo pe unchiul meu Ayinel, dar mai trebuie mers şi după pietre preţioase şi cupru în Levant, către deşertul

Atika. El cunoaşte cel mai bine aceste regiuni şi a fost însărcinat să conducă expediţia pe care Maiestatea Mea a hotărât să o trimită acolo. Tu, frate, vei fi ambasadorul Maiestăţii Mele pe lângă regele Biblosului. Ştim că Abishemu, care domnea peste cetate când tatăl nostru a sosit acolo, a fost înlocuit cu fiul său, Elibaal. Îi vei înmâna sigiliul de alianţă al Maiestăţii Mele, îi vei aduce la cunoştinţă că un nou rege se află acum pe tronul Egiptului, îi vei duce salutul lui Ayinel, al regalei mele mame şi al lui Ibdadi, devenit prinţ în urma căsătoriei sale cu mătuşa noastră Neferkau.

— Stăpâne, răspunse Djedefhor, încrederea pe care o ai în mine pentru îndeplinirea acestei misiuni mă măgulește, dar funcţia mea de conducător al lucrărilor la Piramida Orizontului şi sarcina de întreţinere a cultului ce trebuie să aibă loc acolo se opun voinţei mele de a răspunde la dorinţa ta de a mă trimite la regele din Biblos.

— De ce ţi se pare imposibil? Zeul Keops era şi el conducătorul şantierului Piramidelor din Nord şi Sud când zeul Snefru l-a trimis la Biblos. Şi n-ar trebui să fii recunoscător Maiestăţii Mele că-ţi oferă astfel ocazia de a cunoaşte, în sfârşit, acele meleaguri îndepărtate unde, după câte mi-au spus Ayinel şi Ibdadi, doreşti să mergi de mult timp? Numai tu, în afară de ei, vorbeşti la perfecţie limba celor din Kharu şi chiar a celor din Sumer, precum şi pe cea a beduinilor din aceste regiuni. În orice caz, aşa este dacă e să dau crezare spuselor lui Ibdadi, care te-a învăţat aceste limbi, şi altele, după cât se pare.

— Îi mulţumesc Maiestăţii Sale pentru încrederea pe care o are în mine, răspunse Djedefhor. Mă voi gândi să îndeplinesc dorinţa fratelui meu, fără să încalc poruncile sacre ale tatălui meu şi să mă sustrag misiunii încredinţate.

Cu această replică, prin care prinţul lăsa să se înţeleagă că rămânea stăpân pe hotărârea sa, se retrase, urmărit de privirea încruntată a lui Didufri, care se ridică şi se retrase în odăile regale. Mama sa veni imediat la el.

— Didufri, zise ea, eşti un prost, un taur sălbatic care atacă orbeşte fără să ştie măcar unde e adversarul. Vanitatea te-ar pierde curând dacă n-aş fi mereu în spatele tău. Acum nu mai lua hotărâri nechibzuite şi lasă-ţi mama să aibă grijă de guvernare.

— Mamă, te admir şi te respect, dar nu uita că sunt regele acestei ţări…

— Didufri, să-ţi între în minte că nu eşti nimic, că ai fost numit de tatăl tău datorită intervenţiei mele, datorită jurământului pe care i l-am smuls într-o zi lui Keops, pe când nici nu erai pe lume. N-aş fi intervenit adineauri dacă nu te-ai fi lăsat dominat de dorinţa de răzbunare împotriva lui Djedefhor, cu riscul de a provoca un incident care s-ar fi întors repede împotriva ta. N-ai văzut cum gărzile tale, pe care le crezi gata să ţi se supună orbeşte, au ezitat când le-ai poruncit să-l aducă pe fratele tău înapoi? Nu uita că Djedefhor e fratele tău mai mare, că el este în realitate moştenitorul legitim, că e iubit de toţi oamenii din acest regat şi chiar de unchiul tău şi de Ibdadi. Nu uita că mulţi demnitari şi guvernatori de provincii văd cu ochi răi urcarea ta pe tron în locul lui

Djedefhor sau al lui Kefren. Nu uita că acesta din urmă conduce o armată suficient de puternică pentru a te detrona.

— De asta vreau să-l rechem; va reveni la Memfis şi va fi obligat să-mi aducă omagiu.

— Cât timp vei mai persista în hotărâri atât de ridicole? Nu-l provoca pe Kefren, căci s-ar putea să te doboare. În realitate, dispui doar de gărzile palatului: ţi-ar fi greu să înăbuşi o revoltă.

— Am eu un mijloc de a-l îngenunchea pe Kefren.

— Zău! Care?

— Pot, când vreau, să o am în puterea mea pe mama lui, Henutsen.

— Ce vrei să spui?

— E de ajuns să poruncesc să fie arestată. Toţi cunosc respectul pe care îl poartă acestei femei atât Djedefhor, cât şi fiul ei, Kefren. Respect şi iubire. Dacă o voi ţine prizonieră, niciodată nu vor îndrăzni să facă nimic împotriva mea.

— Fiule, eşti cu adevărat orbit de Seth! Atinge-te de Henutsen, şi întreaga ţară se va ridica împotriva ta. S-ar zice că vrei prin toate mijloacele să atragi ura oamenilor din Egipt şi că faci totul ca să fii dat jos de pe acest tron pe care ţi l-am obţinut cu atâta greutate. Renunţă la purtarea sfidătoare, la trufia care te vor pierde într-o zi. I-am vorbit surorii tale Khentetenka de dorinţa ta de a o lua de soţie: a râs şi mi-a spus că urăşte comportamentul tău. Mi-a fost tare greu să o conving să devină soţia ta din raţiuni dinastice.

— Dacă mă căsătoresc cu Khentetenka, o voi face doar

pentru că aşa vrei tu, mamă. Ştiu că e o târfa. Toţi ştiu că, imediat ce a devenit soţia lui Kufukaf, s-a şi repezit în culcuşul lui Kefren. Şi acum când el e departe, Maiestatea Mea n-ar fi surprins să afle că se împerechează cu toţi care o doresc. În schimb, sora mea Hetep-heres nu s-a opus unei căsătorii cu mine. Ştiu că mă iubeşte.

— E singura femeie care simte afecţiune pentru tine. Eşti fratele ei mai mare, i-ai apărut într-o aureolă de glorie, deşi această glorie începe să cam pălească în ochii ei. Dacă însă continui să te comporţi aşa, vei pierde chiar şi ataşamentul ei. Şi nu uita că l-a iubit pe Kawab şi că i-a dăruit-o pe micuţa Meret. Arată-te faţă de ea destul de amabil ca să nu facă o comparaţie cu primul ei soţ în defavoarea ta. În ceea ce o priveşte pe sora ta cea mare, vreau neapărat să se mărite cu tine, măcar ca să nu-i oferim ocazia să se ducă la Kefren în Elefantina sau să-şi aleagă tot felul de iubiţi.

— De fapt, mamă, de ce ţii atât de mult să le iau de soţii pe surorile mele? Am deja o soţie, pe Meresankh.

— Ai ştiut foarte bine să te faci urât de această fată a reginei Meritites, încât e mai bine să nu mai vorbim despre asta. Iar atitudinea ta faţă de fratele ei Djedefhor nu va putea în niciun fel s-o facă să-şi schimbe sentimentele. Vreau să le iei de soţii pe surorile tale pentru ca familia noastră să fie şi mai sudată. Trebuie să rămânem uniţi, dacă vrem să-ţi păstrăm acest tron. Zeul a vrut ca surorile tale, deşi tinere, să rămână văduve. Ce soţ nou li s-ar putea da? Ştiu că prinţesa Khentetenka a făcut „case de plăcere” cu Kefren şi ne putem teme, dacă nu o căsătorim repede, că ar putea să se ducă la el sau,

după cum ziceai, să se dăruiască cui îi va plăcea, pentru că e mistuită de focul lui Hathor. Iar pe Hetep-heres cui să o dăm de soţie? Au mai rămas doar Minkaf şi Djedefhor. Ar însemna să le întărim drepturile la tron.

— Cred că Minkaf îmi e devotat.

— Minkaf este fiul reginei Henutsen. Îţi este devotat pentru că eşti rege şi l-ai făcut vizir. Didufri, înţelege că n-ai decât un singur aliat pe care poţi conta: mama ta! Acum, nu mai încerca niciodată să iei iniţiative care mi se par întotdeauna nefericite, dacă nu primejdioase pentru tron. Mulţumeşte-te să stai pe el, să-ţi faci poporul să creadă că domneşti, iar în rest lasă-mă pe mine să acţionez.

CAPITOLUL III

Djedefhor părăsi nehotărât Marele Palat. Dacă n-ar fi fost chinuit de dorinţa de a o găsi pe Persenti ca să-i mărturisească sinceritatea iubirii sale şi să-i ceară să devină stăpâna bunurilor lui, ar fi acceptat cu entuziasm misiunea pe care pretindea că i-o încredinţează Didufri. Dar, în împrejurările actuale, nu se putea hotărî să plece din Memfis. Totuşi, îşi zicea că era greu să se sustragă poruncilor fratelui său, mai ales că, într-adevăr, lipsea lemnul pentru terminarea lucrărilor de la piramidele reginelor. Djedefhor petrecu restul zilei în expectativă.

A doua zi, la prima oră, primi vizita lui Ibdadi şi Ayinel.

— Hori, zise imediat Ibdadi, am aflat ieri că Didufri vrea să preiei conducerea unei flote care să aducă lemn de la Biblos. Se pare că nu eşti dispus să-i dai ascultare, după câte a înţeles regele.

— Ibdadi, îi răspunse Djedefhor, ceea ce mă reţine aici nu-i dorinţa mea de a mă opune poruncilor fratelui meu, ci iubirea pentru acea Persenti, care fuge de mine de mai multe zile. Dacă ar fi fost alături de mine, n-aş fi ezitat să mă îmbarc neîntârziat.

— Hori, zise şi Ayinel, am aflat de necazul tău. Am vorbit ieri cu Henutsen. Nu se ştie unde se ascunde această fată, dar ai încredere în regină; o va găsi şi va şti s-o încredinţeze de sinceritatea iubirii tale. Am venit la tine să te convingem să accepţi conducerea flotei trimise la Biblos. Mai întâi, e o bună experienţă care vine în întâmpinarea vechilor tale dorinţe de a cunoaşte oamenii şi lumea. Pe de altă parte, vei căpăta deprinderea de a comanda şi te vei face iubit de aceşti oameni care, mai târziu, îţi vor fi credincioşi. Dar mai e ceva. Didufri vrea neapărat să te vadă departe de Memfis, căci se teme să nu te ridici împotriva lui, să revendici dubla coroană, la care eşti de două ori îndreptăţit, pentru că eşti mai mare decât el şi, mai ales, pentru că eşti fiul primei regine, Meritites. Aşadar, este bine, pentru pacea regatului, să pleci o vreme şi să nu pari că vrei să te opui voinţei zeului Keops, tatăl tău, care l-a aşezat pe fiul reginei Nubet pe tronul lui Horus. Venim astfel să-ţi cerem să vii în faţa fratelui tău şi să-i spui că accepţi să mergi la Biblos. Te vei întoarce mai glorios şi mai bogat în înţelepciune. Gelozia şi bănuielile lui Didufri vor fi liniştite şi, neîndoielnic, între timp, Henutsen o va găsi pe Persenti, care îţi va cădea şi mai nerăbdătoare în braţe, pentru că trebuie să te aştepte.

— Se pare că ceea ce nu ştii, Ayinel, şi nici tu, Ibdadi, e

că Didufri e şi el îndrăgostit de această fată şi nu m-ar surprinde ca şi el s-o caute, s-o răpească şi s-o seducă. Dacă nu voi fi aici, va avea întreaga libertate de a acţiona fără să pot interveni, fără să pot avea ocazia să-i explic şi să poată alege în mod liber.

— Vorbeşti de alegere liberă. Dacă această fată te iubeşte, Didufri nu va putea să facă nimic împotriva ta, ea îţi va rămâne credincioasă. Dacă nu te iubeşte sau nu te mai iubeşte, nu o vei putea atrage la tine şi, dacă va hotărî să-l aleagă pe Didufri, fie că eşti la Memfis, fie la Biblos, nu vei putea schimba nimic.

— Aiynel ţi-a vorbit cu cea mai mare înţelepciune, spuse Ibdadi. Ai încredere în Henutsen, care va fi pentru tine cel mai bun intermediar şi va putea mai bine decât oricine să-ţi pledeze cauza; căci, dacă nu reuşeşte să ţi-o aducă înapoi, mă îndoiesc că vei putea reuşi acolo unde ea a dat greş.

— Ai încredere în experienţa noastră, spuse Ayinel. Pleacă la Biblos, e cel mai bun lucru pe care îl poţi face. Ştim că Didufri i-a încredinţat comanda vasului-amiral lui Hetepni. E un marinar foarte bun, care a navigat mult timp sub ordinele mele. Pot să te asigur că, deşi numit de nepotul meu, poţi avea încredere în el.

Djedefhor acceptă astfel ceea ce numea propunerea fratelui său, propunere ce era considerată o poruncă în ochii tânărului rege.

În primele zile de navigaţie, de-a lungul braţului oriental al Deltei Nilului, Djedefhor nu putea să nu se gândească la Persenti, rememorând zilele fericite petrecute cu ea. Dar, pe măsură ce timpul se scurgea, îi

trecu prin minte că nu-l iubise îndeajuns pe cât crezuse, altfel nu l-ar fi părăsit brusc, fără să încerce măcar să obţină o explicaţie de la el, fără să-i dea voie să se justifice. Şi ajungea să creadă că fusese bine că părăsise Memfisul, în loc să stea cu mintea într-o altă lume, să alerge, cel puţin un timp, după o imagine prea obsedantă, să se lase copleşit de o durere care îi ofensa voinţa de înţelepciune şi stăpânirea de sine.

Când vasul-amiral se avântă pe acea mare pe care abia acum o descoperea, acea Mare Verde, care se întindea la infinit dincolo de toate orizonturile, reuşise să alunge gândurile care îl asaltaseră cu atâta insistenţă, ca vântul unei furtuni în stare să doboare un copac mare şi frumos, iar sufletul său îşi redobândise vechea seninătate. Avusese timp să se împrietenească deja cu comandantul navei, acel Hetepni, despre care îi vorbise Ayinel. Îi făcuse plăcere să-l audă vorbind despre călătoriile sale pe mările din vecinătatea Egiptului, spre nord şi ţara Qodem, spre sud şi spre Punt. Şi se convinsese mai mult ca niciodată că această viaţă de călătorii şi de descoperire a lumii, a imensităţii şi varietăţii sale era infinit mai frumoasă şi mai bogată spiritual decât viaţa regelui, permanent asaltată de grijile guvernării poporului, tot timpul bănuitor, trăind cu frica de a nu-şi pierde tronul, mergând doar prin regatul său şi rareori dincolo de frontiere, întotdeauna însoţit de o armată, ca să pedepsească, să cucerească, niciodată ca să cunoască.

După cum era obiceiul, vasul-amiral urmat la o anumită distanţă de alte şase ambarcaţiuni, numite de egipteni *kebenit,* după numele pe care-l dădeau

Biblosului, nave de drum lung pentru marfa, se deplasa pe lângă coastele nisipoase ale ţării Canaanului. La doar o zi de navigaţie de primul mare port al acelei coaste joase, pe care puteau vedea apărând uneori grupuri de nomazi cu măgarii şi turmele lor de oi, Hetepni se înfăţişă lui Djedefhor care, în virtutea rangului, avea o cabină mică la pupa navei. Era o noapte senină, scăldată de acea luminozitate revărsată peste pământ de cerul înstelat. Prinţul se retrăsese în cabină de puţin timp şi stătea întins pe spate, aşteptând să adoarmă. Vizita neaşteptată a ofiţerului, la o asemenea oră, îl surprinse şi îl nelinişti. Hetepni se aşeză alături de el şi îi vorbi cu glas scăzut:

— Stăpâne, şopti el, vin în faţa ta întristat şi mai ales consternat. Dar nu mai pot amâna.

— Hetepni, ce înseamnă aceste vorbe? Întrebă Hori, foarte mirat. Ce vrei să spui?

— Află că regele, fratele tău, nu te-a trimis la Biblos, ci la moarte. Toţi oamenii care manevrează această navă sunt complicii lui, şi am fost obligat să devin susţinătorul lui ca să-ţi vin în ajutor. Avem poruncă să te ucidem şi să-ţi aruncăm cadavrul în mare înainte de a ajunge la primul port de pe coastă. Apoi ne vom întoarce în Egipt pretinzând că, într-o seară, pe când te aflai pe punte, ai fost împins în mare de un val şi te-ai înecat. Fiecare om din echipaj a primit aur ca să jure că aşa s-a întâmplat, iar eu am poruncă să execut dorinţa josnică a regelui. Trebuie să te înjunghii în timpul acestei nopţi şi să-ţi arunc corpul în mare. Oamenii au acceptat preţul trădării lor, dar niciunul nu a îndrăznit să-şi ia sarcina de a

asasina un prinţ, fiul zeului Keops şi al Marii Soţii Regale.

— Hetepni, vrei să-mi spui că eşti hotărât să mă asasinezi?

— Stăpâne, dacă aceasta ar fi fost intenţia mea, nu ţi-aş fi vorbit astfel. Aş fi aşteptat să adormi ca să te lovesc nestingherit.

— Atunci, spune-mi ce ai de gând să faci. Chiar dacă m-aş apăra, aş avea întreg echipajul împotriva mea şi destinul mi-ar fi pecetluit.

— Stăpâne, trebuie să ne rugăm lui Isis, mama zeilor şi stăpâna mărilor, să te protejeze. În rest, iată ce pot să fac pentru tine, şi asta cu riscul vieţii, căci, dacă regele ar afla că nu mi-am îndeplinit misiunea, m-ar condamna imediat la moarte. Am avut grijă să iau cu mine un şoarece în sacul acesta. Îi voi tăia capul şi îi voi răspândi sângele pe veşmântul tău şi pe aşternut. Tu vei scoate strigăte înăbuşite şi, pe urmă, te vei preface mort şi te vei lăsa tras de picioare. Apoi te voi arunca în mare; atunci va trebui să te laşi în voia valurilor, pentru că oamenii care veghează la cârmă şi chiar şi alţii îţi vor vedea un moment cadavrul plutind între două ape. Aşteaptă să se depărteze nava, apoi înoată până la ţărm. Şi urmează-ţi destinul!

— Vrei să spui că am să ajung să fiu singur, gol, fără arme, pe acele ţărmuri străine, ostile, departe de pământul Egiptului?

— Oricât de ostile ţi-ar putea fi acele ţărmuri, nu se compară cu cele ale Egiptului. Regele vrea moartea ta şi nu va avea linişte până când nu va şti că ai văzut culoarea neagră. La urma urmelor, asta e tot ce pot să fac pentru

tine. Dacă n-aş face astfel, dacă aş lăsa impresia că ezit, ofiţerii mei, credincioşi lui Diduffi, ar înfăptui ei ce ar fi trebuit să fac eu, pentru că nu ar mai avea încotro. N-avem de ales. Acum e timpul să intrăm în joc, întrucât cei care m-au văzut intrând în cabina ta ar putea să se mire văzându-mă că ies şi ar putea să mă bănuiască de vreun vicleşug.

— Hetepni, încă o întrebare…

— Spune, dar repede.

— De ce nu mi-ai mărturisit nimic înainte de îmbarcare? Aş fi putut să iau o hotărâre, să fug la fratele meu la Elefantina.

— Află că am aflat de misiunea mea abia în dimineaţa asta. Regele a încredinţat unuia dintre fidelii săi un ordin purtând sigiliul lui, pe care acesta mi l-a înmânat; în ordin scria că trebuie să te ucid înainte de a ajunge în primul port din Canaan. Didufri e abil; şi-a ferit susţinătorii să comită această crimă şi m-a obligat pe mine să-mi murdăresc mâinile cu ea. Dar nu a ţinut cont de iscusinţa mea, de cinstea şi de fidelitatea mea faţă de Ayinel, care mi-a cerut să veghez asupra ta.

După ce vorbi astfel, Hetepni scoase şoarecele din sac, îi tăie capul şi stropi cu sânge partea stângă a corpului prinţului şi aşternutul. Apoi îl prinse de picioare şi îl trase afară din cabină. Resemnându-se să între în acest joc care îi salva viaţa, cel puţin temporar, Djedefhor făcu pe mortul. Şi procedă foarte bine, pentru că auzi o voce care se adresa pretinsului său asasin:

— Ai făcut-o? Ţi-a trebuit destul de mult timp…

— Recunosc că am ezitat să lovesc un om care dormea.

— Eşti sigur că e mort?

— Dacă nu e definitiv, va fi curând, după ce-l voi arunca în mare… Să ne grăbim… Ajută-mă să-l ridic…

Djedefhor se simţi ridicat de subsuori şi de glezne. Îşi ţinu respiraţia de teamă ca noul venit, în care recunoscu pe unul dintre ofiţerii aflaţi sub ordinele lui Hetepni, să nu-i simtă mişcările pieptului. Fu luat pe sus, balansat şi, brusc, se pomeni căzând în gol, urmând imediat şocul cu suprafaţa apei. Se lăsă să cadă la fund şi deschise ochii. Zări masa întunecată şi alungită a cocii, care aluneca pe apă şi se îndepărta rapid, cu pânza umflată de un vânt favorabil. Aşteptă până când avu siguranţa că nu mai putea fi văzut şi începu să înoate spre ţărm, căruia îi zărea în depărtare linia nisipoasă. Nevoia îl face pe om ingenios. Vigoarea îl ajută pe Djedefhor să ajungă pe plajă fără greutate, cu atât mai mult cu cât marea era liniştită. Ar fi avut toate motivele să se tânguie că fusese abandonat astfel, gol, fără arme, pe o coastă sălbatică, departe de patria lui. Dar îşi zise că zeul îl făcea să treacă prin acea încercare ca să-i ofere prilejul să-şi arate şi să-şi întărească agerimea şi ca să-l constrângă să pornească în căutarea acelei lumi care îl fascinase şi tulburase, dar în faţa misterului căreia făcuse, până în acea zi, mereu un pas înapoi, găsind întotdeauna un pretext să-şi întârzie plecarea. Iubirea lui faţă de Persenti fusese ultimul şi cel mai bun motiv ca să îndepărteze iar de el această tentaţie. Fata îl părăsise brusc, fratele său Didufri imaginase acea misiune la Biblos ca să-l facă să dispară, ceea ce era, până la urmă, cel mai bun mijloc să scapi de un adversar gelos şi detestat fără să te expui

riscului de a fi acuzat de asasinat de către pretendenţii la tronul lui, şi, în sfârşit, Hetepni refuzase să fie braţul înarmat al regelui şi îl ajutase să fugă spre acele ţărmuri necunoscute. Oare nu trebuia să vadă voinţa zeului în această înlănţuire de evenimente care îl constrângeau să se implice într-o aventură în care poate că altfel nu ar fi pornit niciodată?

Acest gând reuşi să-i redea încrederea în el şi în divinitatea care îi conducea paşii spre ţelul fixat de mult timp: să descopere marele secret al lui Thot, să urmeze căile spre acea misterioasă poartă Hebsbagai, la care făcuse aluzie înţeleptul Djedi din Hermopolis, să încheie căutarea drumului iniţiatic pe care nu-l putuse duce până la capăt tatăl său, Keops, după cum îi spusese chiar el într-o zi, operă cu mult mai importantă ce ar fi putut fi împlinită de el, dacă nu ar fi urcat pe tronul lui Horus. Din acel moment, Djedefhor a fost convins că toate întâmplările prin care trecuse, pericolele care îl ameninţaseră, clipele grele trăite şi cele care urmau să-i fie impuse intrau în cadrul încercărilor impuse pe drumul său iniţiatic, erau obstacolele de pe drumul cunoaşterii, greutăţile destinate să-i transforme sufletul.

Un om care-şi caută fericirea în plăceri, putere, bogăţie, bunuri materiale nu poate să devină înţelept, nu poate să atingă perfecţiunea sufletească, pentru că o astfel de fericire este duşmanul înţelepciunii. Aşa gândise deseori, mai înainte de a-şi fi identificat fericirea în iubirea pentru Persenti, ceea ce fusese pentru el o adevărată orbire, o piedică regretabilă în căutarea adevărului suprem. Acum ajunsese să mulţumească zeilor că-l

îndepărtaseră astfel de la o iubire care i-ar fi putut perverti inima, chiar dacă rămăsese cu un gust amar. Cufundat în aceste gânduri, Djedefhor căzu într-un somn adânc.

CAPITOLUL IV

Bunicii frumoasei Persenti, la care Iu, mama fetei, se refugiase împreună cu fiica ei, trăiau într-o casă mare, construită pe o colină care domina acel braţ al Nilului numit Sebennitos. Era situată la mică distanţă de acest ultim oraş, capitala unei provincii, cea de-a douăsprezecea nomă a Vacii. Bunicul, Khenemu, făcuse şcoala de scribi, ceea ce-i permisese să devină unul dintre supraveghetorii turmelor templului lui Onuris, divinitatea tutelară a oraşului. Îşi asuma responsabilitatea a numeroşi bouari însărcinaţi să păzească vitele care treceau prin apropierea locuinţei supraveghetorului, ceea ce-i asigura un venit îndestulător pentru familia lui. Datorită situaţiei sale de scrib, fiica lui, Iu, reuşise să ajungă în atelierele regale de ţesut de la Memfis. Dar tot pentru că era fiică de scrib, Iu, când o născuse pe Persenti, fără să fie căsătorită cu Şedi, fusese nevoită să-şi crească fiica în taină, înainte de a o încredinţa templului lui Isis, folosindu-se de protecţia Marii Soţii Regale de atunci, Hetep-heres, fiica lui Huni.

După ce fata aflase despre așa-zisa prinsoare făcută de cei doi fii ai regelui pentru a o seduce, luase hotărârea să fugă de Hori. Voinţa de a nu-l mai vedea era stimulată de ruşinea pe care o simţea pentru că fusese înşelată, de durerea sufletească provocată de această ruptură şi mai

ales de teama ca nu cumva, aflându-se din nou în faţa tânărului, să cedeze dragostei faţă de el şi să accepte toate concesiile ca să o păstreze alături de el, gândindu-se că ar fi putut chiar să-l accepte şi pe fratele lui, după cum pretindea că face şi Iaset. De aceea o implorase pe mama ei să o ducă departe de Memfis şi-şi pusese tatăl să jure că nu va dezvălui nimănui locul unde se refugiase.

După mai puţin de trei zile de mers pe apă, Iu ajunsese la părinţii ei, împreună cu Persenti şi ceilalţi doi copii ai săi. Profitase de aventura fetei ca să-şi viziteze părinţii şi să-i aducă pe copii, ceea ce mulţumise pe toată lumea. Totuşi, Iu nu considerase necesar să dezvăluie tatălui ei adevăratul motiv al acestei vizite. Îl lăsase să-şi imagineze că era vorba doar de plăcerea de a se revedea după o despărţire destul de lungă, căci Khenemu şi soţia sa nu-şi mai revăzuseră nepoţii mai mici de câţiva ani şi nu o cunoşteau pe cea mare, pe Persenti. De aceea, în ultimele zile, fata se strădui să satisfacă marea curiozitate a bunicilor, care se arătaseră plini de atenţii faţă de acea nepoată devenită prima dansatoare a templului lui Isis şi participase la jubileul regelui defunct Keops.

Persenti încercase să-şi alunge din minte imaginea lui Djedefhor şi să-şi uite durerea. Dar nostalgia zilelor fericite, încă destul de recente, o cuprinse curând. Atunci se aşeza pe marginea falezei joase care domina Nilul şi stătea aşa, nemişcată, privind cum trec ambarcaţiunile care coborau sau urcau pe braţul fluviului. Văzuse astfel trecând flota regală îndreptându-se spre Biblos, fără să

bănuiască măcar că Hori se afla în nava din faţă; şi, la rândul său, Djedefhor, care stătea cea mai mare parte a timpului în cabină, nu putuse s-o vadă pe iubita lui, căutată cu atâta disperare, stând tristă pe malul apei. În aceste momente, zadarnic veneau fratele şi sora ei şi îi cereau să se joace împreună cu mingea sau să le spună poveşti frumoase. Îi alunga fără menajamente.

Într-o zi, pe când stătea astfel pe faleză, văzu acostând una dintre acele ambarcaţiuni elegante şi uşoare, cu pânză pătrată, care brăzdau în permanenţă Nilul. Persenti îl recunoscu pe tatăl ei. Bărbatul sări pe uscat, îşi încălţă sandalele purtate pe umăr şi urcă vioi cărarea ce ducea spre locuinţă. Inima fetei începu să bată mai tare, fără să ştie de ce, cuprinsă de o emoţie fără motiv. Presupuse că pentru ea venise tatăl ei de la Memfis. Şi nu se înşela.

Îi ieşi în întâmpinare, din respect faţă de el şi din curiozitate. Un moment, Persenti se întrebă dacă Şedi venise chiar pentru ea, pentru că vorbi îndelung cu soţia şi cu socrii săi, după ce-şi mângâiase copiii, bând bere răcită în bătaia vântului. În sfârşit, se hotărî să se adreseze fiicei sale şi o invită să-l însoţească pe malul fluviului.

— Copila mea, îi zise el, după ce rămaseră siguri, alungă tristeţea şi lacrimile care îţi urâţesc faţa frumoasă.

— Tată, răspunse ea suspinând, cum aş putea, când am inima atât de bolnavă?! L-am iubit atât de mult pe Hori! Eram atât de fericită la gândul că-l voi lua de bărbat, încât chiar mă pregăteam să renunţ de a mai fi dansatoare ca să-i dăruiesc copii.

— Ceea ce ar fi fost regretabil, pentru că nu se va mai vedea chiar atât de curând în divinul Memfis o dansatoare atât de graţioasă şi de pricepută ca tine. Trebuie să-ţi asculţi tatăl, care îţi vorbeşte cu glasul înţelepciunii şi al experienţei. Acest Hori, deşi fiu regal, era nedemn de tine. De altfel, vezi foarte bine cât îi păsa de tine după ce te-a sedus, devreme ce se pare că a plecat la Biblos în fruntea unei flote pregătite la porunca Maiestăţii Sale.

Vorbele provocară un şoc violent în pieptul fetei, dar întoarse capul ca să ascundă tatălui ei efectul acestei veşti.

Căci, în ciuda faptului că ea însăşi fugise, reacţie spontană cauzată de surprinderea provocată de ceea ce credea a fi trădarea bărbatului iubit, atitudine în care persistase din mândrie, sperase că Hori o va căuta, va reuşi să afle unde se ascunde şi va veni să-i ceară iertare. O iertare pe care, până la urmă, i-ar fi acordat-o cu bucurie! Dar el, în loc s-o caute, se grăbise să părăsească oraşul Memfis, să fie multe luni departe de acele ţărmuri!

— În schimb, continuă Şedi, ar trebui să te bucuri, deoarece cred că însăşi Maiestatea Sa, Didufri, este cu adevărat îndrăgostit de tine.

— Tată, nu-mi vorbi de acest om! Îl urăsc!

— Pe viaţa noastră! Acest om e regele Egiptului, stăpânul nostru, cel care domneşte la Memfis! Cum poţi să-l urăşti când ar trebui să-l adori şi să cazi în genunchi auzind cum îţi spun că e îndrăgostit de tine?

— De ce-l urăsc? Nu ştiu. Din primul moment, din ziua în care a venit spre mine ca să-mi spună cu brutalitate că

mă dorea, că voia să se unească cu mine, l-am urât. Nu-mi place faţa lui vicleană, privirea de şarpe, atitudinea sfidătoare, nu, îl urăsc, îl urăsc…

— Liniştește-te, fiica mea. Va trebui să-ţi corectezi judecata şi să înveţi să-l iubeşti.

— Niciodată…

— Ascultă-ţi tatăl înainte să te încăpăţânezi ca un catâr. Zilele trecute, gărzile palatului au venit să bată la uşa casei noastre, înainte de răsăritul soarelui. Aveau poruncă de la Maiestatea Sa să mă ia cu ele, împreună cu toţi cei aflaţi în casă. Am fost nevoit să-i urmez, cu servitori cu tot. Şi trebuie să-ţi mărturisesc că nu mă simţeam deloc în largul meu, mă temeam pentru viaţa mea. Gărzile ne-au dus la Marele Palat, ne-au pus să intrăm pe o mică poartă care dădea direct într-o grădină frumoasă. Dar nu am stat prea mult acolo şi am fost închis într-o cămăruţă întunecoasă, unde am fost lăsat nu ştiu cât timp, cel puţin o zi, fără hrană, fără apă. Îmi pierdusem speranţa, credeam că voi muri. Un om din gardă a venit să-mi aducă un urcior cu apă şi o bucată de pâine. L-am întrebat pentru ce eram învinuit, de ce fusesem arestat şi aruncat în temniţă. Dar el sau era mut, sau primise poruncă să nu vorbească. Nu mi-a răspuns şi a plecat fără să deschidă gura. Am fost ţinut astfel timp de trei zile, după cât mi se pare, în acea încăpere întunecoasă, numai cu apă şi pâine. Şi a trebuit să-mi fac nevoile într-o gaură urât mirositoare, din apropierea locului unde dormeam direct pe pământ. Până la urmă, a venit un ofiţer însoţit de temnicerul care îmi adusese mâncare. Am căzut în genunchi, l-am rugat pe ofiţer

să-mi vorbească, să-mi spună de ce eram acuzat, am cerut să fiu dus în faţa vizirului ca să aflu crima care pricinuise arestarea mea. Dar ofiţerul s-a mulţumit să-mi ordone să-l urmez, ceea ce m-am grăbit să fac, foarte fericit să părăsesc acea temniţă spurcată. Mă temeam totuşi că eram dus la moarte.

În timp ce vorbea, Şedi se oprise din mers şi se aşezase pe trunchiul tăiat al unui copac, iar Persenti, speriată de această poveste, se ghemuise la picioarele lui, unde stătea fără să scoată un cuvânt, uluită de păţania tatălui ei.

Şedi îi mângâie părul şi continuă:

— Dar, spre marea mea uimire, am fost dus într-o grădină frumoasă, în mijlocul căreia era amenajat un bazin mare plin cu apă limpede. Acolo stăteau trei femei, toate trei frumoase şi goale-puşcă. Au venit spre mine râzând şi m-au luat din mâinile ofiţerului, care s-a retras. Eu stăteam tăcut, neştiind ce să cred. Mi-au dat jos veşmântul murdar şi m-au tras în bazin, unde m-au spălat cu mare grijă. Şi, după ce m-au scos de acolo, m-au bărbierit, mi-au uns corpul cu uleiuri parfumate şi m-au ajutat să îmbrac un veşmânt nou din inul cel mai moale, cel mai fin. Mi-au aşezat pe cap o perucă frumoasă, mi-au legat la gât un colier din aur şi lapislazuli, apoi mi-au spus să mă aşez pe pernele moi ale unui jilţ splendid, în faţa unei mese, pe care servitoare tinere au încărcat-o curând cu mâncăruri alese şi vin de Mareotida. În timp ce mâncam şi beam pe săturate, nişte muzicante au venit în faţa mea şi au interpretat o melodie frumoasă, iar acele trei servitoare dansau pentru mine. Iar eu nu ştiam ce să

mai cred, nu înţelegeam nimic din tot ce mi se întâmpla. Când s-a făcut seară, după o zi în care făcusem o „casă de bere”, cele trei servitoare m-au dus într-o cameră răcoroasă şi mi-au arătat un pat protejat de perdele subţiri, care ţineau departe ţânţarii şi toate insectele primejdioase. Atunci, cea mai neruşinată dintre ele mi-a cerut s-o aleg pe cea cu care mi-ar plăcea să împart patul în noaptea aceea… sau, dacă doream, puteam să aleg două, ba chiar să le păstrez pe toate trei lângă mine. Te rog să nu spui nimic mamei tale, pentru că, până la urmă, le-am păstrat pe toate trei ca să-mi ofere o companie plăcută după acele nopţi de spaimă.

A urmat o altă zi frumoasă, altă „casă de bere”. Şi la fel a treia zi, astfel încât ajunsesem să mă întreb ce se aştepta de la mine; iar când întrebam servitoarele de ce eram tratat astfel, râdeau, însă nu-mi dădeau niciun răspuns. Dar iată că, în ziua următoare, a venit în grădină chiar Maiestatea Sa, regele Didufri. Muzicantele, dansatoarele, fetele, toată lumea s-a prosternat şi am făcut şi eu la fel. Dar regele mi-a cerut să mă ridic, să mă aşez lângă el şi m-a întrebat: „Spune-mi, Şedi, ce preferi: să trăieşti într-o gaură întunecoasă, să mănânci doar pâine uscată şi să bei doar apă, sau să-ţi petreci ultimele zile ale vieţii tale într-o grădină ca asta, având în jur fete frumoase gata să-ţi satisfacă toate capriciile?” „Cum poate Maiestatea Ta să pună o astfel de întrebare servitorului ei? M-am grăbit eu să răspund. Există sub soare un om atât de nebun care să vrea să-şi termine zilele într-o temniţă întunecoasă şi puturoasă, unde am crezut că voi putrezi, şi nu în această grădină, înconjurat

de atâtea frumuseţi?" „Nu cred că există vreunul, a confirmat regele. Şi totuşi, doar de tine depinde să-ţi sfârşeşti viaţa în temniţa ororii sau în grădina plăcerilor". Înţelegi, copila mea dragă, că am ales grădina. Atunci, regele mi-a vorbit despre tine. Mi-a spus că te doreşte, că vrea să te facă iubita lui. Mi-a cerut să te conving să te întorci la Memfis, vrea să te duc în faţa lui la palat. Atunci te va face concubina lui, iar eu voi deveni un Prieten al Maiestăţii Sale, voi avea o grădină şi servitoare.

— Aşadar, tată, spuse Persenti, oftând, eşti dispus să-ţi vinzi fiica, şi chiar s-o părăseşti pe mama, pentru că nu-mi pot închipui că te vei duce să stai cu ea în grădina de care mi-ai vorbit? Mă îndoiesc că mama va fi de acord să te vadă făcând „case de bere" sub ochii ei în compania acelor deşănţate.

— Cum vorbeşti, copila mea? Protestă Şedi. Ar trebui să sari în sus de bucurie când auzi că te vei muta în Marele Palat şi vei deveni favorita Maiestăţii Sale!

— Nu vreau să mă mut în Marele Palat, nu vreau să devin favorita lui Didufri.

— Copila mea, doreşti moartea tatălui tău!

— Nici vorbă! Ce-ţi poate reproşa regele, de vreme ce ai venit la mine şi mi-ai cerut să devin concubina lui? N-ai nicio vină dacă refuz.

— Crezi că Maiestatea Sa va vedea astfel lucrurile şi că va zice: „Atâta pagubă! Am avut o speranţă, dar, dacă nu s-a putut, mă resemnez!"

Rămaseră un moment tăcuţi, pentru că Persenti nu-şi imagina că Didufri va putea renunţa atât de uşor la dorinţa de a se uni cu ea. Avea de partea lui puterea,

toate forţele ţării; îi era uşor s-o găsească şi s-o ducă pe sus în patul lui, iar dacă avea să fugă, îşi va revărsa furia asupra tatălui şi a familiei sale. Şi unde să fugă? Putea să o hăituiască în toată valea pe care o stăpânea. Va capitula, va ceda acelui bărbat pe care îl ura, iar acum îl blestema şi-l dispreţuia? Îşi dădu seama cât era de slabă, de neputincioasă şi izbucni în plâns.

— Ce-ai păţit, copila mea? Întrebă mirat Şedi, cuprinzând-o cu braţul pe după umeri. De ce plângi?

— N-am nimic, răspunse ea. Dă-mi voie să mă gândesc puţin, să-mi revin. Apoi mă voi întoarce cu tine la Memfis şi mă vei duce în faţa regelui.

— Să fie într-un ceas bun! Ai gândit aşa cum se cuvine. Inima mea se bucură auzindu-te. Haide, copila mea, să ne întoarcem în casă!

Persenti se arătă veselă în zilele următoare. Ba chiar începu să turuie cu volubilitate despre viaţa sa în templul lui Isis, despre plăcerea stârnită de dans, despre mii de lucruri necunoscute până atunci bunicilor ei. Toţi se bucurau de transformarea ei: nu mai era tristă şi le vorbea. Când i se păru că fiica lui alesese, în sfârşit, calea înţelepciunii şi se bucura că va deveni concubina regelui, Şedi luă hotărârea să anunţe vestea familiei.

— Aflaţi, spuse el, spre stupoarea tuturor, mai puţin a fetei, care nu zicea nimic, că Maiestatea Sa ne-a făcut o mare onoare. Cel care vă vorbeşte acum va deveni curând un Prieten al regelui, iar scumpa lui fiică, Persenti, va intra în Marele Palat ca favorita Maiestăţii Sale.

— Ce tot spui, soţul meu? Întrebă cu uimire Iu. De unde

ţi-au venit vorbele astea anapoda?

— Află, soţia mea, că nu mă laud. Am venit aici la cererea Maiestăţii Sale. El m-a chemat la Marele Palat, mi-a vorbit, şi prin gura mea vorbeşte însăşi Maat.

— Cum, abia astăzi ne anunţi această veste? Întrebă Iu. Iar tu, Persenti, eşti de acord, ştiai?

— Da, mamă. Tata mi-a spus totul în ziua sosirii sale aici. Până la urmă m-am învoit. De aceea e bucuros… Şi eu la fel.

— În acest caz, e adevărat că toţi trebuie să ne bucurăm. Deşi sunt uimită de această hotărâre bruscă a Maiestăţii Sale.

— Adevărul e că regele s-a îndrăgostit de mult timp de mine, dar n-am răspuns iubirii sale, recunoscu Persenti.

— Pe Isis! Exclamă bunica. Noroc că ai răspuns favorabil iubirii Maiestăţii Sale! Pentru că nu e dat oricui să fie iubită de un rege. Eu am fost foarte mulţumită că am fost iubită de un scrib şi că m-a făcut stăpâna bunurilor sale. Dar un rege, un zeu viu!

— Bunico, răspunse Persenti, e şi el tot un om, iar acest Didufri s-a îndrăgostit de mine pe când era doar prinţ.

— Cu atât mai bine, spuse atunci Şedi. Mâine ne întoarcem la Memfis.

Persenti aşteptă ca soarele să scapete la orizont ca să coboare pe malul fluviului. Îşi pusese la gât un colier din flori de iarbă-grasă şi de sulfină şi-şi aşezase pe cap o coroană din flori de lotus şi clematite împletite. Se uită cu mare grijă în jur şi, sigură că nu o vedea nimeni, înaintă în undele leneşe. Când picioarele nu mai atinseră fundul apei, înotă până în mijlocul fluviului, apoi se aşeză pe

spate şi se lăsă dusă de curent, fără să facă nicio mişcare. Stătea cu ochii deschişi spre cer, al cărui albastru era tulburat, când un val molcom îi trecea peste faţă şi îi acoperea vederea. Ştia că în apropiere de Sebennitos, spre care o ducea curentul, erau crescuţi crocodili sacri, care înotau liberi în fluviu. Dacă nu se ducea la fund înainte de a ajunge acolo, era sigură că va fi simţită de unul dintre saurienii zeului Sobek, care o va trage după el ca să-i deschidă porţile lumii de dincolo. Înainte de a merge astfel spre moarte, lăsase pe pat un papirus în care îi ceruse iertare tatălui ei, spunându-i că, nemaifiind iubită de Hori, după cum înţelesese de la el, şi pentru că nu voia cu niciun chip să ajungă în patul lui Didufri, alesese singura cale care îi mai rămăsese: fluviul.

CAPITOLUL V

Când deschise ochii, Djedefhor văzu deasupra lui un cer plumburiu, pe care alergau nori negri, goniţi de un vânt violent. Se ridică, mai întâi surprins că se afla pe acea plajă pustie. Nisipul, ridicat de vârtejurile de vânt, îi biciuia corpul şi faţa; îşi zise că acele înţepături neplăcute îl treziseră probabil din somn. I se păru că soarele, acoperit de nori, se ridicase deja, chiar dacă domnea o lumină cenuşie. Se bucură de timpul închis, descoperind marea care îşi desfăşura până la orizont întinderea cenuşie, străbătută de valuri ce se spărgeau zgomotos de ţărm şi, de jur-împrejurul lui, plaja nisipoasă întinzându-se cât vedeai cu ochii. Îi era sete şi-şi zise că absenţa soarelui îi permitea să suporte o vreme lipsa unui puţ, râu sau izvor. Aerul era cald şi umed. Mai întâi

intră în mare, ca să-şi spele corpul de nisipul lipit de piele şi să se răcorească. Scrută un moment orizontul, dar nu descoperi nicio pânză. Îşi aminti că nava mersese timp de mai multe zile pe lângă ţărmuri pustii: ar fi fost o nebunie să se întoarcă spre sud, deoarece era clar că un deşert imens îl despărţea de delta fertilă a Nilului. Îşi zise că cel mai bine era să se îndepărteze de ţărm, să pătrundă în interiorul uscatului: era sigur că va întâlni ţărani, va descoperi un sat sau va da peste vreo caravană de beduini. Preferă să nu-şi imagineze care ar putea fi reacţia oamenilor din ţinut văzând cum vine dinspre mare un bărbat gol. Spera că va putea să le înţeleagă limba, ca să le explice că era un navigator egiptean şi că, în cursul nopţii, căzuse din nava care îl ducea spre Biblos.

Nu avu mult de mers în căutarea apei şi a unor oameni care i-ar fi putut veni în ajutor. Părăsise nisipul plajei şi înainta pe o câmpie cu iarbă deasă, întreruptă ici şi colo de coline joase. De pe vârful uneia dintre ele zări o linie mişcătoare spre care porni în pas vioi. După cum spera, punctele colorate se măriră până când deveniră o caravană de măgari, conduşi de bărbaţi şi femei. Câteva femei purtau veşminte strâmte brodate cu flori sau desene geometrice, în culori vii, având în spate un copil într-un coş adânc, din fibre împletite; bărbaţii purtau legată la brâu o bucată de pânză care le cădea peste genunchi şi aveau în mână o lance sau o măciucă; câţiva, care mergeau în frunte, aveau o harpă scurtă cu care acompaniau cântecele destinate să le ritmeze mersul. Pe spatele măgarilor erau legate arme, saci plini şi burdufuri umede pline cu lichide. La urmă mergeau vreo douăzeci

de bărbaţi şi femei în întregime goi, cu braţele legate de coate la spate, aşa cum făceau egiptenii cu prizonierii de război, toţi uniţi printr-o frânghie lungă înnodată în jurul gâtului. Aceşti captivi erau încadraţi de câţiva bărbaţi înarmaţi cu suliţe lungi şi subţiri şi trestii suple, cu care probabil că erau bătuţi sclavii rebeli.

Existenţa acestora din urmă ar fi trebuit să stârnească prudenţa lui Djedefhor şi să-l îndemne să stea la distanţă. Dar, crezând că acei oameni erau prizonieri de război, nu se gândi niciun moment că ar fi privit ca duşman de cei care formau caravana şi care păreau a fi beduini. De aceea, în loc să se ascundă sau să fugă, înaintă spre ei fără teamă. Bărbaţii din fruntea caravanei se opriră brusc când îl zăriră pe Djedefhor care venea grăbit spre ei. În apropierea lor, Djedefhor ridică braţele ca să salute după obiceiul egiptean şi se opri în faţa unui bărbat care făcuse câţiva paşi spre el. Era un bărbat robust, înalt, cu faţa arsă de soare şi bătută de vântul pustiului. Părul negru din barba deasă şi mustaţă era presărat cu fire albe, conferind feţei un aer de nobleţe, în pofida trăsăturilor aspre.

Într-un elan natural, Djedefhor începu să i se adreseze în limba sa natală. Dar bărbatul se uită la el fără să răspundă. Atunci încercă, pe rând, limbile pe care le cunoştea: cea din Biblos şi din cetăţile de pe coasta Qedemului, cea a cananeenilor din interiorul uscatului, foarte apropiată, de altfel, de cea a bibliţilor, cea a locuitorilor din cetăţile Sumerului, precum şi altele, despre care nu ştia de cine erau vorbite, dar Ibdadi îl pusese să le înveţe spunându-i că erau ale unor popoare

pe care nu ştia să le situeze în spaţiu. Dar şeful beduinilor îl asculta dând din cap, fără să răspundă: părea că nu vorbeşte niciuna dintre limbile folosite de Djedefhor. În cele din urmă, renunţă, deschise gura ridicând capul şi îndreptând degetul gros spre buze, ca să dea de înţeles că îi era sete. Acest mesaj, lansat în limbajul universal al gesturilor, a fost recepţionat, pentru că beduinul se întoarse spre unul dintre oamenii din caravană care, împreună cu tovarăşii săi, se apropiase de străin, vorbindu-i într-o limbă neştiută de Djedefhor. Omul se îndreptă spre unul dintre măgari, desfăcu un burduf şi i-l aduse lui Djedefhor, care bău îndelung, apoi îl înapoie şi mulţumi. Faptul că-i dăduseră apă îl făcu pe prinţ să devină încrezător. Arătă spre mare, încercând să le spună că venea de acolo, că era un egiptean de origine nobilă şi că cerea ospitalitate.

Căpetenia beduinilor îl ascultă cu o răbdare lăudabilă, apoi se întoarse spre ai săi şi le vorbi din nou. Djedefhor se bucură, imaginându-şi că-i înţelesese de bine-de rău cuvintele şi că ordona unuia dintre oamenii lui să-i vină în ajutor. Numai că de el se apropiară trei bărbaţi şi, mai înainte de a pricepe ce doreau, puseră mâna pe el, îi legară braţele la spate aidoma celorlalţi prizonieri, apoi îi împiedicară picioarele cu o frânghie scurtă, care îl obliga să facă paşi mici şi nu-l lăsa să fugă. Protestă, strigă, îşi blestemă agresorii, încercând să se apere, apoi tăcu, dându-şi seama de inutilitatea oricărui efort. Se lăsă dus la coada caravanei, lângă ceilalţi captivi, şi capătul frânghiei care îi unea a fost legat în jurul gâtului său. Unul dintre beduini se aşeză în spatele lui şi îl lovi de trei

ori cu trestia, probabil ca să-i amintească noua sa condiţie şi ce-l aştepta dacă s-ar răzvrăti. Caravana îşi reluă apoi mersul şi prinţul se văzu nevoit să o urmeze în acest fel.

În timp ce mergea, Djedefhor se întrebă ce soartă îi pregăteau acei oameni ai deşertului, care erau acum stăpânii lui. Sclavia, adică negoţul cu bărbaţi şi femei destinaţi să-i servească pe cei care îi cumpărau, nu exista în Valea Nilului. Deoarece în campaniile militare, destul de rare în cursul unei domnii, nu erau capturaţi nici femei, nici copii şi, deseori, războinicii făcuţi prizonieri erau eliberaţi. Ceilalţi, cei care se dovediseră deosebit de combativi sau şefii, dacă nu erau ucişi, erau integraţi în corpul trupelor *medjai.* Totuşi, Djedefhor ştia, de la Ibdadi, că acest negoţ cu oameni era practicat în ţările asiatice.

Nu putuse să bănuiască faptul că, abia punând piciorul pe acele ţărmuri, va cădea în mâna unor astfel de negustori. Îşi zise că primise prima lecţie despre o ţară străină: să nu acorde nici cea mai mică încredere oamenilor pe care îi va întâlni.

În loc să fie disperat de nenorocirile care îl loveau de o zi încoace, se gândi să se bucure: pe de o parte, datorită complicităţii şi fidelităţii lui Hetepni, evitase culoarea neagră şi fusese aruncat, fără voia lui, în această aventură unde nu îndrăznise până atunci să se avânte, cea a unei călătorii spre ţara unde îşi aveau sălaşul soarele şi lumina, spre ţara zeului; pe de altă parte, abia se angajase în descoperirea unei alte lumi, că se vedea constrâns să o abordeze dintr-o situaţie pe care ar fi

ignorat-o, dacă ar fi putut să aleagă. Nu era oare o încercare rezervată lui de zeu, ca să-l înveţe supunerea şi să-l facă să cunoască existenţa jalnică a celor mai năpăstuiţi dintre oameni, dar şi ca să înţeleagă fragilitatea condiţiei omeneşti, precaritatea destinului, care de la bogăţie, chiar de la tronul pe care avea dreptul să-l revendice, îl arunca în starea cea mai de jos, asemenea animalelor domestice?

Toate aceste lucruri, la care se gândi tot restul zilei, cât dură mersul printre colinele bătute de vânt, îi liniştiră temerile şi îl făcură să vadă viitorul cu seninătate.

Beduinii se opriră pe o mică ridicătură de pământ, unde îşi instalară tabăra pentru noapte. Peisajul devenise mai vălurit, dar la fel de sălbatic, astfel încât paznicii puteau să supravegheze câmpia din jur până la o mare distanţă, evitând astfel orice surpriză. Cerul se luminase în cursul zilei şi vântul se domolise, astfel încât nu considerau util să construiască niciun fel de adăpost. În timp ce bărbaţii adunau lemne şi aprindeau focul cu ajutorul silexului, femeile întindeau pe pământ piei şi blănuri de oaie pe care urmau să se culce. Captivilor li s-au eliberat braţele şi, imitându-şi vecinii, Djedefhor adună frunze şi smocuri de iarbă înaltă ca să-şi facă un pat pentru noapte. Femeile veniră apoi să le aducă nişte curmale, pâinici tari de grâu, brânză uscată şi apă pentru masa de seară. Li se acordă un scurt moment ca să mănânce, după care toţi fură din nou legaţi.

Djedefhor se culcase pe o parte şi stătea tăcut, supraveghind cu privirea beduinii care mâncau, în timp ce se făcea brusc noapte.

— Mi s-a părut că vorbeşti limba noastră, auzi o voce în spatele lui, care i se adresa în grai cananeean.

Se întoarse pe cealaltă parte şi văzu lângă el un bărbat încă tânăr, purtând, ca oamenii din ţara lui, o barbă deasă şi neagră. Ibdadi îi spusese deseori că oamenii din ţările Asiei, spre deosebire de egipteni, lăsau să le crească părul de pe corp şi de pe faţă. Este adevărat că egiptenii erau în mod natural imberbi, rari fiind cei pe membrele cărora creştea păr şi puţin numeroşi cei care aveau faţa năpădită de barbă. Aceştia nu se bucurau că erau nevoiţi să se radă la bărbier; uneori, mânaţi de un fel de cochetărie, îşi păstrau mustaţa, după cum făcuse Rahotep, unchiul lui.

— Adevărat, cunosc limba cu care mi te adresezi şi mă bucur că pot vorbi cu cineva, răspunse Djedefhor.

— Pari că vii din Egipt.

— Sunt egiptean. Mă aflam la bordul unei nave care mă ducea la Biblos, când am căzut în mare. Am înotat până la ţărm, unde m-am pomenit singur, pentru că ambarcaţiunea mea s-a depărtat. Tu de unde vii şi spune-mi cine sunt aceşti oameni care ne-au legat ca şi cum am fi nişte duşmani periculoşi?

— Numele meu este Zimri. Casa mea se află într-o cetate vecină cu Gaza, în interiorul uscatului; numele ei este Anaki. Transportam marfă spre portul Askalon, cu tovarăşi de-ai mei, când aceşti nomazi jefuitori au tăbărât pe noi ca fulgerul furtunii, al lui Hadad cel ucigaş. Aceşti oameni sunt adevăraţi tâlhari. Nu se încurcă defel cu turme, pentru că ar fi nevoiţi să caute locuri de păşunat şi să aibă grijă de animale; şi ar risca să fie furaţi de alţi

jefuitori. Trăiesc doar din prădăciuni. Jefuiesc satele şi atacă la drumul mare, prind călători singuratici sau grupuri mici de negustori slab înarmaţi. După cum poţi vedea, nu se mulţumesc să ia tot victimelor lor, până şi hainele, ducându-le apoi spre târguri îndepărtate, unde le schimbă pe alimente şi alte bunuri.

— Nu există soldaţi care să protejeze caravanele şi să vegheze la siguranţa drumurilor? Întrebă mirat Djedefhor.

— Ba da, dar nu pot să fie peste tot în acelaşi timp. Aceşti tâlhari sunt vicleni: într-o zi sunt la Gaza, în altă zi sunt foarte departe, întotdeauna acolo unde nu te aştepţi. Şi, după ce au capturat destui sclavi şi au furat multă marfa, dispar un timp în deşertul din sud, după ce şi-au vândut prada.

— Îi cunoşti pe tovarăşii noştri de captivitate?

— Doar pe unii, patru în total, tovarăşii mei, cu care formasem o caravană mică şi ne îndreptam spre Askalon. Pe ceilalţi i-am cunoscut în captivitate. Sunt femei şi bărbaţi răpiţi din satele lor, aşa cum ni s-a întâmplat şi nouă.

— Ştii unde ne duc şi ce vor face cu noi?

— Nu sunt sigur unde ne duc, dar bănuiesc. Există un oraş spre est, la marginea deşertului care se întinde până la Valea Nilului. Numele lui este Arad. Acolo are loc un târg de sclavi, unde probabil că intenţionează să scape de noi. După care soarta noastră va depinde de cei care ne vor cumpăra, de noii noştri stăpâni.

— Spune-mi, Zimri, cum se face că aceşti bărbaţi şi aceste femei stau atât de pasivi şi tăcuţi, că nu se plâng,

după ce au fost smulşi din familiile, din casele lor?

— La început s-au tânguit, dar probabil că până la urmă s-au resemnat, ca şi mine, lucru pe care se pare că l-ai înţeles şi tu. Nu putem face nimic, decât să ne supunem voinţei zeilor. La ce-ar folosi să ne plângem, să gemem? Doar să ne chinuim şi mai mult sufletul!

— Nu vă gândiţi să fugiţi?

— Dacă se va ivi ocazia, bineînţeles. Dar ce putem face aşa legaţi cum suntem? Nu putem să ne desfacem legăturile, mai ales că suntem supravegheaţi chiar şi noaptea. Acum te sfătuiesc să dormi şi să te odihneşti cât îţi va fi cu putinţă, pentru că mâine ne aşteaptă un drum greu.

Zimri nu se înşelase. Merseră încă o zi printr-o regiune de munţi nu prea înalţi, unde porţiunile de pământ cultivat alternau cu păşuni pentru oi şi capre şi cu livezi de măslini. În sfârşit, în ziua următoare, zăriră zidurile de piatră întărite de turnurile semicirculare ale unei mici fortăreţe – Arad.

Caravana se opri sub zidurile cetăţii, unde au fost depozitate bagajele şi lăsate femeile, copiii şi câţiva bărbaţi care începură să ridice corturi din piei de capră. Prizonierii au fost adunaţi şi duşi spre poarta amenajată în zidul de piatră dinspre apus. Era păzită de câţiva oameni cu căşti de piele şi înarmaţi cu suliţe lungi şi securi. Comandantul lor îi cunoştea bine pe beduini, căci le salută şeful şi vorbi un moment cu el. Căpetenia beduinilor îi dădu un obiect învelit într-o bucată de piele fină. Djedefhor bănui că era un dar menit să întreţină bunele relaţii.

După ce treceai de poartă, intrai direct într-o piaţă mare, de unde porneau străzile ce şerpuiau printre casele de piatră cu acoperişul în formă de terasă. La capătul acestei vaste esplanade, era amenajat un bazin circular plin cu apă, de unde se aprovizionau femeile din oraş, umplându-şi urcioarele purtate pe umăr. Djedefhor remarcă faptul că femeile purtau rochii din pânză în culori ţipătoare, care acopereau un umăr şi-l lăsau pe celălalt gol, în timp ce bărbaţii purtau o pânză legată la brâu, scurtă şi plisată, petrecută în partea din faţă, asemănătoare cu cea a egiptenilor; păreau că nu cunosc veşmintele grele cu franjuri ale oamenilor din oraşele de pe coastă şi din Biblos, aşa cum îl văzuse purtând pe Ibdadi. Observă cu satisfacţie că vorbeau aceeaşi limbă ca a tovarăşului său de captivitate, Zimri. Este adevărat că, între timp, descoperise că şeful beduinilor înţelegea şi el această limbă şi că nu-i răspunsese în ziua când venise spre el ca oaspete pentru că nu voise să-l asculte, ca să-l facă sclavul său.

Beduinii îşi duseră captivii spre o locuinţă mare, situată într-o poziţie mai retrasă, la capătul pieţei, la colţul unei străzi. Era formată dintr-o curte mare, delimitată de un zid scund, închisă pe trei laturi de construcţii cubice. În stânga, cum intrai, se afla o adăpătoare din piatră, adâncă, plină cu apă, de unde beau câteva capre şi câteva oi, care se mişcau liber prin curte, supravegheate de un câine mare cu blană roşcată. În faţa zidurilor clădirilor, erau amenajate mai multe socluri din piatră acoperite cu ipsos, unde trebăluiau femeile casei, ca să evite probabil praful din curte; unele stăteau în

genunchi în faţa unor pietre de moară netede, striveau boabele de grâu sau de orz, altele frământau aluatul ca să facă pâini pe care le coceau pe cenuşă; altele modelau cu pricepere vase din argilă; altele, aşezate în faţa unor războaie de ţesut, confecţionau covoare şi diferite ţesături.

Un om, al cărui pântece mare îi amintea lui Djedefhor de unii scribi din Egipt, ieşi din clădirea principală, situată pe acea parte a curţii unde beduinul îşi aliniase marfa umană.

— Milkuru, fii bine venit! I se adresă el căpeteniei beduinilor. Văd că mi-ai adus o marfă frumoasă.

— Convinge-te singur, Şabilu, îi răspunse Milkuru. Bărbaţi robuşti şi femei pricepute şi muncitoare.

Stăpânul casei examină fiecare sclav. Încerca musculatura bărbaţilor, zăbovea asupra sânilor şi şoldurilor femeilor, fără să pună întrebări: era clar că nu-l interesa originea lor, cunoscând felul în care Milkuru îşi procura marfa. După ce termină cu trecerea în revistă, îl invită pe beduin să-l urmeze în casă. Ieşiră mai târziu, după ce reuşiseră să încheie târgul. La ordinul dat de căpetenia lor, beduinii i-au eliberat pe captivi de legăturile de la gât şi de la braţe, lăsându-le doar pe cele de la picioare, apoi le porunciră să-l urmeze pe stăpân. Şabilu îi duse pe toţi în magaziile sale, unde captivii au fost încărcaţi cu pânze, covoare, cu vase, saci cu făină, urcioare cu vin şi ulei, pe care le duseră în tabăra beduinilor, în afara zidurilor oraşului.

Sclavii au fost apoi aduşi înapoi în casa noului lor stăpân, în aşteptarea sorţii lor.

Şabilu îl chemă pe fiecare în faţa lui. Cele mai multe dintre femei, chemate primele, ieşiră îmbrăcate cu rochii şi însoţite de altă femeie care le repartiză, unele spre războaiele de ţesut, altele spre cuptoarele pentru ars vase, altele spre măcinarea grânelor sau spre bucătărie. Djedefhor a fost chemat printre primii. A fost dus în locuinţă, într-o sală luminoasă, în centrul căreia se înălţa o coloană din lemn destinată susţinerii grinzilor acoperişului. Stăpânul stătea pe o pernă, în timp ce un băiat agita deasupra lui un evantai mare din pene de struţ.

— Se pare că eşti egiptean, îi zise Şabilu.

— Adevărat. Află că sunt prinţ în ţara mea, fiul defunctului rege Keops.

— La naiba cu toate astea! Acum eşti sclavul meu şi-mi aparţii!

— Redă-mi libertatea; îţi voi plăti cât ai să-mi ceri.

— Şi cu ce-mi vei plăti? Pentru că, deocamdată, te afli departe de Egipt şi eşti gol-puşcă în faţa mea.

— Ai încredere în cuvântul meu. Ajută-mă să mă întorc acasă, însoţit de gărzile tale, şi se vor înapoia încărcate cu daruri scumpe.

— Ar fi o afacere frumoasă, răspunse Şabilu, zâmbind sceptic. Dar, mai întâi, nu sunt prinţ ca să dispun de gărzi. Şi, chiar dacă aş avea, călătoria e destul de lungă până în Egipt. Iar dacă minţi, vei găsi uşor prilejul să fugi. Dacă spui adevărul, ajuns în Egipt, îţi va fi foarte uşor să-ţi arunci paznicii în închisoare. Nu, aranjamentul ăsta nu-mi convine. Află că prefer să câştig mai puţin, dar sigur, decât să sper un câştig mare, dar nesigur. Eşti al

meu şi te păstrez. Văd că eşti robust, bine făcut şi că te exprimi foarte corect în limba noastră. Ştii să citeşti şi să scrii? Căci ar trebui să ştii, dacă eşti ceea ce pretinzi.

— Cunosc semnele ţării mele şi pe cele ale locuitorilor din Canaan şi Sumer.

— Dacă nu minţi, e mai bine decât să fii musculos, pentru că aş putea avea de pe urma ta un câştig mult mai mare. Ţi se va da tot ce ai nevoie, tăbliţe de argilă, plăcuţe acoperite cu ipsos, condeie, pensule şi cerneală, şi vei scrie ce-ţi va dicta omul meu. Vei scrie în toate limbile pe care spui că le cunoşti.

Un servitor îl duse pe Djedefhor în sala vecină, unde îi dădu ceea ce-i trebuia ca să traseze atât hieroglifele egiptene pe plăcuţe netede, cât şi caracterele cuneiforme gravate în argila moale cu care erau notate limbile celor din Sumer şi din Canaan. Servitorul, după ce dictă un text scurt, în care scribul în persoană, adică Djedefhor, recunoştea că era doar un sclav umil la ordinele stăpânului său, îi lăsă timp să transcrie cuvintele în diferite limbi, apoi luă tot ce scrisese şi îi arătă stăpânului. Imediat după aceea, un om înarmat veni la Djedefhor şi-l duse într-o baracă solidă din piatră, care avea doar o singură încăpere mare, cu o uşă formată dintr-un grilaj de şipci, cu bare de lemn, unde erau deja închişi cei mai mulţi dintre bărbaţii capturaţi de beduini.

Sclavii au fost ţinuţi în această încăpere timp de câteva zile, hrăniţi cum se cuvine. Au fost scoşi de acolo şi aduşi în curte unde li s-au legat iar braţele. Stăpânul apăru curând, încălecă pe un măgar, ajutat de un bărbat înarmat, apoi porni la drum, urmat de sclavii înconjuraţi

de câteva gărzi. Djedefhor îndrăzni atunci să i se adreseze lui Şabilu:

— Stăpâne, îi zise el, chiar dacă am ajuns sclav pe nedrept, sunt totuşi un om. Te rog să-mi spui unde ai de gând să ne duci.

— Te poţi plânge că ai fost prost tratat? Îl întrebă Şabilu, fără să se arate supărat din pricina cutezanţei sclavului său. Sigur, ai fost închis într-o încăpere cu tovarăşii tăi de suferinţă şi acum ai din nou braţele legate. E normal: te-am cumpărat de la foştii tăi stăpâni, nu vreau să pierd ce-am plătit. Dar aţi fost bine hrăniţi, fără să faceţi nici cea mai mică muncă. Află că vă duc nu departe de-aici ca să vă vând unor oameni veniţi din valea Sidim. E zi de târg. În privinţa ta, află că m-am înţeles deja cu un om bogat care locuieşte în una dintre cetăţile din acea regiune. Poţi să te bucuri, pentru că nu m-ai minţit spunând că ştii să citeşti şi să scrii în mai multe limbi. Cred că te va face secretarul lui, pentru că e un negustor bogat care trebuie să-şi ţină socotelile şi negoţul cu ţări străine. Vei fi bine tratat, nu te îndoi de asta, şi, dacă te vei dovedi un bun servitor, cu siguranţă că stăpânul tău te va elibera şi chiar te va căsători cu o fată liberă ca să întemeiezi o familie.

CAPITOLUL VI

Pentru Henutsen, găsirea tinerei Persenti era un joc, dar şi o chestiune de onoare. Afecţiunea pentru Djedefhor, la care ţinea ca la un fiu, precum şi cea pe care i-o purta frumoasei Persenti o făcuseră să se intereseze de soarta fetei şi de disperarea nepotului ei. Dar

ostilitatea faţă de Didufri, pe care dorea să-l întreacă prin repeziciunea acestei căutări, miza acestui pariu făcut cu ea însăşi de a o sustrage prin toate mijloacele pe fată dorinţei regelui o făceau şi mai îndârjită în tot ceea ce întreprindea. Se dusese personal în atelierele regale de ţesut şi-l îndemnase pe conducătorul lor să-şi accelereze investigaţiile, pentru că le făcea fără tragere de inimă. Dar nimeni nu părea să fi fost o cunoştinţă apropiată a mamei tinerei Persenti. Regina s-a văzut nevoită să întrebe muncitoarele una după alta timp de două zile, mergând la toate atelierele, înainte de a găsi una care-i spuse:

— Am cunoscut-o puţin pe Iu. Nu avea nicio prietenă. Stătea tot timpul izolată şi nu prea vorbea despre ea. De unde venea? Nu pot să spun cu precizie. Ştiu sigur doar că tatăl ei era scrib şi că ocupa un post în provincia Sebennitos. Acolo locuia.

— Crezi că încă mai trăieşte acolo?

— De unde aş putea să ştiu?

— Îi cunoşti numele?

— Iu nu l-a rostit niciodată în faţa mea.

Henutsen se mulţumi cu aceste informaţii sărace, care confirmau ceea ce aflase de la Ptahmaau. Atunci luă hotărârea să meargă la Sebennitos.

Se întoarse la reşedinţa ei şi-l chemă pe majordomul palatului ca să-i ceară să adune câţiva servitori înarmaţi şi să ducă în port un mesaj care ordona pregătirea neîntârziată a propriei nave. Căci Keops pusese la dispoziţia reginelor sale câte o navă mare cu echipaj cu tot, de care puteau dispune, după cum doreau, ca să se

plimbe pe fluviu. Voia să acţioneze repede şi discret, ca Didufri să nu fie anunţat de această călătorie bruscă şi să nu-i pună piedici poruncind oamenilor săi s-o urmărească. Şi nu se duse în port cu lectica, ci pe jos. Când ajunse pe cheiul portului Per-nufer, găsi ambarcaţiunea pregătită să ridice ancora. Urcă imediat la bord, pânza fu înălţată şi vâslele se puseră în mişcare, transformând ambarcaţiunea într-un miriapod enorm alunecând pe apa liniştită a canalului lui Keops. Henutsen se instalase în cabina protejată de perdele, ca să nu fie văzută de curioşii aflaţi pe maluri. La căderea nopţii, porunci continuarea drumului.

— E periculos să navigăm pe fluviu noaptea, îi atrase atenţia Nekhebu, căpitanul navei.

— Trebuie să riscăm, răspunse ea.

— Pilotul nostru cunoaşte bine fluviul, dar nivelul apelor e scăzut şi riscăm să eşuăm pe un banc de nisip.

— Oamenii din echipaj sunt destul de numeroşi ca să poată trage nava şi să vâslească.

— S-ar putea să ne şi răsturnăm.

— Presupun că toţi oamenii de la bord ştiu să înoate!

— Desigur, stăpână, dar mă gândesc la tine.

— Şi eu ştiu să înot…

Nekhebu se înclină. Un om cu o prăjină lungă se instală la proră ca să sondeze adâncimea apei şi ambarcaţiunea îşi continuă drumul, după ce pânza fusese strânsă, în timp ce vâslaşii, reduşi la jumătate, se schimbau la fiecare patru ore. Astfel, la răsăritul soarelui, nava se afla deja departe de Memfis. Când ajunse la Sebennitos, Henutsen se grăbi să ajungă la palatul guvernatorului

provinciei. Când află de vizita reginei, acesta se străduí să o primească foarte bine, mai ales că se număra printre cei care se opuneau în taină noului rege şi ştia că, în starea actuală a lucrurilor, fiul ei Kefren avea toate şansele să reuşească detronarea lui Didufri şi să-i ia locul care îi revenea de drept. Veni chiar el în întâmpinarea reginei, se înclină cu respect în faţa ei, o conduse în apartamentul său şi îi spuse, departe de ochii unor martori care ar fi putut fi favorabili celui pe care unii îl numeau uzurpator, că era servitorul ei, pe deplin devotat ei şi fiului său, moştenitorul legitim al tronului lui Horus. Henutsen îi mulţumi pentru ataşamentul lui şi îi dădu de înţeles că, atunci când Kefren va deveni suveranul celor Două Regate, nu va uita un servitor atât de fidel; apoi îi destăinui motivul vizitei sale.

— Regina mea, nu văd despre ce ar putea fi vorba. Dar îi voi chema la palat pe principalii scribi din provincie, ca să se facă o cercetare. Totuşi, este posibil ca acest scrib să fie în slujba templului lui Onuris. Voi cere imediat să vină în faţa noastră primul preot al templului. Poate că va şti să dea un răspuns care te va mulţumi. Poţi avea încredere, pentru că şi el este împotriva acelui Seth aşezat pe tronul lui Horus.

Preotul sosi grabnic şi o ascultă şi el pe regină cu mare respect. La întrebările sale, el îi răspunse pe dată:

— Cred că ştiu cine e omul despre care vorbeşti. Servitorul tău presupune că e vorba de cel care răspunde de cirezile zeului, pe domeniile aflate în partea de nord a provinciei. Numele său este Khenemu. Ştiu că are o fiică pe nume Iu, căsătorită cu un meşter artizan din Memfis.

— Chiar pe el îl caut. Unde locuieşte? Unde îl pot găsi?

— Ambarcaţiunea ta frumoasă trebuie să navigheze spre sud. Nu departe, vei putea zări o casă frumoasă, care domină fluviul, situată pe o colină înaltă, unde e ferită de inundaţii. N-ai cum să greşeşti, e prima locuinţă impozantă pe care o vei vedea. Acolo îl vei găsi pe Khenemu.

Henutsen îi mulţumi şi, fără să mai aştepte, se întoarse la nava ei şi porunci să se navigheze cu ajutorul vâslelor. De când intraseră în apele de la Sebennitos, vâslaşii zăriseră câţiva crocodili fie moţăind în noroiul de lângă malurile fluviului, fie înotând; în acest caz, lăsau să li se vadă doar arcadele, sub care se deschideau ochii globulari. Dar nu constituiau o ameninţare pentru ambarcaţiune, în siajul căreia unii dintre ei se aşezau în speranţa că vor înhăţa resturi de-ale gurii căzute de la bord. Căci, animale sacre, crocodilii nu erau vânaţi şi uneori se întâmpla să li se dea de mâncare. Henutsen stătea în picioare în partea din faţă a ambarcaţiunii, de unde observa fluviul şi malul, ca să descopere locuinţa căutată.

Deodată zări, în oglindirea razelor soarelui pe suprafaţa argintie a fluviului, o formă albă şi neagră plutind între două valuri. Henutsen puse mâna streaşină la ochi, ca să-şi protejeze privirea de lumina puternică a soarelui, şi urmări obiectul ciudat dus încetişor de apă. Înţelese, destul de repede, că era vorba de corpul unei femei, îmbrăcată într-o rochie lungă şi albă, care i se lipea pe bust, în timp ce părul negru se întindea pe suprafaţa apei. Henutsen îl chemă imediat pe Nekhebu şi

îi porunci să accelereze vâslitul. Ea însăşi se înarmă cu o lance şi porunci ca oamenii cu arcuri şi lănci să ţină departe crocodilii care probabil că aveau să simtă foarte curând această nouă pradă. După ce cântări rapid situaţia, căpitanul ordonă să se vâslească mai viguros, pentru a o lua înaintea crocodililor, şi el însuşi, după ce se înarmă cu câteva lănci, se aşeză la proră, gata să lovească orice saurian care ar fi încercat să întreacă nava, a cărei etravă despica apa cu mare viteză. Ca să-i întârzie pe crocodili şi să le dea de lucru, Henutsen ceru să-i fie aduse toate coşurile cu alimente şi le aruncă în fluviu: după cum se aştepta, reptilele se opriră să înghită tot ce cădea: carne, pâine, peşte uscat, legume. Doar unul singur, care înota în faţa ambarcaţiunii, nu se opri. Asupra lui se concentră tirul lăncilor, pentru că el se pare că zărise corpul care plutea pe apă şi înota în direcţia lui. Dar lăncile alunecau pe solzii tari ai spatelui său, în timp ce ambarcaţiunea se străduia din greu să i-o ia înainte. Ajunse totuşi în dreptul lui, navigând paralel. Nekhebu porunci celor de la cârmă să îndrepte ambarcaţiunea spre crocodil, ca să-i taie calea şi să-l respingă spre dreapta, dar acesta se cufundă în apa cenuşie.

Strigătele marinarilor probabil că o alarmaseră pe femeia care se lăsase în voia apei, pentru că, deşi te-ai fi putut teme că era doar cadavrul unei înecate, femeia se întoarse pe burtă şi începu să înoate cu mişcări lente. Henutsen o recunoscu atunci pe Persenti. O strigă. Tânăra ridică imediat capul şi, brusc, începu să înoate spre navă. Dar marinarii văzură, cuprinşi de oroare, crocodilul ivindu-se exact în spatele navei şi

îndreptându-se spre fată. Fără cea mai mică ezitare, Nekhebu apucă o lance şi se aruncă în apă ca să înfrunte animalul. Henutsen stătea nemişcată, stupefiată de admiraţie. Descoperind a doua pradă, crocodilul o lăsă pe fată şi îşi mişcă cu rapiditate coada ca să se îndrepte spre bărbat, deschizând gura plină de colţi ascuţiţi. Nekhebu îl aşteptă calm, apoi, când crocodilul ajunse destul de aproape, deschizându-şi şi mai mult gura, aruncă sulița în fundul gâtului animalului. Crocodilul se cufundă în adâncul fluviului în aplauzele marinarilor opriţi din vâslit. Nekhebu ajunse rapid lângă Persenti, care se refugie în braţele sale, în timp ce ambarcaţiunea ajungea în dreptul lor. Cei doi fură în grabă traşi la bord. Când ceilalţi crocodili ajunseră şi ei în dreptul navei, era prea târziu, nu mai aveau din ce să se înfrupte.

Henutsen porunci ca Persenti să fie dusă în cabină. O ajută chiar ea să-şi scoată rochia şi să se şteargă.

— Pe viaţa noastră! Exclamă ea. Persenti, poţi să-mi explici ce căutai în mijlocul fluviului? Ai obiceiul să înoţi în apele acestea pline de crocodili?

— Henutsen, nu voiam să înot. M-am lăsat în voia apei pentru că voiam să mor.

— Voiai să mori? Ce zeu te-a orbit şi ţi-a luat minţile? Şi de ce voiai să mori?

— Cum poţi să-mi pui această întrebare? Acum ştiu cine eşti. Ştiu că eşti a doua Mare Soţie Regală, regina Henutsen. Şi mai ştiu că Hori e prinţ, că e fiul primei Mari Soţii Regale şi că şi-a bătut joc de mine.

— Vreau să-mi spui cine te-a făcut să crezi că şi-a bătut joc de tine, replică prompt Henutsen. Este adevărat că s-a

prezentat la templul lui Isis sub o identitate falsă, pentru că se îndrăgostise de tine de cum te-a văzut, pe când dansai la jubileul Maiestăţii Sale zeul cel viu, soţul meu Keops. Voia să-l iubeşti pentru el, nu pentru ceea ce reprezenta. De aceea n-a vrut să ştii cine era cu adevărat.

— Iaset mi-a spus altceva.

— Cine este această Iaset?

— O dansatoare de la şcoala noastră. Mi-a spus că Hori pusese prinsoare cu Didufri că va reuşi să mă seducă, dar că, în realitate, nu mă iubea, doar mă dorea şi că, de altfel, un prinţ regal nu s-ar căsători niciodată cu o fată săracă.

— Va trebui să mi-o arăţi pe această Iaset. Va avea de-a face cu mine! Nimic din ce ţi-a spus nu-i adevărat. Hori nu-şi iubeşte fratele, iar acesta îl urăşte. N-au făcut nicio prinsoare. Îl bănuiesc pe Didufri că a convins-o pe această fată să-ţi vorbească astfel, în speranţa că te va despărţi de Hori. Şi, după cât se pare, a reuşit. Află că Hori te iubeşte şi vrea să te facă stăpâna bunurilor sale.

— E oare cu putinţă?

— Dacă-ţi spun!

— Dar nu va primi niciodată încuviinţarea să ia de soţie o fată care nu e nobilă.

— Cine l-ar putea împiedica? Mama lui? Nu-i pasă. Singura persoană care are o oarecare autoritate asupra lui Hori, de la moartea tatălui său, sunt eu. Iar eu vreau să te ia de soţie şi aşa va fi. Pentru că sunt regină, mama lui Kefren, care, foarte curând, se va ridica împotriva acestui uzurpator de Didufri şi, după cum Horus a făcut cu Seth, îl va azvârli de pe tron, ca să-şi aşeze pe cap

dubla coroană!

— Să facă zeul ca vorbele tale să fie adevărate şi Maat să îndeplinească tot ce mi-ai spus! Zise suspinând fata. Ai venit să mă cauţi până la bunicii mei? Cum ai reuşit să mă găseşti?

— Când doreşti cu putere un lucru, nu se poate să nu-l obţii. Mai ales când ai mijloacele necesare.

— Dar unde e Hori? Am aflat că a plecat din Memfis şi, fără să se mai gândească la mine, a pornit spre Biblos.

— Este adevărat că a fost nevoit să plece. Didufri, care stă deocamdată ca o broască râioasă pe tronul lui Horus, l-a trimis la Biblos în fruntea unei flote ca să aducă lemn.

— Şi i-a dat ascultare fără să se gândească la mine…

— Tot timpul s-a gândit la tine şi te-a căutat. Dar a văzut că fugi de el şi a crezut că nu-l mai iubeşti, ba chiar că-l urăşti, fără să ştie de ce. S-a dus la tatăl tău şi asta a înţeles după ce a vorbit cu el. Dacă n-ai fi fugit, dacă ar fi reuşit să te găsească şi să-ţi vorbească, ţi-ar fi mărturisit iubirea lui, ţi-ar fi risipit îndoielile în privinţa sincerităţii sale. Şi n-ar mai fi plecat.

— Ar fi trebuit totuşi să-i dea ascultare regelui. Trebuie să ştii că tatăl meu mi-a spus că Maiestatea Sa vrea să mă facă favorita lui, să mă ducă la Memfis, în patul lui. Dar îl urăsc pe acest om şi am preferat să mor decât să fiu a lui. Ce facem acum? Oriunde m-aş duce, regele va avea puterea să mă găsească şi va putea să-şi verse mânia asupra familiei mele.

— Nu-ţi fie teamă! Există un loc unde regele nu are cum să ajungă şi unde te vei refugia cu întreaga ta familie: la Elefantina, unde te vei afla sub protecţia fiului

meu Kefren.

— Pe el l-am întâlnit în locuinţa unde mă ducea Hori, cel care pretindea că e fratele lui?

— Exact. Dar nu e cu adevărat fratele lui Hori şi eu nu sunt mama lui? Vezi bine cât de puţin te-am înşelat! Şi, ia spune-mi! Dacă Djedefhor ar fi venit la tine, pe nepusă masă, spunându-ţi cine e şi că vrea să te facă sora lui, iubita lui, ce-ai fi făcut? L-ai fi urmat?

Persenti lăsă capul în jos, oftă şi recunoscu:

— Cu siguranţă că nu. Nu m-am îndrăgostit imediat de Hori. Nu voiam să am un soţ, doream să-mi păstrez libertatea ca să devin cea mai bună dansatoare din Egipt. Când a venit la mine, Didufri nu a ezitat să-şi dezvăluie originea, titlurile şi mi-a spus că într-o zi va urca pe tronul lui Horus, ca să mă seducă mai repede. N-a înţeles că, în pofida celor sperate, printr-un astfel de comportament devenea respingător în faţa mea, îndepărtându-se de inima mea. Cu siguranţă că, dacă Hori ar fi făcut la fel, ar fi primit acelaşi refuz, ar fi avut parte de acelaşi dispreţ. Dar, trăind alături de el, văzându-l zilnic, învăţând să-l cunosc mai bine, dragostea s-a născut de la sine şi Hathor a aprins în inima mea marea ei flacără aurie. Şi, după ce a fost aprinsă, flacăra nu se mai poate stinge. Iar acum, nu mai are importanţă dacă e simplu dansator sau prinţ, pentru că pe el îl iubesc.

— O mărturisire care-mi place! Recunoşti astfel că şiretlicul folosit de el era necesar ca să se facă iubit, altfel l-ai fi dispreţuit, chiar dacă era prinţ.

— Recunosc.

— Atunci n-ai de ce să-i reproşezi că s-a comportat astfel şi ar trebui să te bucuri că ţi s-a arătat în această lumină, favorabilă naşterii iubirii voastre.

Fata oftă şi se ghemui la pieptul reginei Henutsen, izbucnind în plâns, de bucurie de data aceasta, şi poate de regret că dăduse atât de uşor crezare spuselor colegei sale şi fugise atât de repede, fără să încerce să cunoască mai bine fidelitatea sufletească a iubitului ei.

În locuinţa lui Khenemu domneau consternarea şi o agitaţie febrilă. Iu nu-şi găsise fiica în camera ei, dar descoperise mesajul lăsat şi dăduse fuga la soţul ei, nefiind în stare să-l descifreze din pricina emoţiei. Citindu-l, Şedi scosese un strigăt şi alergase spre malul fluviului. Dar Persenti, luată de curent, dispăruse. Crezuse că se înecase, înghiţită de vârtejuri. Khenemu nu voise să renunţe atât de repede şi se dusese la un vecin ca să ceară o ambarcaţiune, după care plecase în căutarea fetei. De aceea, avu loc o adevărată explozie de bucurie când nava regală trase la mal şi din ea coborâră Persenti, care îşi reîmbrăcase rochia încă umedă, Henutsen şi Nekhebu, din care regina voia să facă eroul acelei zile, pentru că acţiunea lui curajoasă salvase viaţa fetei. Iu izbucni în lacrimi strângând-o în braţe pe Persenti, în timp ce Şedi, bosumflat, spunea că o fiică iubitoare şi respectuoasă nu avea dreptul să se comporte astfel şi să provoace atâta teamă şi durere familiei. Persenti se aşează în genunchi în faţa tatălui ei şi îi ceru iertare, dar Henutsen se grăbi să o ridice şi îi spuse lui Şedi pe un ton agresiv:

— Cum îndrăzneşti să vorbeşti astfel, Şedi, când din

pricina ta era să moară această copilă?

— Cum din pricina mea? Protestă Şedi.

— Am spus foarte bine, din pricina ta, replică ea, îndreptând spre el un deget ameninţător. Mai întâi, dacă mi-ai fi dezvăluit locul unde se refugiase fata ta, aş fi venit aici cu Hori, care vrea să o facă stăpâna bunurilor lui. În felul acesta vei deveni socrul unui prinţ regal. Şi apoi, pentru că ai venit să o iei de aici şi să o duci în palatul acelui şarpe de Didufri, fata a vrut să-şi pună capăt zilelor, ceea ce s-ar fi întâmplat dacă o divinitate, probabil Hathor, nu m-ar fi ajutat, în urma unei îndelungate căutări, să descopăr unde locuia socrul tău şi să fiu pe fluviu în momentul în care crocodilii se pregăteau să o sfâşie pe această biată copilă. Şi trebuie să-i mulţumeşti căpitanului navei mele, Nekhebu, care s-a aruncat în apă în faţa unui crocodil şi l-a ucis înainte de a o devora pe fată.

— Da, bărbate, spuse Iu, mulţumeşte-i acestui om şi prosternează-te în faţa reginei că ne-a adus înapoi fata.

— Cum, nevastă, vrei să mă prostern în faţa reginei Henutsen, care s-a jucat cu noi când eram copii?

— Trebuie să te prosterni nu pentru că e regină, ci ca s-o adori pentru că a dăruit o a doua viaţă dragei noastre fete. Şi aşa voi face şi eu.

— Te rog, Iu, nu-i nevoie! Spuse Henutsen, râzând şi nelăsând-o să se aşeze în genunchi. Mai bine să ne grăbim. Regele are iscoade peste tot şi nu m-aş mira ca la această oră să ştie că am plecat cu nava personală şi să fi trimis după noi una dintre ambarcaţiunile sale. Nu putem zăbovi aici. Grăbiţi-vă să vă faceţi bagajele, tu,

soţia şi copiii, şi să vă îmbarcaţi la bordul navei mele. Îl cunoşti prea bine pe Didufri ca să nu-ţi fie teamă că se va răzbuna pe voi dacă Persenti îi scapă printre degete!

— Ce putem face? Să fugim? Se tângui Şedi.

— Vei face ce-am să spun eu. Vom naviga pe fluviu şi vom face o scurtă oprire la Memfis. Intenţia mea este să vă duc la Elefantina, unde fiul meu Kefren este atotputernic. Acolo veţi fi în siguranţă şi veţi primi o casă frumoasă şi tot ce vă trebuie ca să trăiţi în îndestulare.

— Dar atelierul meu? Munca mea de ebenist la care ţin atât de mult? Începu să se vaite Şedi.

— Fiul meu îţi va dărui un atelier cu toate uneltele de care vei avea nevoie şi cu ajutoare, şi vei avea la dispoziţie cel mai bun lemn de Nubia şi lemn de abanos, precum şi fildeş, toate trebuincioase celor care practică arta ta.

— În acest caz, mă voi instala cu bucurie la Elefantina, încuviinţă el.

După ce toată lumea urcă la bord, nava desfăcu pânza şi vâslaşii începură să trudească din greu, ca să înainteze cu mare viteză, până când vor trece de Memfis.

S-au apropiat de oraş fără să folosească defel canalul şi portul Per-nufer, ci luând-o pe cealaltă parte, pe Nil, ca să treacă neobservaţi. În timp ce oamenii din echipaj încărcau provizii, arme şi burdufuri cu bere, vin şi apă, Henutsen coborî pe uscat şi se duse la reşedinţa ei ca să ia haine, apoi la fosta locuinţă a lui Sabi, unde stătea şi acum Inkaf. Pregăti un mesaj, alese un porumbel, legă papirusul în teaca subţire şi dădu drumul păsării spre sud. Îşi zise că mesajul va ajunge la Kefren în două-trei

zile.

— Inkaf, îi spuse ea, vei rămâne aici să primeşti veşti. Dacă se întâmplă ceva important, trimiţi un mesaj fiului meu Kefren. Eu însămi plec pentru câtva timp, două-trei luni, nu ştiu exact.

— Dar unde pleci, regina mea?

— E mai bine să nu ştii. Dacă oamenii regelui vor veni să-ţi pună întrebări, nu vei putea să le spui nimic, doar că sunt plecată, dar că nu ştii unde.

— Totuşi, dacă-mi ceri să trimit mesaje fiului tău şi dacă vei fi plecată timp de două-trei luni, lui Inkaf nu-i este greu să-şi închipuie că te duci la Kefren.

— Posibil, dar nu sigur.

Mai înainte de căderea nopţii, nava ridicase ancora şi-şi reluase drumul spre sud. Navigară iar noaptea, dar, a doua zi, Henutsen îşi zise că, până la urmă, Didufri nu aflase de fuga lor. Nu putea presupune că ambarcaţiunea regală era deja în drum spre Elefantina. De aceea, luă hotărârea să reducă ritmul navigaţiei şi să facă escale noaptea. Nilul era la nivelul său cel mai scăzut şi se apropia perioada inundaţiilor. Desigur, era preferabil să ajungă la Elefantina mai înainte de a fi crescut nivelul apelor, pentru că atunci curentul devenea din ce în ce mai puternic şi navigaţia se desfăşura cu mai mare dificultate. Dar, pe de altă parte, era imprudent să li se ceară vâslaşilor eforturi prea mari, care ar fi putut să-i epuizeze şi, în cele din urmă, să reducă şi mai mult înaintarea ambarcaţiunii.

CAPITOLUL VII

În acele zile ale începutului de domnie, Didufri era preocupat de trei lucruri, în afara treburilor regatului, pe care le lăsa pe seama vizirului, deşi nu avea deloc experienţă, şi, mai ales, a administraţiei scribilor, organizată de cei doi predecesori ai săi. Prima problemă, cea care îl preocupa cel mai mult, pentru că nu depindea în totalitate de voinţa sa, era cum să o aducă pe Persenti în patul lui. A doua era legată de căsătoriile sale cu cele două surori ale lui. A treia, cea de care orice suveran era preocupat, era „locul eternităţii sale". Îl chemase în faţa lui pe Minkaf şi îi vorbise astfel:

— Minkaf, eşti vizirul meu şi ştii foarte bine că una dintre sarcinile unui bun vizir este construirea templului de milioane de ani al suveranului. Te-ai gândit la asta?

Minkaf fusese luat pe nepregătite, pentru că nici nu-i trecuse prin minte vreun plan de construire a unui mormânt pentru fratele său. Dar moştenise de la Sabi, tatăl său adevărat, spontaneitatea şi darul unui răspuns prompt.

— Cum ar putea să se îndoiască Maiestatea Ta! Răspunse el fără nicio ezitare. Pot să spun că este unul dintre lucrurile la care mă gândesc cel mai mult şi tocmai voiam să-i vorbesc despre asta Maiestăţii Tale; aşteptam doar să fii mai puţin preocupat de problemele care mi se păreau mai grabnice.

— E bine că te gândeşti astfel la mine, Minkaf, şi ai dreptate, pentru că femeile îmi provoacă multe griji, atât surorile mele, cât şi acea dansatoare care fuge de mine. Şi cu cât fuge mai mult, cu atât mă mistuie mai tare dorinţa

de a o face concubina mea. Dar te scutesc de această sarcină care mă priveşte personal. La urma urmelor, cred că bunul meu Upeti va fi mai potrivit decât tine în această împrejurare. Ştii că Maiestatea Mea este mult diferită de tatăl nostru, zeul. Poţi să depui şi tu mărturie că scopul existenţei sale era să lase posterităţii un monument grandios şi misterios, menit să uimească lumea şi toate generaţiile viitoare timp de mii de ani. Desigur, nu vreau să rivalizez cu zeul. Dar vreau să am propria piramidă. Voi merge să vizitez tezaurul secret adunat de tatăl nostru în Piramida din Sud. Sălile sunt pline de bogăţii, dar mi se spune că poporul e ostenit, că ar fi o nebunie să reîncep deja mobilizarea lui pentru o nouă lucrare de dimensiuni uriaşe. Totuşi, vreau să am o piramidă mare, care să păstreze amintirea Maiestăţii Mele şi care va face să mi se rostească numele, iar numele Kheper Didufri va înflori mii de ani pe toate buzele.

— Stăpâne, putem să ridicăm spre slava ta un monument frumos, fără să epuizăm poporul. Ceea ce a construit tatăl nostru este incomparabil, niciun om, fie el zeu, cum a fost fiecare dintre strămoşii noştri, nu va putea construi vreodată ceva ce ar putea să depăşească în grandoare ce a făcut el. Fără a mai pune la socoteală toate locurile subterane, care fac din piramida lui Keops un ansamblu unic.

— Ăsta e şi motivul pentru care nu vreau ca piramida mea să fie construită în vecinătatea piramidei zeului.

— Şi eu zic la fel. Cel mai bine ar fi…

— Şi nu-mi recomanda, îl întrerupse Didufri, să aleg un loc lângă cele două piramide ale strămoşului nostru

Snefru sau la umbra piramidei zeului Djoser!

— M-aş feri să fac o astfel de propunere Maiestăţii Tale, se grăbi să-l asigure Minkaf, care se gândise să-i propună construirea propriului mormânt între cel al lui Snefru şi cel al lui Djoser. Nu, pentru templul de milioane de ani al glorioasei Tale Maiestăţi se cuvine un monument unic într-un loc unic, fără nimic în jur, fie că e vorba de morţi sau de vii.

— Asta şi sper. Dar la ce loc te-ai gândit, dacă te-a preocupat cât de cât problema asta?

— M-am gândit îndelung, răspunse Minkaf, punându-şi imaginaţia să lucreze cu mare viteză. Am purces prin eliminare. Mi-am spus că nu putem ştirbi gloria divinului meu frate Didufri construindu-i piramida între cea a bunicului nostru Snefru şi cea a strămoşului nostru Djoser. Nu poate fi construită departe spre sud, în apropierea celei începute de strămoşul nostru Huni şi care s-a prăbuşit, deşi multe regine sunt înmormântate în umbra ei, precum şi unchiul nostru Rahotep.

— Îţi urmăresc raţionamentul şi Maiestatea Mea e de acord cu tine.

— Am eliminat şi necropola templului zeiţei Isis, unde tatăl nostru şi-a realizat visul de piatră. De aceea, mi-a venit în minte, pentru că urcăm treptat spre nord, să-ţi propun un loc grandios, demn de Maiestatea Ta, la o oarecare distanţă spre nord de piramida lui Keops, la marginea deşertului. Există acolo câmpuri cultivate, în apropierea falezei unde se va ridica monumentul Maiestăţii Tale: astfel, satul de muncitori şi noua reşedinţă a Maiestăţii Tale, palatul ce va trebui construit

acolo, ca să-ţi aduci curtea, se vor afla într-o plăcută…

Didufri îl întrerupse:

— Nu, nu vreau să părăsesc acest palat, unde am crescut şi care îmi pare foarte plăcut. Las în seama ta construirea în acel loc a unui sat pentru muncitori. Sau de ce să nu-i instalăm în casele care se află deja acolo, pentru că lucrările trebuie grăbite.

— Am ales acel loc din apropierea satului pentru că m-am gândit mult la asta. În rest, Maiestatea Ta are dreptate: acest palat unde locuieşti şi unde eu însumi am apartamentele mele, alături de Maiestatea Sa, e prea bine situat şi prea frumos făcut pentru ca, numai pentru a respecta un obicei ce nu-i necesar să fie urmat orbeşte, să pui să fie construit un nou palat, care va însemna eforturi îndelungate şi cheltuieli mult prea mari, fără să poată rivaliza cu acesta. Servitorul tău va aduna arhitecţii şi scribii pricepuţi pentru rapida delimitare a spaţiului unde va fi construit monumentul tău de milioane de ani.

— Asta o bucură pe Maiestatea Mea. Alege terenul şi vino apoi să prezinţi locul Maiestăţii Mele. În privinţa căsătoriei cu surorile mele, una dintre ele îmi provoacă griji. Hetep-heres m-a admirat întotdeauna şi s-a bucurat aflând că vreau să o fac regina mea. Dar pe Khentetenka o urăsc. Pe cât de blândă, de înţelegătoare e sora ei, care mă şi admiră, pe atât de autoritară, de dispreţuitoare şi lipsită de respect este Khentetenka, sub pretextul că e mai mare decât mine. Dar o voi obliga să se supună. Oricum, va deveni soţia mea, mama încuviinţează această dorinţă, iar sora mea nu se va putea opune voinţei reginei. Numai că această nebună s-a îndrăgostit de

fratele tău Kefren. Dacă ar fi împărţit patul doar cu primul ei soţ, Kufukaf, ar mai fi fost încă fecioară. Dar nu mai e de mult timp şi nu i-a fost ruşine să spună că a devenit femeie în braţele lui Kefren.

— Este foarte adevărat că prinţesa Khentetenka…

— Să nu care cumva, îl întrerupse imediat Didufri, să mi-o vorbeşti de rău, să-mi spui că e o stricată, lucru de care Maiestatea Mea este convinsă. Mama ţine tare mult la ea, i se pare că-i seamănă şi că tot ce face e bine…

— Nu voiam să spun nimic rău despre sora noastră. E adevărat că seamănă mult cu regina, mama sa, şi că au aceleaşi gusturi. Dar îmi vine greu să înţeleg de ce nu-i mândră şi fericită să se însoţească defel cu Maiestatea Ta… O fi preacurvit ea cu Kefren, dar nu eşti deloc mai prejos ca fratele nostru şi prezenţa ta e mult mai plăcută decât a lui.

— Mi-ar fi greu să te contrazic. Acum du-te şi ocupă-te de construirea piramidei mele…

După plecarea lui Minkaf, imediat intră Upeti, executantul acţiunilor dorite de rege. Se înclină în faţa lui Didufri.

— Ce veşti îmi aduci, Upeti? Avem veşti de la Şedi? Ar fi o mare stângăcie să-l pierdem după ce l-am pus în libertate.

— Cei doi oameni puşi să-l urmărească nu mai ştiu nimic despre el… Dar fii liniştit, stăpâne. Mai întâi, au primit bătaia bună pe care o meritau. Şi mai află că servitorul tău a reparat această greşeală. Oamenii care sunt ochii mei în această ţară au remarcat absenţa navei regale a reginei Henutsen din portul Per-nufer. Mi-am

răspândit iscoade de-a lungul malurilor canalului şi fluviului, peste tot în împrejurimile Memfisului. Şi am venit să-i spun Maiestăţii Tale că am găsit nava reginei. Ieri, spre seară, aruncase ancora lângă vechile cheiuri ale oraşului Memfis; apoi a fost văzută plecând spre sud. La bord se aflau fata căutată de Maiestatea Ta şi tatăl ei, Şedi, împreună cu întreaga lor familie. Regina Henutsen îi însoţea. Este clar că intenţionează să se refugieze în teritoriile controlate de fratele Maiestăţii Tale.

— Îl urăsc pe acest Kefren! Trebuie să-i trimit un mesaj, ca să-i poruncesc să vină să aducă un omagiu Maiestăţii Mele.

— Şi, bineînţeles, stăpâne, te vei folosi de prilej ca să scapi de acest frate prea stingheritor şi nesupus.

— Altfel, de ce l-aş mai chema la mine?

— Dacă va accepta să se supună poruncilor Maiestăţii Tale! Acum, spune-mi, stăpâne, cum se cuvine să acţionez asupra navei reginei Henutsen?

— O întrebare prostească, răspunse Didufri. Trebuie să te grăbeşti să opreşti acea navă mai înainte de a ajunge în provincia lui Kefren.

— La bord sunt oameni înarmaţi, îi atrase atenţia Upeti.

— Să li se transmită mai întâi porunca să predea armele şi nava, iar dacă refuză, să fie omorâţi. Ai grijă să nu fie rănite nici acea fată a lui Şedi şi nici regina Henutsen. Tare mi-ar plăcea să le aduci pe amândouă captive în faţa Maiestăţii Mele.

— Servitorii tăi vor face tot ce trebuie ca să le aducă pe aceste femei tefere în faţa Maiestăţii Tale, îl asigură

Upeti.

— Ai grijă să rămână în viaţă şi acel Şedi, care ne-a trădat, precum şi familia lui. Vor fi pentru mine un argument hotărâtor pentru a îngenunchea încăpăţânarea acelei Persenti şi a transforma în dorinţă repulsia pe care pare să o aibă această fată faţă de suveranul ei.

După ce Upeti se retrase şi Didufri rămase singur în sala deschisă unde îşi primea apropiaţii, îşi făcu apariţia mama sa, Nubet.

— Fiule, i se adresă ea imediat, mai alergi mult după această fată, riscând să-ţi pui tronul în pericol?

— Mamă, iar m-ai spionat… spuse el, oftând.

— Spune mai bine că te supraveghez, îndeosebi când vorbeşti între patru ochi cu vizirul şi cu acest Upeti. Te feresc astfel să te angajezi în aventuri nedemne de tronul tău şi să dai ordine complet anapoda. E bine să te fereşti de acest Minkaf.

— E un servitor credincios, răspunse regele.

— Un linguşitor care e întotdeauna de partea suveranului său.

— Nu aşa trebuie să fie servitorii buni şi devotaţi? Un rege n-ar putea tolera multă vreme în prezenţa lui un servitor care şi-ar petrece timpul criticându-l şi contrazicându-l. Cel puţin, fratele meu vine întotdeauna în întâmpinarea dorinţelor mele şi de aceea este mereu în acord cu mine.

— E un prostănac, dar e bine că unul dintre fiii reginei Henutsen se află alături de tine şi ocupă un rang înalt, cel mai important după al tău. Dar vreau să-ţi vorbesc despre poruncile date lui Upeti. Încă n-ai înţeles că cea

mai bună politică a ta, dacă vrei să stai mult timp pe acest tron, constă înainte de orice în a evita să-l provoci pe fratele tău Kefren? În orice caz, atât timp cât nu te vei afla în fruntea unei armate puternice şi a unor curteni loiali. Începe prin a întări bazele tronului, e cel mai bun lucru pe care îl ai de făcut. Tocmai vorbeai de tezaurul regelui, tatăl tău. Foloseşte-l în mod chibzuit ca să atragi alături de tine guvernatorii provinciilor, în special pe cei din sud. În acest fel, dacă fratele tău s-ar gândi să pornească împotriva ta, va avea de înfruntat o coaliţie a guvernatorilor care, cel puţin, l-ar slăbi considerabil mai înainte de a ajunge la Memfis. Şi nu spera că acest Kefren va fi atât de inconştient ca să vină să ţi se închine în palatul tău! În consecinţă, renunţă la ideea prostească de a o face pe Persenti concubina ta şi mulţumeşte-te cu cele două surori ale tale şi cu cele care vor veni de bunăvoie în haremul tău. Mai întâi, cheamă-l înapoi pe Upeti şi porunceşte-i să o lase pe Henutsen să se ducă unde doreşte. Pentru că, dacă ar fi cumva ucisă în urma unei lupte, poţi să fii sigur că a doua zi Kefren ar porni spre Memfis şi ar avea alături de el majoritatea guvernatorilor provinciilor.

— Mamă, nu se va întâmpla nimic, şi în felul ăsta Henutsen va fi la discreţia mea.

— Fiule, servitorii tăi sunt nişte mercenari, oameni proşti şi neîndemânatici, în care nu poţi avea deloc încredere. Apoi, a o face pe Henutsen să fie la discreţia ta, după cum spui, înseamnă să-i declari război pe faţă lui Kefren şi să grăbeşti evenimentele. Evită prin toate mijloacele să oferi adversarilor ocazia de a se ridica

împotriva legitimităţii alegerii regelui, tatăl tău, sau un pretext ca să acţioneze împotriva ta.

— E prea târziu ca să intervin. Upeti e deja pe drum.

— Ba nu, încă n-a ieşit pe porţile acestui palat. Mi-am trimis gărzile să-l reţină şi să-l aducă în faţa ta ca să schimbi poruncile date în legătură cu Henutsen.

Didufri simţi că roşeşte de ruşine şi de mânie, văzându-l pe Upeti revenind însoţit de doi soldaţi din garda reginei.

— Stăpâne, spuse el, înclinându-se, este adevărat că ţi-ai chemat înapoi servitorul ca să-i dai noi porunci?

— Păi… da, răspunse Didufri cu o voce înăbuşită şi cu faţa încordată. Maiestatea Mea s-a răzgândit. Lasă nava reginei Henutsen să meargă unde doreşte. Pune doar oameni în urma ei ca să asiguri siguranţa ambarcaţiunii… Nu se ştie niciodată! Cursul fluviului pare să nu fie totdeauna sigur când ajungi în sud, apele fiind cutreierate de piraţi.

— Se va face aşa cum porunceşte Maiestatea Ta, răspunse Upeti, înclinându-se.

Mulţumită, Nubet ieşi pe uşa pe unde venise şi care ducea direct în apartamentele ei. Dar regina nu ştia că Didufri, ştiindu-se îndeaproape supravegheat de mama sa, stabilise un cod cu Upeti şi că cei doi se înţelegeau cu jumătăţi de cuvinte. Când poruncise să fie urmărită Henutsen ca să fie astfel escortată, asta însemna pentru fidelul său servitor că trebuia să acţioneze aşa cum fusese stabilit la început, iar aluzia la lipsa de siguranţă a navigaţiei pe fluviu îl făcea să înţeleagă că regele nu s-ar fi supărat dacă ar fi avut loc un atac al tâlharilor, care i-ar

fi masacrat pe pasageri, cu excepţia frumoasei Persenti, firește. Apoi ar fi fost de ajuns să fie adusă cu mare discreţie într-una dintre locuinţele secrete ale regelui.

CAPITOLUL VIII

Caravana sclavilor lui Şabilu înainta pe păşuni cu iarbă deasă şi uscată unde păşteau turme de capre şi de oi, păzite de câini mari, cu blană scurtă şi galbenă, care îşi arătau colţii şi mârâiau la apropierea oamenilor. Curând, în depărtare se conturară siluetele unor case joase, a căror culoare maronie lăsa să se presupună că fuseseră construite din argilă; casele erau dominate de un monument înalt din piatră. Apropiindu-se, Djedefhor putu să zărească mulţi oameni agitându-se printre grupuri mici de măgari. Construcţia dominantă, făcută din pietre prost fasonate, era acoperită cu o spoială de var cu o nuanţă cenuşie, care se cojea, iar din loc în loc căzuse chiar pe porţiuni mari, lăsând să apară monumentul golaş, care părea să fie un sanctuar. Cele câteva barăci din pământ erau în principal depozite, unde probabil că era stocată marfa pe care numeroşii nomazi şi agricultori din regiune veneau să o schimbe în acel loc. Erau aşezaţi în jurul unui spaţiu unde ciobanii îşi aduceau oile, schimbându-le pe altă marfa sau pe metale.

Şabilu era, după toate aparenţele, un obişnuit al acelui loc, pentru că salută câteva persoane, în timp ce se îndrepta spre incinta sanctuarului. Se intra pe o uşă monumentală în formă de turn pătrat. Şabilu coborî de pe măgar şi, urmat de servitorii care îi trăgeau pe sclavi după ei, traversă sala deschisă, mărginită de bănci pe

fiecare parte, ca să treacă prin a doua uşă, aceasta dând spre o curte în mijlocul căreia era amenajat un bazin circular. Un bărbat, un preot al templului, ieşi dintr-o clădire anexă de pe latura dreaptă a curţii şi veni să-l salute pe Şabilu.

— Aceştia sunt sclavii pentru consacrare şi pentru înregistrare? Întrebă el.

— Ei sunt. Am adus o capră pentru sacrificiu.

Sclavilor li s-au desfăcut legăturile şi fiecare a fost adus în faţa unui preot-scrib care nota, pe o tăbliţă de argilă, numele şi originea fiecărui captiv. După această operaţiune, sclavii au fost invitaţi să se aşeze pe băncile de piatră din sala turnului de la intrare, în timp ce Şabilu intra împreună cu preotul în templu, a cărui faţadă lungă se întindea până la capătul curţii. Un servitor îi urma, ducând capra destinată sacrificiului. Ieşiră în scurt timp, şi preotul, ţinând în mână un vas din cupru, cu statuete de mufloni şi de păsări pe margine, veni în faţa sclavilor aşezaţi pe bănci. Djedefhor putu astfel să vadă că vasul preotului conţinea sânge de la capra sacrificată. Preotul înmuie două degete în el şi atinse cu sângele proaspăt sacrificial fruntea fiecărui sclav.

Şabilu le ceru apoi captivilor să-l urmeze afară din templu, până în piaţa centrală. La capătul ei, se afla un baldachin, unde negustorii bogaţi stăteau la umbră, în aşteptarea începerii negocierilor. În faţa acelui adăpost precar, îşi rândui Şabilu sclavii. Pe un scaun pliant, în umbra fierbinte, stătea un bărbat îmbrăcat în straie lungi, dar subţiri, împodobite cu franjuri şi broderii. Se salută cordial cu Şabilu, îşi urară îndelung sănătate şi, în

sfârşit, negustorul de sclavi intră în subiect.

— Biridiya, iată oamenii despre care ţi-a vorbit mesagerul meu!

Biridiya se ridică şi veni să-i examineze mai de aproape.

— Care dintre ei vorbeşte mai multe limbi, acel egiptean care cunoaşte toate scrierile?

Şabilu i-l arătă pe Djedefhor, în faţa căruia se opri Biridiya.

— Care este numele tău?

— În limba mea mi se spune Hori, răspunse Djedefhor.

— Ce vârstă ai?

Biridiya pusese prima întrebare în limba ţării sale: cananeeana. Pe a doua o pusese în limba sumerienilor, şi la fel îi răspunse Djedefhor:

— Douăzeci şi şapte de ani.

Curiozitatea sa păru că nu merge mai departe, pentru că se întoarse spre Şabilu şi zise scurt:

— Îi iau pe toţi.

Sclavii au fost invitaţi să se aşeze pe jos, în aşteptarea încheierii tranzacţiilor de cumpărare. Deşi nu mai erau legaţi, niciunul nu se gândi să fugă: în suita lui Biridiya se aflau şase oameni înarmaţi cu arcuri şi suliţe, pe lângă tot atâţia servitori, care aveau la centură pumnale cu lame de bronz. Djedefhor era liniştit, sigur că va deveni, cum îi dăduse de înţeles Şabilu, secretarul noului său stăpân. Aventura nu-l deranja deloc, pentru că era curios să cunoască viaţa persoanelor importante din acele ţinuturi.

După ce achită suma pentru sclavi, Biridiya dădu ordinul de întoarcere acasă.

— Rămâi lângă mine! Îi porunci el lui Djedefhor.

Biridiya o luase înainte, mergând în fruntea oamenilor săi, care îi aduceau pe ceilalţi sclavi.

— Să ştii, Hori, i se adresă apoi noul său stăpân, că, dacă sunt mulţumit de tine, poţi să te bucuri. Nu sunt un stăpân aspru, dar nu tolerez lenea. Împlineşte cu conştiinciozitate sarcina pe care ţi-o voi da, şi sunt sigur că vei fi atât de mulţumit de soarta ta, încât vei dori să rămâi în slujba mea.

Mergeau spre est şi, curând, ajunseră pe marginea unei faleze, de unde se vedea suprafaţa unei mări ce strălucea ciudat în lumina razelor de soare.

— Noi numim aceste ape Marea de Sare, îi explică Biridiya, oprindu-se. Cetatea unde te duc se află pe malul ei sudic.

În acelaşi timp, Djedefhor descoperi cu stupoare faptul că, la mică distanţă, ţâşnea un izvor, ale cărui ape clocotitoare cădeau din înălţimea falezei într-un mare bazin natural, înconjurat de o vegetaţie deasă, apoi se rostogoleau în cascade până pe ţărmul acelei mări interioare. Biridiya porni primul pe o cărare care cobora în pantă abruptă spre bazinul unde cădea apa izvorului. Când ajunseră acolo, Biridiya îl invită pe Djedefhor să se răcorească. Ar fi stat îndelung sub acea cădere de apă, bând cu sete şi lăsând stropii mari să cadă peste el, dacă ceilalţi captivi nu i s-ar fi alăturat. Biridiya dădu curând semnalul de plecare. Cărarea urma cursul de apă, prin mijlocul unei vegetaţii alcătuite din trestie şi tufişuri verzi, formând un contrast plăcut cu flancurile falezelor golaşe, care îşi expuneau pantele abrupte ce duceau spre

Marea de Sare. Turme de mufloni îşi conturau siluetele maronii pe stâncile care închideau, de o parte şi de alta, valea îngustă şi plină de vegetaţie. Păreau indiferenţi faţă de oameni, şi Djedefhor îşi destăinui mirarea noului său stăpân.

— Aceste animale sunt sacre pentru noi, îi explică Biridiya. Cel care ar încerca să vâneze doar unul ar fi condamnat la moarte. Sunt consacrate lui Aşerat, marea divinitate a animalelor.

Lângă ţărm, două bărci mari erau legate de ţăruşi, fiecare păzită de echipajul ei, format din doi cârmaci şi zece vâslaşi. Biridiya urcă la bordul unei bărci, cu câţiva servitori şi cu Djedefhor, în timp ce sclavii ceilalţi urcau în a doua ambarcaţiune împreună cu paznicii lor.

— Bagă mâna în apă şi gust-o, îi ceru Biridiya.

Djedefhor făcu întocmai şi la început îşi simţi cu surprindere mâna uleioasă. Apoi fu de-a dreptul uluit de salinitatea apei şi de gustul înţepător.

— Această mare e plină de sare, îi explică Biridiya. Ţărmurile sale meridionale sunt albe de sare. Din loc în loc, depunerile saline sunt atât de consistente pe maluri, încât sarea este exploatată de generaţii; oamenii umplu coşuri întregi care sunt vândute foarte departe, aducând bogăţie celor din aceste ţinuturi, fără ca o mină atât de abundentă să se epuizeze. Şi eu mă îmbogăţesc de pe urma acestui negoţ.

Era foarte cald şi, în ciuda „duşului" făcut recent, Djedefhor transpira din abundenţă; s-ar fi aruncat în mare, dacă nu l-ar fi oprit noul său stăpân.

— N-ai să te răcoreşti, pentru că aceste ape sunt

călduţe şi atât de pline de sare, încât îţi va fi greu să te cufunzi de tot. Într-o zi îţi voi da voie să încerci.

Djedefhor se mulţumi doar să admire munţii cu nuanţe pestriţe care străjuiau ţărmurile mării pe întreaga lungime, spre apus şi spre răsărit.

— La nord, îi explică Biridiya, se deschide o vale plină de vegetaţie verde, scăldată de un fluviu mic, care provine dintr-o altă mare, situată mai la nord, dar o mare de apă dulce, alimentată de râuri care coboară pantele câtorva munţi. În schimb, la sud se întinde o vale aridă, care duce la o mare deschisă spre abisuri necunoscute. Este totuşi mărginită de pământuri cunoscute de noi: la apus e ţara ta, Egipt; la răsărit sunt ţinuturi deseori deşertice locuite de beduini, pe care le numim *Havilah*; din sudul acestui ţinut provin răşinile rare, tămâia, smirna.

— Cred că e vorba de ceea ce noi, egiptenii, numim *To Nutit,* Pământul Zeului, spuse Djedefhor.

Pe ţărmul sudic era amenajat un ponton la care traseră ambarcaţiunile. În dreapta, Djedefhor se simţi parcă orbit de câmpurile de sare, care se întindeau cât vedeai cu ochii, formând adevărate coline.

— Iată, îi spuse Biridiya, am primit spre exploatare o mare parte din aceşti munţi de sare şi toate pământurile care se întind între acest ţărm şi cetatea unde locuiesc.

— Aici începe valea de care mi-ai vorbit, care se întinde până la Marea de Sud? Îl întrebă Djedefhor, curios să afle poziţia şi numele ţinuturilor necunoscute.

— Aici e. O numim valea Sidim.

— Şi care e numele locului de unde m-ai cumpărat şi al

acelei văi care se deschide în flancul falezei?

— Toate poartă numele izvorului de unde provine această apă: *Engaddi,* Izvorul Iedului, unde vin să se adape toate turmele din regiune. Templul unde ai intrat este foarte vechi, a fost construit cu secole în urmă; generaţii întregi au venit să aducă acolo sacrificii zeiţei Aşerat, regina cerului.

Djedefhor admira blândeţea şi amabilitatea cu care stăpânul răspundea la întrebările sclavului său. Ceea ce îl liniştea în privinţa poziţiei pe care o va ocupa în anturajul său.

După ce debarcară, oamenii porniră în urma stăpânului lor; acesta încălecase un măgar ce-l aştepta la debarcader. Ajunseră curând pe un drum bătătorit, care trecea prin mijlocul unor câmpuri cultivate. Se opriră în dreptul unor barăci, unde fură lăsaţi ceilalţi sclavi împreună cu paznicii lor. Djedefhor se văzu invitat să-şi continue drumul alături de stăpânul său. În urma lor mergeau cei şase servitori.

— Hori, îi zise Biridiya, mi s-a spus că pretinzi a fi fiu de rege în ţara ta.

— Este adevărat, stăpâne. Tatăl meu, Keops, a fost regele Egiptului.

— Şi dacă a fost tatăl tău, de ce nu i-ai urmat la tron?

— Pentru că l-a preferat pe unul dintre fraţii mei, Didufri.

— Şi cum se face că ai ajuns sclav în această parte de lume?

— Aceasta a fost voinţa unui zeu. Fratele meu a dorit să iau conducerea unei flote care să aducă lemn de la

Biblos, din Munţii Cedrilor. Dar, în timp ce nava plutea în apropierea coastei, la sud de Gaza, ara căzut în apă, în cursul nopţii. N-am fost văzut şi nimeni nu mi-a auzit strigătele. Am reuşit să ajung pe mal înotând, dar, acolo, beduinii m-au legat şi m-au făcut sclav, împotriva oricărei legi.

Dând aceste explicaţii, Djedefhor trecu sub tăcere faptul că fusese victima unui complot pus la cale de fratele său, regele. Credea că e mai bine să nu destăinuie această duplicitate a regelui, ca să confere o mai mare greutate calităţii sale princiare.

— Hori, ar trebui să ştii, la vârsta ta, că singura lege este legea celui mai tare. Desigur, unii regi au dat legi, ca să aibă în ele soluţii gata stabilite, care să facă mai lesnicioase judecăţile în cazul neînţelegerilor dintre supuşi. Dar numai forţa poate să impună o lege, deşi ia uneori masca dreptăţii. Dacă n-ai fi fost singur în faţa beduinilor, ci în fruntea oamenilor tăi, poate că tu le-ai fi impus propria lege. Ai fi lăsat să triumfe dreptatea celui mai puternic, pentru că i-ai fi învins. Vei putea vedea că şi acel lucru despre care crezi că-i drept, în realitate, este doar o lege impusă prin forţă şi devenit adevăr şi dreptate.

— Stăpâne, mi-e greu să te urmăresc în această privinţă.

— Totuşi, aceasta e realitatea. Să luăm, de exemplu, un hoţ, un tâlhar la drumul mare, exact ca beduinii care te-au capturat. Ei consideră că legea lor e dreaptă. Nu au pământuri, în timp ce ţăranii au ogoare, pe care le cultivă, iar păstorii au turme. Numai că acei agricultori,

într-un fel sau altul, cândva, şi-au însuşit pământurile pe care le cultivă şi le vând între ei, în timp ce crescătorii de animale le-au domesticit pe acestea şi au făcut din ele sclavii lor şi, pentru ei, ceea ce fac este drept. De aceea, drept pare şi pentru hoţi propriul comportament: nu fac decât să-şi atribuie şi ei bunurile pe care agricultorii sau crescătorii de animale şi le-au însuşit. Şi, având forţa să-şi impună punctul de vedere, dreptatea e de partea lor.

— Stăpâne, mă tem că un astfel de raţionament ar duce la distrugerea oricărei societăţi.

— Totuşi, este un raţionament judicios. Iar săracilor şi sclavilor li se pare drept să distrugă această societate care îi împilează ca să pună mâna, şi ei, pe bunurile stăpânilor lor şi să devină ei înşişi stăpâni şi, în cele din urmă, să-i oprime pe cei pe care i-au învins. Iar tovarăşii tăi de suferinţă, lăsaţi la barăci, ca să îndeplinească muncile destinate lor, de ce vor rămâne sclavi? Pentru că vor fi supravegheaţi de paznici înarmaţi, adică de cei care au de partea lor nu dreptatea, ci forţa. Şi dacă reuşesc cumva să se elibereze, să-şi dezarmeze paznicii, vor deveni stăpânii lor şi vor putea să le impună propria lege. Da, Hori, trebuie întotdeauna să fii cel mai iute dacă vrei să trăieşti şi să nu ajungi în sclavie. Cel mai mic pas greşit te poate prăbuşi în mizeria cea mai mare, fără să poată fi implicate şi ofensate nici dreptatea, care este o invenţie a omului, nici justiţia, care e doar rodul unei imaginaţii învinse de destin.

Djedefhor nu mai zise nimic, neîndrăznind să-şi contrazică stăpânul şi întrebându-se în sinea lui dacă nu

cumva avea dreptate.

Când ridică uşor capul, zări ziduri de piatră care începeau să se coloreze de nuanţele roşiatice ale apusului de soare.

— Stăpâne, aici locuieşti?

— Da, în puternica cetate a Gomorei.

CAPITOLUL IX

Nava reginei Henutsen plutea lent pe apele Nilului. Copleşitoare era căldura dinaintea inundaţiilor, care aveau să redea viaţă pământului negru depus de miile de ieşiri din matcă ale fluviului, de generaţii şi generaţii, din timpurile mitice când zeul Nilului, Hapi, în marea sa prevedere, făcea ca fluviul-rege să-şi depună astfel mâlul fertil care aducea rod pământurilor sterile ale deşertului lui Seth, zeul cu ochi roşii. Briza uşoară dinspre nord, atât de dragă poporului Nilului, vântul dinspre mare, care îşi întindea aripile diafane peste întreaga vale, renunţaseră la lupta împotriva fierbinţelii razelor soarelui, care domina totul, încingând aerul ce ardea pielea şi plămânii. De aceea, de acord cu Henutsen, Nekhebu luase hotărârea să navigheze doar dimineaţa, de la ivirea zorilor cenuşii până când astrul zilei ajungea la zenit, apoi să continue abia seara, când razele oblice ale lui Ra deveneau mai puţin toride şi soarele dispărea dincolo de orizont, punând astfel capăt unei călătorii devenite periculoase din cauza numeroaselor bancuri de nisip imposibil de văzut în nopţile fără lună. Vântul nu mai bătea deloc, iar efortul cerut vâslaşilor în timpul celor mai calde ore ale zilei era prea mare pentru ca Nekhebu

să rişte să aibă nişte oameni epuizaţi atunci când ar fi putut avea nevoie de toată energia lor. După cum îi spusese reginei, era bine să menajeze forţa oamenilor, în eventualitatea unei umflări bruşte a apelor, ceea ce s-ar fi putut întâmpla în orice moment, sau a unui atac al tâlharilor. Se spunea că de la moartea lui Keops, al cărui braţ puternic strunise bine provinciile, se organizaseră bande de jefuitori, care îi sfidau pe oamenii însărcinaţi cu paza, când nu se întâmpla ca ei înşişi, scăpaţi de teama insuflată de regele defunct, să fie primii care jefuiau călătorii ce îndrăzneau să se aventureze pe apă.

O pânză fusese întinsă deasupra punţii, ca să-i protejeze pe călători, care îşi petreceau timpul aşezaţi pe rogojini şi vorbind sau amuzându-se cu jocuri foarte gustate de egipteni. Deoarece nu ştia că Didufri aflase de fuga lor şi nici ce măsuri luase regele în această privinţă, Henutsen voise ca, în timpul opririlor nocturne, ambarcaţiunea să facă escală în locuri deşertice, departe de orice sat, pentru ca, în cazul în care ar fi fost trimişi soldaţi pe urmele lor, sătenii să nu le poată trăda prezenţa. Şi îi mai ceruse lui Nekhebu să pună oameni de pază ca să nu fie surprinşi în somn. În rest, coborau pe uscat pentru provizii şi ca să aprindă focul necesar gătitului, dar dormeau pe nava regală, pentru ca, în caz de nevoie, să poată ieşi rapid în larg. În timpul siestei, la ceasul cel mai fierbinte al zilei, căutau locuri adăpostite, printre tulpinile de papirus, pe malul fluviului. Ofiţerul admirase prudenţa reginei.

— Văd, regina mea, îi spusese el, că ai stofă de căpitan, pentru că, după cât se pare, n-ai neglijat niciuna dintre

măsurile de precauţie pe care le-ar fi luat un conducător experimentat.

— Astea, îi răspunsese ea, sunt doar simple măsuri, fireşti când te simţi ameninţat.

Trecuseră multe zile de când ambarcaţiunea părăsise oraşul Memfis. Navigaseră lent pe lângă cetăţile riverane. În acea dimineaţă, nava regală făcuse o scurtă escală la Denderah. În timp ce o parte din oamenii din echipaj se ocupa cu aprovizionarea, Henutsen şi familia frumoasei Persenti merseseră la templul lui Hathor ca să ardă tămâie pe altare şi să aducă drept ofrandă parfumuri şi flori. Henutsen consacrase zeiţei un colier splendid din pietre colorate prinse în aur de Nubia. Apoi îşi continuaseră drumul lent pe fluviul leneş.

În toate acele zile, Henutsen avusese timp să stea de vorbă cu cel care conducea nava. Până de curând, fuseseră puţine ocazii, pentru că, deşi ambarcaţiunea îi fusese dăruită de Keops de mult timp, o folosea foarte rar. În general, când lua o navă ca să meargă la palatul soţului ei, ceea ce nu se întâmpla prea des, o făcea la iniţiativa lui Keops, care trimitea propria navă regală. Rare erau şi momentele când capriciul o împingea să facă o plimbare pe canale, pornind de la portul Per-nufer ca să ajungă apoi pe Nil. Rămăsese ca în copilărie: când simţea dorinţa să se plimbe pe Nil, o făcea singură, într-o barcă din papirus, pe care o manevra cu o prăjină lungă. Atunci regăsea bucuria de demult de a întâlni tinerii uscând peştele pe malurile fluviului, femeile spălând rufele, bărbaţii pescuind cu undiţa, din plăcere sau

pentru nevoile personale; putea să stea de vorbă cu toţi, să schimbe glume nevinovate, să se comporte aşa cum îi plăcea, ca o simplă fiică a Nilului. Numai că marea barcă regală, vopsită în culori vii, cu forme elegante, prora şi pupa curbate în sus, marea cabină protejată de perdele subţiri, echipajul, toate acestea îi impresionau pe riverani, care stăteau la o distanţă respectuoasă sau chiar se prosternau, crezând că trecea chiar Maiestatea Sa, ceea ce zădărnicea orice legătură cu ei.

La urma urmelor, Keops îl numise destul de recent pe Nekhebu în locul fostului căpitan, care îmbătrânea în inactivitate, astfel încât Henutsen îl cunoscuse mai bine doar cu prilejul acestei călătorii pe Nil. Şi era chiar încântată, pentru că tânărul avea mult farmec, era bine făcut, avea corpul şi faţa armonioase şi putuse să-i aprecieze curajul şi prezenţa de spirit atunci când o salvase pe Persenti de fălcile crocodilului.

Oamenii din echipaj lăsaseră vâslele grele şi moţăiau pe băncile lor, în timp ce Persenti şi părinţii ei îşi făceau siesta în cabina deschisă. Henutsen vru să profite de acele clipe de toropeală ca să se scalde în Nil. Ambarcaţiunea era trasă la malul fluviului, la marginea desişului de papirus şi trestii, ascunzând-o vederii celor care mergeau pe uscat. Din cauza căldurii foarte mari, nu purta rochia lungă de in alb, ci îşi legase în jurul şoldurilor o bucată de pânză ca ţărăncile, găsind că-i vine foarte bine. Sânii erau fermi şi corpul zvelt, încât ştia că îşi putea oferi cochetăria să le arate; îşi zicea că e un mod de a-şi dovedi şi de a arăta celorlalţi că strălucea încă de viaţă şi de tinereţe, că vârsta nu avea nicio influenţă

asupra ei.

Se lăsă să alunece în apă, care i se păru răcoroasă în contrast cu aerul sufocant, şi începu să înoate lent. Totuşi, prudentă, nu se depărta de navă din pricina crocodililor. Când se agăţă de bastingaj ca să urce la bord, se pomeni faţă în faţă cu Nekhebu, care îi întinse mâna să o ajute.

— Nekhebu, ce faci aici? Îl întrebă ea fără să-i dea mâna. Îndrăzneşti să mă supraveghezi?

— Regina mea, recunosc că te-am urmărit cu privirea când te-am văzut coborând în fluviu cu o cutezanţă care l-a îngrijorat pe servitorul tău. Oamenii dorm în timpul căldurii de la amiază, dar crocodilii veghează. Mă simt răspunzător de viaţa stăpânei mele în faţa prinţului Kefren şi a zeilor. Dacă ai fi păţit cel mai mic rău, n-aş fi putut să mi-o iert şi, dacă n-aş fi putut să te salvez de la pericolul care ţi-ar fi ameninţat viaţa, nu mi-ar mai fi rămas decât să mi-o sacrific pe a mea.

Această confesiune o surprinse şi o încântă pe regină. Totuşi, răspunse cu maliţiozitate vorbelor sale, care îi păreau că spun mai mult decât lăsase să se înţeleagă şi exprimau sentimente ţinute secrete, probabil din respect pentru rangul ei.

— Nekhebu, îi răspunse ea, nu ai fost însărcinat cu protecţia mea. Eşti comandantul acestui vas şi al oamenilor care îl pun în mişcare. La asta se limitează responsabilitatea ta.

— Obligaţiile mele se întind şi asupra pasagerilor acestui vas, mai ales când e vorba de regina mea.

— Poate, Nekhebu, dar nu ţi se cere să-ţi iei viaţa dacă

mi s-ar întâmpla o nenorocire pe care n-ai fi putut să o eviţi. Mai ales dacă mi-aş pierde viaţa din pricina imprudenţei mele.

Nekhebu oftă, manifestă fără să vrea o oarecare stinghereală şi, schimbând subiectul, spuse:

— Te rog, stăpână, acceptă mâna mea şi grăbeşte-te să ieşi din apa din care în orice moment poate să apară o creatură periculoasă pentru viaţa ta, atât de preţioasă nouă.

— De ce ne-am putea teme, în afară de un crocodil? Dar n-am zărit niciunul în aceste părţi, şi dacă ar fi totuşi prin împrejurimi, probabil că s-au tolănit în noroiul fluviului, aşteptând să treacă o pradă.

— Apele lui Hapi sunt pline de o viaţă misterioasă pe care nu o cunoaştem foarte bine, răspunse el, vrând să-şi justifice vorbele şi să o facă să iasă din fluviul atât de primejdios şi, cu aceeaşi ocazie, să i se arate în toată frumuseţea ei.

Regina nu se supără, ba chiar se hotărî să apuce mâna întinsă şi se lăsă trasă la bord dintr-un singur salt. Apoi rămase în faţa lui, veselă, cu corpul plin de picături de apă, care străluceau pe pielea aurie. Atunci el făcu ceea ce ea aştepta şi ceea ce nu ar fi crezut că va avea cutezanţa să facă: o prinse în braţe, îi lipi corpul umed de corpul lui şi îi sorbi răsuflarea.

Ea închisese ochii, fără să se opună unei îmbrăţişări după care tânjea deja de câteva zile. Dar, când mângâierile lui deveniră prea îndrăzneţe, se dezlipi brusc de el.

— Nekhebu, îi spuse ea pe un ton mai mult glumeţ

decât sever, eşti un obraznic dacă îndrăzneşti să-ţi îmbrăţişezi astfel regina.

Şi adăugă, ca să-i dea de înţeles că nu era ostilă demersurilor sale:

— Mai ales pe această navă, foarte aproape de aceşti oameni, care pot oricând să deschidă ochii şi să ne surprindă.

În timp ce vorbea, îşi luă de jos bucata de pânză şi se acoperi, apoi se îndreptă spre proră, urmată de Nekhebu.

— Regina mea, iartă-mi cutezanţa, dar frumuseţea ta este atât de mare, încât a aprins în mine flacăra lui Hathor. De aceea, dacă dorinţa mea se îndreaptă spre tine, nu-mi poţi face reproşuri. Ar trebui să fii supărată pe propria frumuseţe şi pe zeiţă: ele sunt vinovate în faţa judecăţii tale.

Cuvintele lui o amuzară pe Henutsen care, întorcând capul, îi răspunse:

— În acest caz, Nekhebu, te iert şi voi convoca la judecata mea vinovatele pe care mi le-ai indicat. Voi vedea dacă le condamn sau nu.

Se oprise în partea din faţă a navei, ca să privească fluviul, care îşi întindea sub ochii ei panglica lată şi scânteietoare în bătaia razelor soarelui ajuns la asfinţit. Atenţia îi fu deodată atrasă de două ambarcaţiuni cu mulţi vâslaşi care trăgeau energic la vâsle. Nekhebu se oprise alături de ea, observând şi el vasele.

— Mi se par suspecte. Am impresia că sunt bandiţi sau, în orice caz, oameni care jefuiesc tot ce pluteşte pe fluviu. Ne vor zări când vor naviga pe lângă noi. Prudenţa m-ar îndemna să le-o iau înainte ca să ne îndepărtăm. Sunt

încă la mare distanţă, avem timp. Apoi vom vedea dacă mă înşel sau dacă încearcă să ne prindă din urmă.

— Aprob hotărârea ta, spuse Henutsen, care avea şi ea faţă de ei un sentiment de neîncredere. Să ne grăbim să trezim echipajul şi să-l punem la treabă.

Henutsen putu să admire felul în care căpitanul îşi instruise oamenii, pentru că, abia treziţi, aceştia, la ordinele sale, îşi ocupau în grabă locurile, începeau să tragă la vâsle şi nava alunecă imediat pe apă. Ca să nu fie prea uşor reperaţi de departe, Nekhebu porunci să se navigheze pe lângă mal, ca să se confunde cât mai mult posibil cu vegetaţia.

— Ce s-a întâmplat? Întrebă cu mirare Persenti, venind alături de Henutsen, aflată în picioare la pupa, de unde observa cele două ambarcaţiuni, care păreau că acceleraseră şi mai mult descoperind nava regală.

— Oamenii din acele două vase pe care le vezi în urma noastră nu par să ne vrea binele, răspunse Henutsen, aşezându-şi mâna streaşină la ochi, ca să le vadă mai bine manevrele.

— Crezi că pot să fie oameni trimişi de rege în urmărirea noastră?

— N-am de unde să ştiu. Nu sunt soldaţi, dar asta nu înseamnă nimic. Ar putea fi vorba şi de piraţi ai fluviului. În orice caz, e mai prudent să-i evităm şi să fugim.

— Par să vină după noi. Nu riscăm să fim prinşi din urmă?

Henutsen se întoarse spre Nekhebu, venit alături de ele, şi, fără să răspundă direct fetei, spuse:

— Nekhebu, mi se pare că acei oameni vin după noi.

Putem accelera ritmul?

— Voi da ordinele necesare. Vom vedea dacă încearcă să ne prindă din urmă.

Plecă să ceară vâslaşilor un nou efort şi, imediat, ambarcaţiunea păru că zboară pe apele liniştite. Distanţa dintre vase începu să crească: uşoară, perfect modelată, nava regală despica apa şi lăsa mult în urmă cele două ambarcaţiuni, astfel încât Nekhebu porunci încetinirea ritmului, ca să cruţe forţele vâslaşilor.

— Se pare că acei oameni au vrut într-adevăr să ne ajungă, spuse el, revenind alături de Henutsen, care se dusese la Şedi şi la familia lui, dar i-am lăsat cu mult în urmă. Cred că nu mai avem de ce să ne temem.

— Poate, recunoscu Henutsen, dar e bine să fim în continuare prudenţi. Să continuăm să ne depărtăm de ei.

O dată cu venirea serii, începu să bată o briză uşoară, venită dinspre nord. A fost desfăşurată pânza mare vopsită în roşu, ceea ce a permis vâslaşilor să se odihnească. Trecură pe lângă alte bărci ce coborau pe fluviu. Cele două ambarcaţiuni care provocaseră o atât de mare tulburare dispăruseră din raza lor vizuală, fie că trăseseră la mal, fie că un cot al fluviului le ascundea privirii. Toţi aveau un sentiment de uşurare, dar, când veni momentul opririi pentru noapte, Nekhebu ceru ca ambarcaţiunea să fie trasă la adăpost într-un canal adânc năpădit de o vegetaţie deasă.

— În seara asta, îi recomandă Henutsen, să nu coborâm pe uscat ca să facem focul şi să pregătim de-ale gurii. Ne vom mulţumi cu pâine, smochine, brânză şi peşte uscat.

— E o hotărâre înţeleaptă şi voiam şi eu să fac această propunere, spuse el. Deşi nu cred că mai avem de ce să ne temem de acei oameni.

— Poate, răspunse ea, oftând. Totuşi, am un fel de presentiment. Va fi bine să avem la noapte o pază dublă.

— Vom face pe placul tău, regina mea.

Oamenii au primit totuşi învoirea să coboare în fluviu să se spele şi să se răcorească. Henutsen se scăldă iar, împreună cu Persenti, apa venindu-le în acel loc doar până la piept.

În pofida temerilor reginei, noaptea se dovedi a fi liniştită şi dimineaţa, când nava regală ieşi din ascunzătoare, cursul Nilului apăru maiestuos şi pustiu, sau aproape pustiu, deoarece puteai să zăreşti, ici şi colo, aşa cum se întâmpla frecvent, bărci mici de pescari, în vecinătatea celor două maluri. Vântul dinspre nord continua să bată. Desfăcură iar pânza dreptunghiulară, ceea ce le permise oamenilor să vâslească într-un ritm lent.

Surpriza se dovedi a fi totală când, brusc, pe la mijlocul dimineţii, pe când se apropiaseră de malul stâng al fluviului, unde creştea o pădure de vegetaţie mlăştinoasă, văzură ivindu-se două ambarcaţiuni pline cu oameni înarmaţi, care se îndreptară direct spre nava regală. Intenţiile ostile ale echipajelor nu puteau fi puse la îndoială. Nekhebu porunci să se vâslească cu vigoare.

— Aproape sigur că sunt aceleaşi pe care le-am văzut ieri, spuse Henutsen. Ne-au zărit şi au ce au cu noi. Au riscat să navigheze în timpul nopţii şi s-au ascuns în acest hăţiş. Şi-au imaginat că ne vom opri în cursul

nopţii, având astfel toate şansele să ne surprindă când am fi reluat călătoria.

Un lung moment, nava regală se ţinu la distanţă mică de urmăritori, cam la o azvârlitură de suliţă. Arcaşii luaseră poziţii la prora celor două ambarcaţiuni. Urmând ordinele lui Nekhebu, oamenii înarmaţi cu scuturi din piele de vită, întinsă pe o armătură de lemn, se aliniară de-a lungul bastingajului, ca să-i protejeze pe vâslaşi, în timp ce alţii, înarmaţi cu arcuri, se aşezaseră în genunchi între ei şi începură să tragă. Această apărare îl forţase pe Nekhebu să reducă numărul vâslaşilor, ceea ce scădea viteza de înaintare a navei. Henutsen se aşeză prima pe una dintre băncile lăsate goale şi apucă o vâslă. Persenti făcu la fel şi Şedi nu putu să facă altfel, urmat de soţia lui. Dar aceste braţe suplimentare nu erau de ajuns să redea navei un avans decisiv şi să le permită să scape de urmăritori, care se apropiau lent, dar inexorabil.

— Neith, divinitate din Sais, protejează-ne! Se rugă Şedi. Tâlharii ne prind din urmă, Henutsen!

— În loc să te vaiţi, vâsleşte mai cu viaţă şi taci! Îi porunci regina.

Lăsă vâsla şi veni alături de căpitan.

— Nekhebu, îi spuse ea, nu putem scăpa de ei. N-ar fi o tactică bună să încercăm să ajungem la mal? Poate că ne vom pierde de ei prin hăţişul de papirus. În orice caz, ne-ar fi cu siguranţă mai uşor să ne apărăm sau să fugim pe uscat, decât la bordul acestei ambarcaţiuni atât de instabile.

— Voi da ordinele cuvenite, numai că bărcile acestor tâlhari sunt deja destul de aproape şi mi-e teamă să nu

ne taie drumul spre unul dintre maluri.

Privirile lor, ca şi cele ale vâslaşilor, care stăteau cu spatele spre direcţia de înaintare a navei, erau îndreptate spre piraţii fluviului. Persenti, obosită, lăsă vâsla, veni la pupa şi spuse:

— Henutsen, priveşte… Suntem împresuraţi. Vezi acele ambarcaţiuni care vin din faţă…

Se întoarseră în acea direcţie şi descoperiră o adevărată flotilă, care se ivise brusc după cotul fluviului.

— Dacă sunt alţi piraţi, suntem pierduţi, recunoscu Henutsen.

Dar vocea ei era fermă, fiind convinsă că acele ambarcaţiuni nu veneau să-i atace.

— Mi se par prea mulţi ca să fie piraţi, remarcă Nekhebu.

Această alarmă scurtă oprise o clipă mişcarea vâslaşilor, astfel încât urmăritorii îi prinseseră din urmă şi încercau să treacă pe lângă nava regală ca să-i rupă vâslele şi apoi să treacă la abordaj. La un ordin prompt al căpitanului, oamenii traseră vâslele şi apucară imediat armele şi scuturile aşezate la îndemână. Ambarcaţiunile atacatorilor, venite la babord şi la tribord, se pomeniră în faţa unui zid fragil de scuturi presărat de lănci. Dar el nu păru să-i intimideze pe tâlhari, care încercară abordajul, începând să strige cât îi ţinea gura, ca să se îndemne unii pe alţii la măcel şi să intimideze adversarul. Dar oamenii lui Nekhebu fuseseră perfect antrenaţi şi suportară asaltul nepăsători şi siguri pe ei. Primul val al atacatorilor fu respins cu pierderi. Dar, la îndemnul şefilor, piraţii reluară abordajul cu o furie şi mai mare. De

data aceasta, oamenii din garda regală nu reuşiră să ţină piept elanului lor şi câţiva piraţi reuşiră să ajungă pe nava regală. Imediat începu o luptă sălbatică, dominată de strigăte de furie. Nekhebu îşi adunase pasagerii în cabina centrală a navei, pe care o înconjurase cu războinicii săi de elită. El însuşi lua parte la înfruntare, străpungându-i pe toţi îndrăzneţii care se apropiau. Henutsen apucă şi ea o bâtă, rotind-o cu îndemânare şi lovind orice duşman care se apropia de ea. Dar, copleşiţi de numărul adversarilor, oamenii din garda regală cădeau unul după altul. Se vedea clar că piraţii nu făceau prizonieri. Îi omorau pe toţi cei care se opuneau înaintării lor spre cabina unde se aflau Persenti şi familia ei.

Şedi luase şi el o secure şi se năpustise în mijlocul luptei. Astfel primi o lovitură de lance şi căzu fără cunoştinţă, sângerând din abundenţă. Persenti se repezise spre el, dar unul dintre atacatori puse mâna pe ea. Tânăra se zbătu ţipând, ceea ce îl obligă pe răpitor să lase arma ca să o apuce mai bine, gest fatal, căci Henutsen se ivi brusc lângă el şi îi strivi capul cu bâta. O clipă, văzând omul prăbuşindu-se la picioarele sale, cu capul spart, îşi aminti de moartea lui Tjazi, în templul lui Ptah. Din acele zile din tinereţe, dobândise o mare stăpânire de sine, astfel că nu rămase paralizată de ceea ce făcuse, ci se simţi cuprinsă de o mare furie la gândul că acei tâlhari îndrăzneau să atace o navă regală. De aceea, se repezi la cel mai apropiat pirat care, surprins de un atac atât de neaşteptat, rămase nemişcat, stupefiat, şi se prăbuşi şi el, cu capul spart. Atunci îl văzu pe Nekhebu

foarte aproape de ea. Lăsase lancea şi lovea în dreapta şi-n stânga cu securea, ca să o protejeze. Şi, brusc, asediatorii cedară şi se retraseră spre ambarcaţiunile lor, astfel încât Henutsen putu să creadă că intervenţia ei neaşteptată îi înspăimântase atât de rău, încât îi pusese pe fugă.

Totuşi, se văzu nevoită să recunoască faptul că ea singură, chiar şi cu ajutorul lui Nekhebu, nu ar fi reuşit, dacă ambarcaţiunile venite dinspre sud n-ar fi ajuns aproape în dreptul lor şi arcaşii, postaţi în partea din faţă, nu i-ar fi copleşit cu săgeţi pe atacatori. Era o întreagă flotilă de vreo treizeci de vase, care venea în urma celor trei nave din fruntea lor. Piraţii, întorşi în mare grabă în ambarcaţiunile lor, încercară zadarnic să fugă. Vreo zece vase porniră după ei, săgeţile arcaşilor îngreunându-le deplasarea. În acest timp, o navă veni alături de ambarcaţiunea regală şi însuşi Kefren sări pe punte şi se aşeză în genunchi în faţa mamei sale.

Henutsen, fără să-i pese de sângele care îi murdărea corpul şi mâinile, îl îmbrăţişă, oftând de uşurare.

— Dragul meu Kafre, spuse ea, numai un zeu binevoitor te-a adus în momentul cel mai greu pentru noi.

— Şi tu, mamă, răspunse el, pentru că te-ai gândit să-mi trimiţi un mesaj când ai plecat din Memfis. Am vrut să o primesc pe cea căreia îi datorez lumina zilei cu toate onorurile pe care le merită: de aceea am adunat această flotă să te întâmpin. Dar eram şi puţin îngrijorat, cunoscând lipsa de siguranţă a drumurilor ce duc spre sud şi ura lui Didufri, pe care îl cred în stare să trimită

oameni după tine.

Tăcu şi se uită la Persenti, care stătea în spatele reginei Henutsen, fără să scoată o vorbă, tremurând încă de spaima provocată de atacul piraţilor.

— Iar alături de tine se află fiica ta adoptivă şi, dacă am înţeles bine, viitoarea mea cumnată.

Fata roşi, înclinându-se şi ducând mâinile la genunchi.

— Ai spus foarte bine, Kafre, e fiica mea adoptivă şi protejata mea. Am adus-o la tine ca să fie sub protecţia ta. Şi vreau să-l recomand atenţiei tale pe căpitanul acestei nave, Nekhebu. E un ofiţer curajos, care nu se teme să-şi rişte viaţa pentru binele celor aflaţi în paza lui, ştiind, în plus, să ia cele mai bune măsuri. Din această zi, el va fi comandantul gărzii mele.

— Mamă, ştii bine că tu hotărăşti în ceea ce te priveşte şi că voinţa ta e lege pentru mine.

Vasele plecate în urmărirea piraţilor se întoarseră curând, trăgând după ele cele două ambarcaţiuni. Capturaseră câţiva combatanţi, şi lui Kefren nu-i fii prea greu să-l facă pe unul dintre ei, care părea căpetenia lor, să spună că fuseseră recrutaţi de un om necunoscut, care îi trimisese pe urmele marii nave regale. Şi mai spuse, denaturând puţin adevărul, că primiseră misiunea să-i captureze pe pasagerii navei fără să le facă niciun rău. Înţelesese că doar dezvăluirea unei părţi de adevăr putea să-i salveze capul, dar că nu trebuia să aducă la cunoştinţa celorlalţi porunca aşa cum o primise: moartea tuturor pasagerilor, cu excepţia tinerei Persenti!

— Cu siguranţă că e o perfidie a fratelui tău, spuse Henutsen. A vrut să se creadă că nava a fost atacată de

piraţii fluviului, ca să nu fie implicat.

— Nu ne mai rămâne decât să ne întoarcem la Elefantina…

— Şi să-ţi aduni o oaste bună ca să recucereşti un tron care îţi revine de drept, preciză Henutsen.

CAPITOLUL X

Biridiya îşi dobândise averea prin exploatarea sării din valea Sidim şi a bitumului din Marea de Sare; în felul acesta ajunsese unul dintre oamenii cei mai bogaţi din oraş, după cum îi explică el cu amabilitate noului servitor. Îi preciză că era stăpânul unei locuinţe frumoase în opulentul oraş Gomora, spre care se îndreptau. În timp ce mergeau pe o stradă îngustă, după ce trecuseră de poarta fortificată a cetăţii, un bărbat îmbrăcat într-un veşmânt amplu brodat veni să-l salute pe Biridiya.

— Văd, îi spuse el, că ai adus de la Engaddi un sclav frumos, tânăr şi robust. Nu-i un om de pe la noi, dacă e să mă iau după înălţimea lui, după umerii laţi, după faţa frumoasă şi părul lung. Nu vrei să mi-l cedezi mie? Îţi voi da un preţ bun, pentru că văd că are şi membrele zvelte.

— Prietene, răspunse Biridiya, nu fac comerţ cu sclavi. Nu i-am cumpărat ca să-i revând.

— Păi, ce va spune soţia ta, când va vedea intrând în casă un taur atât de puternic?

— Nu va spune nimic, pentru că nu l-am cumpărat pentru ce crezi; am impresia că nu ştii că obiceiurile mele sunt diferite de ale tale şi de cele ale cetăţii în care trăieşti. E un băiat curajos şi muncitor, care cunoaşte mai

multe limbi şi citeşte toate slovele.

— Pe Aşerat! Iată un sclav mai preţios decât cea mai mare perlă din Marea Dilmun! Exclamă celălalt, ironic. Chiar nu vrei să mi-l dai mie? Te vei alege cu un preţ foarte bun. Uite… cincizeci de măgari…

Biridiya dădu din umeri ca să-şi arate dezaprobarea, iar interlocutorul său se grăbi să adauge:

— Şi, evident, tot atâtea oi. Ba chiar şi o femeie foarte frumoasă, din ţara celor Două Fluvii.

— Khiziru, răspunse Biridiya, făcându-şi simţită agasarea, fii convins că nu-ţi vând sclavul meu pentru niciun preţ.

În faţa acestui refuz, bărbatul se înclină şi plecă, fără să mai insiste.

— Khiziru, comentă stăpânul lui Didufri adresându-se sclavului său, este un crescător de vite bogat dintr-un oraş vecin. Are păşuni unde pasc sute de măgari, vite şi oi.

— Stăpâne, întrebă tânărul, surprins de preţul mare propus de acel Khiziru pentru cumpărarea lui, de ce voia atât de mult acest om să mă cumpere?

— Hori, am impresia că eşti cam naiv. N-ai văzut că acest om a spus că eşti foarte frumos?

— Şi prin ce îndreptăţeşte asta un preţ atât de mare?

— În această regiune sunt rari bărbaţii care arată atât de bine ca tine. Trebuie să ştii că acel Khiziru a vrut să te cumpere ca şi cum ai fost o femeie. Pentru că bărbaţii din oraşul lui sunt vestiţi pentru faptul că preferă băieţii frumoşi fetelor. Au femei ca să zămislească mulţi copii şi amanţi pentru plăcerile trupeşti.

Şi, văzând frumuseţea corpului tău, a fost dispus să dea pe tine o adevărată avere.

Djedefhor, care nu uitase de obiceiurile ciudate ale defunctului său frate Kufukaf, înţelese atunci de ce valora atât de mult pentru acel crescător de vite şi râse, apoi, neliniştit, întrebă:

— Dar tu, stăpâne, tot pentru asta m-ai cumpărat?

— Sigur că nu, fii liniştit, îi răspunse Biridiya râzând, chiar dacă prefer compania unui tânăr frumos, decât pe cea a unui bătrân hidos. Poate că va trebui să mă însoţeşti la Sodoma, oraşul lui Khiziru, dar voi avea grijă să-ţi dau un veşmânt larg înainte de a intra acolo, de teamă să nu te pierd.

Deoarece Biridiya îi vorbise de casa sa din oraş în termeni elogioşi, el, care fusese crescut într-un ansamblu de palate mari, se arătă foarte surprins de construcţia modestă, inserată într-un grup de case, ale căror faţade erau toate spoite cu var şi întreţinute cu grijă.

— Aici este, preciză Biridiya, reşedinţa mea din oraş, unde am puţini servitori. Totuşi, mai am o locuinţă mare aproape de minele de sare. Are în jur o grădină imensă şi acolo am şi mulţi slujitori. Dar aici este casa familiei, cea unde locuieşte soţia mea şi unde vei locui şi tu. Aici îmi ţin arhiva şi îmi practic negoţul.

În prag îi primi o servitoare, care se grăbi să-şi anunţe stăpâna de întoarcerea soţului ei. Încăperile, mici, erau dispuse în jurul unei curţi interioare, unde era plantat un palmier înalt, al cărui vârf stufos depăşea etajul şi se răsfira în dreptul terasei, umbrind ansamblul construcţiei.

Biridiya tocmai îl adusese pe Djedefhor în acea curte când îşi făcu apariţia o femeie încă tânără, cu un piept opulent, care îi umfla rochia strâmtă, prinsă pe un singur umăr de o porţiune din veşmânt.

— Idiya, soţia mea, el este Hori, făcu prezentările Biridiya. Va ţine socotelile casei şi îmi va servi drept tălmaci dacă va fi cazul. Tot el îmi va traduce corespondenţa cu negustorii din cetăţile celor Două Fluvii, fără a-i uita pe cei din ţinuturile din nord. Este un egiptean care cunoaşte toate misterele limbilor şi slovelor.

— Să fie binevenit în casa noastră, spuse cu amabilitate femeia, care îl privi cu atenţie pe noul servitor.

— Te rog să-i găseşti ceva mai potrivit de îmbrăcat, şi hai să-i facem un veşmânt lung, pe care să-l îmbrace când vom merge la Sodoma şi la Seboim.

— Soţul meu, e o măsură de prudenţă foarte bună, pentru că e prea frumos ca să meargă în aceste oraşe fără să fie în pericol, chiar şi alături de tine.

— În nopţile calde de vară, vei putea dormi pe una dintre terase, continuă Biridiya, adresându-i-se lui Djedefhor. Când va veni frigul iernii, îţi vom da o cămăruţă caldă, unde să dormi în voie. Acum îţi voi arăta sala arhivei. Acolo vei sta în cursul zilei, dar vei vedea că e un loc plăcut, deschis spre curte şi bine luminat.

Şi astfel începu pentru Djedefhor noua sa viaţă de scrib, într-o sclavie prea puţin constrângătoare.

— Locuitorii acestei ţări, unde stăpânul tău este unul dintre cei mai importanţi oameni, îi spunea Biridiya, sunt deosebit de blânzi şi de primitori. Ne plac viaţa şi

plăcerile pe care ni le procură: mâncarea bună, băuturi care te ameţesc, dansuri frumoase, muzică ce tulbură sufletul şi, mai ales, amorul. Oamenii inflexibili, cei din Canaan, şi mai ales nomazii crescători de oi şi capre ne reproşează pasiunile noastre. Spun că suntem amatori de plăceri, corupţi, pentru că în ipocrizia lor nu cunosc plăcerile vieţii. Numai că nouă nu ne pasă, iar ei nu se dau în lături să facă negoţ cu noi, pentru că au nevoie de produsele exploatate de noi: sare, naft, bitum, tămâie şi răşini preţioase, luate de noi de la populaţiile care le produc, în sud, în ţinutul Havilah. Ar fi bine să înveţi limba acelor neguţători care ne aduc răşini şi parfumuri, pentru că mi-ar plăcea să am cu ei relaţii comerciale. Am aşteptat să-mi instalez solid contoarele pentru comerţul cu sare şi alte produse în valea Sidim; acum e timpul să-mi extind imperiul în acele regiuni îndepărtate, pentru că celor din Canaan şi din Sumer le este greu să-şi procure aceste parfumuri ale zeilor.

— Stăpâne, voi învăţa cu bucurie limba acestor popoare şi mi-ar plăcea, dacă-mi îngădui, să mă duc în acele regiuni ca să fac negoţ în numele tău. Pentru că mi se pare că spre acele orizonturi îndepărtate se află Marea Coptos, cu insula ei misterioasă, unde se păstrează cartea secretă a lui Toth.

— Aş fi tare curios să ştiu ce-i această carte a lui Toth! Cine este acest personaj care, după cum mi-ai vorbit, e foarte valoros?

— Acest Toth este un zeu al ţării mele. E posibil să fie şi un om, un înţelept din timpurile de început. Dar, înainte de orice, este un zeu al misterelor noastre, cel

care îndrumă oamenii în lumile infernale şi cel care deschide porţile cunoaşterii supreme. Un mare înţelept, care trăia lângă oraşul său, în ţara mea, mi-a spus că toate misterele lumii sunt dezvăluite într-o carte scrisă de Toth însuşi, şi că această carte este ascunsă într-un loc tainic, poate un templu sau o grotă, din mijlocul unei insule pierdute pe o mare îndepărtată şi misterioasă. După câte am înţeles, această insulă se află probabil undeva spre sud, dincolo de ţara numită de noi, egiptenii, Punt, de unde se aduc tămâia şi smirna.

— Hori, vorbele tale mi-au stârnit curiozitatea. Învaţă limba oamenilor din Havilah şi, când voi începe să fac negoţ cu ei, vom pune să se construiască ambarcaţiuni cu coca solidă pe ţărmurile mării care se deschide spre sud şi vom naviga spre ţara Punt, în căutarea acestei insule misterioase.

— Stăpâne, vorbele tale mă fac să ard de nerăbdare să învăţ limba oamenilor din ţara tămâiei, ca să poţi lega repede relaţii cu ei, pentru că singura mea ambiţie este să plec în căutarea marii cărţi a lui Toth, mai preţioasă decât cele mai mari comori, decât aurul, decât tămâia, decât lapislazuli, despre care se spune că şi ele provin din ţinuturile misterioase ale părţii de răsărit a lumii.

Biridiya îşi dovedi eficacitatea şi rapiditatea de decizie aducând în locuinţa sa un bărbat slab, oacheş, cu bărbie ascuţită şi barbişon. Sub pântecele rotund era legată o bucată de piele de leopard.

— Şinab, spuse el prezentându-l, face parte dintr-un trib de beduini care transportă până aici produsele din sud. Cunoaşte limbile popoarelor care trăiesc pe acele

pământuri deşertice ce se întind în sud, în ţinutul Havilah. Va rămâne alături de tine să te ajute să cunoşti aceste regiuni şi să înveţi limbile locuitorilor lor.

Biridiya conchise curând:

— Vă las să faceţi cunoştinţă, căci mă cheamă alte treburi. Hori, îţi dau zece luni ca să înveţi limba popoarelor din sud. Şinab va sta cu tine tot timpul necesar pentru asta.

Rămas singur cu noua sa cunoştinţă, Djedefhor îl întrebă:

— Şi tu eşti sclav ca mine?

— Sunt om liber, dar, în această ţară, uneori e mai bine să fii sclav, pentru că eşti bine hrănit de stăpân şi, dacă eşti băiat frumos ca tine, poţi deveni favoritul unui om foarte bogat şi, în cele din urmă, poţi rămâne moştenitorul averii sale. Dar cui îi pasă de săraci? N-au preţ ca sclavii: aşadar, pot fi lăsaţi să moară. Este adevărat că aşa se întâmplă în toate ţările, dar aici sclavii sunt trataţi cel mai bine. Iar eu, continuă Şinab, căruia îi cam plăcea să vorbească, fac parte dintr-un trib ce trăieşte departe de-aici, în Havilah, într-o regiune deşertică de coline şi munţi. Tribul meu îşi duce existenţa în jurul unei surse de apă, aşa cum se întâmplă cu un mare număr de clanuri de păstori sau de conducători de caravane. E undeva departe spre sud, pe drumul pe care se aduc până aici răşinile şi produsele preţioase din Punt. Acest puţ este amenajat pe coasta unei coline cu numele Zemzem. Locul, consacrat unei zeiţe stăpâne a vegetaţiei şi unui zeu protector al cirezilor, este sacru, este o grădină privilegiată într-o regiune deşertică, astfel încât

triburile se luptă între ele ca să-l aibă în stăpânire. Eu am condus multe caravane, fie spre sud, în căutare de tămâie şi alte mărfuri, fie spre nord, pentru a vinde aceste mărfuri. Venisem aici, în oraşele din valea Sidim, cu o caravană de măgari încărcaţi cu produse preţioase, unde proprietarii le-au vândut, când am aflat că, profitând de absenţa noastră, un trib duşman i-a atacat pe ai noştri pe colina Zemzem. I-au înfrânt, i-au masacrat pe cei mai mulţi dintre bărbaţi, iar femeile au fost făcute sclave. Cei care au întreţinut caravana noastră şi au primit preţul cerut pe mărfuri au luat hotărârea să se stabilească în unul dintre cele cinci oraşe din regiune, fie la Sodoma, unde poţi duce o viaţă plină de plăceri şi de trândăveală, fie la Seboim, Adamah, Tsoar sau aici. Dar eu, care sunt doar un biet conducător de măgari, am doar animalele mele. Nu mă pot întoarce acasă, unde n-am nici bunuri, nici familie, pe când aici îl cunosc de mult timp pe stăpânul Biridiya. Şi am văzut că nenorocirea mea i-a adus bucurie lui şi, în cele din urmă, şi mie, pentru că mi-a propus să mă alătur lui ca să te învăţ tot ce ştiu. Şi sper ca transmiterea cunoştinţelor mele să-mi ia cât mai mult timp, căci voi putea trăi în mod plăcut în locuinţa lui Biridiya, care e un om generos.

— Totul depinde de ce vei avea să mă înveţi, pentru că învăţ repede, îi atrase atenţia Djedefhor.

— Trăiesc sub soare de mai bine de patruzeci de ani, timp în care am învăţat atât de multe lucruri, încât va fi nevoie de timp îndelungat ca să transmit tot ce ştiu. Te voi învăţa limba mea, graiurile popoarelor din Havilah şi ale insulelor aflate departe, în Marea Sudului, precum şi

limba celor din Punt. Toate acestea cer o ucenicie îndelungată, dar am să te învăţ şi alte lucruri. Când ne vom despărţi – dar sper ca zeiţa al-Lat să mă protejeze şi să întârzie ziua aceea până la moartea mea şi chiar mai mult –, vei fi cel mai învăţat dintre oameni şi cel mai înţelept, pentru că înţelepciunea este mai întâi o cunoaştere a lumii şi a ceea ce cuprinde ea.

— Totuşi, stăpâne, îndrăzni să remarce Djedefhor zâmbind, cum aş putea să fiu mai învăţat decât tine, care îmi vei transmite cunoştinţele tale?

— Pur şi simplu, pentru că vei adăuga propriile cunoştinţe cunoştinţelor mele şi vei uni înţelepciunea pe care ai dobândit-o deja cu cea pe care voi putea să ţi-o transmit.

CAPITOLUL XI

După ce Didufri rămase singur în grădina închisă, Upeti veni în faţa lui, ceea ce se întâmpla, în general, la ceasul cel mai cald, după masa de la jumătatea zilei. Ştia că atunci când tânărul rege primea cu mare pompă în sala mare a tronului, ca şi în timpul convorbirilor private din mica sală de audienţe, mama lui nu era niciodată departe şi putea în orice moment să audă ce se vorbea; în grădină însă, erau departe de orice ureche indiscretă. Nu era nevoie să ceară încuviinţare, fiind singurul Prieten al Maiestăţii Sale care putea să fie primit oricând în acel loc.

Văzând că se apropie „ochiul şi braţul său", cum îi spunea regele, Didufri îi ceru să plece tânărului nubian care îi făcea vânt cu evantaiul, precum şi celor trei servitoare, aflate permanent la dispoziţia lui, într-o

ţinută cât se poate de sumară, purtând doar bijuterii. Aştepta cu nerăbdare veşti despre expediţia secretă împotriva navei lui Henutsen, astfel că sosirea lui Upeti în grădină îl făcea să presupună că dorinţa i se împlinise.

— Ia spune, Upeti, cum stăm? Îl întrebă el, în timp ce acesta îngenunchea în faţa lui.

— Stăpâne, un zeu potrivnic ne prigoneşte, îl anunţă servitorul său, fără menajamente diplomatice. Omul căruia îi încredinţasem această misiune, cel care cunoştea din vedere persoana pe care Maiestatea Ta o dorea alături de ea, a găsit nava regală, după o lungă urmărire până dincolo de Denderah. Ambarcaţiunile noastre au luat-o prin surprindere şi oamenii noştri erau pe punctul de a ieşi învingători, în ciuda împotrivirii îndârjite a oamenilor din garda reginei. Dar atunci a apărut, într-un mod foarte neaşteptat, o adevărată flotă: zeci de vase, cărora nu le-a fost deloc greu să pună pe fugă ambarcaţiunile noastre.

— A cui era această flotă?

— Stăpâne, nu ştiu… Ambarcaţiunile noastre au fost urmărite şi capturate, cu toată rezistenţa curajoasă a oamenilor noştri. Şeful lor a reuşit să sară în fluviu şi să se ascundă ca un peşte. De la el am aflat totul.

— Unde e acest om? Ce-ai făcut cu el?

— După cum Maiestatea Ta poate să înţeleagă, acest om reprezenta un pericol pentru noi: ştia de la cine venise porunca de răpire a tinerei Persenti şi de ucidere a tuturor pasagerilor de la bordul navei regale. Am făcut în aşa fel încât să nu mai poată vorbi niciodată.

— Ai făcut bine. Era un nepriceput: era normal să-şi

asume responsabilitatea eşecului. Dar, dacă înţeleg bine, Henutsen trăieşte încă?

— Da, stăpâne. Se pare că a luptat ca o leoaică, precum însăşi Sekhmet, încât oamenii noştri au fost înspăimântaţi.

— Ştii cumva dacă au putut să-i facă pe captivi să vorbească? Au fost luaţi drept piraţi ai fluviului?

— Cu siguranţă, stăpâne. Toţi arată ca nişte tâlhari. I-am recrutat fără să le spunem cine suntem şi fără să ştie identitatea celor pe care trebuia să-i atace. În privinţa asta, putem fi liniştiţi.

— Sper… Nimeni, nici mama mea, nu trebuie să bănuiască faptul că Maiestatea Mea a pus la cale totul. Toţi cred despre Kufukaf că a murit accidental şi Kawab de boală. Te-ai ascuns atât de bine când l-ai îmbrâncit din înălţimea piramidei, încât nimeni nu te-a zărit; şi ai pus atât de bine otrava în mâncarea lui Kawab, încât toată lumea a crezut că a fost răpus de un spirit rău, care pusese stăpânire pe pântecele lui. Maiestatea Mea trebuie să rămână fără cusur în ochii tuturor.

— Ştii, stăpâne, cât de devotat îţi este servitorul tău. Şi mai ştii că e de ajuns să porunceşti ca să iau viaţa lui Minkaf sau a lui Meritites… şi chiar a reginei Henutsen, dacă se mai întoarce la Memfis.

— Taci… Acum când mi-am aşezat pe cap dubla coroană, nu mai e nevoie să risc. De altfel, ţin la Minkaf. Ne este fidel şi e unul dintre garanţii legitimităţii mele în calitatea lui de fiu al reginei Henutsen. În ceea ce o priveşte pe prima Mare Soţie Regală, aceasta nu ne dăunează cu nimic. Mai rămâne Henutsen. Dar, dacă

puteam s-o facem să dispară în cursul unei escapade pe Nil, ca urmare a unui atac al piraţilor, nu mai putem face asta în clipa în care se întoarce la Memfis. Dacă la moartea ei ar apărea cea mai mică bănuială că eu am fost instigatorul, întreaga ţară s-ar ridica împotriva mea, începând cu fiul ei care, cel puţin deocamdată, dispune de mai multe trupe decât noi. De aceea, este momentul să te ocupi de recrutarea unor războinici buni, pe care îi vom plăti din tezaurul adunat de tatăl meu în piramida zeului Snefru.

Făcu o pauză, ca să ia câteva smochine dintr-un coş aşezat alături de el, apoi îşi invită servitorul să se ridice şi să guste din fructe şi vin.

— Va trebui s-o las în plata ei pe această Persenti, spuse el oftând. Dar ce importanţă mai are acum, când m-am căsătorit cu sora mea cea mică, pe care o doresc din copilărie? E drăgăstoasă şi blândă cu mine, spre deosebire de sora mea mai mare, care e o ciumă. La fel şi această Meresankh. Devenind rege, am putut să o oblig să vină să locuiască în palatul meu, dar n-am reuşit s-o constrâng să împartă cu mine patul. Ştii ce mi-a spus cu răceală zilele trecute? Că iubea doi bărbaţi pe lume, pe fraţii ei Djedefhor şi Kefren! Şi că niciodată nu se va uni cu Maiestatea Mea, pentru că mă socoteşte un uzurpator nedemn de tronul pe care am pus mâna, după spusele ei, prin şiretenie şi perfidie. Şi, pentru că prin ea şi prin căsătoria noastră am obţinut cea mai mare parte din legitimitatea mea, nu pot nici să o repudiez, nici să mă debarasez de ea, cu atât mai puţin cu cât această căsătorie a fost hotărâtă de tatăl meu, regele, şi s-a

săvârşit în timpul vieţii sale. Sunt umilit, constrâns să mă înclin în faţa toanelor ei, să-i suport dispreţul fără să mă pot răzbuna… Chiar dacă mă voi bucura în secret de o dulce răzbunare, când Hetepni, la întoarcerea sa din expediţia de la Biblos, împreună cu încărcătura de lemn, ne va anunţa moartea accidentală a lui Djedefhor. De altfel, va trebui să ne grăbim să facem cunoscută vestea până la Elefantina, unde presupun că se va refugia Persenti.

Upeti asculta cu respect cuvintele pline de speranţă şi ranchiună ale stăpânului său, îndopându-se cu smochine şi cu vin slab, provenit din viile regale din nord. Ştia că era singurul căruia Didufri putea să-i mărturisească tot ce avea pe suflet şi că această îngăduinţă amabilă îl făcea indispensabil regelui.

Confidenţele regelui au fost totuşi întrerupte de intrarea tinerei surori şi soţii a lui Didufri, Hetep-heres, care o ţinea de mână pe fata avută cu primul ei soţ, Kawab. Meresankh, a treia cu acest nume din dinastie, era alintată Meret. Copila avea aproape doi ani şi stătea bine pe picioare.

— Micuţă Meret, îi zise mama ei, prezentând-o lui Didufri, salută-l pe noul tău tată, fratele nostru preaiubit.

Şi, în timp ce fetiţa ducea mâinile la genunchi, Upeti se gândea la puterea pe care i-o conferea faptul că era confidentul şi braţul regelui: ar fi fost de ajuns să dezvăluie adevărul despre moartea tatălui acelui copil pentru ca sentimentele tinerei Hetep-heres faţă de fratele ei să se transforme în ură sau, cel puţin, în dezgust, care ar fi putut să-i aducă pierzania. Da, se

bucura de o putere care reprezenta şi o mare primejdie pentru el, pentru că Didufri putea la fel de bine să se teamă de omul care deţinea atâtea taine şi să se debaraseze de el, aşa cum el îl suprimase pe omul care îi comandase pe pretinşii piraţi.

Din dragoste faţă de sora lui sau datorită remuşcărilor că intervenise în destinul tatălui ei, Didufri se ataşase de fetiţă şi o iubea sincer, ca şi cum ar fi fost propria fiică. Îi întinse braţele şi o luă pe genunchi, mângâindu-i faţa; ea îl cuprinse tandru cu braţele, fără să-i treacă prin minte că acel unchi iubit era ucigaşul tatălui său.

— Vino, scumpa mea, spuse atunci Hetep-heres, lasă-l pe tatăl tău să lucreze. Ştii bine că munceşte din greu ca să guverneze poporul Egiptului.

— Nu, las-o, spuse regele, aşezându-şi buzele pe umărul copilului; micuţa asta atât de drăguţă descreţeşte fruntea Maiestăţii Mele.

Apoi, întorcându-se spre Upeti, îi spuse râzând:

— Upeti, servitor fidel al Maiestăţii Mele, vei putea depune mărturie în faţa regalei mele mame şi în faţa mai-marilor curţii ce tată afectuos sunt faţă de cei la care ţin, faţă de copila dragă a soţiei mele preaiubite şi a regretatului meu cumnat.

— Stăpâne, răspunse Upeti pe un ton linguşitor, cine s-ar putea îndoi de asta? Doar duşmanii Maiestăţii Tale, toate hienele chinuite de pizmă şi de ură…

Ieşirea lui îl făcu iar pe Didufri să râdă. Apoi se întoarse spre soţia sa şi spuse:

— Hetepi, nu crezi că e o fericire să ai servitori fideli, care ştiu să-şi judece stăpânul după adevărata lui

valoare?

Tânăra femeie oftă şi nu ascunse faptul că nu se lăsa înşelată de iubirea prefăcută a curtenilor faţă de rege.

— Din păcate, frate, răspunse ea, nu ştiu dacă acest servitor este cu adevărat sincer, dar, chiar dacă ar fi, mă tem că puţini oameni din acest regat au un astfel de sentiment.

— Ştiu foarte bine că cei mai mulţi dintre mai-marii ţării mă pizmuiesc sau mă urăsc… Dar nu asta e soarta tuturor regilor?

— Nu mi s-a părut că tatăl nostru a fost urât. Poate temut, cu siguranţă venerat, dar nu urât, şi nimeni nu s-ar fi gândit să-i conteste legitimitatea, nimănui nu i-ar fi trecut prin minte că poate să se ridice împotriva puterii sale. Or, lucrurile stau cu totul altfel în privinţa Maiestăţii Tale, nu poţi să nu recunoşti asta. De aceea, trebuie să te străduieşti să-ţi arăţi bunăvoinţa faţă de poporul tău şi generozitatea faţă de curteni…

— Crezi că nu-mi dau seama? Dar nu sunt eu, prin încoronare, regele, fiul lui Osiris, încarnarea lui Horus de aur? Aşa că puţin îmi pasă dacă mă urăsc. Mai mult decât orice, trebuie să le fie teamă de mine, să-mi cunoască puterea, şi nimeni nu trebuie să îndrăznească să se ridice împotriva mea. N-am ce face cu iubirea poporului şi a mai-marilor acestei ţări, mai ales dacă pentru asta trebuie să renunţ la bogăţiile lăsate de tatăl nostru. Aceste bunuri, toate veniturile regatului îmi sunt necesare, nu ca să le cheltuiesc fără judecată, ostentativ, ci ca să-mi formez o armată puternică, pe care nimeni să nu aibă curajul să o înfrunte… Şi ca să-mi construiesc un

templu splendid de milioane de ani, menit să-mi adăpostească trupul divin, o piramidă care va sfida timpul, ca aceea a tatălui nostru. Va trebui să merg pe şantier ca să văd unde au ajuns lucrările. Dar am încredere în bunul nostru frate Minkaf. Sunt convins că lucrează cu ardoare spre slava mea.

— Minkaf e un linguşitor, care şi-a întors faţa spre cel mai puternic. Sunt convinsă că, dacă fratele său mai mare, Kefren, ar triumfa împotriva ta, ar face totul să treacă de partea lui. Fii atent la el.

— Sunt atent, cum sunt atent la toţi cei aflaţi în jurul meu; dar, cel puţin deocamdată, am încredere în el. A lucrat întotdeauna bine pentru mine. E singurul dintre fraţii noştri care nu m-a părăsit, care nu m-a trădat.

— Normal! Ceilalţi sunt morţi sau se află departe, îi atrase atenţia Hetep-heres. E adevărat că Minkaf nu te-a părăsit, dar a făcut-o şi în interesul lui. Doar viitorul ne va putea dovedi dacă te va trăda sau nu.

Mai înainte ca Didufri să răspundă, Khenu, vechiul şi credinciosul servitor al lui Keops, pe care Didufri îl păstrase în postul de majordom al palatului, la insistenţa mamei sale, Nubet, îl introduse pe comandantul gărzii palatului.

— Stăpâne, spuse ofiţerul prosternându-se, Hetepni, pe care Maiestatea Ta l-a însărcinat cu comanda flotei trimise la Biblos, se află la poarta palatului. Cere o audienţă la Maiestatea Ta. Servitorul tău s-a gândit că Maiestatea Ta e nerăbdătoare să afle veşti despre această expediţie.

— Dar s-a şi întors? Şi fratele meu, Djedefhor, e cu el?

— Nu, stăpâne, Hetepni e singur, cu secundul.

— Grăbeşte-te să-l aduci în faţa Maiestăţii Mele. Într-adevăr, sunt nerăbdător să aflu veşti despre această călătorie şi despre fratele meu preaiubit.

— Didufri, spuse cu mirare Hetep-heres, după ce ofiţerul se retrase împreună cu Khenu, mă surprinzi şi mă încânţi totodată! Să fie oare adevărat că-l iubeşti pe fratele nostru Djedefhor, după cum se poate înţelege din vorbele tale?

Regele luă un aer uimit, îşi privi sora cu duioşie, apoi înapoie copilul şi spuse, în sfârşit, indignat:

— Cum, scumpa mea soţie! Ai putut să-ţi imaginezi că nu am o afecţiune profundă faţă de fratele meu Hori? Şi faţă de toţi fraţii şi surorile mele, chiar dacă tu eşti preferata mea? Nu l-am făcut pe fratele nostru Minkaf al doilea personaj al regatului, după Maiestatea Mea? Nu i-am lăsat lui Kefren înalta demnitate de guvernator al provinciei cataractei? Şi nu i-am încredinţat lui Djedefhor sarcina importantă de a aduce înapoi întreaga flotă de la Biblos?

Hetepni intră în grădină, urmat de secundul său. Amândoi se prosternară în faţa regelui, apoi, rămânând în genunchi, Hetepni aşteptă să fie întrebat.

— Hetepni, dragul meu amiral, ce veşti bune ne aduci? Ai putut, într-un timp atât de scurt, să aduci tot lemnul trebuincios terminării construcţiei piramidelor mamei mele, soţiilor regale, şi pentru propriul templu de milioane de ani? Şi de ce fratele meu preaiubit, Djedefhor, nu te însoţeşte ca să primească felicitările fratelui său, regele?

— Vai, stăpâne! Aduc o veste foarte tristă Maiestăţii Sale…

— Ce vrei să spui? Ai pierdut flota încredinţată de Maiestatea Mea?

— Nu, stăpâne. Am adus înapoi flota intactă. Dar o mare nenorocire a lovit familia regală. Într-o seară, pe o noapte fără stele, fratele Maiestăţii Tale a părăsit cabina, a venit pe punte, probabil pentru că nu putea dormi. Căci marea era agitată, bătea un vânt puternic şi ambarcaţiunile dansau pe valuri ca nişte maimuţe mari care salută răsăritul soarelui. Noi luptam cu marea învolburată de o divinitate. L-am văzut pe stăpânul Djedefhor şi i-am cerut să se întoarcă în cabină. Dar n-a vrut să mă asculte. Mi-a spus că el era comandantul expediţiei, că nu avea obiceiul să se ascundă ca un iepure fricos când bântuia furtuna şi echipajul său era ameninţat. Temeritatea sa, simţul datoriei l-au dus la pierzanie. Nu cunoştea marea şi perfidiile ei. S-a apropiat de bastingaj şi, mai înainte să fi putut interveni, un val mare a măturat puntea, l-a luat cu el şi l-a tras în vârtejurile marine. Zadarnic am încercat să-i venim în ajutor. Marea era neagră, noaptea era întunecoasă şi vântul împingea nava pe care nimeni nu o mai putea conduce. Corpul fratelui Maiestăţii Tale a dispărut, înghiţit de valurile furioase, şi acum sufletul lui a ajuns probabil alături de cel al strămoşilor săi, al tatălui său Keops, în regatul lui Osiris, spre Frumosul Occident. Atunci, servitorul tău a luat hotărârea să întrerupă expediţia şi să se întoarcă la Maiestatea Ta ca să-i anunţe această mare nenorocire.

Didufri se ridică, scoase un strigăt îngrozitor, smulgându-şi *nemes*-ul, coroana de pânză care îi acoperea capul.

— Frate, drag frate, preaiubitul meu! E oare cu putinţă? Tu, cel pe care-l admiram, tu care erai înţelepciunea întruchipată, tu, iubirea şi mândria tatălui nostru, zaci fără viaţă pe fundul crudei şi insensibilei Mări Verzi! Ah, de ce a hărăzit divinitatea o soartă atât de tristă celui mai bun dintre noi? Să-i adunăm repede pe mai-marii regatului, să fie decretat un doliu de zece zile; Maiestatea Mea vrea ca toţi locuitorii Egiptului să-l plângă pe cel mai bun dintre oameni, pe acest frate spre care se îndreaptă admiraţia şi respectul meu…

Elanurile lirice ipocrite ale lui Didufri au fost întrerupte de intrarea mamei sale care, fără o vorbă, cu un gest, le ceru celor nou-veniţi să plece. Didufri se prăbuşise pe tron, trist şi epuizat, în timp ce Hetep-heres plângea tăcută.

— Didufri, îi zise mama sa, pune capăt tânguirilor care nu înşală pe nimeni. În sinea ta te bucuri mult de producerea acestui accident. Dacă e vorba de un accident! În orice caz, e o moarte regretabilă, care ar putea fi pusă pe seama ta şi va pricinui cu siguranţă o mare durere unchiului tău Ayinel şi lui Ibdadi, care-l iubeau şi-l admirau în mod sincer.

— Mamă, şi eu sunt foarte trist de moartea lui! Protestă Didufri.

— Nu spune, că eşti foarte fericit, nu mai minţi! Dar e bine să decretezi un doliu de zece zile. Măcar vei înşela poporul, e şi asta ceva.

Didufri nu zise nimic, se înclină, lăsând capul în jos, în timp ce Nubet continuă:

— Acum, când eşti sigur de dispariţia lui Djedefhor, trebuie să te ocupi de cultul divinului tău tată. Ai lăsat neocupate funcţiile în care îl numise regele: şeful şantierelor regale, protector al necropolei regale şi păstor al Piramidei Luminoase. Zeul, tatăl tău, pentru care am încă o iubire duioasă şi cel mai profund respect, mi-a recomandat destul de des să am grijă ca dorinţele sale să fie respectate cu scrupulozitate ca să las în părăsire aceste funcţii. Era natural să fie deţinute de fratele tău şi ca, în absenţa lui, ceremoniile cultului regelui defunct să fie îndeplinite, în ultimă instanţă, de preoţii lui Ra, sacerdoţii piramidei. Dar acum, când prinţul a plecat să se aşeze alături de Ra şi de Osiris, trebuie să numeşti pe altcineva în această funcţie.

— De ce nu Maiestatea Mea?

— Pentru că n-ai fost iniţiat şi nu vei şti ce să faci. Şi apoi, nu-i o funcţie care se potriveşte unui rege. Nu, m-aş gândi mai curând la unchiul tău, Neferu.

— Neferu? Dar e un babalâc care trăieşte retras cu nevasta lui!

— Nu-i chiar atât de bătrân, deşi are vârsta tatălui tău. L-am întâlnit de curând: se ţine bine şi se duce să vâneze în deşert. Va fi util, în acest fel, să-l câştigi de partea ta. A trecut prin cele mai vestite „case ale vieţii” şi a primit un început de iniţiere la Heliopolis. În plus, era gata să urce pe tron şi are mulţi susţinători. Sprijinul lui ne va fi cât se poate de folositor.

— Poate, dar, dacă vrea să rămână duşmanul nostru

nedeclarat, îi conferim prin aceste funcţii o influenţă şi o putere care pot să ne fie fatale.

— Trebuie să riscăm. Dar îl cunosc pe acest om. În sinea lui, nu l-a iertat niciodată pe fratele său că a urcat pe tronul lui Horus, deoarece credea că-i fusese hărăzit lui. Sunt sigură că e încântat că tu ai moştenit tronul, nu fiii reginelor Meritites şi Henutsen. Am încredere în el, îţi va fi un aliat preţios.

— Dacă aşa crezi, mamă, îl voi chema în faţa Maiestăţii Mele şi îi voi încredinţa această demnitate.

Aşteptă retragerea reginei şi se întoarse spre Hetep-heres, care nu scosese nicio vorbă în tot acest timp.

— Vezi, Hetepi, eu port dubla coroană, dar mama deţine toată puterea.

— De ce te plângi, Didufri? La urma urmelor, datorită ei şi prin voinţa ei ai putut să urci pe tronul tatălui nostru. Şi văd că sfaturile sale sunt bune, că toate hotărârile rostite de buzele ei poartă pecetea înţelepciunii. Şi, atunci când se pronunţă împotriva voinţei tale, o face tot spre binele tău. Să o iubim şi să o respectăm pe mama noastră, pentru că e femeia cea mai admirabilă care s-a născut sub cerul lui Ra!

Didufri aruncă o privire lungă spre sora lui, gândindu-se că, hotărât lucru, singura persoană în care putea să aibă încredere era Upeti, şi se bucură că avea un om atât de fidel şi de discret.

CAPITOLUL XII

Întoarcerea la Elefantina a avut loc fără incidente, dar

foarte lent. Kefren se grăbise să adune ambarcaţiunile şi să vină înaintea navei regale, dar se gândise să profite de această deplasare pe fluviu cu mama lui, ca să se oprească în fiecare oraş de pe malurile Nilului, toate capitale de provincii, şi să facă o vizită guvernatorilor numiţi de Keops şi pe care Didufri nu avusese timpul şi nici puterea să-i înlocuiască cu oameni credincioşi lui. Prinţul, împreună cu mamă sa, regina, întruchipa în faţa guvernatorilor legitimitatea şi nu-i fu deloc greu să-i câştige de partea lui în cursul acestor vizite, mai ales că aceştia se temeau că vor fi destituiţi de noul rege, în timp ce Kefren le promitea că-şi vor păstra rangul sau, dacă preferau, le va acorda o funcţie onorabilă la curtea de la Memfis, după ce-l va răsturna de pe tron pe uzurpator.

Ambarcaţiunea reginei Henutsen naviga în apropierea celei a lui Kefren, astfel încât se întâmpla ca ambele vase să acosteze pentru ca prinţul să treacă în cel al mamei sale sau invers. Căci Henutsen nu acceptase să se instaleze cu fiul ei, preferând propria navă, ca să rămână alături de Nekhebu, pe care îl admira din ce în ce mai mult. Numai că, în timpul călătoriei, Kefren se afla mai mult la bordul navei reginei decât la bordul navei sale, pentru că-i plăcea mult să fie în prezenţa tinerei Persenti. Ba chiar, în scopul nemărturisit de a o seduce, îşi folosea tot farmecul dăruit de zei la naştere şi, în pofida iubirii faţă de Djedefhor, fata nu era insensibilă. Totuşi, se văzu nevoită să recunoască realitatea, neştiind, la început, dacă trebuia să se bucure sau să se întristeze. Într-o seară, veni la Henutsen şi îi zise:

— Regină dragă, nu mă mai pot îndoi, aştept un copil.

— Vrei să spui că ai rămas însărcinată cu Hori? O întrebă Henutsen, pe un ton vesel.

— Cu cine altul, dacă el e singurul bărbat pe care l-am cunoscut?

— E un lucru bun; e o manifestare a dorinţei zeiţei Hathor, care vrea să devii stăpâna bunurilor lui Djedefhor.

— Acum nu te mai poţi îndoi că mă voi căsători cu el fără vreun resentiment. Dar cât va trebui să mai aştept întoarcerea lui?

— Ai răbdare, ai înainte întreaga viaţă. Iubitul tău va veni curând şi îţi va aduce fericirea pe care ţi-o doreşti.

— Poate, dar acum sunt exilată atât de departe de Memfis, unde mi-am lăsat inima!

— Deocamdată, nu spune nimănui acest secret. E mai bine să nu se cunoască starea ta, neavând soţ.

— O, ştiu foarte bine! Dacă ar fi după mama, o fată n-ar trebui să rămână grea cu un iubit necunoscut! De aceea ţi-am spus doar ţie, pentru că ştiu că judeci altfel, eşti înţelegătoare şi, în ciuda rangului, lipsită de prejudecăţi!

— Nu te-ai înşelat bătând la uşa mea. Să păstrăm pentru noi această taină. Dacă până în momentul în care nu-ţi vei mai putea ascunde starea, Hori nu se va întoarce şi nu te va face stăpâna bunurilor sale, voi vedea ce-i de făcut. Oricum, nu vei avea de ce te teme, pentru că vei sta liniştită în palatul lui Kefren, la adăpost de priviri şi de bârfeli.

Cu aceste vorbe alinătoare şi pline de speranţă, Henutsen ştiu să o convingă pe fată că starea ei era un prilej de fericire. Dar situaţia deveni cu totul alta când

ajunseră la Elefantina.

Micul oraş, capitala acestei ultime provincii a Imperiului Egiptean, era situat în spatele zidurilor, pe minuscula insulă dintre braţele Nilului, în apropierea cataractei, dincolo de care se întindea ţara permanent în efervescenţă a nubienilor, primele populaţii cu pielea de culoare închisă care ocupau intrarea acelor ţinuturi misterioase de unde izvora Nilul. Palatul guvernatorului, ocupat de Kefren şi de administraţia sa, era construit în partea de sud a insulei, în apropierea templului consacrat divinităţilor protectoare ale provinciei: Khnum, zeul cataractelor, protectorul lui Keops, şi cele două zeiţe Anulis şi Satis. În faţa insulei, pe malul drept al fluviului, se dezvoltase şi un important nod comercial, lângă un foarte vechi sat nubian, Siene. Acolo se aflau cele mai multe dintre depozitele unde erau stocate mărfurile venite din sudul Nilului, din regiunile care se întindeau în sudul Nubiei, bogate în aur, fildeş, animale sălbatice, lemn preţios. Tot în portul Siene trăgeau şi marile barje venite de departe. Memfisul folosea granitul roz şi cenuşiu care se extrăgea din colinele învecinate, pentru marile construcţii regale. Totuşi, insula fortificată, unde erau instalaţi bogaţii neguţători egipteni şi administraţia provinciei, rămânea refugiul populaţiei din Siene, în cazul unei invazii anunţate a bandelor de nubieni nomazi.

Vasele flotei ancorară în jurul insulei, în timp ce navele cu prinţul, regina şi gărzile lor traseră la cheiurile amenajate la poalele castelului construit pe un pinten stâncos. Or, înaltul funcţionar căruia Kefren îi

încredinţase conducerea provinciei în absenţa sa şi care, în timpuri normale, era guvernatorul civil, ieşi înaintea prinţului şi reginei ca să-i întâmpine cu un aer întristat şi, recunoscând relaţiile pe care le putea avea Persenti cu Hori, anunţă vestea cumplită pe care tocmai o aflase:

— Stăpâne, s-a întâmplat o mare nenorocire. Fratele tău cel mare, ultimul dintre fiii Marii Soţii Regale, Djedefhor, s-a dus alături de tatăl său, zeul, în barca lui Ra.

La anunţarea acestei nenorociri, atât de neaşteptate, Persenti scoase un ţipăt şi izbucni în lacrimi, susţinută de Henutsen şi de tatăl ei.

— Cum ai aflat? Întrebă Kefren, mirat.

— Stăpâne, iată papirusul pe care servitorul tău l-a găsit înfăşurat de piciorul unui porumbel voiajor.

Prinţul luă papirusul, îl desfăcu, îl citi şi i-l întinse mamei sale.

— Cine a putut să trimită aici un porumbel voiajor? O întrebă el. Credeam, mamă, că numai tu cunoşti taina acestor păsări.

— Această misivă a fost scrisă de fratele tău Minkaf.

— Minkaf? Ce încredere putem avea în el?

— Toată încrederea. Trebuie să ştii că eu, în taină, l-am încurajat pe fratele tău să între în serviciul lui Didufri, părând că ne trădează. L-a început n-a vrut, dar am avut destulă influenţă asupra lui ca să-l conving, mai ales că era şi interesul său, deoarece Didufri l-a făcut vizirul lui.

— Iar Didufri a fost prea fericit să aibă aprobarea fiului celei de-a doua Soţii Regale, care îi aduce, prin prezenţa lui, o nouă legitimitate, completă Kefren.

— Ceea ce nu a schimbat nimic din poziţia mai-marilor ţării faţă de noul suveran. În schimb, Minkaf e ochiul meu în marele palat. Este totuşi regretabil că mesajul său a ajuns aici în absenţa noastră şi că această veste cumplită a fost anunţată în faţa bietei Persenti.

— Până la urmă tot mi-ar fi fost adusă la cunoştinţă, zise fata, suspinând. Mai bine acum. Dar se ştie cum s-a întâmplat această nenorocire?

— Dacă dăm crezare mesajului trimis de Minkaf, ar fi căzut în cursul unei furtuni din ambarcaţiunea unde se afla…

Ceea ce înseamnă că nimeni nu l-a văzut mort. Hori e un bun înotător şi ar fi putut să ajungă foarte bine la ţărmul care nu putea fi prea departe.

— Regina mea preaiubită, mamă, nu încerca să-mi dai o oarecare speranţă ca să mă consolezi, spuse fata, suspinând. Tare mi-e teamă că Hori a murit, că nu mai e printre cei vii.

— Cel puţin, mai lasă să treacă un timp înainte de a-ţi pierde orice speranţă. Dacă Hori s-a putut salva, va avea nevoie de câteva luni până să revină în Egipt.

Aflând de sosirea fratelui şi soţului ei, împreună cu mama lor, Khamemebti îşi făcu apariţia, radioasă, ţinându-i de mână pe micul Mikerinos, în vârstă de şase ani, şi pe sora lui, Khamemebti II, cu doi ani mai mică, amândoi proveniţi din căsătoria cu fratele ei.

Henutsen, care nu putea în sufletul ei să dea crezare veştii despre moartea lui Djedefhor şi care, în consecinţă, nu se arăta deloc tristă, zâmbi când îşi văzu nepoţii şi se lăsă în genunchi în faţa micuţei Nebti, pe care o ridică în

braţe, râzând.

— Mamă, îi spuse Khamemebti, după ce o salută, o veste bună: aştept al treilea copil de la fratele meu preaiubit. Sper să fie băiat. După cum vezi, dacă soţul meu se va urca pe tronul lui Horus, aşa cum trebuie neapărat să se întâmple, posteritatea sa e asigurată şi descendenţii tăi vor continua să domnească asupra celor Două Regate.

— Asta e şi dorinţa mea, draga mea copilă. Căci toţi de-aici suntem convinşi că acest Didufri nu va mai sta mult timp ca un brotac în Marele Palat.

Apariţia tinerei prinţese cu copiii ei redase o anumită seninătate călătorilor, fără să-i facă, totuşi, să uite dispariţia lui Djedefhor, iubit de toţi.

Imediat ce se instală în palat, unde îi fuseseră rezervate mai multe odăi, pentru ea şi oamenii ei, Henutsen îi ceru lui Kefren să recruteze o gardă sigură şi să o pună sub comanda lui Nekhebu, care avu dreptul să locuiască în reşedinţa guvernatorului.

După câteva zile, regina îşi chemă fiul la o discuţie între patru ochi.

— Kafre, îi spuse, după cum am sugerat deja, trebuie să organizezi o armată credincioasă şi bine antrenată. Am primit un nou mesaj de la fratele tău. Îmi scrie că Didufri a luat hotărârea să folosească tezaurul tatălui tău ca să se înzestreze cu o armată bună, cu ajutorul căreia presupun că intenţionează să te supună voinţei sale. Am luat hotărârea să mă întorc la Memfis.

— Ce tot spui, mamă? Trebuie să te aştepţi la orice de la un om care şi-a pus zbiri deghizaţi în piraţi să te

captureze.

— Nu-ţi fie teamă. Nu va îndrăzni să mă atace direct. Cunoaşte foarte bine marea autoritate şi prestigiul de care mă bucur în faţa mai-marilor ţării. Apărată de garda recrutată de tine, nu mă tem de nicio perfidie în reşedinţa mea de la Memfis. Astfel, acolo voi avea tot timpul să urzesc intrigi împotriva regelui, cu complicitatea reginei Meritites. Pe de altă parte, numai eu am mijlocul de a-l împiedica pe Didufri să dispună de tezaurul piramidei.

— Cum aşa? Întrebă mirat prinţul.

— Ăsta, fiule, e secretul meu. E de ajuns să am încrederea ta, ceea ce nu-mi poţi refuza, mai ales că, după cum bănuieşti, pot să mă lipsesc de ea.

— Mamă, cum poţi vorbi astfel? Ştii câtă încredere am în tine şi că toţi copiii tăi, ca şi cei ai reginei Meritites, au faţă de tine cea mai mare admiraţie.

— Din nenorocire, ne-au mai rămas puţini dintre copiii noştri, remarcă ea, fără amărăciune însă, pentru că aceste dispariţii neaşteptate făceau din Kefren, fiul ei preferat, moştenitorul tronului, deşi, în mod normal n-ar fi avut prea mari speranţe, ceea ce îi amintise în mai multe rânduri tatăl său, Keops. Chiar dacă nu-l număr şi pe Djedefhor în rândul fraţilor tăi dispăruţi, pentru că sunt convinsă că trăieşte şi că într-o zi se va întoarce, adăugă ea. Ţi-o încredinţez pe această micuţă Persenti. E o copilă sensibilă şi îndrăgostită de fratele tău. Îţi interzic, aşadar, să-i provoci vreo durere sufletească. Şi nu încerca să o aduci în patul tău. E promisă lui Hori.

— Ştiu foarte bine, mamă… Dar, în cazul în care Hori

nu s-ar mai întoarce?

— Atunci îţi voi da voie să-ţi încerci norocul în faţa ei. Dar mă îndoiesc că vei reuşi, e prea îndrăgostită de fratele tău… A, încă ceva! Află că e însărcinată cu fratele tău, firește! Dar ţine asta pentru tine. Dacă, din nenorocire, Djedefhor nu s-ar mai întoarce, dacă într-adevăr a plecat alături de tatăl său, zeul, n-am să mă împotrivesc dacă vei dori să o iei pe Persenti ca a doua soţie, iar copilul pe care îl va naşte să fie considerat propriul tău fiu.

— Mamă, dacă frumoasa Persenti va dori, voi recunoaşte cu bucurie că sunt tatăl copilului ei, deşi, în realitate, sunt unchiul lui.

CAPITOLUL XIII

Djedefhor îşi zicea că ultimele evenimente ale vieţii sale, atât de neaşteptate, erau rezultatul voinţei unei divinităţi, care îl conducea pe căi imprevizibile spre scopul fixat de mult. Întâlnirea sa cu Persenti şi pasiunea pe care o aprinsese în inima lui erau accidente susceptibile să-l abată de la drumul pe care îşi pusese în gând să-l urmeze, să-l îndepărteze de la vocaţia trezită în el de iniţierile din templele de la Heliopolis şi Hermopolis. Îi părea bine că fata luase iniţiativa să se despartă de el, să fugă, fiind convins că un zeu îi inspirase faptele, că el pricinuise o schimbare atât de bruscă a sentimentelor sale. La începutul călătoriei spre Biblos, se gândise tot timpul la ea şi găsise consolare doar în convingerea că intervenţia reginei Henutsen va da roade şi că i-o va aduce pe fată. Ruptura bruscă cu

vechea lui existenţă, ca o consecinţă a ordinelor criminale date de fratele său şi a felului cum scăpase, cu complicitatea lui Hetepni, care îi salvase viaţa şi-l pusese definitiv la adăpost de răzbunarea lui Didufri, îl făcea iar să întrezărească o intervenţie divină, ca şi în cazul capturării lui, care îl dusese, până la urmă, în locuinţa lui Biridiya.

În cursul primelor luni petrecute în slujba noului său stăpân, nu doar că începuse să înţeleagă bine limba oamenilor din ţinuturile sudice, dar învăţase atât de multe lucruri despre acele ţări de la Şinab, încât spera să descopere, fără prea multe căutări, drumul maritim ce l-ar fi dus la insula lui Toth, pe care preceptorul său o numea, în limba lui, Insula Dublurii, ceea ce probabil corespundea lui *ka* al înţelepţilor egipteni, acea replică misterioasă a eului, care urma, invizibilă, fiecare om, fiind ca o oglindire a lui, dar având, totuşi, o existenţă proprie în lumea spiritelor.

Se familiarizase astfel cu realităţile şi obiceiurile marelui negoţ, prin faptul că ţinea socotelile şi cunoştea contractele încheiate de stăpânul său, cu limbile folosite în aceste schimburi comerciale şi mai ales cu drumurile urmate de caravanele cu marfă, natura lor, originea, ţările deseori îndepărtate cu care aveau relaţii negustorii din Gomora. Djedefhor era activ. Mintea lui era atât de ocupată, încât alungase din memorie amintirea frumoasei Persenti, deşi nu o uitase. Dar era mirat şi bucuros totodată că aproape nu-i mai simţea lipsa, chiar dacă uneori, noaptea, i se întâmpla să-i vină în minte imaginea fetei şi amintirea orelor de extaz petrecute

alături de ea.

Fericirea lui Djedefhor ar fi putut să fie aproape completă, dacă nu ar fi fost chinuit de o grijă neprevăzută.

Zilnic, de mai multe ori, avea prilejul să o vadă pe Idiya, soţia lui Biridiya, stăpânul său. Masa de seară îi era servită în compania lui Şinab şi a celor din casă. Căci Biridiya trăia alături de servitorii săi cei mai apropiaţi: aceştia mâncau la masă cu el, ceea ce, la început, l-a surprins pe Djedefhor, pentru că, în palatele regale şi în cele ale mai-marilor Egiptului, slujitorii trăiau separat de stăpânii lor, nu mâncau cu ei la masă, ci doar îi serveau.

Şinab îi spuse că, în această ţară, stăpânii trăiau alături de sclavii lor din casă, iar Biridiya era probabil foarte mulţumit de aceste obiceiuri, pentru că ar fi fost tare întristat dacă i s-ar fi impus să mănânce la masă doar cu soţia lui, care nu-i dăruise copii. Şi Djedefhor îşi zise că Şinab avea, probabil, dreptate, deoarece remarcase faptul că Idiya râdea deseori, dar vorbea puţin, în timp ce soţului ei îi plăcea să converseze, să pună întrebări mesenilor despre cele mai felurite lucruri. Şi era cel mai încântat de compania lui Şinab şi Djedefhor, pe care îi invita la masă chiar şi atunci când primea alţi neguţători sau prieteni, acestea fiind singurele cazuri când servitorii mâncau separat.

Idiya i se adresa rareori, dar îi arunca priviri atât de insistente şi de dulci, priviri care deveniră treptat atât de clare, încât tânărul nu putea să nu vadă în ele invitaţii necuviincioase la plăceri interzise. După un timp, Idiya trecu şi la gesturi. Gesturi discrete, despre care, cel puţin

la început, putuse să creadă că le făcuse din greşeală. Astfel, o dată îi atinse uşor umărul, altă dată, îşi aşeză mâna peste mâna lui, când lua pâine sau un fruct dintr-un coş; atunci se prefăcea a crede că ea voia să guste înaintea lui, lucru îndreptăţit, şi se grăbea să-i ofere ceea ce dorea: pâine, fructe, prăjituri. Dar ea devenea din ce în ce mai îndrăzneaţă, poate pentru că vedea că limbajul privirilor nu dădea tot atâtea rezultate ca acela al gesturilor; venea să-l cheme din încăperea unde lucra, ca să-i ceară servicii mărunte, să o ajute să ducă un coş, să umple cu lemne soba de pământ la care gătea o sclavă grasă, să scrie pentru ea un mesaj pe o tăbliţă de argilă crudă, pentru o prietenă ce trăia într-un oraş vecin. Djedefhor se arăta supus, dar evita să manifeste graba sau familiaritatea care ar fi putut să lase să se presupună că era gata să răspundă la aceste avansuri, devenite din ce în ce mai ostentative, încât nu le mai putea ignora.

Djedefhor recunoştea că soţia lui Biridiya nu era lipsită de farmec, dar nici nu-i trecea prin minte să cedeze în faţa lui, atât din respect faţă de stăpânul său, cât şi de teama mâniei sale. Dar nici nu ştia cum să scape de avansurile tinerei femei. Privirile, gesturile, cerinţele ei deveneau din ce în ce mai insistente, deşi nici cea mai mică aluzie, nici cel mai mic cuvânt nu ar fi putut să facă să se presupună că-l dorea pe sclavul acela frumos.

Apoi, într-o zi, profitând de faptul că Şinab îşi însoţea stăpânul la piaţa de mirodenii şi parfumuri, unde tocmai sosise o caravană din sud, Idiya intră brusc în sala tăbliţelor, unde lucra Djedefhor.

— Hori, îi zise ea direct, ţi se pare că sunt urâtă ca o maimuţă?

Deşi întrebarea îl surprinse, tânărul răspunse foarte sincer:

— Nici vorbă, stăpână. De fapt, eşti destul de frumoasă.

— Destul? Doar atât?

— Nu se cade ca un sclav să judece frumuseţea stăpânilor săi.

Ea se strâmbă nemulţumită şi întrebă:

— Semăn cumva cu o gâscă proastă?

— Deloc, stăpână.

— Miros urât?

— Asta, stăpână, e o întrebare ciudată, pentru că toţi au remarcat esenţele delicate cu care îţi ungi părul și corpul.

— Adevărat. Sunt parfumuri preparate în oraşele noastre, îndeosebi la Seboim, cu plante sălbatice din Engaddi şi esenţe aduse din Punt.

— Recunosc chiar că nu există esenţe atât de delicate în tot Egiptul!

— Aş putea să-ţi dau reţetele noastre. Mă interesez de mult timp de aceste produse, întrucât tatăl meu are o manufactură la Seboim, unde m-am născut.

— Le voi nota cu bucurie, pentru că sunt interesat de tot ce se inventează bun şi plăcut la diferitele popoare.

— Atunci, Hori, dacă te gândeşti frumos la mine, precum spui, de ce nu mă iubeşti?

— Stăpână, cum poţi să-mi faci un astfel de reproş? Te iubesc şi te respect, la fel ca pe stăpânul meu, a cărui soţie eşti.

— În privinţa mea, nu-ţi cer un respect inutil; vreau doar dragostea ta.

— Află atunci, stăpână, că-ţi sunt devotat ca un sclav credincios.

— Şi mă iubeşti la fel de mult?

Rostind aceste cuvinte cu o voce mieroasă, se lăsă pe vine lângă el. Djedefhor stătea pe o rogojină, cu picioarele îndoite sub el, şi se simţea din ce în ce mai stingherit, mai încurcat.

— Stăpână, rosti el, simţind un nod în gât, este adevărat că eşti amabilă. Dar nu văd ce poţi aştepta de la un biet sclav, devotat stăpânului la care ţine şi căruia îi este recunoscător.

— E frumos să ţii la stăpânul tău şi să-i fii devotat, dar e şi mai bine să-ţi iubeşti stăpâna şi să te arăţi supus faţă de ea.

Şi, fără alte vorbe, îşi puse mâna pe coapsa lui şi o făcu să alunece adânc sub veşmânt.

— Stăpână, ce faci!? Exclamă el, încercând să-i respingă mâna neruşinată.

— Nu mai fi aşa sperios! Îi apostrofă ea. Lasă-mă să-ţi ating păsăroiul şi vino să-mi pipăi cuibul înainte de a-l băga acolo!

Ea îl prinse de o mână ca să o tragă spre genunchii ei, dar tânărul se ridică şi se trase înapoi.

— Nu, stăpână, niciodată n-ai să mă obligi să trădez încrederea stăpânului meu. Retrage-te şi să uităm ce s-a întâmplat. Nu-ţi fie teamă, n-am să spun nimic soţului tău.

— Eşti un căţeluş prostănac! Exclamă Idiya,

ridicându-se şi ea. Îndrăzneşti să-mi respingi dragostea?

— Nu o pot primi.

— Şi de ce nu poţi? Se pare că, în ţara ta, eşti nobil. Idiya n-ar fi destul de bună pentru tine?

— Nu e vorba de asta, stăpână. Ar trebui să aleg între a te ofensa prin refuzul meu şi a-mi ofensa stăpânul prin înşelarea încrederii. Un sclav trebuie să fie întotdeauna discret şi să se dea în lături din faţa stăpânilor săi.

— Înainte de orice, trebuie să asculte de voinţa lor.

Şi, sub privirile înspăimântate ale lui Djedefhor, îşi scoase rochia şi i se oferi în luxurianta sa nuditate.

Făcu un pas spre el, dar tânărul se dădu înapoi, nehotărât. Apoi găsi un pretext, singurul pe care îl mai putea invoca, deoarece cel al fidelităţii faţă de stăpânul său stârnea doar dispreţ:

— Şi mai am şi o logodnică, o soţie chiar, care mă aşteaptă în Egipt. Niciodată nu o voi înşela.

Dar, fără să-l audă, ea se lipi de el, ridicând capul după buzele lui. De teama oricărei slăbiciuni, refuzând să cedeze, o respinse cu brutalitate şi sări în lături.

— Nu, depărtează-te de mine! … Nu încerca să mă ispiteşti, nu încerca să mă seduci…

— Eşti tot atât de prostănac pe cât eşti de frumos! Cel mai prost dintre bărbaţii pe care i-am văzut vreodată!

Şi, cuprinsă de o furie bruscă, provocată probabil de dispreţul tânărului, apucă rochia, o sfâşie în bucăţi şi ieşi ţipând. Mai înainte ca Djedefhor să-şi fi revenit din stupoare, ea se întorsese cu doi servitori, cărora le porunci să pună mâna pe acel sclav josnic, care încercase să o siluiască, smulgându-i hainele de pe ea. Zadarnic

strigă el că era nevinovat. Servitorii îşi ascultară stăpâna şi îl închiseră într-o încăpere mică, la subsol, care servea drept cămară pentru grâne, după strângerea recoltelor anuale. Djedefhor rămase închis acolo, în beznă, cu sufletul plin de teamă, pentru că, în pofida bunătăţii stăpânului său, credea că acuzaţia pentru care trebuia să se justifice, adică tentativa de viol asupra stăpânei din partea unui servitor sau, mai rău, a unui sclav, ar fi putut să-i aducă imediat condamnarea la moarte, dacă legile acelei ţări erau aceleaşi ca în Egipt. De aceea tremura tot când doi inşi robuşti îl scoaseră din cămăruţă ca să-l ducă în faţa lui Biridiya.

Lăsat singur cu stăpânul său, la cererea acestuia, care le ceru cu un simplu gest servitorilor să iasă, Djedefhor se aruncă la picioarele lui.

— Bunul meu stăpân, începu el, bănuiesc de ce crimă sunt acuzat de soţia, ta Idiya. Dar te implor să…

— Nu încerca să te aperi, îl întrerupse Biridiya.

— Dar, stăpâne… insistă Djedefhor.

— Îţi repet că e inutil să vorbeşti.

— Pe toţi zeii ţării tale şi ai ţării mele, jur să sunt nevinovat! …

— Hori, nu-i nevoie să juri. Ştiu că eşti nevinovat. Crezi că n-am băgat de seamă ocheadele pe care ţi le arunca şi gesturile mângâietoare? Iar tu, servitor prea credincios, fugeai de aceste avansuri, evitai cu grijă să dai ochii cu ea, şi acum mă pui în încurcătură.

— Stăpâne, zise cu mirare Djedefhor, nu înţeleg ce vrei să spui! De ce te-am pus în încurcătură?

— Este adevărat că mie trebuie să-mi fac primele

reproşuri, pentru că ar fi trebuit să-ţi vorbesc imediat ce-am descoperit sentimentele soţiei mele pentru tine. Află că nu ţin în mod deosebit la ea, că am luat-o de nevastă doar din interes, pentru că zestrea mare pe care mi-a adus-o din partea unui tată îmbogăţit din negoţul cu parfumuri şi răşini mi-a permis să-mi agonisesc propria avere. Dacă mă aflu ziua mai des în casa mea din afara zidurilor oraşului, asta se datorează faptului că acolo întreţin câteva femei tinere şi frumoase şi mă dedau plăcerilor. De aceea, am sperat că Idiya va reuşi în eforturile ei şi că vei accepta să-i fii amant. Astfel încât să poată găsi în braţele tale satisfacţiile pe care nu sunt în stare să i le procur şi că, poate, îmi va dărui în acest fel un fiu pe care l-aş fi făcut moştenitorul bunurilor mele. Dar n-am luat în calcul prea marea ta fidelitate, prea marea ta cinste. Sunt încurcat din cauza scandalului iscat de ea acuzându-te în faţa servitorilor, fie din pricina furiei provocate de respingerea ta, fie de teamă să nu o denunţi.

— Stăpâne, ştia că nu o voi denunţa. I-am spus că eram dispus să uit totul, că nu voi spune nimic.

— În acest caz, nu voia să rămână de ruşine în faţa ta, neputând, în acelaşi timp, să-ţi ierte refuzul. Vezi bine în ce situaţie sunt! La noi, în frumoasele noastre cetăţi din valea Sidim, considerăm că, în bunătatea lor, zeii ne-au dăruit plăcerea sub toate formele ca să ne bucurăm de ea, nu să o respingem ca pe un lucru rău, după cum cred unii nebuni, care au o părere ciudată şi foarte proastă despre divinitate, din care au făcut un ispititor hotărât să-şi pedepsească aspru copiii care s-ar lăsa tentaţi, ceea

ce face din divinitate un foarte trist tiran. Considerăm că bărbatul şi femeia sunt egali şi se bucură de aceleaşi drepturi, motiv pentru care nu condamnăm în niciun fel iubirea între bărbaţi şi între femei, pentru că, dacă există astfel de dorinţe, înseamnă că aşa au vrut zeii şi că e un lucru bun. De aceea nici adulterul nu-i pedepsit sau, mai curând, suntem de părere că nu există, că e o concepţie proprie popoarelor barbare din jurul nostru, care consideră femeia un simplu obiect aparţinând bărbatului, tatălui, fratelui sau soţului, putând să dispună de ea după bunul lor plac, folosind-o în profitul lor ca pe o simplă marfa şi refuzându-i orice drept, începând cu acela al plăcerilor. De aceea n-am făcut nicio lege care să interzică unui bărbat sau soţiei sale să se împreuneze cu o altă persoană dorită de ei. Singura datorie este creşterea copiilor proveniţi din aceste uniri, cu excepţia cazului când o prea mare pasiune împinge bărbatul sau femeia, care ar fi condamnaţi pentru adulter în alte ţări, să rămână cu amantul sau cu amanta. Din acel moment, foştii soţi se despart şi pot să se recăsătorească, pentru că o căsătorie legală este indispensabilă pentru perpetuarea familiei şi transmiterea bunurilor. Regret că nu ţi-am adus la cunoştinţă toate aceste lucruri, dar sunt atât de naturale, încât nu mi-am imaginat că alte popoare pot să gândească diferit, tulburându-şi existenţa cu legi ce nu fac decât să măgulească vanitatea bărbaţilor, dar provoacă cele mai mari nenorociri. Înţelegi că mi se părea natural să pui capăt vieţii caste pe care o duci de la căderea ta în captivitate şi să te desfeţi cu soţia mea. Deoarece castitatea e un lucru rău, contrar naturii şi

voinţei zeilor, care ne-au insuflat dorinţa unuia pentru celălalt. Nu-mi închipuiam că egiptenii au şi ei obiceiurile barbare şi ridicole ale cananeenilor şi ale majorităţii popoarelor care nu au ajuns la un nivel înalt de civilizaţie şi de rafinament.

— Este adevărat, recunoscu Djedefhor, nu fără regret, că la noi legea pedepseşte adulterul, deşi e rareori aplicată. Dar, în rest, considerăm femeile egale cu noi şi deseori ele hotărăsc în cazul celor mai importante treburi ale familiei şi chiar ale statului.

— Atunci vezi că, dacă te-ai fi unit discret cu Idiya, chiar dacă asta s-ar fi aflat, totul ar fi rămas fără consecinţe. Dar acum eşti acuzat de soţia mea de tentativă de viol, ceea ce este cu totul altceva, mai ales când e vorba de un servitor. Aşadar, sau mă prefac că-mi cred soţia, sau o dovedesc de minciună şi de acuzaţii false. În acest ultim caz, voi fi obligat să o repudiez. La noi, nici legile şi nici obiceiurile nu condamnă unirea corpurilor, în orice chip ar fi, dar condamnăm minciuna, calomnia, orice denunţ indiferent de natura sa, mai ales dacă nu are bază, orice acuzaţie falsă, şi chiar bârfa. M-aş expune dezaprobării publice dacă n-aş lua măsuri împotriva ei sau împotriva ta. Dar, dacă îmi repudiez soţia, devin ridicol şi, mai ales, pierd sprijinul familiei sale, al tatălui cu care aveam intenţia să fac negoţ cu tămâie, şi trebuie să înapoiez zestrea, ceea ce m-ar pune în cea mai mare încurcătură.

— Stăpâne, spuse Djedefhor oftând, sunt conştient de situaţia primejdioasă în care te-a adus prostia mea; de aceea aş înţelege dacă m-ai condamna pentru o crimă pe

care n-am comis-o.

— De-asta îmi e şi mai greu să te condamn. Mi-ar fi fost greu chiar dacă erai vinovat, pentru că m-am ataşat de tine, ai început să foloseşti limbile învăţate de la Şinab şi-mi cunoşti atât de bine afacerile, încât ai devenit un ajutor preţios pentru mine. Totuşi, îţi pot promite deja că voi şti să mă răzbun pe perfidia acestei femei şi s-o pedepsesc pentru răul pe care ni l-a făcut printr-o astfel de purtare.

— Stăpâne, aplică-mi pedeapsa pe care o crezi de cuviinţă pentru crima de care sunt acuzat, dar iartă-ţi soţia. S-a purtat astfel îndemnată de pasiune şi eu însumi mă simt vinovat că am fost atât de sever cu ea, căci asta i-a provocat mânia. M-am purtat prosteşte şi eu trebuie să suport consecinţele acestui comportament. Încă n-am dobândit acea înţelepciune la care aspir. Altfel nu m-aş fi indignat, nu i-aş fi răspuns soţiei tale cu atâta duritate, n-aş fi avut o atitudine atât de dispreţuitoare. Ar fi trebuit să-i vorbesc cu înţelegere…

— Hori, nu te strădui să-i găseşti justificări, luând vina asupra ta. Îţi înţeleg scrupulele şi, pentru că-mi ceri asta, n-am să încerc să mă răzbun pe ea, deşi consecinţele faptei sale, care mă obligă să mă despart de tine, îmi aduc un mare prejudiciu. Voi face în aşa fel încât noua ta condiţie să-ţi fie mai puţin neplăcută şi să dureze puţin timp. Află că legea acestei ţări îmi permite să aleg între a fi judecătorul tău şi a te da pe mâna tribunalului oraşului, de la porţile cetăţii; dar nu voi face asta, pentru că ai putea fi condamnat la moarte sau găsit nevinovat, şi atunci Idiya ar trebui să suporte pedeapsa trădării sale,

totul depinzând de dispoziţia judecătorilor, cum se întâmplă în cazul oricărei judecăţi publice. Dar am dreptul să-ţi hotărăsc pedeapsa, fără să apelez la judecată. Mă văd, aşadar, obligat să te trimit la muncă în minele de sare pe care le am în sudul Mării de Sare, pentru că o pedeapsă mai puţin aspră ar putea să stârnească bănuiala unei complicităţi între noi. Acum, ai posibilitatea să mă loveşti până când îmi pierd cunoştinţa sau să simulez un leşin, ca să fugi. N-am să mă opun, dar atunci nu vei mai depinde de mine, iar soldaţii din acest oraş vor porni în căutarea ta. Nu cunoşti bine ţara şi s-ar putea să te găsească. Şi atunci n-am să te mai pot scăpa de la pedeapsa capitală.

— Stăpâne, îţi voi mulţumi veşnic pentru bunătatea ta. Cum aş putea să te lovesc sau chiar să simulez o astfel de violenţă faţă de tine? A munci sub soare în minele de sare va fi pentru mine o bună experienţă şi o bună încercare trimisă de zeul care mă călăuzeşte pe calea înţelepciunii. În cursul acestor luni petrecute în casa ta, am învăţat multe lucruri şi am doar două regrete: pierderea unui stăpân atât de bun ca tine şi neputinţa de a mă îmbarca pe navele pe care doreai să le construieşti ca să navighez pe Marea Sudului în căutarea Insulei Dublurii.

— Crezi că, dacă tu îţi regreţi stăpânul, eu nu voi regreta un servitor ca tine? De aceea voi face în aşa fel încât să nu stai mult timp acolo şi mă voi strădui să-ţi găsesc un nou stăpân, de care să nu ai a te plânge. Acum te voi da pe mâna servitorilor mei: îţi vor scoate hainele şi sandalele, îţi vor prinde la glezne legături de metal şi te vor duce în minele de sare.

CAPITOLUL XIV

Chemat de rege, nepotul său, Nefermaat îşi părăsi cu regret locuinţa, unde ducea o viaţă plăcută alături de soţia şi nepoata sa, Meretptah, câteva concubine care îi ofereau spectacolul frumuseţii lor dansând şi cântând şi un număr mic de tovarăşi de plăceri. Fu primit de Didufri în mica sală de audienţe, ceea ce evita aplicarea etichetei rigide folosite când Maiestatea Sa primea cu mare pompă în sala tronului, în mijlocul curtenilor şi al Prietenilor regelui. De aceea Nefermaat se mulţumi să se încline în faţa tânărului rege şi, fără să aştepte invitaţia lui, spuse:

— Dragul meu nepot, îmi pare bine să o văd pe Maiestatea Ta instalată în palatul fratelui meu, căci este prima dată când îmi ceri să vin în faţa ta, deşi au trecut câteva luni de când stai pe tronul lui Horus. Dar să nu vezi nici cel mai mic reproş în vorbele mele. Am fost foarte aproape de acest tron pe care am avut nebunia, în tinereţe, să pretind să mă aşez. Zeii, în bunătatea lor, l-au acordat până la urmă bunului meu frate Keops, iar acum, după ce am putut să-mi dau seama ce înseamnă greutăţile puterii, mă bucur că n-am reuşit. Totuşi, se pare că Maiestatea Ta ţine bine sceptrul şi asta mă bucură. Acum, spune-mi, dragul meu nepot, care este motivul pentru care te-ai hotărât să-l chemi pe dragul tău unchi în faţa ta?

Această introducere plină de dezinvoltură îl făcu pe Didufri să se încrunte, deşi, chiar în acea dimineaţă, se simţea foarte bine dispus, deoarece aflase de moartea lui Ibedi, marele preot al templului lui Toth hermopolitanul. Totuşi, cunoştea destul de bine povestea prinţului şi ştia

că încă se mai bucura de prestigiu în rândul unei părţi a mai-marilor regatului, ca să nu fie arogant sau jignit în vreun fel de vorbele unchiului său.

— Neferu, îi răspunse el prompt, nu te-am chemat până astăzi în palatul meu pentru că Maiestatea Mea nu voia să-ţi tulbure viaţa tihnită şi să-ţi impună plictiseala unei recepţii oficiale şi nici neplăcerile unei funcţii.

— Pe viaţa veşnică, nepoate! Vrei să-mi încredinţezi vreo funcţie? Îl întrebă Nefermaat, cu un aer îngrijorat. E adevărat că încă nu sunt bătrân şi că am fost foarte îndurerat de dispariţia fratelui meu, zeul, în culmea gloriei şi a maturităţii sale. De altfel, se spune că nu a fost lovit de moarte, ci că a intrat viu în viaţa eternă. Totuşi, nemaifiind printre noi, e cam acelaşi lucru, pentru că, în ceea ce mă priveşte, mi-a fost întotdeauna greu să găsesc o diferenţă între neant şi moarte, ceea ce, se spune, ar fi cazul dacă acea căţea ne devorează sufletul la judecata lui Maat, şi eternitatea vieţii spiritului alături de Osiris, mai ales dacă sufletul nostru luminos se topeşte în marele Tot.

— Bunul meu unchi, îţi admir vorbele înţelepte, dar nu ca să discutăm despre aceste lucruri te-am chemat în faţa mea. De fapt, am de gând să-ţi încredinţez o funcţie oficială. În pofida marii dureri provocate de vestea primită, a trebuit să ne resemnăm, căci preaiubitul meu frate Djedefhor nu mai este printre noi. Au trecut câteva luni bune de când Hetepni s-a întors la Memfis cu flota pe care Maiestatea Mea i-o încredinţase lui Djedefhor; nu ne mai putem îndoi că furtuna provocată de mânia unui zeu nu l-a tras în adâncurile Mării Verzi. Altfel ar fi avut tot

timpul să se reîntoarcă în Egipt.

— Toţi am simţit o mare durere şi înţeleg că Maiestatea Ta, în marea sa bunătate, a putut să sufere mai mult decât oricare dintre noi pentru această mare pierdere, îl asigură Nefermaat, cât se poate de serios, ca şi cum ar fi crezut cu adevărat ceea ce spunea.

— Văd, unchiule, că te numeri printre cei care au cântărit bine inima mare a Maiestăţii Mele. Acesta ar fi un motiv, printre altele, pentru care doresc să-i urmezi lui Djedefhor în funcţiile avute de el.

— Vrei să spui, bunul meu nepot, că te gândeşti să-mi încredinţezi acele sarcini care… de fapt, nu mai ştiu prea bine în ce constau.

— Maiestatea Mea te face protectorul necropolei regale, păstorul Piramidei Luminoase, acel monument de milioane de ani, căruia tatăl meu i-a consacrat forţele, domnia şi mijloacele de care dispunea ca suveran al acestui imens regat, şi, în plus, conducător al şantierelor regale. Şantiere care cuprind atât pe cele ale anexelor Piramidei Luminoase, pe cele ale piramidelor străbunului meu Snefru, alături de care unii dintre mai-marii regatului, ajunşi acum la o bătrâneţe fericită, continuă să-şi construiască mormintele, datorită îngăduinţei arătate faţă de ei de zeul Snefru, precum şi pe cel al piramidei pe care Maiestatea Mea a început să o ridice.

— Pe viaţa lui Isis, stăpâna piramidelor, de ce mă copleşeşti cu atâtea sarcini, când eu însumi sunt în pragul bătrâneţii?

— Haide, unchiule, eşti plin de forţă şi de tinereţe! Eşti

mai viguros decât un om tânăr, ai recunoscut singur.

— Recunosc că sunt încă în putere, dar, dacă astea trebuie să fie consecinţele… în privinţa piramidei Maiestăţii Tale, credeam că această sarcină a fost încredinţată fratelui tău, vizirul Minkaf.

— Adevărat, dar numeroasele funcţii ale fratelui meu îl împiedică să le îndeplinească în mod serios pe toate. Iar lui îi lipseşte ceea ce ai tu: experienţa. Am avut plăcerea să aflu că Ibebi, Mai-Marele celor Cinci, a plecat dintre noi.

— Şi de ce plăcerea? Întrebă cu mirare Nefermaat. Îl iubeai chiar atât de mult, încât să te bucuri că a devenit un spirit luminos pe cerul zeilor?

— Neferu, mi-ai înţeles foarte bine gândul. Am uitat şi am iertat toate neplăcerile impuse mie de acest bun preot, toate nedreptăţile săvârşite faţă de mine când studiam în „Casa vieţii” condusă de el. De aceea inima mea jubilează la gândul fericirii sale prezente, acum când, mai mult ca sigur, a trecut cu bine prin faţa judecăţii lui Osiris. De aceea m-am gândit să-ţi încredinţez funcţia lui. Dar mi-am zis că ai fi foarte întristat dacă ai fi obligat, ca să te supui voinţei Maiestăţii Mele, să te exilezi cu soţia în acea cetate a lui Toth, departe de Memfis, când ai suferit deja de exilul impus de tatăl meu, când te-a făcut guvernatorul provinciei Elefantina.

— Fii convins că admir şi apreciez mărinimia şi delicateţea Maiestăţii Tale, răspunse Nefermaat, pentru care această aluzie îi amintea de exilul impus de Keops. Mai ales că servitorul tău nu are niciuna dintre calităţile

cerute unei astfel de slujbe. Este adevărat că am avut legături strânse cu clerul lui Ptah de la Memfis, că am cunoştinţă de îndatoririle Marelui Maestru al Artei din acest templu, astfel încât, dacă Maiestatea Ta s-ar gândi să redeschidă templul şi să-i reconstituie clerul, aş accepta funcţia de prim-preot al lui Ptah.

Didufri înţelese aluzia şi-şi zise că se va feri să restabilească acest cult al lui Ptah şi să-i încredinţeze clerul atât de puternic unchiului său, căruia îi bănuia ambiţiile, în pofida necazurilor prin care trecuse. Avea şi aşa destui duşmani puternici, ca să-şi mai facă încă unul! În schimb, funcţiile pe care i le încredinţa în acea zi nu-i confereau o putere destul de mare ca să poată fi folosită împotriva regelui şi putea să facă din unchiul său un aliat preţios, după cum spusese mama lui, Nubet, motiv pentru care hotărâse să pună în practică sfatul ei. La rândul său, Nefermaat îşi spunea că aceste funcţii îi confereau un mare prestigiu şi, mai ales, îi vor aduce noi bunuri, care-i vor permite să continue să trăiască pe picior mare. Căci cheltuielile necugetate făcute de la întoarcerea sa la Memfis îi subţiaseră serios avutul domeniilor atribuite de fratele său Keops.

— Dacă aceasta este dorinţa Maiestăţii Tale, spuse el oftând, ca şi cum regele i-ar fi forţat mâna, servitorul tău îşi va asuma toate sarcinile, în măsura în care slabele lui forţe îl vor ajuta să le ducă la bun sfârşit.

— Această hotărâre o mulţumeşte pe Maiestatea Mea, bunul meu unchi! De vreme ce accepţi să intri în slujba Maiestăţii Mele, te rog să trecem în grădina mea, unde vom putea sta de vorbă mai în voie, gustând câteva

dulciuri şi bând vin rece.

Cu o familiaritate ce ar fi putut trece drept o sfidare a etichetei, dar prin care spera să-şi măgulească unchiul şi să-i facă să treacă definitiv de partea sa, Didufri puse mâna pe umărul lui, în timp ce se îndreptau spre grădină. Acolo se aşezară în jilţuri confortabile şi, în timp ce servitoare tinere le umpleau cupele cu vin şi le ofereau coşuri cu fructe şi tăvi pline de dulciuri, Didufri îi puse unchiului său o întrebare care îl chinuia de câteva zile:

— Neferu, ştii probabil că a doua soţie a tatălui meu, Henutsen, s-a întors la Memfis dintr-o lungă călătorie făcută la fiul ei în provincia Elefantina.

— Nepoate, cum aş putea să nu ştiu? Nu a sosit însoţită de vreo zece ambarcaţiuni pline cu un impresionant număr de oameni înarmaţi, spunând că e garda sa personală, războinici excelenţi recrutaţi de fiul ei, guvernatorul provinciei lui Satis şi Khnum? Poporul din Memfis n-a venit în număr mare să o salute sau mai curând să o aclame când a debarcat în portul regal, de unde s-a deplasat la fosta ei reşedinţă?

— Această descriere a sosirii mamei lui Kefren ar trebui să mă îngrijoreze, mai ales că am aflat că guvernatorii provinciilor din sud l-au salutat pe fratele meu ca pe moştenitorul legitim al tronului lui Horus.

— Şi eu am auzit asta. Totuşi, Kefren nu s-a ridicat împotriva ta, nu ţi-a pus public la îndoială legitimitatea.

— Probabil că aşteaptă să fie mai sigur pe el. De aceea am luat hotărârea să formez o armată, ca să-i supun pe toţi cei ce se ridică împotriva tronului, pe care stau după dorinţa divinului meu tată.

— E foarte adevărat, bunul meu nepot, că tronul are picioare de lut. Cred că, doar cu războinicii pe care îi are în palatul ei şi cu cei din palatul lui Meritites, Henutsen ar putea, fără luptă, să pună mâna pe acest edificiu unde ne aflăm. Nu o face pentru că, deocamdată, nu poate contesta legitimitatea alegerii tatălui tău, zeul. Trebuie să eviţi orice pas greşit. Am aflat, dar poate că e doar un zvon, că ai vrut să o faci prizoniera ta…

— Nu zic că nu. Dar atunci nu avea gardă şi era uşor să-i cucereşti reşedinţa şi să pui mâna pe ea. Acum nu se mai poate, doar dacă ai destule forţe ca să încerci şi eşti gata să verşi mult sânge.

— Desigur. Dar, chiar dacă nu ar avea o astfel de gardă, ar fi o mare nebunie s-o iei ostatică. Împotriva ta s-ar ridica nu doar Kefren, în fruntea unei armate de temut, chiar dacă e departe de aici, ci şi mai-marii acestei ţări. Nimeni nu se atinge de Marile Soţii Regale, aşa cum nu ar face nici Kefren cu mama ta, Nubet, dacă ar pune cumva mâna pe coroană.

— Am înţeles foarte bine asta. Dar ce să fac că să păstrez acest tron încredinţat de tatăl meu?

— Poziţia ta e delicată, frumosul meu nepot, şi, drept să-ţi spun, nu te invidiez deloc. Ar trebui, dacă pot să-ţi dau un sfat părintesc, deoarece sunt unchiul tău preaiubit, să te înţelegi cu adversarii tăi. Evită să provoci reginele, pe sora mea Meritites şi pe cumnata mea Henutsen, fii blând cu Minkaf, care e fiul ei şi vizirul tău, nu lua în seamănă ostilitatea lui Kefren, simulează faţă de el aceeaşi afecţiune pe care ai manifestat-o mai adineauri faţă de Ibebi şi lasă-l în pace în provincia lui, aşa cum a

făcut cu mine tatăl tău…

— Tot aşa mă sfătuieşte şi mama, recunoscu regele.

— Are dreptate şi ar trebui să-i dai ascultare, dacă doreşti să-ţi păstrezi încă mult timp de aici înainte coroana pe cap. Şi uit-o pe acea Persenti. E o pasiune care face mult rău misiunii tale divine. Te-a obligat să fii criminal faţă de propriul tău frate şi te-a împins într-o aventură periculoasă, când ai trimis falşii piraţi să atace nava regală care o ducea pe Henutsen la Elefantina.

— Ce vrei să spui? Întrebă cu mirare Didufri, care credea că dedesubturile acestei poveşti nu erau cunoscute de nimeni.

Este adevărat că Nefermaat nu cunoştea cu exactitate gradul de complicitate al lui Didufri. El doar auzise că Djedefhor fusese în realitate aruncat în mare, pentru că ambarcaţiunile conduse de el nu fuseseră surprinse de nicio furtună, iar pretinşii piraţi, care atacaseră nava regală, o urmăreau încă de la Memfis. Dar, prin aceste vorbe, încerca să descopere adevărul, îl testa pe Didufri, care căzu cu uşurinţă în capcană.

— Didufri, copilul meu, trebuie să-ţi dau şi detalii, ca şi cum nu le-ai cunoaşte? Oare nu tu trebuie să-mi confirmi toate astea? Haide, amândoi suntem făcuţi din acelaşi aluat, în noi curge sângele lui Huni, cel care a ştiut cu abilitate să-şi suprime mulţi fraţi care aveau dreptul la succesiunea tatălui lor, Djoser.

Didufri oftă, aruncă o privire complice unchiului său, apoi recunoscu:

— Dacă vrei ca sinceritatea să domnească între noi, atunci află, Neferu, că nu regret nimic, doar că Upeti n-a

reuşit să facă ce-i poruncisem, el care a recrutat falşii piraţi şi i-a trimis pe urmele reginei Henutsen. Oamenii mei ar fi reuşit să o suprime, împreună cu toţi cei care o însoţeau, şi mi-ar fi adus-o pe Persenti, dacă n-ar fi intervenit, nu ştiu cum, Kefren cu o adevărată flotă. Dacă Henutsen ar fi fost omorâtă de acei piraţi, cine mi-ar fi putut reproşa moartea ei? Cine s-ar fi gândit să dea vina pe mine? Iar Djedefhor ştiu că e mort, pentru că i s-a tăiat gâtul înainte de a fi aruncat în mare, şi e adevărat că nu a existat nicio furtună care să justifice acest accident ciudat. Şi află că sunt foarte mulţumit că am scăpat de un rival.

— Un rival la iubirea acelei fete, care nu te voia şi pe care tot nu o ai, căci, în rest, nu părea că ar fi râvnit tronul. Totuşi, Didufri, te înţeleg, chiar dacă nu pot să te aprob. Nu că aş condamna acest mod de a scăpa de duşmani, dar te dezaprob în măsura în care ai greşit încercând să o elimini pe Henutsen aşa cum ai făcut. Pot să te asigur că ştie cine a trimis împotriva ei ambarcaţiunile cu falşii piraţi, chiar dacă se preface că n-are habar. Trebuie să fii foarte abil când faci astfel de lucruri, pentru că, dacă dai greş, te alegi, cel puţin, cu duşmani neîmpăcaţi care, în plus, vor fi foarte circumspecţi de acum înainte. La urma urmelor, am o oarecare afecţiune faţă de Henutsen.

— Vrei să-mi spui, prin această apreciere, că ai fi gata să treci de partea ei, chiar să o înştiinţezi că eu am pricinuit atacul împotriva ambarcaţiunii ei?

— Ţi-am spus că ştie deja, pentru că, în realitate, ea mi-a dat de înţeles acest lucru. Poate că în speranţa că-ţi

voi aduce la cunoştinţă, caz în care manevra se poate spune că i-a reuşit.

— De ce ar fi vrut să ştiu că bănuieşte adevărul?

— Ca să-ţi arate că nu se lasă înşelată, că-ţi cunoaşte adevăratele sentimente şi că nu-i e teamă de tine.

— Bănuiam oricum.

— Da, dar asta îţi confirmă în mod neplăcut bănuielile.

— Prin urmare, va trebui să duc o luptă pe viaţă şi pe moarte cu această femeie!

— Pe moarte, e cam mult spus. Aşa cum o cunosc, nu doreşte moartea ta sau, în orice caz, nu o va dori cât timp nu va şti că Djedefhor a fost eliminat din porunca ta. Se va mulţumi să te exileze ca să-l pună pe fiul ei Kefren pe tronul lui Horus. Iar tu, mă îndoiesc că vei dobândi vreun avantaj de pe urma ei. Dimpotrivă: moartea sa va fi curând pedepsită prin căderea ta, chiar dacă ai fi nevinovat, căci va fi pentru toţi cei care te pizmuiesc sau te urăsc – şi sunt mulţi! — Un pretext de revoltă, acuzându-te că ai fost instrumentul secret al plecării sale din această lume, chiar dacă ar muri din cauza unei boli.

Vorbele unchiului îl puseră pe gânduri pe Didufri, care îi admira cinismul şi modul cum accepta să devină complicele şi în acelaşi timp sfătuitorul său. Se ridică şi, întorcându-se spre Nefermaat, spuse:

— Dacă vrei, Neferu, te voi însoţi până la şantierul piramidei mele. M-am hotărât să-mi construiesc un palat mare lângă acel şantier, cum au făcut strămoşii mei, regii care au dorit, fiecare, să-şi aibă palatul lângă templul lor de milioane de ani. La începutul domniei mele, am preferat să stau în palatul tatălui meu, dar m-am

răzgândit. Aici nu mă simt liber, parcă aş fi prizonierul mamei mele. A pus iscoade peste tot, mă supraveghează, vrea să ştie tot ce fac, trage cu urechea la tot ce vorbesc şi se aşază tot timpul în calea mea. De aceea Maiestatea Mea a hotărât să-şi construiască un palat lângă piramida mea, unde îmi voi instala curtea şi gărzile, lăsând această reşedinţă mamei mele şi lui Minkaf, care are aici cancelariile şi scribii. Construirea acestei noi locuinţe regale va fi astfel prima ta grijă, căreia va trebui să-i consacri întreaga ta energie şi pe cea a muncitorilor. L-am lăsat pe Minkaf să hotărască locul, fără să ştiu dacă fac bine. Acum sunt mulţumit de alegerea lui, dar mi-e teamă să nu fi pornit o lucrare de prea mare amploare. Vei vedea. A pus să se sape adânc un şanţ imens, unde are intenţia să-mi amenajeze camerele funerare, ca apoi să acopere totul şi să construiască deasupra o piramidă care să o întreacă în splendoare pe cea a tatălui meu. Nu ştiu dacă are dreptate, dar planul lui e atât de grandios, încât mă tem că nu-l voi vedea sfârşit, doar dacă nu cumva voi domni mai mult decât tatăl meu, zeul Keops.

Această perspectivă îl făcu să râdă şi se uită ţintă la unchiul său, ca şi cum s-ar fi aşteptat să-l aprobe. Prudent, Nefermaat îi răspunse:

— Didufri, ai urcat pe tronul lui Horus fiind foarte tânăr, mult mai tânăr decât era tatăl tău când şi-a aşezat pe cap dubla coroană. Dacă divinitatea vrea, cu siguranţă că vei avea tot timpul să vezi sfârşitul acestor lucrări şi îţi vei inaugura tu însuţi propriul templu de milioane de ani.

CAPITOLUL XV

— Ei, Neferu! Ai venit să ne vorbeşti despre dragul nostru fiu aşezat pe tronul lui Horus?

Henutsen stătea la umbra unor copaci pletoşi din marea reşedinţă regală de la Memfis, împreună cu Meritites şi Neferkau, când Nefermaat fu introdus de unul dintre servitori, după ce fusese anunţat de Nekhebu, devenit comandantul gărzii celei de-a doua Soţii Regale a lui Keops şi administratorul palatului reginelor.

Nefermaat zâmbi doar şi, după ce le salută pe cele două surori ale sale şi pe Henutsen, se trânti pe un jilţ, făcându-şi vânt cu un evantai din pene de struţ, prinse într-un mâner de aur şi fildeş, pe care îl purta tot timpul cu el.

— A trecut deja o lună de când am aflat că ai primit, direct de la el, funcţiile încredinţate lui Djedefhor de regretatul nostru soţ, continuă Henutsen. De atunci n-am ştiut nimic de tine şi doar din zvonuri am aflat că te ocupi din nou de treburile regatului.

În vocea reginei se simţea un amestec de ironie şi de amărăciune sau reproş. Meritites îl întrebă însă simplu:

— Neferu, să fie adevărat că ai pactizat cu uzurpatorul?

— Merit, răspunse el pe un ton dezinvolt, n-am pactizat cu nimeni, poate doar cu ceea ce cred că e interesul meu. Dar Henutsen ştie foarte bine că, deocamdată, interesul meu se confundă în mare măsură cu al vostru. Nu că aş urzi intrigi ca voi împotriva lui Didufri, dar, în virtutea noilor mele funcţii, am acces în Marele Palat şi cunosc uneltirile lui Didufri, astfel încât îl pot supraveghea şi, în caz de nevoie, pot preveni

pericolul.

— Vrei să spui că, servindu-l pe micul rege, îl trădezi?

— Trădarea e un cuvânt mult prea mare. Să spunem că îl servesc aducându-i un deserviciu. Şi el însuşi e mulţumit, chiar dacă nu are încredere în mine, pentru că prezenţa mea printre mai-marii curţii îi întăreşte legitimitatea. Ca şi prezenţa lui Minkaf în funcţia de vizir.

— Meritites, interveni Henutsen, ştii bine că, dintotdeauna, dragului nostru Neferu i-au plăcut jocul şi primejdia, că intrigile şi acţiunile hazardate i-au părut sarea şi piperul vieţii.

— Văd, Henutsen, că mă cunoşti bine şi sunt măgulit de stima ta, răspunse Nefermaat.

— Bunul meu Neferu, cuvintele mele te-au făcut oare să crezi că am pentru tine o oarecare consideraţie?

— E cât se poate de evident. Pentru că nu ţi-ai arătat prin nimic vreodată dispreţul faţă de mine.

— Recunosc, ai dreptate, Neferu, că ţin mult la tine. Atunci, spune-ne: ai venit la noi în vizită pentru plăcerea de a sta de vorbă cu surorile tale sau ca să ne aduci veşti de la Marele Palat?

— Sunt aproape sigur că cel mai mult te interesează veştile, secrete încă, despre dragul nostru suveran! Nu?

— Văd că începi să mă cunoşti. Toate trei suntem numai ochi şi urechi.

— Nu mai e cazul să vă spun că mi s-a cerut să mă ocup de lucrările piramidelor. Nepotul nostru, regele, este atât de preocupat să-şi întărească legitimitatea, încât ultima sa fantezie a fost să ceară să-i fie gravat numele pe dalele gropii unde a fost pusă marea barcă regală a fratelui

nostru devenit zeu. Acum eu trebuie să acopăr cu pământ această groapă ca niciodată să nu mai poată fi deschisă, ca numele lui să fie de acum înainte asociat cu cel al fratelui nostru, ca fiul lui preaiubit şi moştenitor legitim. Termin şi construcţia piramidelor voastre, reginele mele, ceea ce îmi aminteşte că timpul zboară şi că se apropie ziua în care copiii noştri sau, mai curând, copiii voştri vă vor înmormânta acolo corpurile mumificate.

— Neferu, îl întrerupse Neferkau, să nu mai vorbeşti despre asta! Mi-ai stricat deja restul zilei!

— Draga mea soră, chiar dacă vei face precum struţul, care îşi vâră capul în nisip ca să nu vadă duşmanul, tot nu vei face moartea să te uite! La urma urmelor, credeam că soţul tău, atotştiutor al înţelepciunii popoarelor, a reuşit să te convingă că adevărata viaţă ar începe abia după ce vom fi trecut pragul acestei existenţe pământeşti efemere, că moartea este o trecere obligatorie ca să poţi ajunge alături de divinitate.

— Poţi să constaţi că nu prea m-a convins sau că, cel puţin, nu sunt deloc nerăbdătoare să aflu dacă spusele lui sunt adevărate sau nu.

Meritites schiţă un gest de agasare, pentru că nu-i plăcea să se discute acest subiect, care nu o preocupa decât atunci când i se vorbea despre el, deoarece reuşise să-şi şteargă din minte gândul dispariţiei sale mai mult sau mai puţin îndepărtate. Henutsen întrebă atunci, punând capăt acestei discuţii:

— Regele a cerut să se continue construirea Sfinxului, încoronarea operei arhitecturale a soţului nostru?

— Nu, vrea ca toată energia noastră să fie consacrată

ridicării piramidei sale, cel puţin deocamdată, şi, mai ales, vrea să fie construit noul lui palat în acelaşi loc. Nu se mai simte în largul lui într-un palat, oricât de mare ar fi, pe care îl împarte cu draga lui mamă. De altfel, i-a cerut lui Aiynel să organizeze o nouă expediţie la Biblos, de unde să aducă lemnul necesar construcţiilor, pentru că ultima expediţie a fost întreruptă de accidentul suferit de Djedefhor.

— O veste bună! Mă temeam că se gândeşte să termine acel leu regal şi că vrea să-i dea un cap uman, al lui, ceea ce ar fi fost un alt mod de a-şi asigura o formă de eternitate. De altfel, asta voia să facă şi Keops.

— Poate că această slavă va fi rezervată succesorului său, exceptând cazul în care Didufri va reuşi să-şi asigure o foarte lungă domnie.

— Mă îndoiesc că zeii i-o vor acorda, răspunse prompt Henutsen.

— Bunul nostru suveran l-a însărcinat pe Upeti să recruteze trupe de războinici fideli, pentru că nu are prea mare încredere în *medjai,* nici în armatele organizate de defunctul meu frate pentru a asigura paza frontierelor.

— Şi cu ce are de gând să-i plătească? Întrebă Henutsen.

— Am fost împreună să examinăm tezaurul Piramidei din Sud. Sălile de jos, ca şi cele de sus sunt pline. Maiestatea Sa a început să ia din tezaur ca să acopere primele cheltuieli.

— Asta înseamnă să acţionezi fără prea multă chibzuinţă, spuse Meritites. Fratele nostru, zeul, nu ne-a spus el oare într-o zi că voia să păstreze acele bunuri ca

tezaur de război, pentru cazul în care ţara ar trece prin greutăţi mari şi neaşteptate?

— Poate, dar regele nu mai e fratele nostru; noul stăpân e Didufri. Iar în ceea ce-l priveşte, se poate considera în pericol, atâta timp cât nu va organiza o armată suficient de puternică pentru a-şi impune autoritatea.

Henutsen evită să intervină, gândindu-se că venise timpul să sustragă cea mai mare parte a acestui tezaur aviditătii regelui.

Servitoarele aduseră băuturi şi curmale, întrerupând astfel conversaţia şi împărţind fiecăruia o tijă de trestie cu care să bea berea din câteva vase mari. După plecarea lor, Nefermaat spuse:

— Acum trebuie să vă vorbesc despre scopul oficial al vizitei mele.

— Ai fost cumva trimis de Maiestatea Sa? Întrebă Meritites, mirată.

— Într-adevăr. Vă propune un pact. Mai întâi, vrea să vă atragă atenţia că s-a înconjurat de persoane legate direct de voi: fiul tău, Henutsen, pe care l-a făcut vizirul lui, şi eu, care sunt unchiul său.

— Aceste persoane au fost alese în mod interesat, în avantajul lui, replică Henutsen. Şi?

— Şi propune declararea lui Kefren prinţ moştenitor, el însuşi neavând copii.

— Şi dacă va avea? Pentru că, la urma urmelor, are deja trei soţii oficiale!

— Nu s-a atins nici de Meresankh, nici de Khentetenka. Singura care împarte patul cu el este Hetep-heres.

— Hetep-heres a avut deja o fată cu Kawab, ar putea să-i dăruiască un fiu, remarcă Henutsen. Apoi, nu se aventurează în mod imprudent făcând o astfel de propunere, pentru că, fiind mai tânăr decât Kefren, are tot dreptul să spere că va trăi mai mult decât el.

— Succesiunea nu se face neapărat de la tată la fiu. Şi care ştim câţi ani ne este dat să petrecem pe acest pământ? Totuşi, această recunoaştere i-ar mulţumi pe mai-marii ţării şi l-ar opri pe Didufri să întreprindă vreo acţiune împotriva fiului tău.

— Mai-marii ţării nu trebuie să fie mulţumiţi. Iar Kefren nu are nevoie de legitimitatea pe care i-ar putea-o conferi Didufri, având-o prin dreptul celui mai mare. În ceea ce priveşte teama unei intervenţii împotriva lui din partea lui Didufri, ar însemna să inversăm lucrurile, cel puţin deocamdată. Regele ne face o propunere înşelătoare. Spune-i că nu pot vorbi în locul fiului meu şi că numai el poate să accepte să fie numit moştenitor de către fratele său mai mic. Să trimită un mesager la Elefantina. Va vedea atunci ce răspuns va primi. Mai spune-i că noi suntem doar nişte biete femei lipsite de orice putere şi că nu avem nicio autoritate ca să încheiem vreun pact cu Maiestatea Sa.

— Nu vă va crede.

— Şi ce dacă! Important e să-i repeţi ce ţi-am spus. Va face ce va crede de cuviinţă şi, dacă nu-i un măgar, va înţelege că nu avem de gând să-i facem nici cea mai neînsemnată concesie.

După ce se făcu noapte şi Henutsen rămase singură, ceru unei servitoare să-l cheme pe Nekhebu. Căpitanul

gărzii se apropie de ea zâmbind şi se pregătea să o prindă în braţe, dar ea îl respinse încetişor.

— Nekhebu, îi zise ea, nu te-am chemat în seara asta lângă mine ca să-mi oferi plăcerea pe care am acum dreptul să o aştept din partea ta.

El rămase nemişcat, mirat, pentru că, atunci când îl chema în odăile ei la căderea serii, o făcea întotdeauna ca să împartă cu el plăcerile unei nopţi în doi.

— Te duci imediat şi aduci vreo treizeci de oameni în care ai cea mai mare încredere. Vreau ca două ambarcaţiuni să fie gata să-i ia la bord şi să-i echipezi cu vreo zece făclii şi vreo douăzeci de saci mari. Apoi vom lua masa de seară, şi ei la fel, dar să fie pregătiţi de plecare şi ambarcaţiunile să poată ridica ancora la porunca mea.

După mai puţin de o oră, Nekhebu era înapoi. Luă masa împreună cu Henutsen şi, târziu în noapte, regina îi zise:

— Haide! E timpul să adunăm oamenii şi să mergem în port.

— Ai cumva de gând, regina mea, să vii cu noi în ceea ce mi se pare a fi o expediţie nocturnă?

— Precum spui.

Părăsiră în taină reşedinţa şi se duseră în portul Per-nufer, unde aşteptau oamenii aleşi dintre cei mai credincioşi războinici din garda reginei. Pe drum, Henutsen îi dădu ultimele instrucţiuni lui Nekhebu, care o asculta uimit şi bucuros totodată. În timp ce ambarcaţiunile încărcate cu oameni înarmaţi străbăteau canalul ca să ajungă în dreptul Piramidelor din Sud şi Nord, Henutsen îşi amintea de acea noapte nefastă, când

Sabi descoperise secretul piramidei construite de Abedu. Dar, de data asta, luase toate măsurile de precauţie şi se întorcea în forţă. Ambarcaţiunile alunecau fără zgomot pe apele negre ale canalului, oamenii erau tăcuţi, respectând consemnul de a vorbi cu glas scăzut, doar ca să dea sau să primească ordine. După ce vasele traseră la mal în locul indicat de regină, aceasta sări pe uscat doar cu zece oameni stabiliţi dinainte de căpitanul lor, fiecare având o făclie şi doi saci. Ceilalţi aşteptau în ambarcaţiuni.

— Nu trebuie să faceţi nici cel mai mic zgomot şi să staţi ascunşi, le ceru Henutsen. Totuşi, dacă auziţi sunetul trâmbiţei noastre, trebuie să vă îndreptaţi în fugă spre Piramida din Sud, a cărei siluetă o vedeţi acolo, şi să interveniţi, pentru că s-ar putea să fim în pericol.

Cei zece oameni care îi însoţeau pe Henutsen şi Nekhebu mai aveau asupra lor câte o secure şi un pumnal, iar ceilalţi aveau arcuri şi suliţe. După cum făcuse pe vremuri cu Sabi, Henutsen dădu ocol piramidei ca să ajungă la faţada dinspre vest. Jaful ciudat al tezaurului regal, de la începutul domniei lui Keops, fusese uitat de mult timp, aşa că nu mai făceau de pază decât trei-patru oameni, la baza faţadei de nord a piramidei, unde era amenajată singura intrare cunoscută. Astfel, fără să fie deranjaţi de nimeni, ascunşi de bezna nopţii fără lună, ajunseră la baza piramidei. Deoarece Henutsen era singura care ştia exact unde fusese amenajată intrarea secretă, ea urcă prima planul înclinat, după ce se legă cu o frânghie lungă, urmată îndeaproape de Nekhebu. Acesta rămase cu gura căscată când văzu

dala de acces deplasându-se lent sub apăsarea reginei, care se strecură în deschizătura întunecoasă. Desfăcu imediat frânghia şi Nekhebu o desfăşură şi o ţinu bine, permiţând oamenilor să ajungă repede la ei. Mai înainte ca zorii să lumineze cerul, cei zece războinici, fiecare purtând doi saci grei, se întoarseră la ambarcaţiuni cu Henutsen şi Nekhebu. Dar, în timp ce aceştia din urmă reveneau la Memfis cu una dintre ambarcaţiuni, cealaltă îşi continua drumul spre sud, cu preţioasa sa încărcătură, sub comanda unui om de încredere al lui Nekhebu: sarcina lui era să transporte prada la Elefantina şi să i-o încredinţeze lui Kefren, care a fost avertizat de plecarea vasului de un porumbel voiajor trimis de Henutsen. Regina era sigură că fiul ei va veni personal în întâmpinarea ambarcaţiunii, ca să-i asigure o protecţie mai bună.

Abia câteva zile mai târziu, când preţioşii saci ajunseseră deja la Kefren, Didufri fu înştiinţat de furt de către şeful scribilor însărcinat să ţină inventarul. Tânărul rege voise să ia altă parte din tezaur şi, refăcând socoteala, scribii descoperiră adevărul: câteva dintre cele mai frumoase piese dispăruseră, plus câţiva saci cu praf de aur verde din Nubia.

Aşa cum făcuse zadarnic tatăl său, Didufri ordonă o cercetare, puse să fie scotocite casele paznicilor, clădirile rezervate locuinţei preoţilor. Apoi îl chemă pe Nefermaat ca să-şi exprime indignarea.

— Astfel de furturi au mai fost deja la începutul domniei tatălui tău, îi aduse la cunoştinţă Nefermaat. Atunci regele a avut ideea să închidă şerpi în sălile de jos

şi a fost inspirat, pentru că până la urmă a găsit acolo corpul unui bărbat care nu putea fi decât hoţul, dar care nu avea habar de prezenţa şerpilor. Totuşi, felul cum a pătruns în săli a rămas un mister. Probabil că a acţionat cu complicitatea vreunui paznic de la intrare, care îl ajuta să între în mare taină în piramidă.

— În acest caz, zise Didufri, Maiestatea Mea nu se va mai încurca cu cercetări ce par zadarnice. Caută-mi un îmblânzitor de şerpi şi să umplem sălile.

— Nu te sfătuiesc să faci una ca asta, pentru că şerpii nu vor putea face deosebirea între hoţi şi scribii veniţi să ia pentru tine din comorile închise acolo. Regele, tatăl tău, avea atunci un libian din tribul *psililor,* care i-a dat trei-patru şerpi. Apoi i-a fost foarte greu să găsească animalele. După care, nu se ştie dacă din pricina foamei, au devenit furioşi sau s-au unit între ei ca să-şi muşte stăpânul, dar omul nostru a murit în cele din urmă din pricina unei cantităţi mari de venin. Şi, la drept vorbind, n-aş şti unde să găsesc un om din acest trib, poate doar să căutăm în Libia, ceea ce înseamnă să pierdem luni bune.

— În acest caz, voi pune să fie transportat tezaurul în altă parte.

— Unde ar fi în mai mare siguranţă decât în acea piramidă, sub enorma ei masă de piatră?

— De exemplu, în palatul meu.

— Zidurile din pământ sunt atât de fragile, încât pot fi uşor străpunse. Fii sigur că, dacă bunicul şi tatăl tău au închis tezaurul în acea piramidă, nu au făcut-o dintr-un capriciu, ci din necesitate, în urma unei măsuri de

precauţie elementară.

— Atunci, unchiule, ce mă sfătuieşti?

— Există soluţia de a dubla paza, dar o cred inutilă. Asta a făcut şi fratele meu. Atracţia aurului e atât de mare şi e atât de mult adunat în acele săli, încât e uşor să corupi toţi paznicii, oricât de mulţi ar fi. Nu văd decât o singură soluţie. Să iei cât crezi că vei avea nevoie în luna următoare şi, apoi, pune să se zidească intrarea. Trebuie făcut în aşa fel încât să fie necesară aducerea unor pietre grele, pentru mişcarea cărora să fie folosite mecanisme şi mulţi oameni, ca să ai certitudinea că deschiderea ei nu se va putea face în secret şi fără zgomot.

— Zău, unchiule, asta e o idee excelentă! Voi convoca consiliul şi pe Minkaf, ca să calculăm nevoile imediate, după care voi da imediat poruncă să fie zidită intrarea galeriei de acces. Ai grijă să nu poată fi dată jos nicio piatră fără să facă zgomot şi să-i alerteze pe cei aflaţi în preajmă. Voi veni să mă asigur că treaba s-a făcut bine.

CAPITOLUL XVI

Djedefhor îşi şterse cu antebraţul sudoarea care îi curgea pe frunte şi în ochi. Oftă, privind cum lucea în bătaia soarelui întinderea albicioasă a imensei cariere de sare, care ţinea până la linia de un albastru-cenuşiu a mării, numită de riverani, din cauza salinităţii, Marea de Sare sau Marea Moartă, pentru faptul că nicio vietate nu putea să trăiască în apele ei. Soarele era acum jos la orizont, dar căldura rămânea apăsătoare, lipicioasă. În acea groapă adâncă şi imensă, între munţii Canaanului şi cei ai Levantului, cea mai mare parte fiind ocupată de

marele lac sărat, abia dacă simţeai trecerea anotimpurilor. Acolo era mereu cald: iarna era plăcut, dar vara căldura era copleşitoare. Şi, de la o vreme, căldura devenise greu de suportat. Datorită perceperii acestei diferenţe de temperatură putea Djedefhor să măsoare cu aproximaţie trecerea timpului. La început, încercase să calculeze zilele care se scurgeau de când fusese adus în minele de sare, dar curând pierduse noţiunea timpului. Îşi petrecea zilele săpând în solul salin cu o săpăligă din lemn cu lamă de cupru, ca să desprindă blocuri întregi de sare, pe care alţi sclavi le transportau până la ateliere, unde femeile le curăţau de impurităţi şi le tăiau sub formă de lingouri. Soarele era jos la orizont, ziua de muncă se apropia de sfârşit. Se simţea uşurat, fără să se bucure totuşi, pentru că munca urma să fie reluată, la fel de plictisitoare şi de grea, a doua zi în zori. Totuşi, în minele lui de sare, Biridiya ţinuse să menajeze sănătatea sclavilor şi, cu aceeaşi ocazie, randamentul lor. De aceea poruncise ca munca să înceapă la puţină vreme după răsăritul soarelui, dar acorda un lung moment de odihnă la ceasurile cele mai calde, când astrul de foc ajungea la zenit. Muncitorii aveau atunci încuviinţarea să moţăie la umbra palmierilor plantaţi la marginea câmpiei de sare, după ce luaseră o masă uşoară, formată din pâine, brânză de capră şi peşte uscat. Apă li se dădea pe săturate, dar primeau şi bere, despre care stăpânul spunea că dădea forţă şi tonus.

Orizontul sclavilor era închis la est şi la vest de munţii care mărgineau Marea de Sare, la nord de linia mării şi, la sud, de acea pădure de palmieri. Un orizont care, seara,

se întindea spre câmpurile şi barăcile unde erau închişi, pe timpul nopţii, sclavii care lucrau pe câmpurile saline şi cei ce trudeau pe ogoarele fertile, din apropiere, unde se cultivau în, grâu şi ovăz. Într-una dintre acele barăci era prelucrată şi stocată sarea, înainte de a fi încărcată pe măgari şi transportată spre oraşele din Canaan.

Răsună sunetul trâmbiţei, anunţând sfârşitul zilei de muncă. Djedefhor intră în rândul sclavilor care se aşezaseră în şir indian, cu săpăligă pe umăr, şi porniră spre barăci. Erau încadraţi de câţiva paznici înarmaţi cu arcuri şi bastoane, folosite împotriva sclavilor recalcitranţi şi, dacă era cazul, a celor care încercau să se revolte. Dar, de când lucra în minele de sare, Djedefhor nu asistase niciodată la vreo tentativă de revoltă. Sclavii îşi acceptau soarta cu o resemnare totală. Poate pentru că, deşi grea, munca nu era doborâtoare şi erau hrăniţi acceptabil. Mai ales că stăpânul, îmbinând propriul interes cu o oarecare mulţumire a sclavilor săi, permitea unirile între femei şi bărbaţi, rodul acestor relaţii înmulţind personalul, gurile în plus de hrănit costând puţin, dar legându-i pe părinţi de pământul unde îşi formaseră noua familie.

Dar Djedefhor nu-şi luase nicio femeie, şi nici Zimri, omul din Anaki. Cu el intrase în vorbă în primele zile de captivitate şi apoi îl regăsise muncind pe câmpurile de sare.

— Eu, îi spusese Zimri, n-am să cad în capcana asta. Mi-am lăsat acasă o soţie şi copii şi n-am de gând să-i uit şi să mă ataşez de o nouă familie pe care aş întemeia-o aici. Pentru că va veni o zi când voi avea prilejul să fug.

Dacă te arăţi supus, dacă printr-o atitudine umilă şi respectuoasă faci să se creadă că te-ai obişnuit cu noua ta condiţie şi chiar că-ţi place, pentru că mulţi oameni liberi muncesc mai greu decât noi şi nu mănâncă întotdeauna pe săturate, eşti dus să munceşti la câmp şi îţi scot aceste lanţuri, care te împiedică să fugi. Nu-mi pierd speranţa că va veni curând acel moment; va fi de ajuns să fie nevoie la câmp de braţe de muncă, lucru care se întâmplă uneori. Atunci va fi uşor să profit de o ocazie, într-o zi sau într-o noapte, încă nu ştiu, ca să fug. Am observat cu atenţie pantele munţilor, potecile care le brăzdează, modul cum sunt circulate. Acum am descoperit drumul pe care voi urca spre nord, ca să ocolesc Marea de Sare, şi apoi să mă întorc liniştit printre ai mei.

— Zimri, obiectase Djedefhor, chiar dacă vei reuşi să înşeli vigilenţa paznicilor şi să părăseşti teritoriul controlat de cetatea Gomora, cum speri să străbaţi un drum atât de lung, care să te ducă înapoi în Gaza? Cum poţi spera să supravieţuieşti în tot acest timp, gol, fără arme? Cine te va hrăni? Va trebui să mănânci bine, chiar dacă poţi spera că vei bea apă dintr-un râu sau dintr-o fântână.

— Am aflat câte ceva de la paznici şi de la tovarăşii de captivitate care cunosc ţinutul. În partea de nord a Mării de Sare, curge un fluviu frumos şi limpede. E mărginit de hăţişuri unde poţi găsi vânat. Acolo ajungi în mai puţin de două zile. Şi, la aproximativ o zi de mers, se află un braţ care îşi varsă permanent apa în mare. Aşadar, pot să ajung pe malurile fluviului din nord, pe care oamenii din acest ţinut îl numesc Iordan, fără să risc să mor de sete.

Şi va fi de ajuns să iau cu mine o bucată de pâine şi brânză ca să mă pot hrăni.

— Să zicem că ajungi pe malurile acelui fluviu. Tot eşti departe de casă.

Observaţia îl făcu să zâmbească pe Zimri, apoi îi spuse că-i va arăta obiectul salvator. Chiar în acea seară îi prezentă obiectul cu pricina: era vorba de o curea lungă de piele, care se lăţea la mijloc. Djedefhor o examină, fără să-şi poată ascunde surprinderea.

— Explică-mi şi mie cum te poate ajuta să fugi această curea de piele? Îi ceru el, neîncrezător.

— Nu mă va ajuta să fug, ci să supravieţuiesc. Uite, e o praştie. Aşezi o piatră aici la mijloc. Îţi voi arăta cum trebuie să roteşti viguros praştia şi să arunci piatra.

— Vrei să spui că în acest fel vei putea lovi prada, o pasăre sau un animal cu patru picioare, care îţi va servi drept hrană?

— M-ai înţeles foarte repede. Când eram copil, păzeam turmele tatălui meu şi aşa am învăţat să mânuiesc praştia. Şi mai ştiu cum să fac foc fie din cremenea adunată de pe jos, fie cu lemne şi frunze uscate. Dacă vrei, îţi voi arăta cum se face. Dar şi cum, cu ajutorul lamelor de piatră, poţi desprinde pielea unui animal şi cum poţi face din ea un veşmânt.

— Credeam că eşti neguţător, spuse cu mirare Djedefhor.

— Am devenit neguţător. După moartea tatălui meu, n-am mai vrut să trăiesc printre colinele Canaanului, păzind turmele şi caprele, ameninţate de lupi şi de jefuitori; am scăpat de turmă şi m-am instalat la Anaki,

târguşorul unde tata avea locuinţa, şi am pus pe picioare o prăvălie.

— Chiar vrei să mă iniţiezi în aceste practici?

— Va fi uşor, dacă te vei arăta silitor. Paznicii îmi dau voie să vânez cu praştia pentru că au şi ei de câştigat: când lovesc o pradă, ei iau partea cea mai bună. Sunt mulţumiţi, şi eu nu-mi pierd antrenamentul.

Şi astfel, în cursul primelor luni ale şederii sale în minele de sare, Djedefhor învăţase să mânuiască praştia, să facă focul şi să cioplească pietrele ca să le transforme în lame ascuţite.

În seara aceea, când ajunseră în barăci, după ce se spălară de sarea care li se lipea de piele, unul dintre paznici veni la Zimri şi îi zise:

— Zimri, stăpânul e mulţumit de tine. A luat hotărârea să fii trecut la muncile câmpului. Nu vei mai avea picioarele roase de sare. Şi îţi vom scoate lanţurile.

Paznicul nu vorbea de Biridiya, pe care Djedefhor nu-l mai văzuse din ziua în care părăsise Gomora, ci de omul care avea sarcina să administreze minele de sare şi ogoarele, care nu erau chiar ale lui Biridiya, pentru că el obţinuse toate acele ogoare şi o parte din mine doar în arendă, oraşul Gomora rămânând adevăratul proprietar al tuturor pământurilor aflate în jurisdicţia lui.

— Servitorul tău îi mulţumeşte stăpânului nostru, răspunse Zimri, care aştepta de mult timp acest moment. Dar tovarăşul meu de muncă, acest Hori, va fi şi el trecut la muncile câmpului, ca să rămână cu mine?

— N-am primit nicio poruncă de acest fel. Munceşte de prea puţin timp în minele de sare ca să poată spera să fie

atât de repede transferat la muncile câmpului.

Djedefhor îi fu recunoscător lui Zimri că intervenise în favoarea lui. Rămaşi singuri, Zimri îi spuse:

— Hori, prietene, pot să mai aştept. Pentru că sunt sigur că într-o zi îţi vor scoate şi ţie lanţurile şi vei fi adus să munceşti cu mine la câmp. Atunci vom putea fugi împreună!

— Zimri, prietene, îi răspunse Djedefhor, îţi mulţumesc pentru aceste cuvinte bune. Dar nu trebuie să-ţi amâni planul pentru mine. Ai o familie care te aşteaptă şi e cuprinsă de disperare pentru că nu ştie ce s-a întâmplat cu tine. Pentru mine, lucrurile sunt diferite, dacă vreau să trăiesc această captivitate şi această muncă grea ca pe o experienţă nouă, care îmi va căli trupul şi întări sufletul.

— Este adevărat, Hori, că zeii noştri au vrut să ne pedepsească pentru păcatele noastre. Sunt convins că El, divinitatea poporului meu, a vrut să mă pedepsească, deşi încă nu ştiu pentru care dintre păcatele mele. Dar El ştie, şi asta contează. Iar dacă acum a vrut să fiu eliberat de aceste lanţuri, înseamnă că mi-a auzit glasul şi m-a iertat, înseamnă că mânia Lui a trecut şi că mă va ajuta să fug şi să ajung la ai mei. Tu ştii pentru care crimă ai fost pedepsit de zeul tău?

— Zimri, prietene, nu gândesc ca tine. Nu cred că zeul e interesat de faptele noastre ca şi cum am fi singuri pe lume, ca şi cum n-ar avea altceva de făcut decât să se ocupe de noi şi să ne pedepsească, aşa cum ar face un tată care ar avea doar un singur copil. Am învăţat în templele din ţara mea că zeul creator, el care este Tot, din care facem parte, e foarte departe de micile noastre

griji, de micile noastre interese, care sunt în univers ca o picătură de apă într-o mare imensă. Omul e tare încrezut dacă spune că zeul cel mare se interesează de el în acest fel; omul are o minte foarte îngustă dacă atribuie gânduri atât de meschine unui zeu ce cuprinde în el infinitul şi eternitatea. Nu, mă aflu aici în urma unor întâmplări, ca o consecinţă a perfidiei fratelui meu, a întâlnirii mele cu acei tâlhari care m-au făcut sclav. Niciun zeu nu a intervenit în ce mi s-a întâmplat, dar eu vreau să văd totul ca un lucru bun. M-am născut prinţ, fiu al regelui, menit unor ranguri înalte în cel mai mare regat din lume, ba chiar aş fi putut urma tatălui meu pe tronul lui Horus. Toate astea sunt ambiţii mari pentru nişte suflete mici, avide de putere, de onoruri, pentru că astfel poţi să te crezi mare. Dar eşti tot un nimic, un simplu muritor lipsit de înţelepciune, de cunoaştere, un om supus tuturor pasiunilor, un om a cărui măreţie depinde de o iluzorie recunoaştere a celor din jur. Pentru mine, care caut înţelepciunea eternă, tot ce mi se întâmplă şi mă poartă departe de hotarele ţării mele este un lucru bun. Ştiu că mă aflu pe drumul care duce la înţelepciune şi la cunoaşterea la care aspir. Vezi, mă aflu aici gol şi în lanţuri, şi totuşi mă simt mai liber decât regele, fratele meu, mai puternic, mai mare decât el. Ceilalţi cred că nu am nimic, că nu mai sunt nimic, dar eu ştiu că trec printr-o încercare care mă face să înţeleg vanitatea lucrurilor omeneşti, fragilitatea avuţiei, o experienţă care îmi înalţă şi întăreşte sufletul şi mă îmbogăţeşte spiritual. Ştiu că nu voi mai fi sclav atunci când va veni timpul, ca să ajung într-o situaţie nouă şi, în consecinţă, să mă pot

cunoaşte mai bine pe mine însumi. Căile înţelepciunii sunt multiple şi anevoioase. De aceea nu simt nevoia nici să fug, ca să scap de condiţia de sclav, nici să mă întorc în ţara mea mai înainte de a fi ajuns la capătul căutării mele, a ceea ce unii ar putea numi Paradis, acea stare iniţială a cunoaşterii lucrurilor divine.

Astfel vorbi Djedefhor, şi Zimri nu găsi nimic să răspundă. Văzu că prietenul său urma un drum diferit de al lui, că mergea cu faţa spre soare. Zimri nu-i mai vorbi lui Djedefhor despre planurile lui de fugă. De altfel, nu se mai vedeau decât seara, după ziua de muncă. În timpul liber, înainte de culcare, Djedefhor încerca să se perfecţioneze în cioplitul pietrelor, în prelucratul pielii pentru confecţionarea unei praştii şi, mai ales, în folosirea acelui instrument rudimentar, aruncând pietre adunate de pe malul mării, cât putea de departe, încercând să atingă ţinta cât mai precis. Paznicii nu vedeau niciun rău în toate acestea. Şi, deoarece era mai puţin îndemânatic decât Zimri, râdeau de fiecare dată când nu nimerea ţinta.

— Pe Baal! Exclamau ei. Hori, dacă am aştepta să ne hrăneşti tu cu păsările sau cu iepurii pe care încerci să-i vânezi, curând am muri cu toţii de foame!

Iar Djedefhor râdea cu ei pentru că, în realitate, nu încerca să lovească acele animale: învăţase, în urma propriilor meditaţii, să respecte viaţa sub orice formă se manifesta, deoarece îi părea ca o proclamare a măreţiei zeului, un efect al frumuseţii naturii.

Apoi, într-o dimineaţă, când se trezi, nu-l mai zări pe Zimri alături de el. Bănui că a profitat de întunericul

nopţii, o noapte fără lună, ca să-şi pună în practică planul de fugă. Se convinse însă descoperind o gaură la baza zidului, la căpătâiul culcuşului de frunze şi de paie unde dormea în mod obişnuit. Zidurile barăcilor erau făcute din noroi uscat, întărit cu împletituri de trestie. Cu ajutorul unei pietre cioplite, îi fusese uşor să străpungă peretele. Djedefhor se grăbi să adune pământul răspândit ca să astupe gaura şi, fiind necesară umezirea lui ca să stea în locul dorit, lipit de trestiile pe care le înlocuise, îşi folosi urina. După ce-şi termină treaba, se deschise şi uşa care dădea direct spre exterior. Fără a arunca vreo privire în sala întunecoasă unde dormeau sclavii, paznicul îi chemă la muncă. Astfel, lipsa lui Zimri a fost descoperită mai târziu, când nu şi-a mai făcut apariţia pe ogor. Djedefhor era atunci în drum spre câmpurile de sare.

Abia după ce se întoarse de la muncă, la sfârşitul zilei, un paznic îi spuse că Zimri dispăruse.

— Când l-ai văzut ultima dată? Îl întrebă el. Dormea lângă tine.

— Ieri-seară şi azi-dimineaţă.

— Eşti sigur?

— Aşa cred. Să fi fost răpit de un demon?

— Demonii nu răpesc oameni… răspunse tăios paznicul.

— Adică de un animal sălbatic, preciză Djedefhor.

— Mai curând a fugit. Dar îl vom găsi, iar după bătaia care îl aşteaptă, va avea nevoie de multe zile ca să meargă din nou şi îi voi tăia urechile.

Dar Djedefhor era liniştit. Dacă Zimri nu fusese găsit în

cursul zilei, acum era probabil departe, poate că ajunsese pe malurile acelui râu despre care îi vorbise. Acum nu mai risca să fie prins de cei din Gomora. Se bucură, dar rămase îngrijorat. Însă zilele treceau şi nu avea nicio veste despre prietenul lui, nimeni nu mai vorbea despre el. Atunci începu să spere că ajunsese, în sfârşit, la ai lui şi că îşi continua negustoria, lăsată de izbelişte atât de mult timp.

CAPITOLUL XVII

Nikaankh, sora mai mică a tinerei Persenti, intră ca o vijelie în cameră.

— Titi, pregăteşte-te, trebuie să te grăbeşti! Strigă ea. Ai uitat că prinţul Kefren ne-a invitat să facem o plimbare cu nava lui?

Persenti îşi ridică încet capul şi duse un deget la buze.

— Nu mai vorbi aşa tare, îi zise ea cu glas scăzut, nu vezi că micuţul Nekaure e gata să adoarmă? E foarte nervos, doarme greu ziua!

— La fel şi noaptea, spuse Nikaankh. Îl aud din camera mea… deşi e mai departe de el.

— Pentru că-i ies dinţii, îi explică Persenti, oftând. Într-adevăr, trecuseră aproape opt luni de când adusese pe lume rodul iubirii sale cu Djedefhor. Ocupa în continuare, împreună cu familia ei, o aripă a palatului de la Elefantina.

Kefren îi dăduse partea din spate a aripii lui Şedi, soţiei sale, Iu, şi celor doi copii mai mici ai lor, Nikaankh şi tânărului ei frate Rahertepi, dar încăperea pregătită pentru Persenti se afla situată la mică distanţă de aripa

locuită de Kefren, camerele lor dând spre aceeaşi curte, plantată cu copaci şi flori, în jurul unui bazin mare. Alături se găsea o fântână adâncă, de unde servitorii luau apă ca să umple bazinul, prevăzut cu un canal de scurgere. Totuşi, ascultător faţă de mama lui, era discret, evita să apară în grădina interioară când Persenti venea să se scalde în bazin, iar seara, când se afla, împreună cu Khamernebti, sora şi soţia lui oficială, la cină, alături de Persenti şi familia ei, prinţul era la fel de rezervat. Totuşi, în pofida originii obscure a familiei lui Şedi, Kefren, urmând în asta exemplul mamei sale, se comporta cu oaspeţii lui aşa cum ar fi făcut cu nişte persoane apropiate, ba chiar îi invita şi la recepţiile la care luau parte mai-marii provinciei sau guvernatorii provinciilor vecine, astfel încât oamenii din regiune şi chiar curtenii prinţului îi considerau pe Şedi şi ai lui ca făcând parte din familia prinţului. Khamernebti, care semăna la fizic şi în gândire cu mama ei, Henutsen, şi dovedea aceeaşi libertate în comportament, se împrietenise cu Persenti şi i se adresa tatălui ei şi familiei sale ca unor rude apropiate, ceea ce măgulea mult vanitatea lui Şedi.

Deşi primise o doică şi o femeie care să se ocupe de copil, Persenti avea chiar ea grijă de fiul ei, se gândea numai la el, deoarece îl considera o întruchipare a iubitului ei, de moartea căruia se temea mult. Zadarnic încercaseră cei apropiaţi să-i menţină în inimă speranţa:

— Se va întoarce într-o zi, copila mea, nu-ţi pierde speranţa, îi spunea mama ei.

Totuşi, era chinuită de îngrijorare.

— Mamă, spunea ea, oftând, a plecat de multe luni, au

trecut deja două inundaţii! Ce pot să mai sper?

— Atâta timp cât nimeni nu poate jura că l-a văzut mort, poţi să crezi că e în viaţă, răspunse Iu cu fermitate.

Naşterea lui Nekaure adusese tinerei femei o anumită consolare, deoarece vedea în copilul ei sufletul viu al lui Djedefhor.

— Îmbracă-te repede şi haide! Continuă Nikaankh.

— Du-te fără mine, trebuie să mă ocup de Nekaure, răspunse ea.

— Nu căuta pretexte. Poţi să chemi femeia. Ştii foarte bine că, dacă nu vii, Kefren va renunţa la plimbare. Ne plictisim atât în insula asta!

— De ce să renunţe? După câte ştiu, nu sunt chiar atât de neînlocuit…

— Ba eşti… cel puţin pentru prinţ.

— De aceea prefer să-l evit.

Khamernebti intră în acel moment cu femeia care trebuia să se ocupe de copil.

— Persenti, îi zise ea, vin cu Merithotep ca să aibă grijă de copil şi să nu mai găseşti o scuză să refuzi invitaţia fratelui meu.

— Nebti, nu caut pretexte, răspunse Persenti.

— Titi, te cunosc bine. Nu trebuie să te mai gândeşti la Hori; vreau să spun că trebuie să-ţi uiţi durerea şi să te gândeşti la viaţă, la viitorul frumos care te aşteaptă. Fratelui meu îi face mare plăcere prezenţa ta, încât ar fi o adevărată cruzime să-l eviţi, aşa cum faci.

— Nu încerc să-l evit…

— Îl eviţi din ce în ce mai ostentativ şi el te caută cu şi mai mare încăpăţânare. Ştii foarte bine că, în familiile

noastre, surorile-soţii nu sunt geloase pe femeile de care se îndrăgosteşte fratele lor. Dacă te vei căsători într-o zi cu Kefren, tot prietena ta voi rămâne. Nu vezi ce unite sunt mama şi fiica regală Meritites? Eu îmi iubesc mult fratele şi doresc înainte de orice fericirea lui.

— Nebti, sentimentele tale sunt frumoase, dar eu îl iubesc tot pe Hori.

— Şi de ce te-ar împiedica asta să ţii la Kefren? Hori nu poate fi gelos, pentru că nu-i aici. Ba chiar cred că ar fi mulţumit dacă ţi-ai găsi fericirea alături de fratele lui.

— Nebti are dreptate, interveni şi Nikaankh. Eu aş fi foarte mulţumită dacă prinţul Kefren m-ar iubi!

— Te iubeşte foarte mult, o asigură Khamernebti.

— Da, dar se uită la mine ca la un copil, spuse micuţa, oftând.

— Încă n-ai împlinit doisprezece ani. Cum s-ar putea uita la tine altfel decât ca la o soră mai mică? Dar haideţi! Ambarcaţiunea ne aşteaptă! Sunt sigură că toţi au urcat la bord. Nu trebuie să-l facem să aştepte pe prinţul Elefantinei!

Khamernebti izbucni în râs şi o luă de mână pe Persenti, care îşi îmbrăcase rochia, şi o trase după ea. Traversară sălile palatului, urmate de Nikaankh, până la terasa de unde câteva trepte duceau la cheiul unde aştepta marea navă princiară.

— Haide, Titi, iar ai întârziat! O apostrofa tatăl ei. Toţi te aşteptăm pe tine! Sunt sigur că asta îl va nemulţumi pe prinţ.

— Cum aş putea avea un astfel de sentiment faţă de Persenti? Interveni Kefren. Apariţia ei e pentru mine ca

manifestarea lui Hathor în toată splendoarea ei!

Vorbind astfel, întinsese mâna spre Khamernebti, ca să o ajute să urce în ambarcaţiune, apoi spre Persenti, care roşise de complimentul făcut în faţa tuturor. Dar nu zise nimic şi se văzu obligată să recunoască faptul că prinţul Kefren o impresiona şi n-ar fi ştiut ce să răspundă.

După ce urcară toţi la bord, echipajul ridică pânza pătrată şi începu să vâslească. Nava părăsi rapid cheiul, mergând contra curentului, în direcţia cataractei.

Nikaankh se aşezase în partea din faţă, lângă fratele ei Rahertepi, în vârstă de zece ani, şi cei doi copii pe care Khamernebti i-i dăruise lui Kefren, Mikerinos, care împlinise şapte ani, şi sora lui Khamernebti II, cu doi ani mai mică decât el. Lângă ei stăteau doica micii prinţese, precum şi doi tineri, care aveau sarcina să supravegheze copiii, ca să nu cadă peste bord din joacă.

Ambarcaţiunea aluneca pe apele pline de vârtejuri, printre insuliţele care împânzeau fluviul până la cataracta din vecinătate.

Aceasta era formată dintr-o serie de torente care se rostogoleau peste stânci la suprafaţa apei, dar vasele mari nu-şi puteau continua navigaţia fluvială. Acolo se opri nava princiară. Un moment, pasagerii se adunară spre bastingaj, ca să privească la acei băieţi, fii de marinari sau pescari, al căror joc preferat era o sfidare permanentă. Se culcau în bărcile lor uşoare din tije de trestie şi de papirus împletit, pe care le aşezau pe apă la capătul de sus al cataractei şi, folosind mâinile şi picioarele drept cârmă, se lăsau în voia puterii curentului, care îi ducea cu mare viteză în vârtejurile sale

până la baza cascadelor. Acolo, ambarcaţiunile uşoare dispăreau în clocotul căderilor de apă, ca să apară în partea liniştită a fluviului, care îşi continua lenta, dar irezistibila înaintare spre câmpiile fertile ale Egiptului, lărgindu-şi matca leneşă.

Călătorii debarcară la ieşirea dintr-un canal îngust, amenajat paralel cu căderile de apă, pe care erau trase ambarcaţiunile pentru a fi duse dincolo de cataractă. Nu dură mult, dar echipajul fu nevoit să depună un efort susţinut, pentru ca nava să fie urcată până la bazinul superior, unde toată lumea se îmbarcă din nou ca să continue plimbarea printre insulele fluviului, care se lărgea formând un bazin întins.

— Kefren, i se adresă Khamernebti fratelui ei, vedem în jurul nostru multe insule, dar, în depărtare, Nilul îşi continuă curgerea. Nu se spune că de aici îşi trage izvorul, că în apropiere se află grota lui Hapi, unde apele fluviului se nasc din corpul celest al lui Osiris însuşi?

— Se spune, răspunse prinţul, că fluviul-zeu îşi trage izvorul dintr-o grotă, aflată în inima unui munte, pe care cei din vechime îl situau, într-adevăr, în această regiune. Dar, în realitate, izvorul se află mult mai departe spre sud, nimeni nu ştie exact unde. Este adevărat că armatele tatălui nostru Keops şi ale străbunului nostru Snefru au mers pe fluviu, după ce au trecut de această cataractă, fără să găsească acel munte.

— De ce să nu navigăm pe fluviu cât de mult va fi nevoie ca să ajungem la acea grotă misterioasă? Întrebă Nikaankh.

— Pentru că malurile sale sunt ocupate de triburile

nubiene, ostile nouă, răspunse Kefren.

— Nu eşti destul de puternic ca să le învingi pe toate? Întrebă ea, mirată.

— Firește, recunoscu prinţul, râzând, dar am atât de multe sarcini de îndeplinit în provinciile noastre, încât nu-mi mai rămâne timp să supun toate aceste popoare barbare.

Alunecând astfel printre insuliţe, nava ajunse în apropierea unei insule nu prea înalte, pe care se zăreau pâlcuri de palmieri, de salcâmi, de persea şi de cătină, care înconjurau un sanctuar cu ziduri din chirpici, acoperit cu crengi şi frunze de palmier.

— Când ne vom apropia de insula aceea, le spuse Kefren, va trebui să păstrăm o tăcere totală. Pentru că în acel sanctuar se odihneşte corpul bunului zeu Osiris. E căzut într-un somn letargic şi nu trebuie trezit de niciun zgomot.

— Credeam, interveni Khamernebti, că diferite părţi ale corpului zeului, sfârtecat de duşman, sunt răspândite în vreo zece sanctuare din Egipt şi că are capul expus în templul secret de la Abydos, acolo unde divinul nostru tată a primit ultima sa iniţiere.

— Adevărat, totuşi zace şi în acest loc, unde reglează revărsările Nilului, şi în acelaşi timp sălăşluieşte în frumosul Amenti şi în Duat, în partea de apus a lumii. Căci Osiris este unic şi totodată multiplu. Este manifestarea marelui Tot care trăieşte şi moare veşnic, care se înmulţeşte prin puterea generării şi se reunifică prin forţa de atracţie a dragostei, sub forma lui Hathor, Marea Mamă universală.

Se întoarse spre Persenti şi continuă:

— Trebuie să ştii, Persenti, că această Hathor, cu care te-am comparat adineauri, întruchipează frumuseţea, bucuria şi dragostea, dar şi mânia zeului. Demult, Ra domnea peste pământ, printre oameni, pentru că era zeu şi rege. Oasele sale erau din argint, carnea din aur, pentru că din aur este carnea zeilor, părul fiind din lapislazuli. Dar, la fel ca oamenii, zeii îmbătrânesc şi ei când trăiesc pe pământ. De aceea, oamenii au profitat de bătrâneţea sa ca să se revolte, să încerce să-i uzurpe tronul. Atunci, zeul şi-a trimis ochiul fierbinte ca să-i pedepsească. El s-a manifestat sub forma lui Hathor, care a luat trupul unei leoaice, aşa cum ne apar Sekhmet şi Tefnut, pentru că, în realitate, aceste trei zeiţe constituie forma multiplă a Unicei, Marea Mamă din care a ieşit lumea. Zeiţa i-a alungat pe oameni până în adâncul deşertului, făcând un măcel atât de mare, încât pământul a fost inundat de sânge şi zeiţa s-a ameţit bând acest sânge şi, cu cât bea mai mult, cu atât ar fi vrut mai mult sânge uman. Atunci zeul, de mila oamenilor, l-a trimis pe Onuris, războinicul protector, adorat la This şi Sebennitos, zeul salvator, să oprească furia zeiţei, s-o aducă înapoi din îndepărtata sa vânătoare, primind numele de „Cel care a adus-o pe zeiţa îndepărtată”. Dar ştia că n-o putea domoli doar cu simple vorbe. Atunci s-a gândit la un şiretlic. A pus să fie pregătite şapte mii de urcioare cu bere pe care a amestecat-o cu argilă roşie, adusă din regiunea unde ne aflăm. Apoi a venit în Nubia, în locurile unde zeiţa făcea ravagii. Acolo a răspândit berea, în cantitate mare, astfel încât să formeze râuleţe şi

adevărate lacuri. Şi zeiţa a venit, a crezut că acel lichid roşu este sânge şi a băut, inima i s-a veselit şi a aţipit, învinsă de beţie. Când s-a trezit, mânia i se domolise în parte şi s-a cufundat atunci în bazinul adânc aflat în această insulă, al cărei nume este Senmut[1]. Astfel s-a întors lângă Ra, împreună cu Onuris, în pace, şi oamenii au putut din nou să se înmulţească şi să repopuleze pământul.

— Stăpâne, întrebă cu mirare Persenti, cum poate o zeiţă, care pare să fie numai bucurie şi frumuseţe, să se transforme brusc într-o leoaică înfuriată, dornică de sânge şi să ucidă oameni?

— Pentru că şi zeii sunt supuşi pasiunilor, şi chiar mâniei, care este una dintre cele mai cumplite. Şi, fiind zei, toate sentimentele lor izbucnesc pe măsura forţei lor. Foarte puternică trebuie să fie iubirea pe care o întruchipează Hathor ca să poată atrage una spre alta toate fiinţele creaţiei, dar, în schimb, mânia ei este la fel de mare ca iubirea!

Persenti mişcă din cap, dând de înţeles că această explicaţie nu o mulţumea, în timp ce Khamernebti întrebă:

— Dragul meu stăpân, vom coborî pe această insulă? Mi-ar plăcea să văd fântâna în care s-a scăldat zeiţa.

— Nu-i cu putinţă. Doar preoţii care se ocupă de cultul zeului pot să calce acolo. Înainte, ei trebuie să fie în

---

[1] Este vorba de actuala insulă Bigeh, foarte aproape de cea unde a fost mutat templul de la Philae, în urma construirii marelui baraj (n.a).

întregime purificaţi: îşi rad tot părul de pe corp şi de pe cap, se spală cu mare grijă şi primesc toate fumigaţiile rituale. În sanctuar sunt amenajate trei sute şaizeci şi cinci de altare mici şi zilnic sunt făcute libaţii de lapte pe unul dintre ele. Fiecare altar este dedicat unei zile a anului şi zeului care o protejează, pentru ca zeul să facă această zi favorabilă oamenilor.

— Dar nici tu n-ai pus piciorul pe insulă? Îl întrebă sora lui.

— Niciodată, pentru că n-am primit iniţierea în misterele lui Osiris, cum a făcut tatăl nostru. Tot ce ştiu am aflat de la preoţi, în calitate de guvernator al acestei provincii.

Şi, pentru că ajunseseră în apropierea ţărmului insulei, putură să vadă ieşind din sanctuar şi din pădure un grup de preoţi, raşi în cap şi goi, care, după ce împliniseră cultul zilnic, se îndreptau spre o ambarcaţiune trasă la malul stâncos, unde îşi îmbrăcară veşmântul, înainte de îmbarcare. Recunoscându-l pe prinţ în nava sa, îl salutară, tot în cea mai mare tăcere, apoi vasele se despărţiră, cel a lui Kefren îndreptându-se spre o altă insuliţă din vecinătate. Când ajunseră foarte aproape, prinţul zise:

— Această insulă este consacrată lui Isis, soţia lui Osiris. Aici era pe vremuri un mic sanctuar din lemn şi frunze, care a fost incendiat de nubieni, când au venit să pustiască regiunea. Am de gând să poruncesc să se construiască aici un templu de piatră demn de zeiţă. Pe această insulă putem debarca, nu e interzis.

La porunca prinţului, nava trase la ţărmul insulei şi

copiii săriră primii pe uscat. Se plimbară prin vegetaţia deasă, care acoperea doar partea de sus, căci partea de jos era înecată de apă. În mijlocul pădurii sacre, era un spaţiu lăsat gol după distrugerea micului sanctuar.

— Aici a cunoscut zeiţa numele secret de Ra, le zise Kefren, graţie căruia a devenit Marea Magiciană, cea care cunoaşte toate numele secrete ale zeilor şi, în consecinţă, toate misterele universului. Ea este şi Marea Mamă care a creat viaţa dinlăuntrul său, unde se află toate creaturile născute şi care urmează să se nască. Iată de ce vreau să-i consacru un templu demn de măreţia ei, unde îi vor fi celebrate misterele.

— Cum se numeşte această insulă? Întrebă Şedi.

— Numele ei este Philae.

CAPITOLUL XVIII

Trecuseră mai multe luni de la fuga lui Zimri şi, în pofida seninătăţii cu care primi diferitele lovituri ale sorţii, Djedefhor începea să se mire că nu avea nicio veste de la stăpânul său. Biridiya îi promisese că îl va elibera repede, fie chiar şi vânzându-l unui alt stăpân la fel de bun ca el. Îl asigurase că nu va rămâne mult timp în lanţuri. Dar trecuse mai bine de un an de când fusese adus să muncească în minele de sare, poate chiar cincisprezece luni, n-ar fi putut să spună cu precizie. Şi nu fusese trimis nici la muncile câmpului, după cum sperase, după exemplul lui Zimri. Este adevărat că fuga acestuia, care profitase de încrederea avută în el, îl făcuse probabil mai circumspect pe responsabilul sclavilor. Djedefhor remarcase faptul că, după fuga prietenului său,

supravegherea devenise mai severă şi el însuşi era privit cu bănuială de paznici, pentru că fusese vecinul lui de pat şi toţi putuseră să vadă că erau prieteni. Se temeau probabil că un astfel de prieten putea constitui un exemplu rău, arătându-i şi calea de fugă.

Apoi, într-o zi, pe când muncea în mină, venise un bărbat însoţit de responsabilul sclavilor. Avea faţa rasă şi părul, cu grijă aranjat, forma la rădăcină cârlionţi care se terminau cu o mulţime de codiţe scurte, având în jurul capului o bentiţă din fire de aur. Purta un veşmânt de in lung, fin, brodat, şi avea braţele împodobite cu bijuterii preţioase din aur şi lapislazuli.

— Stăpâne, pe acesta îl cauţi?

— Da, el este. Pe Aşerat, lunga sa şedere în mine nu pare să-l fi afectat, chiar dacă munca dură în bătaia soarelui fierbinte pare că l-a făcut să slăbească! Dar îşi va reveni curând. Îl iau imediat cu mine.

— Ai auzit, Hori? Îl întrebă responsabilul sclavilor pe Djedefhor. Lasă săpăliga şi urmează-l pe stăpân!

Djedefhor fu mai întâi surprins să audă că acel om era stăpânul lui, pentru că el credea că e în continuare sclavul lui Biridiya, dar căpătase obiceiul să nu pună întrebări. Lăsă săpăliga şi rămase în picioare, în faţa celui care părea să fie noul său proprietar. Îl urmă până la barăci, unde îi fură scoase lanţurile, apoi stăpânul urcă în litiera dusă de doi măgari şi înconjurată de patru oameni înarmaţi cu lănci. Djedefhor fu invitat să meargă lângă litieră.

— Pari a nu mă recunoaşte, îi zise bărbatul, după ce litiera se puse în mişcare.

— Mărturisesc că nu-mi amintesc să vă fi văzut, stăpâne.

— E adevărat că doar m-ai întrezărit, în ziua când ai sosit la Gomora, împreună cu primul tău stăpân.

— Acum îmi amintesc. Numele tău este Khiziru.

— Bravo, ai o memorie bună! Şi eu, după cum vezi, pentru că nu te-am uitat şi am făcut tot ce-am putut ca să devin noul tău stăpân.

— Khiziru, m-ai cumpărat cumva de la Biridiya? Tu eşti persoana căreia stăpânul meu mi-a promis să mă vândă ca să mă elibereze de munca în minele de sare?

— Nu chiar. Trebuie să ştii că Biridiya a dispărut din această lume.

— Cum, un stăpân atât de bun să fi fost luat de demonii morţii?

— Asta e! Buni, răi, toţi sunt egali în faţa morţii! Nu poate să scape nici cel mai bun om din lume. Am aflat de la el ce s-a întâmplat între tine şi soţia lui. Înţeleg şi admir faptul că ai respins o astfel de scroafa. Te felicit şi te iubesc şi mai mult. Dar îmi vine greu să înţeleg cum vorbeşti de bunătatea lui Biridiya care, ştiind că eşti nevinovat, n-a ezitat să te sacrifice propriului interes. Ca să nu-şi supere socrul. Dar, după cum vezi, zeii sunt drepţi şi nu i-au îngăduit să supravieţuiască unei astfel de nedreptăţi. Trebuie să ştii că soţia lui – slavă zeilor că m-au îndepărtat de acest soi rău de femeie! — A avut nerușinarea să-i reproşeze că te-a pedepsit doar prin trimiterea în minele de sare. Ar fi vrut să fii dus în faţa tribunalului de la porţile oraşului, ca să primeşti pedeapsa sclavilor care încearcă să-şi violeze stăpânele,

adică să fii condamnat la moarte, căci atât de mare era ura stârnită în inima ei de împotrivirea ta. Mi-a spus toate astea într-o zi, când venise să închei cu el o înţelegere, pentru că voia să cumpere măgari ca să formeze o caravană care să aducă produse rare din Havilah. M-am mirat când nu te-am văzut alături de el, şi atunci mi-a povestit totul. M-a întrebat dacă mai voiam să te cumpăr. I-am răspuns că nu mă răzgândisem şi se pregătea să încheie o înţelegere, când a intrat nevasta lui, asemenea unuia dintre acei demoni infernali pe care îi numim Lilitu. Auzise discuţia noastră, pentru că i-a reproşat cu ţipete de hienă bărbatului ei mai întâi că-l scăpase pe un criminal de pedeapsa dreaptă a morţii şi, ca şi cum asta nu ar fi fost de ajuns, pentru că acum voia să-i cruţe suferinţele muncii în mină, vânzându-l unui om gata să facă din el favoritul lui. L-a ameninţat că-l va denunţa Sfatului Bătrânilor şi că se va plânge tatălui ei de perversitatea soţului. În felul ăsta a renunţat Biridiya să mi te mai vândă.

Ascultându-l pe Khiziru, Djedefhor era din ce în ce mai surprins, neînţelegând de ce Idiya îl ura atât de tare.

— Pe urmă, nu mai ştiu exact ce s-a întâmplat, continuă Khiziru, dar bănuiesc că acea femeie şi-a enervat soţul atât de tare într-o zi, încât, pur şi simplu, a sugrumat-o. Asta se întâmplă femeilor gâlcevitoare şi bărbaţilor aplecaţi spre acest sex. Apoi, fie că i-a fost teamă că va fi condamnat pentru asasinarea soţiei sale, fie că n-a mai putut să supravieţuiască, acest nefericit s-a spânzurat. Neavând moştenitori, bunurile s-au risipit, iar eu m-am arătat interesat să preiau arenda ogoarelor,

minelor şi a sclavilor care muncesc acolo. Aşa am devenit stăpânul tău, şi trebuie să ştii că pentru tine am cumpărat toţi sclavii şi mi-am luat grija administrării acelor ogoare şi mine.

— Pentru mine, stăpâne? Întrebă cu mirare Djedefhor, puţin îngrijorat.

— Da, pentru tine. Bătrânii din Gomora, care au hotărât vinderea bunurilor lui Biridiya, n-au vrut să se încurce cu detaliile: vindeau totul sau nimic. Dar nu cred că am făcut o afacere proastă şi, prin asta, îmi diversific şi activităţile. În ceea ce te priveşte, eşti preţios ca aurul. Fizicul tău e deosebit de atrăgător, dar, în plus, se pare că ai toate calităţile de care mi-a vorbit Biridiya: credincios, scrupulos, învăţat, priceput la tot soiul de scrieri… Adevărul e că faci cât o cireadă bună de măgari, Hori!

Această remarcă din urmă, care ar fi putut să-l mire pe tânăr, îl făcu să zâmbească, pentru că îşi amintea preţul propus de Khiziru lui Biridiya pentru cumpărarea lui.

Cetatea Sodoma se afla la mică distanţă de Gomora, dar Khiziru nu intră acolo; deţinea o locuinţă mare în afara zidurilor, la periferia oraşului, în mijlocul unei grădini imense.

— Ca şi Biridiya, îi atrase el atenţia lui Djedefhor, am o casă în oraş, dar e mică, pentru că nu poţi avea o locuinţă mare în interiorul zidurilor cetăţii. Te vei instala în această locuinţă frumoasă şi vei fi intendentul ei.

Khiziru coborî din litieră şi, prinzându-l cu familiaritate pe Djedefhor de braţ, îl duse, trecând prin încăperile clădirii, într-o curte plantată cu copaci, unde era amenajat un puţ alături de un bazin plin cu apă, unde

se scăldau doi tineri.

— Ei sunt Abdini şi Salmu, îi spuse Khiziru, în timp ce adolescenţii ieşeau râzând din bazin. Îmi sunt dragi şi te vor servi şi pe tine. Dar mai întâi trebuie să-mi spui sincer dacă ţi-ar plăcea să te porţi cu ei ca şi cum ar fi fete?

Surprins la început de întrebare, Djedefhor îşi aminti ce-i spusese Biridiya despre obiceiurile celor din Sodoma şi îndeosebi despre Khiziru. Nevrând să piardă prietenia unui om care îl scăpase de munca grea din mină, ezită să răspundă, apoi preferă să spună adevărul:

— Cu siguranţă că nu, stăpâne. Aceşti doi băieţi pot să pară frumoşi multor femei şi, poate, unor bărbaţi, dar, în ceea ce mă priveşte, mă uit la ei mai curând ca la nişte copii.

— Nu mai sunt copilaşi. Dar răspunsul tău îmi place, pentru că nu i-aş fi lăsat doar cu tine, dacă mi-ai fi dat de bănuit că ai fi putut să le acorzi un interes depăşind convenţiile sociale. Trebuie să ştii că aceşti doi băieţi nu sunt sclavi. Părinţii săraci îi încredinţează unor oameni bogaţi când ajung la vârsta pubertăţii, ca să fie iniţiaţi în înţelepciunea noastră, asigurându-le profesori care să-i înveţe totul despre lume, zei şi viaţă, pregătindu-i să-şi înfrunte viitoarea existenţă de adulţi, mai înainte de a-şi găsi o soţie. Sunt instituţii nobile şi umane, datorate Bătrânilor oraşului, care le menţin vii, pentru că datează din timpurile primordiale când zeii trăiau pe pământ. Totuşi, nu se îngăduie ca un servitor al stăpânului să profite de aceste tinere prezenţe spre desfătare cu o plăcere interzisă.

— N-am nicio aplecare spre aceste plăceri, şi ar însemna să renunţ la stăpânirea de sine, care este una dintre rădăcinile înţelepciunii, pe care doresc să o dobândesc în totalitatea ei, dacă m-aş lăsa în voia unor astfel de înclinaţii pe care nu le am.

— Dar, ia spune-mi, prietene, dezaprobi şi iubirea între bărbaţi?

— Nu am dreptul să dezaprob ceva şi să judec comportamentul celorlalţi. În ţara mea, potrivit obiceiului, un bărbat îşi ia o soţie ca să întemeieze o familie, ceea ce constituie baza oricărei societăţi. În schimb, în familiile noastre regale, practicăm căsătorii care, după câte ştiu, sunt condamnate la toate celelalte popoare: facem din surori primele noastre soţii, ceea ce este şi o obligaţie pentru noi, chiar dacă ne luăm apoi şi alte femei alese din alte familii. Astfel, tatăl şi mama mea erau în acelaşi timp mătuşa şi unchiul meu. Procedăm astfel în familia noastră de câteva generaţii, obicei care ar putea să stârnească dezaprobare la alte popoare.

— Este adevărat că astfel de căsătorii nu se fac la noi, în timp ce unirile între bărbaţi sunt un obicei frecvent, recunoscu Khiziru.

Apoi puse capăt discuţiei:

— Trebuie să-mi văd de treburi. Te las în grija acestor doi tineri servitori, care te vor pregăti să apari în public în noua ta funcţie.

După ce plecă, băieţii îl poftiră pe Djedefhor în bazin, îl spălară cu mare grijă, îi tunseră şi pieptănară părul lung, pe care nu-l mai tăiase de când devenise sclav, îl epilară, îl parfumară şi îl îmbrăcară cu un veşmânt amplu şi

pestriţ. Transformat astfel, Djedefhor a fost dus de Abdini în faţa lui Khiziru, aflat într-o încăpere mare, unde păstra arhiva, ţinută de doi scribi.

— Iată-te transformat cum nu se poate mai minunat în cetăţean al oraşului nostru! Îi zise Khiziru lui Djedefhor, învârtindu-se în jurul lui. Biridiya mi-a spus că ştii câteva graiuri, printre care pe cele ale oamenilor din Sumer, că stăpâneşti toate scrierile, cele ale scribilor din ţara ta şi cele ale celor care imprimă cuvintele pe tăbliţe de argilă cu ajutorul unei pene. Şi că ştii să ţii socotelile, să administrezi bunurile şi că ai habar de obiceiurile şi credinţele tuturor popoarelor din vecinătatea noastră şi chiar de mai departe. Este adevărat?

— Stăpâne, vei judeca singur dacă Biridiya a lăudat în van calităţile servitorului tău.

— În acest caz, consider că a fost o mare nebunie din partea fostului tău stăpân să te trimită într-o mină, în loc să se folosească de atâtea talente şi de o astfel de ştiinţă.

— E bine să trec prin toate experienţele, şi nu mă plâng, pentru că, în acest fel, am învăţat răbdarea, cumpătarea, fragilitatea condiţiei noastre de muritori, eu care eram prinţ în ţara mea.

— Nu ştiu dacă ai ajuns la înţelepciunea despre care mi-ai pomenit adineauri, dar am convingerea că, în cazul în care încă nu ai dobândit-o, te afli pe drumul cel bun. Ţi-am spus că te fac intendentul meu. Dar nu vreau să folosesc atâta ştiinţă doar pentru administrarea acestei case, treabă pe care trebuie să o facă un intendent. Acum, după ce mi-am extins activităţile prin dobândirea bunurilor fostului tău stăpân, trebuie să dezvolt ceea ce

întreprindea el, cu ajutorul numeroaselor cirezi de măgari pe care le posed. Am de gând să leg relaţii cu negustorii de tămâie, de smirnă şi celelalte produse preţioase din Havilah, pe care cetăţile, vecine sau depărtate, le cer din ce în ce mai mult, pentru zeii lor şi ca să prepare parfumuri. Simt că va fi o sursă bună de îmbogăţire.

— Tot aşa vedea lucrurile şi Biridiya, îi confirmă Djedefhor. Pentru asta a şi dorit să învăţ limbile popoarelor din sud cu un om care venea din Havilah şi căruia îi ceruse să mă înveţe tot ce ştia.

— Presupun că vorba de Şinab, care a venit la Gomora după exterminarea tribului său.

— Chiar el, stăpâne.

— Când bunurile lui Biridiya au fost scoase la vânzare şi eu am fost dispus să cumpăr, acest Şinab a venit în faţa mea. Biridiya îl ţinuse alături de el pentru a-i încredinţa relaţiile cu cei din Havilah, deoarece avea de gând să facă negoţ cu ei. Mi-a spus ce ştia şi a fost atât de insistent, deşi e foarte urât, încât l-am luat în serviciul meu. Se află în reşedinţa mea din Gomora.

— Stăpâne, e adevărat că îţi alegi servitorii după felul în care arată, nu după calităţi?

— Vreau să le îmbin pe amândouă, pentru că doresc să văd în jurul meu oameni la care să-mi placă să mă uit. Dar Şinab e amuzant, şi m-am obişnuit cu mutra lui bărboasă. El mi-a amintit de tine, deşi nu uitasem, şi mi-a spus că ai fi mult mai folositor aici decât în minele de sare. Îl voi aduce alături de tine ca să continue să te înveţe ce ştie.

— Stăpâne, îţi mulţumesc mult, pentru că tot ce mai are să mă înveţe, şi nu-i deloc puţin, îl va face pe servitorul tău şi mai priceput în funcţia pe care i-o atribui cu atâta generozitate.

CAPITOLUL XIX

Hetep-heres gemu uşor şi se duse să se aşeze pe cele două pietre deasupra ligheanului din pământ, unde avea să curgă apa în momentul naşterii. Ajunsese în a noua lună de sarcină şi începuse să simtă primele dureri care anunţau apropiata venire pe lume a copilului. Dar acesta nu părea deloc că se grăbeşte să între în lumea oamenilor. Era a doua oară când Hetep-heres se aşeza pe pietre în aşteptarea ieşirii la lumină a micuţului, care crescuse în ea de atâtea luni, dar nu se întâmplase nimic. Moaşa şi şapte tinere din suita prinţesei, care aveau să îndeplinească rolul celor Şapte Hathor, divinităţile prezente în momentul naşterii, împreună cu Tueris, zeiţa-hipopotam, veniseră de fiecare dată la chemarea ei, apoi le alungase şi se întinsese iar pe pat, dezamăgită, nerăbdătoare, neliniştită. Nu ştia de ce era chinuită de resentimente sinistre şi se temea mai mult pentru copil decât pentru ea. Îi mărturisise totul mamei sale, care se grăbise să o liniştească:

— De ce te temi, copila mea? Eşti obişnuită cu lucrurile astea. Micuţa Merit, care acum e atât de mare, de puternică, de drăguţă, abia dacă te-a făcut să suferi când a venit pe lume şi ai fost atât de curajoasă! Aşa va fi şi acum. Totul a fost bine până acum…

— Ce e mai rău va veni de acum încolo, mamă. Dar nu

îmi fac griji pentru mine. Temeri neştiute parcă mă sugrumă şi fac să mi se strângă inima uneori… Da, mi-e teamă pentru copil.

— Şi de ce? Trăieşte în tine. Ba chiar te-ai plâns că se mişcă atât de mult, încât nu te lasă noaptea să dormi. Asta te face să visezi urât. Bătrâna moaşă te-a asigurat că totul e bine; te-a pus să porţi toate acele amulete ca să te protejeze şi chiar a recitat formulele magice de protecţie a copilului şi a mamei. N-ar trebui să fii îngrijorată. Vei vedea că totul va fi bine, ca prima dată.

Tânăra femeie se gândea la aceste discuţii cu Nubet şi la vorbele ei, care nu reuşiseră totuşi să o liniştească în totalitate.

Era a doua oară când se întindea pe pat, oftând, în timp ce servitoarele se retrăgeau, la porunca ei. Didufri, anunţat că soţia sa urma să nască, intră atunci în camera unde domnea o penumbră caldă, deoarece bătrâna moaşă, chemată la căpătâiul micii regine, spusese că o lumină prea puternică ar fi primejdioasă pentru gravidă, astfel încât ferestrele fuseseră acoperite cu draperii groase. Ceea ce împiedica să între duhurile rele şi demonii zilei.

— Credeam că sunt deja tată, îi spuse regele, aşezându-se pe marginea patului, o ramă de lemn de abanos, importat din Nubia, pe care erau întinse fâşii solide de pânză, deasupra fiind aşezate perne mari şi moi şi la căpătâi o rezemătoare din fildeş pentru cap.

— Încă puţin, îi răspunse Hetep-heres.

— Sper să fie băiat.

— Zeii hotărăsc, îi aminti prudentă tânăra femeie.

— Va fi băiat. Aşa vrea Maiestatea Mea, aşa a hotărât Maiestatea Mea! Şi acel Kefren să crape de ciudă! Gândeşte-te că Maiestatea Mea a propus mamei sale un pact de alianţă, că m-am înjosit trimiţându-l la ea pe unchiul nostru Neferu şi că i-a răspuns că nu ea hotăra, că fiul ei avea puterea să decidă… Cine nu ştie că ea îi manipulează pe toţi, că urzeşte intrigi împotriva Maiestăţii Mele şi că-i îndeamnă pe fratele meu şi chiar pe surorile mele la nesupunere?!

— Este adevărat că prinţul Kefren nu a dat niciun răspuns mesagerului pe care i l-ai trimis să-i propună alianţa ta şi dorinţa de a-l face în mod oficial moştenitorul tău la tronul lui Horus?

— În realitate, mesagerul încă nu s-a întors la Memfis. Bănuiesc că e ţinut acolo de Kefren, ca să evite răspunsul. Pentru că, dacă acceptă propunerea mea, îşi arată supunerea, mă recunoaşte moştenitorul legitim al tatălui nostru; refuzând, îşi proclamă dezaprobarea, devine în mod deliberat rebel şi-mi e uşor să le arăt mai-marilor ţării buna mea voinţă şi reaua lui credinţă. Dar, dacă-mi dăruieşti un fiu, strategia asta devine inutilă, pentru că Maiestatea Mea va avea de acum înainte un moştenitor pentru tron şi mai-marii ţării mă vor privi cu respect, pentru că vor vedea că zeii mă iubesc, mă favorizează.

— Dragul meu stăpân, să fie precum doreşti, spuse tânăra femeie, oftând. Ştii cât de mult te iubesc şi cât de mult vreau să te văd mulţumit şi fericit.

El o prinse de mână, pe care ea i-o dădu cu un gest ostenit, o strânse uşor şi spuse:

— Ştiu că eşti singura din lume care mă iubeşti cel mai

mult. Ba chiar eşti singura care mă iubeşte cu adevărat. Celelalte surori, soţiile mele, toate mă urăsc, fără să mai vorbesc de mătuşi! Toţi sunt invidioşi, mă urăsc, pentru că tatăl nostru m-a numit moştenitorul celor Două Regate. Dar, dacă a hotărât aşa, n-a făcut-o pentru că m-a considerat cel mai demn să îndeplinesc acest rang divin?

— Desigur, Didufri, murmură Hetep-heres, fără convingere, deoarece cunoştea presiunile făcute de mama lor asupra regelui ca să ia această hotărâre.

— Mama a fost la tine? Întrebă el, preferând să schimbe subiectul, care l-ar fi dus spre o recunoaştere a faptelor pe care se încăpăţâna să nu le admită.

— A venit mai adineauri, când am crezut că va ieşi copilul. Apoi a plecat. E foarte ocupată!

— Să fie sănătoasă! Vrea să vadă totul, să hotărască în toate, încât mi se întâmplă să mă întreb uneori cine e regele, cine guvernează ţara. Neferu se ocupă de construirea palatului şi a piramidei Maiestăţii Mele şi Minkaf împarte dreptatea în numele meu, în timp ce ea guvernează regatul. Ea se află în legătură permanentă cu guvernatorii, ea le primeşte rapoartele, ea poartă discuţii cu puterile vecine, hotărând dacă să trimită o armată în deşert ca să pedepsească beduinii sau să încheie cu ei o alianţă. Iar mie nu-mi mai rămâne nimic de făcut, doar să las impresia că domnesc. Dar sunt mulţumit aşa, pentru că nu ştiu dacă altfel ar fi mai bine. Să am puterea, cu cortegiul ei de griji, sau aparenţa ei, cu ceea ce o înconjoară: să mă bucur de respectul şi teama demnitarilor, să-i văd pe curteni prosternându-se în faţa Maiestăţii Mele şi să fiu adorat ca un zeu, să fiu

considerat reprezentantul tuturor zeilor în lumea muritorilor? Până la urmă, poziţia asta e cea mai bună şi pot să mă bucur în voie de plăcerile acestei lumi. Am poruncit deja câteva sculpturi ale regalei mele persoane, statui din lemn şi din piatră, pe care le voi aşeza peste tot, în piramida şi în templul meu, dar şi în palatul nostru, ca să fiu adorat şi memoria mea să rămână veşnic vie, în timp ce oamenii vor uita numele mamei mele, Nubet, şi chiar pe cel al tatălui nostru, Keops.

Hetep-heres îşi privi fratele şi oftă. Ştia că se comporta astfel din capriciu şi vanitate, vorbindu-i aşa din ciudă, că în realitate ar fi vrut să deţină şi puterile mamei sale. Dar nu se simţea în stare să i le ia, fiind, poate, şi incapabil să şi le asume, pentru că natura lui indolentă şi răzbunătoare nu se putea obişnui cu grijile copleşitoare ale puterii şi cu subtilităţile diplomaţiei, fie faţă de regii din alte ţări, fie faţă de demnitarii şi de guvernatorii provinciilor.

— Ai dreptate, îi răspunse ea, ai făcut o alegere bună, ţi-ai rezervat plăcerile regalităţii, fără să-ţi asumi şi neplăcerile. Dar va veni o zi când mama noastră preaiubită ne va părăsi şi, atunci, va trebui să-ţi asumi toate îndatoririle rangului tău. Suntem încă foarte tineri, avem toată viaţa înaintea noastră. Cred că vei fi un mare rege, ca tatăl nostru, şi prin faptele tale glorioase numele tău va rămâne în memoria oamenilor. Nu prin acele statui, care sunt doar nişte martori muţi ai măreţiei, dar uneori martori falşi.

— Voi face să fie aşa, voi face ca vorbele tale să devină realitate, ceea ce spui nu va fi un simplu vis. Regalitatea e

o meserie bună, în ciuda inconvenientelor. Oferă atâtea avantaje şi plăceri, încât oamenii se bat ca s-o obţină. Eu nu sunt dispus să cedez tronul fratelui meu, care trage totuşi cu ochiul la el din provincia lui, vrând să-şi schimbe jilţul de guvernator al Elefantinei cu tronul de suveran al celor Două Regate.

— Este foarte adevărat că oamenii sunt gata să-şi taie gâtul pentru putere, fratele să-şi asasineze fratele, fiul să-şi ucidă tatăl. Ar trebui să regretăm că această iluzie poate să ducă la comiterea atâtor crime. De aceea nu cred că această regalitate e divină, dacă poate duce la săvârşirea atâtor fapte josnice. Ne vine mai curând de la Seth decât de la Horus.

— Te înşeli vorbind astfel, Hetepi. E de ajuns să guvernezi oamenii cu dreptate, aşa cum au făcut Horus şi, înaintea lui, Osiris, când domneau în Egipt, nu ca Seth.

Tânăra femeie îl privi lung, oftă şi întrebă:

— Dar tu eşti cu adevărat Horus? Guvernezi cu ajutorul lui Maat?

O durere violentă, care o făcu să ţipe, îl scuti pe Didufri să răspundă. La cererea soţiei sale, o ajută să se ridice şi să se aşeze pe pietrele pentru naştere, apoi se duse după femeile care aşteptau în încăperea vecină.

În ziua aceea, mai înainte de apusul soarelui, Hetep-heres aduse pe lume o fată care primi numele de Neferhetepes.

CAPITOLUL XX

Un praf uşor plutea în aer, stârnit de sutele de copite ale măgarilor, aduşi pe marele câmp de la porţile

Sodomei. Acolo avea loc marele târg al oraşului, acolo veneau negustorii şi crescătorii de animale să-şi vândă marfa. Dar ziua aceea era deosebită şi niciodată nu mai fusese văzută atâta lume în acel spaţiu, limitat doar de locul ocupat de negustori: pânze întinse între ţăruşi, deasupra unor rogojini sau covoare aşezate direct pe pământul prăfos. În urmă cu câteva zile, ajunseseră la Sodoma caravanele de măgari încărcaţi cu produse din sud: tămâie, smirnă, aur sub formă de praf sau lingouri, fildeş, maimuţe. Şi, în acea zi fierbinte de la începutul verii, negustorii îşi ofereau marfa preţioasă oamenilor veniţi, cei mai mulţi, de foarte departe. Crescătorii de animale din vecinătate şi agricultorii îşi vindeau produsele.

Era a treia oară când Khiziru organizase o caravană ce mersese până la sud de ţinutul Havilah, în regiunea Zemzem, ca să ia marfa celor veniţi din misterioasele regiuni ale sudului, pe care egiptenii le numeau Punt sau To Nutir, Pământul Zeului. Produsele din acele regiuni erau atât de căutate de oamenii din Canaan, Qodem, Kharu şi chiar din regatul celor Două Fluvii, încât veneau clienţi din toate aceste regiuni să şi le procure din pieţele din Sodoma şi Gomora. De aceea, primele două călătorii îi permiseseră lui Khiziru să-şi dubleze averea. Încredinţase grija acestor afaceri comerciale lui Djedefhor, care făcuse călătoria în fruntea caravanei de măgari, până la Zemzem, unde Şinab nu-l putuse însoţi, de teamă să nu fie recunoscut de noii stăpâni ai oazei şi omorât. Astfel, Khiziru recunoştea că sporirea avuţiei sale se datora lui Djedefhor. La întoarcerea din prima

călătorie, îl eliberase în mod oficial. După a doua călătorie, îl făcuse asociatul său.

În acea dimineaţă, înainte de ivirea zorilor, Djedefhor, însoţit de câţiva slujitori şi de Şinab, încărcase măgarii cu o parte din marfa adusă din sud şi depozitată în magaziile de pe proprietatea lui Khiziru, apoi se dusese la târg, unde servitorii desfăcuseră covoarele, înfipseseră ţăruşii în pământ şi întinseseră pânza, protecţie precară împotriva fierbinţelii soarelui. După ce marfa fusese descărcată şi aşezată la umbra pânzei prinse de ţăruşi, Djedefhor, purtând cu demnitate veşmântul său brodat, discuta cu clienţii. Faptul că ştia majoritatea limbilor vorbite atunci în ţinuturile cele mai îndepărtate îl făcea de neînlocuit, motiv pentru care Khiziru îi lăsa cu dragă inimă grija de a se ocupa de tot, mai ales că Djedefhor se dovedise rapid un negustor priceput, apărând cu succes interesele stăpânului şi făcându-le să prospere. Era ultimul mare târg al sezonului. În timpul marilor călduri din cursul verii, fiecare stătea la el acasă, şi caravanele nu mai plecau decât pe la mijlocul toamnei, când soarele se depărta spre sud. De aceea negustorilor le era uşor să-şi menţină preţul şi să refuze orice reducere, lucru în care Djedefhor devenise expert, dobândind o reputaţie pentru care toată lumea îl invidia pe Khiziru. Şi fusese şi mai solicitat după ce stăpânul său îl eliberase. Dar el se arătase întotdeauna fidel, refuzând cele mai tentante propuneri, motiv care îl făcuse şi mai drag lui Khiziru.

Djedefhor tocmai terminase de tratat o înţelegere în avantajul său, când un servitor al lui Khiziru veni să-i aducă la cunoştinţă vestea că stăpânul lui îl ruga să vină

la locuinţa din oraş. Djedefhor ştia că, dacă Khiziru îl chema astfel de la târg, însemna că era vorba de un motiv urgent. De aceea se grăbi să ajungă la el. Intră în Sodoma şi străbătu străzile oraşului, zgomotoase şi aglomerate în acea zi. Acum era bine cunoscut, de doi ani de când fusese adus acolo de Khiziru, şi, contrar a ceea ce se întâmpla la început, dacă numărul bărbaţilor şi femeilor cărora li se aprindeau privirile la trecerea lui era la fel de mare, nimeni nu mai încerca să-l oprească pentru a-i propune să petreacă un moment în locuinţa lui. Îl găsi pe Khiziru într-un jilţ plin cu perne, în faţa unui bărbat care părea venit din Sumer, după capul ras şi ochii mari şi negri care îi dominau faţa palidă.

— Hori, îi zise Khiziru zâmbind, când îl văzu intrând, Igibar e un negustor care vine din cetatea regală Ur, din ţara Sumerului. Nu cunoaşte bine limba noastră şi eu n-am habar de limba lui. A venit la mine să facem afaceri, dar n-am înţeles prea bine ce vrea. Vorbeşte cu el în numele meu şi al tău, deoarece suntem asociaţi.

Djedefhor se întoarse spre străin, îl salută ridicând braţele şi spuse:

— Numele meu e Hori, sunt omul de încredere al stăpânului Khiziru. Eu sunt însărcinat cu tratarea tranzacţiilor comerciale.

— Atunci, spune stăpânului tău că sunt un negustor bogat din Ur. Am acolo depozite şi mulţi servitori. Am venit până aici cu caravana mea de măgari pentru că vreau să fac negoţ cu produse din Havilah, îndeosebi tămâie, care e mireasma zeilor.

Când am ajuns aici, am aflat că cel mai bun negustor

căruia m-aş putea adresa este Khiziru. De aceea am venit la el.

— Stăpâne, de ce n-ai venit la târg, la porţile oraşului, unde au loc toate tranzacţiile? Întrebă mirat Djedefhor.

— Pentru că nu vreau să rămân un simplu client al unuia dintre negustorii de-aici. Caut un asociat. Pot să furnizez măgari, servitori, ajutor pentru organizarea viitoarelor caravane. O parte din marfa o voi duce în ţara mea, unde voi fi singurul care va face negoţ cu produse din Havilah şi din Punt. Astfel vom câştiga toţi, pentru că voi fi acolo reprezentantul lui Khiziru.

Djedefhor îi traduse lui Khiziru propunerile lui Igibar.

— Spune, Hori, ce crezi? Îi ceru Khiziru.

— Mi se pare că nu-i o propunere de respins. Vom face înţelegeri cu Igibar, îi vom trimite produse din sud pe care le va vinde în ţara lui, şi vom obţine profit, căci, prin intermediul lui, vom putea pătrunde pe o piaţă care ne este încă străină. Astfel, imperiul comercial al stăpânului meu se va întinde asupra tuturor regatelor din nord şi dintre cele Două Fluvii, iar stăpânul meu se va putea într-o zi lăuda că este omul cel mai bogat, cel mai puternic nu doar din valea Sidim, ci şi din Canaan şi Kharu. Apoi vei putea, în sfârşit, să realizezi ceea ce nu a putut face Biridiya: să construieşti o flotă pe ţărmurile Mării Sudului şi vom merge direct să aducem produse din Punt, pe care le vom transporta chiar noi în calele ambarcaţiunilor noastre, până în portul vecin, unde ne vom fi construit nu doar navele, ci şi magaziile pentru stocarea mărfii. Şi, de acolo, am putea chiar să ne gândim la deschiderea unor pieţe spre Egipt, care deseori duc

lipsă de tămâie şi de smirnă.

— Hori, fiule, eşti un om minunat, ne descoperi mereu orizonturi noi. Da, asta e adevărata înţelepciune.

Djedefhor zâmbi, fără să răspundă direct, pentru că nu aceasta era şi concepţia lui despre înţelepciune, nu o confunda cu deţinerea de bunuri materiale. Dar jocul îl prinsese, se pasionase pentru elaborarea acestei supremaţii comerciale pe care o dorea pentru Khiziru, faţă de care începuse să aibă sentimente de recunoştinţă, de admiraţie şi de afecţiune, astfel încât îşi uitase nu doar ţara şi pe cea pe care o iubise, ci şi vechea sa hotărâre de a căuta insula misterioasă unde era ascunsă cartea secretă a lui Thot.

Abdini şi Salmu aduseră băuturi şi fructe, apoi începură să le facă negustorilor vânt cu evantaiul, în timp ce aceştia discutau despre contracte. Khiziru părăsi apoi casa cu negustorul din Ur şi cu Djedefhor, ca să meargă la poarta de nord a oraşului, unde Igibar îşi lăsase caravana de măgari, încărcată cu produse din Sumer: lapislazuli, staniu destinat fabricării bronzului, curmale de Magan, cele mai bune din lume, vin de palmier, ţesături din lână de capră şi multe alte mărfuri. Khiziru îşi invită oaspetele să se instaleze în casa lui din afara oraşului, unde putea să-i pună caravana la adăpost. Merseră acolo şi negociară termenii acordului de asociere, apoi contractele fură scrise în sumeriană pe tăbliţe de argilă şi în cananeeană pe papirus. Djedefhor fu scribul care scrise textele în cele două limbi, apoi fiecare păstră un exemplar.

Igibar rămase opt zile la Sodoma şi, în fiecare seară, Khiziru dădu o petrecere în onoarea lui. Îl făcu să

cunoască distracţiile acelui oraş al plăcerilor, pizmuit de cananeeni şi mai ales de crescătorii de animale nomazi din regiune, care priveau cu ochi răi obiceiurile lor, invidiindu-i în secret.

În ultima zi, în ajunul plecării celor din Sumer, Igibar îi zise gazdei sale:

— Khiziru, asociatul meu, imediat ce voi ajunge în ţara mea, voi face sacrificii zeiţei mele Inanna şi lui Utu, soarele meu, ca să le mulţumesc că mi-au călăuzit paşii spre casa ta. Sunt sigur că vom fi amândoi mulţumiţi de asocierea noastră. Şi să ştii că te invidiez pentru servitorul tău, acest Hori care ştie atât de bine să facă afaceri. E în casa ta ca o perlă din Marea Dilmun.

Când Djedefhor îi traduse lui Khiziru cuvintele oaspetelui său, acesta zâmbi şi răspunse:

— Hori, spune-i lui Igibar că-i împărtăşesc convingerile şi că şi eu cred că asocierea noastră va da roade bune. Dar spune-i că nu eşti servitorul meu, că eşti fiul meu, pentru că am hotărât să te adopt şi să te fac moştenitorul tuturor bunurilor mele.

Aceste cuvinte, care îi dezvăluiau o hotărâre bruscă, neaşteptată, îl lăsară un moment pe Djedefhor fără grai, apoi îngenunche în faţa lui Khiziru şi-i spuse:

— Khiziru, stăpâne, tată, ceea ce-mi spui îmi bucură adânc inima. Dar e demn servitorul tău de atâta bunăvoinţă?

— Dacă aşa am hotărât, înseamnă că aşa cred şi că în acest fel îţi răsplătesc meritele. Nu mai sunt tânăr, n-am copii, nici soţie, graţie zeilor! Dacă mâine părăsesc această lume, la cine vor ajunge bunurile mele? Ar reveni

cetăţii, în timp ce tu, bunii mei servitori, aceşti băieţi, Abdini şi Salmu, la care ţin mult, şi prietenul tău Şinab veţi ajunge pe drumuri, fără să aveţi cu ce trăi, în căutarea unui nou stăpân. Te adopt şi vei fi stăpânul bunurilor mele. Singura ta obligaţie va fi să păstrezi toţi servitorii, să-i răsfeţi pe cei doi băieţi aşa cum merită. Iar dacă doreşti să faci nebunia şi să-ţi iei o soţie, n-am să spun nu, pentru că nu e dat oricui să întâlnească un om ca tine, demn să primească multe bunuri drept moştenire.

— Poate, stăpâne, dar un copil legitim, născut din sângele tatălui său, este mai demn datorită legăturii de rudenie? Adopţia celui ales de noi nu-i oare modul cel mai echitabil şi cel mai eficient de a transmite un bun dobândit prin muncă şi inteligenţă?

— Ai şi tu, aşadar, aceeaşi părere ca mine, încât nu poţi refuza să devii în mod oficial fiul meu. La fel de adevărat este faptul că pentru tine cel mai bine este să nu te încurci nici cu soţie, nici cu copii şi, când va veni vremea, să adopţi şi tu un băiat demn să devină fiul tău, căruia să-i transmiţi toate bunurile lăsate ţie şi pe care le vei fi extins şi consolidat, cum faci în faţa mea, pentru mine şi pentru tine.

Adopţia, în oraşele din valea Sidim, mai ales la Sodoma, unde relaţiile între bărbaţi erau atât de obişnuite, încât mulţi nu se căsătoreau, dar simţeau nevoia să aibă un moştenitor, era un obicei curent, uşor de realizat. Era de ajuns acceptarea părţilor şi depunerea unui act oficial la arhivele oraşului, care ocupau câteva săli din clădirea Sfatului Bătrânilor. Pentru că Sodoma, ca multe cetăţi din

Canaan, nu era guvernată de un rege, ci de un Sfat al Bătrânilor, patriarhi ai familiilor bogate şi şefi de clanuri, care luau hotărârile în unanimitate, ceea ce isca lungi, foarte lungi discuţii înainte de a ajunge la un acord. Sfatul se aduna, în general, la porţile oraşului, mai puţin în caz de vreme nefavorabilă, când avea rezervată o sală în clădirea administrativă, unde era păstrată arhiva.

Astfel, la câteva zile după ce-i spusese lui Djedefhor că luase hotărârea să-l adopte, Khiziru se prezentă cu noul său fiu în faţa Sfatului Bătrânilor ca să le declare decizia luată. Aceştia îl întrebară pe Djedefhor dacă era de acord să fie adoptat şi să devină fiul iubitor al tatălui său, şi, după ce tânărul răspunse afirmativ, actul a fost oficializat printr-un contract depus la arhive, în faţa a cinci martori, printre care se afla şi Şinab. Totuşi, devenit fiul unui cetăţean al Sodomei, Djedefhor avea obligaţia să ia un nume din partea locului şi, din acea zi, tatăl său adoptiv îl chemă doar pe noul nume, Abimilku, ceea ce, în limba acelei ţări, însemna „tatăl meu e rege”; şi aşa fu cunoscut de toţi oamenii din ţinut. În acelaşi tip, Khiziru îşi scrise testamentul, prin care făcea din Djedefhor moştenitorul său unic, punându-i condiţia să-i păstreze în slujba sa pe toţi servitorii care se aflau pe domeniu. În schimb, primea dreptul de a elibera sclavii. De altfel, chiar despre acest lucru îi vorbea Djedefhor noului său tată, la puţin timp după oficializarea adopţiei.

— Când am fost făcut sclav, îi spuse el, de către acei beduini jefuitori, numiţi *şasu* în Egipt, erau cu mine doi bărbaţi şi două femei care fuseseră răpiţi din satele lor de aceşti tâlhari. I-am regăsit muncind în minele de sare,

când am fost trimis acolo de Biridiya. Au fost despărţiţi de tatăl şi de mama lor, de fraţii şi de surorile lor, de copiii lor. Îţi cer să-mi dai voie să merg la ei şi să-i eliberez, ca să se poată întoarce acasă la familiile lor.

— Fiule, îi răspunse Khiziru, îmi pari prea bun şi generos. Dar ai devenit stăpânul bunurilor mele ca şi mine. Dacă vrei să faci astfel, n-am să mă opun. Dar, dacă ai să eliberezi toţi sclavii care lucrează în mine, nu va mai avea cine să le exploateze şi îţi vor fi luate de Sfatul Bătrânilor, pentru că taxele pe care le plătim pentru folosirea lor reprezintă un venit frumos pentru comunitatea noastră. Vor încredinţa minele altor persoane, întrucât sunt destui amatori, şi vor fi exploatate de alţi sclavi.

— Vom angaja voluntari, oameni liberi care vor accepta să lucreze în mine pentru o răsplată bună. Pentru că, la urma urmelor, aceşti sclavi sunt bine hrăniţi şi, în loc să plătim paznici, îi putem plăti pe ei, fără să ne coste mai mult. Am făcut calcule şi nu cred că mă înşel.

— În privinţa asta, am toată încrederea. Dar nu sunt sigur că vei putea găsi cu uşurinţă oameni liberi gata să facă o astfel de muncă. Ai văzut foarte bine ce mulţi sunt cei care trăiesc în cetatea noastră din mila publică şi din hrana împărţită de comunitate. Fii convins că nu vor în ruptul capului să facă altfel, pentru că nu simt nici nevoia şi nici dorinţa de a munci, deoarece primesc lucrurile necesare fără să fie nevoie să le câştige. De aceea mă îndoiesc că vei putea găsi braţe de muncă printre ei. Ceilalţi au deja o meserie şi nu vor renunţa la ea ca să între în slujba ta. E pricina pentru care suntem

constrânşi să căutăm străini pentru cultivarea ogoarelor şi exploatarea minelor noastre, iar cel mai bun mijloc de a ni-i procura este să-i cumpărăm de la negustorii de sclavi.

— Tată, răspunse Djedefhor, ştiu că vorbele tale sunt pline de înţelepciune, dar dă-mi voie să încerc. Vom avea timp să căutăm în altă parte ceea ce nu găsim aici.

— Fă precum doreşti, fiule. Mi-ai adus prea mult avut prin strădania ta ca să-ţi pot apoi reproşa că ai pierdut o mică parte din prea marea ta generozitate.

În ziua următoare, Djedefhor se duse la minele de sare, singur, pe jos. Paznicii şi administratorii ştiau că devenise fiul stăpânului şi veniră în faţa lui, salutându-l cu mult respect, ei care cândva îl priviseră cu dispreţ. Djedefhor ordonă ca toţi sclavii, cei care lucrau în mine şi cei care lucrau la câmp, să-şi întrerupă munca şi să fie aduşi în faţa lui. Şi aşa se întâmplă, spre surprinderea supraveghetorilor. După ce toţi sclavii au fost adunaţi, le vorbi astfel:

— Stăpânul vostru, tatăl meu Khiziru, şi eu însumi, Abimilku, noul vostru stăpân, ne-am înţeles şi iată hotărârea pe care am luat-o în inimile noastre: din această zi, sunteţi liberi. Lanţurile vor cădea şi veţi putea pleca liberi. Vi se va da un veşmânt şi provizii pentru drum, precum şi aur ca produs de schimb, ca să nu vă întoarceţi acasă ca nişte sărăntoci. Recunosc printre voi oameni care au fost răpiţi de beduini, oameni care trăiau prin părţile Canaanului. Toţi veţi primi câte un măgar ca să vă puteţi înapoia la casele voastre.

După aceste vorbe, urmă o tăcere apăsătoare, deşi

Djedefhor se aştepta la strigăte de bucurie şi la mulţumiri pentru o astfel de hotărâre.

— Haide, continuă el, chiar dacă uimirea provocată de anunţul meu neaşteptat v-a emoţionat atât de mult, încât a înăbuşit orice explozie de bucurie, cei care poartă lanţuri să vină în faţă ca să le fie scoase. De mâine, veţi fi liberi.

Un murmur înăbuşit se auzi în rândul sclavilor, care schimbau priviri întristate. Unul dintre ei întreabă:

— Ce rău am făcut stăpânului, ce ne reproşează purtându-se astfel cu noi?

De data aceasta, Djedefhor rămase mut de mirare, neînţelegând ce voia omul cu o astfel de întrebare.

— Nu înţeleg ce vrei să spui, răspunse el. Nici tu şi nici vreunul dintre voi nu a făcut niciun rău şi nu avem să vă reproşăm nimic. Am spus că toţi sunteţi liberi, că nu mai sunteţi sclavi, că vă puteţi întoarce acasă şi să vă redobândiţi demnitatea de oameni liberi.

Omul consideră necesar să facă precizări care, după părerea lui, erau cât se poate de limpezi.

— Stăpâne, spuse el, ce vom face cu această libertate? Suntem mulţumiţi de starea noastră. Am întemeiat familii, avem femei care s-au unit cu noi şi ne-au dăruit copii, nu avem nicio grijă pentru ziua de mâine, ştim că zilnic avem tainul nostru de mâncare, de bere şi de vin, un acoperiş deasupra capului, un pat unde să dormim. Pe mine, stăpâne, te rog să mă priveşti ca pe un sclav: nu doresc deloc să devin un om liber, pentru că n-aş şti ce să fac cu această libertate.

— Şi eu spun la fel, interveni alt sclav, ieşind din rând.

Unde m-aş putea duce? Nu am altă familie în afara celei întemeiate aici, n-am alt acoperiş decât barăcile unde dormim, n-am altă muncă din care să mă întreţin decât cea pe care o fac aici. Stăpâne, fii bun şi generos, dă-mi voie să rămân aici, cu copiii care mi s-au născut şi cu femeia care mi s-a dăruit şi care e şi mama copiilor.

Imediat, toţi sclavii căzură în genunchi şi-l implorară pe Djedefhor să-i păstreze ca să îndeplinească sarcina încredinţată. Singurul hatâr acceptat din partea lui a fost renunţarea la lanţuri.

Când Djedefhor veni să-i povestească tatălui său adoptiv reacţia sclavilor, acesta râse şi răspunse:

— Te-am lăsat să faci asta, Hori, pentru că mă aşteptam la un astfel de comportament din partea acestor sclavi. Te admir pentru tot ce ştii, pentru multele limbi pe care le vorbeşti, totuşi, nu cunoşti deloc oamenii!

CAPITOLUL XXI

Ayinel se întorsese dintr-o lungă călătorie la Biblos. Fusese acolo ca să aducă lemn, la cererea lui Didufri, dar profitase de acel prilej ca să vorbească pe îndelete cu oamenii, în toate porturile unde se oprise, la bordul ambarcaţiunilor, în taverne, ca să afle dacă fusese văzut un bărbat cu numele de Hori, un egiptean care căzuse în mare, cu câţiva ani în urmă, dar care poate că încă mai trăia prin acele locuri. Nimeni nu-i putuse spune nimic, nimeni nu-l întâlnise pe omul descris de el. Dar Ayinel era încăpăţânat şi, după ce lemnul fusese încărcat la bord, reîncepuse să se intereseze prin porturile unde

flota se oprea, spunându-şi că, deşi mai făcuse o cercetare în acele locuri, ar fi putut să aibă norocul să dea peste o persoană nouă, capabilă să-i furnizeze o informaţie. Şi chiar avusese noroc. La Askelon, după ce pusese veşnica lui întrebare oamenilor dintr-o tavernă, unul dintre ei se apropiase de el şi îl întrebase:

— Spui că acest egiptean pe care îl cauţi se numeşte Hori?

— Acesta e numele lui, răspunsese el.

— Eu am cunoscut un om din ţara ta; spunea că se numeşte astfel. A căzut în mare, în apropiere de Gaza. A fost capturat de tâlhari, beduini care m-au luat şi pe mine sclav. Am fost duşi foarte departe şi vânduţi unui om din oraşul numit Gomora, dincolo de munţii Canaanului.

— Cu siguranţă că el e! Exclamase Ayinel. E mult de-atunci?

— Da, câţiva ani.

— Spune-mi unde se află acum şi cum te-ai putut elibera?

— Munceam amândoi în minele de sare. Eram legaţi cu lanţuri, dar ne înţelegeam bine, dormeam alături. Ce s-a întâmplat cu el? N-aş putea să-ţi spun. Mie mi-au scos lanţurile şi m-au dus să muncesc la câmp. Am găsit un prilej şi am fugit. Voiam să vină şi el cu mine, dar a refuzat, pretindea că trece printr-o încercare bună, că învăţa să dobândească mai multă înţelepciune muncind astfel, ca simplu sclav. Eu au reuşit să mă întorc acasă, mi-am găsit locuinţa, familia şi mi-am reluat viaţa de altădată. Dar nu mai ştiu nimic de acest Hori. Nu ştiu ce s-a întâmplat cu el.

— De cât timp l-ai părăsit? Întrebase Ayinel.

— Păi, de vreo trei ani, poate mai mult… da, mai curând patru… nu mai ştiu foarte bine. De atâta timp, poate chiar să fi şi murit sau să fi fugit şi el!

— Acest oraş, Gomora, e departe de-aici? Voise să ştie Ayinel.

— Da, câteva zile de mers.

Ayinel avea convingerea că era vorba de Djedefhor, mai ales după ce interlocutorul său îi spusese motivul pentru care acel egiptean voise să rămână sclav, ca să dobândească mai multă înţelepciune. Dar nu îndrăznise să lase flota într-un port străin ca să plece spre oraşul Gomora, aflat dincolo de munţii Canaanului. Mai ales că, după atâţia ani, ar fi putut să nu-l mai găsească în acele mine de sare. Atunci luase hotărârea să se întoarcă la Memfis cu încărcătura, dar inima lui era veselă, pentru că era sigur că Djedefhor era încă în viaţă. Se gândea că va fi posibil să organizeze o expediţie, să trimită o trupă înarmată la Gomora şi să-l răscumpere pe prinţ sau chiar să-l elibereze folosind forţa.

Când trase la cheiurile portului din Memfis, cu întreaga flotă, Ayinel se simţi fericit văzând că era aşteptat de Ibdadi. Trecuseră mai bine de doi ani de când Ayinel părăsise Egiptul: nicio expediţie la Biblos nu luase vreodată atâta timp. Lucru pe care i-l spuse şi Ibdadi, care îl îmbrăţişă, aducându-i la cunoştinţă că un mesager îi anunţase prezenţa navelor sale urcând pe braţul fluviului şi apropiindu-se de Memfis.

— Dragul meu Ayinel, continuă el, ne temeam de ce e mai rău, chiar şi regina Henutsen, care te preţuieşte mult

şi admiră faptul că n-ai trecut de partea lui Didufri împotriva celorlalţi membri ai familiei regale. Dar, neavând veşti de atâta amar de vreme, am crezut că o furtună a nimicit flota şi echipajele.

— După cum vezi, Ibdadi, am adus o încărcătură bună de lemn şi alte mărfuri. Însă am întârziat mai ales din pricina unei neînţelegeri între regele Biblosului şi cel din Ugarit, privind tocmai proprietatea pădurilor de cedri, astfel încât, timp de multe luni, accesul la aceste porturi a fost închis. Am fost nevoiţi să aşteptăm reinstaurarea păcii ca să putem tăia lemnul. Dar mai aduc şi o veste bună, care va face plăcere tuturor şi mai ales reginei Henutsen.

— Ce veste? Întrebă Ibdadi, mirat.

— Călătoria mea a durat atât de mult timp şi pentru că m-am oprit de fiecare dată câteva zile în fiecare dintre porturile Canaanului. Şi la dus, şi la întors. Acolo, am intrat în toate tavernele, am urcat la bordul tuturor ambarcaţiunilor aflate în port, am stat de vorbă cu toţi cei pe care i-am întâlnit, ca să aflu ceva despre Hori. Şi la întoarcere, în unul dintre ultimele porturi înainte de coastele Egiptului, un zeu a scos în drumul meu un om care mi-a vorbit de Hori, care a fost tovarăşul său de captivitate.

Da, află că Djedefhor, fratele regelui, e în viaţă, că se află undeva dincolo de munţii Canaanului, în oraşul numit Gomora.

— Cunosc Gomora. E una dintre cele cinci cetăţi din valea Sidim, un oraş bogat care trăieşte de pe urma exploatării minelor de sare şi mai ales a negoţului cu

regiunile din sud, apropiate de Puntul egiptenilor.

— Acolo se află Hori şi munceşte ca sclav tocmai în acele mine de sare. Ne vom duce la el. Voi merge la Didufri şi îl voi convinge fie să trimită acolo soli, fie o expediţie militară pentru eliberarea lui.

— Ayinel, nu-i vei spune nimic despre asta lui Didufri, care cu siguranţă că nu va trimite nici soli, nicio expediţie la Gomora. Haide la tine acasă, trebuie să afli tot ce s-a petrecut între timp în ţară.

Ibdadi îl prinse pe Ayinel de braţ şi îl duse spre reşedinţa sa situată în grădinile fostului palat regal din Memfis.

— Ce veşti îmi aduci de la Biblos? Întrebă Ibdadi, în timp ce mergeau.

— Cetatea continuă să prospere, mai mult ca niciodată, în ciuda incidentelor cu principatele maritime din vecinătate. Timpul zboară, Ibdadi! Bunul rege Abishemu a murit de ceva timp, după cum ştii, dar în timpul şederii mele acolo a plecat la strămoşi fiul său, Elibaal, în urma unei boli necruţătoare. Era doar cu puţin mai mare decât mine şi acum a urcat pe tron fiul lui.

— Este totuşi un lucru bun şi trebuie să fim recunoscători zeilor că pe tron se află în continuare dinastia Abishemu. Şi eu încep să simt povara anilor şi aduc mulţumire zeilor că sunt încă sănătos şi în putere. Dar pentru cât timp? Aşa că nu mă preocupă lumea de dincolo, evit să mă gândesc la ce ni se va întâmpla, într-o zi, nouă tuturor celor care trăim sub lumina soarelui. Trebuie să trăim cum dorim, să facem din existenţă o sărbătoare, indiferent cum am concepe această

sărbătoare, pentru că nu ştim ce ne aşteaptă după aceea. Nimeni nu s-a întors din Amenti ca să ne spună dacă viaţa se continuă acolo aşa cum am dori.

Prinţesa Neferkau, soţia lui Ibdadi, veni înaintea lor, bucurându-se, şi îi spuse şi ea lui Ayinel cât de îngrijoraţi fuseseră toţi de absenţa sa atât de prelungită, pe care nimeni nu ştia cum să o explice. După ce Ayinel îi aduse la cunoştinţă motivele întârzierii, Ibdadi îl invită să vină cu el şi cu soţia lui în grădina umbroasă, apoi, după ce li se serviră băuturile, vorbi astfel:

— Ayinel, de când ne-ai părăsit, s-au întâmplat multe lucruri, evenimente regretabile care îngrijorează aici pe toată lumea. Mi se pare că încă nu plecaseşi când Hetep-heres i-a dăruit o fiică lui Didufri, deşi el aştepta un băiat.

— Nu i-am uitat nici acum durerea şi mai ales furia. Îmi amintesc că a alungat-o pe Hetep-heres spunându-i vorbe grele şi ea s-a refugiat alături de Nubet, care a trebuit să o mustre iar pe Maiestatea Sa. Ca şi cum acea biată Hetep-heres ar fi fost vinovată de sexul copilului pe care i l-a făcut fratele ei!

— Apoi Didufri s-a căit, scuzându-se şi rugându-şi tânăra soră să se întoarcă la el, dar ea a refuzat, împinsă de Nubet. Atunci Didufri a strigat că acest băiat, acest moştenitor al tronului, îl va avea chiar dacă va trebui să lase grele toate femeile din regatul lui.

— Vrei să spui că asta a început să facă?

— Nu chiar. Dar află mai întâi că, la puţin timp după plecarea ta, a avut parte de un motiv de mânie mult mai grav.

— Un subiect care să-i pară mai serios decât faptul de a nu avea un moştenitor?

— Da, după părerea lui. Îţi aminteşti că, la sfatul lui Neferu, a pus să se zidească intrarea piramidei unde se află închis tezaurul regal.

— Vrei să-mi spui că un hoţ a reuşit să dărâme zidul ca să între în piramidă?

— Şi mai rău! Ştii că Didufri a poruncit formarea unei trupe de soldaţi credincioşi, bine înarmaţi, bine antrenaţi.

— Da, aşa era vorba.

— Ca să plătească solda acestei trupe, care încă nu este prea mare, a luat hotărârea să deschidă tezaurul. S-a dus acolo cu Neferu, Minkaf, şeful preoţilor piramidei zeului Snefru şi câţiva muncitori, care au început să doboare zidul, să scoată blocurile de piatră care astupau intrarea în galerie. Treaba asta le-a luat mai bine de o jumătate de zi. Era clar că nimeni nu putea să între pe acolo în piramidă. Dar când au ajuns în camere, în cele de jos ca şi în cele de sus, le-au găsit pe toate goale. În întregime goale! Furia regelui a fost atât de mare, încât a pus să fie torturaţi toţi oamenii însărcinaţi cu paza tezaurului, soldaţii, dar şi preoţii care locuiesc în apropiere şi a poruncit executarea lor.

— Cum, a îndrăznit să facă aşa ceva?

— În realitate, a pus să fie torturaţi doar câţiva şi numai trei-patru au fost executaţi, pentru că Nubet a intervenit la timp. A dat chiar ea ordin călăilor să-şi înceteze acţiunea şi să elibereze prizonierii, care erau clar nevinovaţi. Regele era de faţă şi, văzând că garda şi

călăii se uitau la el ca să confirme ordinul reginei, s-a ridicat ca zeiţa Aşerat, strigându-le că ea hotăra totul şi că trebuia să i se dea ascultare neîntârziat, dacă le era teamă mai mult de mânia ei decât de cea a regelui. Şi pentru că Didufri amuţise, sufocat de furie, toţi s-au supus poruncilor reginei. În schimb, regele a cercetat apoi toate sălile şi a pus să fie străpunşi în profunzime pereţii camerelor de jos şi cei ai marii săli, unde se afla cea mai mare parte a obiectelor preţioase. Fără rezultat. N-a reuşit să găsească o intrare secretă.

— Totuşi, remarcă Ayinel, nu se poate altfel. Trebuie să existe o intrare ascunsă cu mare grijă, dar ar trebui desfăcută piramida piatră cu piatră pentru descoperirea ei.

— Şi eu gândesc la fel, Ayinel. Dar toţi se întreabă cine a putut să sustragă un tezaur atât de mare. Transportarea unui număr atât de important de obiecte nu s-a putut face decât în mai multe rânduri. Dar cum şi de către cine? Căci cine ar fi putut amenaja o intrare secretă dacă nu unul dintre cei doi arhitecţi care au construit piramida, adică Abedu sau Anhaf? Dar amândoi sunt morţi. Şi nici zeul Keops nu cunoştea existenţa altei intrări, deoarece şi el a fost furat. Dar, pe vremea lui, s-a crezut că hoţul a fost prins: era un magician care trăia la Memfis, al cărui cadavru a fost găsit în camera de jos, victimă a capcanei cu şerpi puse la cale de rege.

— Ibdadi, n-am uitat povestea asta, care a uimit pe toată lumea, dar care a rămas enigmatică, pentru că nimeni nu a reuşit să afle cum a putut să între în piramidă. Şi, dacă există o intrare secretă, cum ar fi putut

să o cunoască, pentru că acel om nu avea cum să aibă relaţii cu Abedu şi cu atât mai puţin cu Anhaf?

— Cum a putut să aibă cunoştinţă de ea? Încă o enigmă care rămâne de rezolvat.

— După cum ar trebui să aflăm cine a putut să profite de un furt atât de mare. Dar, de atunci, nu a fost văzut nimeni, apropiat al paznicilor piramidei, schimbându-şi felul de viaţă, mutându-se într-un palat, cumpărând domenii?

— Asta urmăreşte şi regele, dar, până acum, hoţul a fost prudent şi nu s-a manifestat prin etalarea ostentativă a unor bogăţii. Totuşi, Ayinel, nu despre asta voiam să vorbesc cu tine, pentru că e o poveste veche. Chiar dacă pierderea acestui tezaur nu-i deloc străină de schimbarea de atitudine a regelui şi de noile sale excentricităţi.

— Te ascult. A început să facă lucruri smintite?

— Chiar aşa. La cererea lui, Neferu s-a îngrijit de construirea unui palat imens, lângă şantierul piramidei. Toţi muncitorii, toate mijloacele de care dispunea regele au fost consacrate acestei noi construcţii, inaugurată în absenţa ta, la mai puţin de doi ani de la începerea ei. Regele s-a instalat acolo chiar mai înainte ca palatul să fie complet terminat. Acum câteva luni lucrările mai continuau, mărindu-l prin adăugarea unor aripi noi.

— Didufri are cumva intenţia să adune întreaga curte şi întreaga administraţie a regatului la un loc?

— Nici vorbă. Le-a lăsat mamei sale şi lui Minkaf palatul lui Keops, cu încăperile de lucru şi curtenii lor. În schimb, a adunat în noul său palat câteva sute de femei

tinere, cu grijă alese şi, cel puţin în cazul unora, aduse în acest mare harem regal împotriva voinţei lor.

— A făcut asta în speranţa că poate una dintre ele îi va dărui un fiu?

— Nu cred că ăsta e motivul principal. Aceste femei se prostituează cu cei care îi plătesc lui. Spune că, dacă tezaurul regal a fost furat, dacă de la ţărani nu poate lua decât alimente, pentru că prinţul Kefren controlează minele de aur din Nubia şi carierele din Siene, trebuie să găsească ceva ca să plătească solda trupelor sale şi să continue lucrările la construcţia piramidei. De aceea, îi obligă pe mai-marii regatului să vină să se culce cu femeile din haremul lui şi să plătească pentru ele cu aur, argint, pietre rare, obiecte de mare preţ.

— Dacă înţeleg bine, Marele Palat nu e decât un imens lupanar şi Maiestatea Sa cel care îl întreţine, rezumă Ayinel.

— După cum spui. Dar lucrul cel mai rău este că le ţine acolo închise şi pe primele sale soţii, Khentetenka şi Meresankh.

— Să nu-mi spui că le prostituează şi pe ele, propria soră şi fiica zeului Keops!

— Ba da, cel puţin în ceea ce o priveşte pe Khentetenka. Pentru că se spune că ea costă cel mai mult, mai ales pentru curtezani, care simt o plăcere şi mai mare unindu-se cu soţia regelui; şi el însuşi îndrăzneşte să spună că, în acest fel, ea va reuşi într-o zi să-i dăruiască un fiu care să-i urmeze pe tronul lui Horus. Mulţi curteni s-au lăudat că au intrat în dormitorul reginei.

— Dar ce face Nubet? Cum îşi poate lăsa fiul să se comporte atât de nedemn? Cum tolerează această purtare?

— Asta e vestea pe care mi-e cel mai greu să ţi-o anunţ. Desigur, când a aflat felul în care se comporta regele, după ce şi-a închis astfel cele două soţii în harem, a reacţionat cu fermitate. Chiar ea mi-a vorbit de nebunia fiului său, lucru de care era foarte îngrijorată. Mi-a spus că, dacă regatul nu se duce de râpă, asta se datorează faptului că ea ţine frâiele puterii, că ea guvernează în realitate, dar ştia că Didufri era totuşi regele pentru popor şi că dispunea de puterea de a face rău, mai ales că avea la dispoziţie o gardă importantă şi devotată. Şi, graţie haremului, îi ţinea şi mai bine în mână pe ofiţerii gărzii sale, pe soldaţi şi chiar pe guvernatorii provinciilor care veneau să-l viziteze, deoarece toţi aceştia aveau acces gratuit în sălile haremului şi la femei, dovedindu-se încă o dată că oamenii sunt mai mult sclavii simţurilor decât ai aurului!

— Spune-mi, ce-a făcut sora mea?

— Mai întâi, l-a trimis la rege pe unul dintre scribii ei ca să-i ceară să vină în faţa sa. Pentru că stătea închis în palat, fără să o mai viziteze pe regină, alături de care se mutase Hetep-heres. Regele i-a răspuns lui Nubet că nu el, regele, trebuia să se deplaseze, ci ea trebuia să vină în faţa Maiestăţii Sale. După multe tergiversări şi trimiterea mai multor emisari, Nubet s-a hotărât să se ducă în palatul fiului ei. Apoi nimeni nu poate să spună ce s-a întâmplat atunci. Dar află că nu a mai ieşit de acolo vie. Didufri a pretins că i s-a făcut brusc rău, cu ameţeli şi

febră mare. A spus că s-a văzut obligat să o ţină la pat într-o cameră din palat; că ar fi chemat doctorii lui personali, care şi-ar fi dat toată osteneala să o vindece, dar totul a fost zadarnic. A părăsit palatul doar pe catafalc şi a fost înmormântată în mica piramidă care o aştepta, la poalele piramidei lui Keops.

— Cum? Sora mea a plecat spre Amenti? Ea care era atât de sănătoasă? N-a fost niciodată bolnavă! Poţi să crezi că Didufri, fiul ei, a asasinat-o?

— Ayinel, nu ştiu ce să-ţi spun, dar nu îndrăznesc să-ţi bănuiesc nepotul de o astfel de crimă. Nu există crimă mai mare decât să o asasinezi pe propria mamă. De aceea nu vreau să spun nimic. Totuşi, imediat după aceea, Didufri a poruncit gărzii sale să ia cu asalt palatul lui Keops, unde-şi avea reşedinţa Minkaf, şi a declarat că se ocupă el de treburile regatului. Dar asta doar teoretic, deoarece i-a încredinţat lui Minkaf şi împărţirea dreptăţii şi administrarea impozitelor. Iar acum, se dedă din ce în ce mai pe faţă viciilor sale, îşi petrece cea mai mare parte a timpului în mijlocul femeilor din harem, dar, probabil, departe de Meresankh şi de Khentetenka.

— Şi Hetep-heres?

— N-a îndrăznit s-o oblige să-l urmeze în palatul lui. Ocupă odăile mamei sale, în palatul lui Keops.

— Totuşi, nu-l putem lăsa să se folosească atât de josnic de primele două soţii!

— Ce vrei să faci? Cele două palate sunt înconjurate de gărzi; el însuşi e inaccesibil. Singura noastră speranţă este ca prinţul Kefren să se hotărască să ridice stindardul revoltei şi să pornească asupra Memfisului. Dar victoria

lui nu-i sigură, pentru că Didufri a ştiut să câştige de partea lui, prin corupere, majoritatea guvernatorilor din provinciile de nord şi chiar câţiva ai provinciilor din sud. Îi lasă să-şi facă de cap în ţinuturile lor; nu le cere decât o parte din impozite. Prinţii sunt cât se poate de fericiţi să se vadă adevăraţii stăpâni ai provinciilor lor, regi într-un mic stat tributar doar lui Horus din Memfis. Ştiu foarte bine că, dacă în Marele Palat s-ar instala Kefren, şi-ar pierde aceste prerogative şi ar redeveni doar administratorii provinciilor lor.

— Ibdadi, mă voi duce la Didufri. Mă va primi pentru că mă întorc din această expediţie. Voi vorbi cu el, voi face tot ce-mi stă în putere ca să-l fac să se schimbe. E nepotul meu şi cred că am oarecare influenţă asupra lui.

— Ayinel, aşa să fie, dar mă îndoiesc că vei reuşi acolo unde mama lui, Nubet, nu a putut face nimic.

Ayinel ceru o audienţă, care îi fu imediat acordată, şi se prezentă în sala tronului, din vechiul palat al lui Keops. Didufri, în loc să stea ţeapăn pe tron, se ridică şi veni spre unchiul său, zâmbind.

— Ayinel, bunul, dragul meu unchi! Cât de bucuroasă e Maiestatea Mea că te vede! Ah! Ce mult m-am temut că n-ai să te mai întorci, că o furtună ţi-a risipit flota, că marea ticăloasă ţi-a înghiţit nava!

— Stăpâne, nepoate, Maiestatea Sa poate să fie liniştită, m-am întors întreg şi nevătămat cu întreaga încărcătură preţioasă, dar după multe peripeţii, pe care le voi povesti Maiestăţii Tale. Dar am aflat, de la bunul nostru Ibdadi, că sora mea, preaiubita ta mamă, ne-a părăsit! Cum e cu putinţă, când era atât de viguroasă, atât de plină de

viaţă?

— Ah! Vai, bietul de mine! Ce soartă crudă am avut! De ce zeii mă lovesc mereu, ca şi cum ar fi pizmaşi pe tronul meu? Da, venerata mea mamă, cea care era preaiubita soţie regală a tatălui meu, zeul, a plecat spre Frumosul Occident, ne-a părăsit, iar eu, biet orfan, am rămas singur în această lume tristă!

— Didufri, îl întrerupse Ayinel pe un ton sever, căci nu se putea lăsa înşelat de o jelanie atât de ostentativă şi emfatică, nu te mai tângui atât şi explică-mi cum a putut sora mea, intrând perfect sănătoasă în noul tău palat, să fie cuprinsă brusc de o boală neaşteptată şi să fie atât de repede doborâtă, în pofida intervenţiei celor mai buni doctori de la curte, dacă ar fi să dau crezare spuselor lui Ibdadi.

— Unchiule, ai spus chiar tu, a fost atât de brusc doborâtă de o boală neaşteptată, încât sunt convins că un demon a pus stăpânire pe corpul ei. După aceea, am dat ordin ca în toate sălile palatului să fie făcute fumigaţii de tămâie, pentru alungarea spiritelor rele.

— Didufri, mi se pare tare ciudat că tocmai în palatul tău, când venise să-ţi reproşeze purtarea, modul în care ai transformat Marea Casă Regală în lupanar, mama ta a căzut brusc pradă acelui pretins demon.

— Cum, unchiule, ce vrei să spui? Îndrăzneşti cumva să-ţi închipui o singură clipă că sunt răspunzător de moartea reginei, că eu, fiul ei, am putut ridica mâna asupra ei? Ah, pe numele lui Maat, jur că n-am atins-o, că abia dacă m-am apropiat de ea! Şi totuşi, este adevărat că a început prin a-mi face reproşuri, la urma urmelor, cât

se poate de întemeiate, iar eu nu eram în stare să răspund, pentru că era foarte mânioasă, agitată. Am încercat s-o liniştesc, dar n-am reuşit, şi striga atât de tare, încât mi-e teamă că, prin ţipetele ei, pe gura ei larg deschisă i-a ieşit sufletul din corp. Pentru că s-a prăbuşit brusc, după ce s-a clătinat, şi, după cum i-am spus lui Ibdadi, a fost cuprinsă de o febră mare, doctorii veniţi la căpătâiul ei pot să depună mărturie. Dar îşi pierduse deja simţirea şi a plecat în Amenti fără să-şi fi redobândit luciditatea. Asta mă mai consolează puţin, pentru că o aştepta bătrâneţea, acea bătrâneţe de care se temea atât de mult, şi ne-a părăsit fără să sufere, fără ca măcar să-şi dea seama. Acesta este adevărul, unchiule, şi aş fi foarte supărat dacă n-ai da crezare cuvintelor Maiestăţii Mele, suveranul tău.

Ayinel simţi ameninţarea din tonul lui. Înţelese că nepotul său pierduse orice noţiune de dreptate şi de respect faţă de rude şi faţă de el însuşi, că ar fi fost în stare să-l facă să vadă culoarea neagră, pe el, unchiul său, dacă ar mai fi insistat. De aceea, se înclină şi spuse, pe un ton neutru:

— Cred în cuvântul Maiestăţii Tale şi sunt convins că nu te-ai atins de mama ta, pentru că ştim că este cea mai mare crimă, pedepsită nu de oameni, ci de zei. Am venit în faţa ta ca să-ţi încredinţez lemnul şi bunurile aduse de la Biblos. Voi porunci să fie descărcate ambarcaţiunile şi marfa să fie transportată în magaziile regale. Apoi voi ţine doliu după sora mea, astfel încât o voi ruga pe Maiestatea Ta să-mi îngăduie să mă retrag un timp în templul lui Ra de la Heliopolis.

— Maiestatea Mea îţi îngăduie, unchiule. Fă ce mi-ai spus: lemnul să fie încredinţat lui Neferu, care lucrează de zor la piramida mea, iar celelalte bunuri să fie depozitate în magaziile regale. Scribii să întocmească inventarul. Maiestatea Mea va veni apoi să le examineze.

Ayinel se feri să-i aducă la cunoştinţă regelui că descoperise urma fratelui său şi nu insistă asupra celor ce se petreceau în noul său palat şi, mai ales, asupra modului în care le sechestrase pe cele două regine. Se înclină în faţa regelui, cu mâinile pe genunchi, şi se retrase. Se simţi mai liniştit când ajunse afară din palat, liber.

Imediat ce se retrase Ayinel, Upeti intră în încăperea unde regele rămăsese singur.

— Vezi, Upeti, îi zise el, chiar şi unchiul meu e împotriva mea. Îndrăzneşte să mă suspecteze că mi-am asasinat mama, eu, fiul ei!

— Stăpâne, ţi-ai jucat perfect rolul de om nevinovat.

— Totuşi, deşi i-am jurat cu Maat pe limbă, am văzut prea bine că se îndoieşte.

— Şi totuşi, Maiestatea Ta nu a jurat strâmb, pentru că servitorul tău a fost vinovat de asasinat.

Didufri dădu din cap, se uită în gol, apoi remarcă:

— Este adevărat că tu ai fost acela, dar ai făcut bine. Furia ei era atât de mare, încât, dacă n-ai fi lovit-o cu pumnalul, ar fi fost în stare să-mi scoată ochii şi să ridice gărzile împotriva mea, regele, fiul ei! Biata mea mamă! Nu devenise oare insuportabilă supraveghindu-mă mereu, contrazicându-mă permanent? Nu pusese mâna pe putere? Nu se folosea de mine ca să guverneze această

ţară în numele meu? Totuşi, nu pe ea o numise Keops moştenitorul lui, ci pe mine, fiul lui preaiubit.

— De aceea Maiestatea Ta nu a putut decât să primească încuviinţarea zeilor când i-ai dat de înţeles servitorului tău că trebuia să o trimit pe regină alături de soţul ei preaiubit. Am fost mâna zeilor.

— E foarte adevărat! Bunul meu Upeti, nu trece o zi fără să nu mă gândesc cu bucurie că am un servitor ca tine.

— Şi eu că am un stăpân ca Maiestatea Ta. Iar servitorul tău ar fi de-a dreptul copleşit dacă i-ai permite să împartă patul cu sora ta, Khentetenka, atât de plăcută inimii mele.

— Cum, Upeti, te simţi în stare să îmblânzeşti acea leoaică, acea adevărată fiică a lui Sekhmet? Ai putut vedea că niciunul dintre oamenii din gardă care au plătit ca să se bucure de ea n-a reuşit. Toţi au ieşit din camera ei cu părul smuls, când le mai rămăsese păr, cu faţa plină de sânge, cu corpul zgâriat. Apoi, ca o compensaţie, pentru că păstrez bunurile încredinţate mie ca să aibă onoarea să împartă patul regal, le-am dat voie să se laude că s-au bucurat de regină, dar fac asta pentru ca toţi cei care încă n-au intrat în odaia ei să vină să-mi plătească pentru această înaltă favoare. Dar nu-i pot asigura de rezultat. Şi, fiindu-le interzis să se poarte violent faţă de persoana sacră a surorii mele regale, întâmplarea face ca nimeni să nu se fi culcat cu ea. Crezi că tu vei reuşi?

— Va fi de ajuns ca Maiestatea Ta să-i îngăduie servitorului său să încerce.

— Mergi, Maiestatea Mea îţi îngăduie. Dar să nu te

plângi dacă rămâi fără un ochi sau o ureche. Şi îţi interzic să o loveşti pe draga mea soră, Khentetenka, atât de frumoasă, de bună, de dulce… E portretul viu al mamei mele, la fel de răzbunătoare, de îndărătnică, de mândră… O adevărată regină! Mare păcat că mă urăşte! Şi asta doar din cauza acelui Kefren, alături de care nu s-a dat înapoi să petreacă zile frumoase şi să facă multe „case de bere”. E clar că nu sunt fericit cu surorile mele! Iar singura care mă iubea s-a închis în palatul tatălui nostru, de unde nu îndrăznesc s-o scot cu forţa. Şi asta pentru că a văzut sânge pe rochia mamei noastre moarte şi îşi închipuie că am lovit-o cu mâna mea!

— E adevărat, stăpâne, spuse Upeti, că, având în vedere locul unde se afla pata de sânge, era greu de crezut că provenea de la un acces de vomă.

— Ai dreptate. N-ar fi trebuit să-i dau voie lui Hetep-heres să-şi vadă mama pe patul de moarte. Totuşi, îmi era greu să o opresc să între în camera unde mama noastră se stinsese din viaţă fără să trezesc bănuieli. Ar fi trebuit să loveşti la gât, nu în coaste.

— Am lovit unde am putut, pentru că se zbătea cu furie!

Ayinel descărcă ambarcaţiunile şi-l înştiinţă pe Neferu să ia în primire lemnul, dar lăsă în magaziile regale doar o parte din bunurile aduse, partea cea mai puţin valoroasă. În ce priveşte obiectele de preţ, precum staniul cu ajutorul căruia se puteau face arme din bronz, reuşi, cu complicitatea marinarilor devotaţi lui, să le transporte noaptea în reşedinţa de la Memfis, unde

predă totul reginei Henutsen, sub paza trupei sale, pe care avusese grijă să o întărească, în faţa ameninţării din ce în ce mai mari pe care o reprezenta Didufri la adresa membrilor familiei regale. Dar acesta nu avea habar că, folosind o parte din comorile sustrase din piramidă cu răbdare şi cu complicitatea lui Nekhebu, regina putea să-şi întreţină trupa, în timp ce restul plecase spre Elefantina, în calele ambarcaţiunilor încărcate în aparenţă cu oale şi cărămizi, fără ca scribii regali, care supravegheau traficul de pe fluviu, să poată bănui natura unei părţi a mărfii transportate pe acele nave ce ar fi trebuit să ajungă în oraşele vecine.

CAPITOLUL XXII

Şirul de ambarcaţiuni cobora lent fluviul, lăsându-se dus de curentul leneş. Djedefhor se afla în nava din faţă, un vas solid din lemn, cu pupa şi prora curbate în sus, având două cârme în partea din spate; în caz de nevoie, putea să fie pus rapid în mişcare de douăsprezece vâsle la fiecare bord. Pe bănci stăteau douăzeci şi patru de oameni care, în funcţie de împrejurări, puteau să vâslească sau să folosească arcul şi suliţa. Împreună cu alţi doisprezece oameni, alcătuiau protecţia armată a caravanei fluviale. În urmă veneau vreo zece barje, unele circulare şi adânci, făcute din piei întinse pe rame din lemn, altele dreptunghiulare, având şi ele o suprastructură din lemn ce plutea pe pieile cusute cu pricepere şi umflate cu aer. În ţară, primul tip de ambarcaţiune era numit *quppu,* iar al doilea, *kalakku.* Aveau şi ele două cârme, şi câţiva oameni, cu prăjini

lungi, manevrau acele vase fragile dacă ar fi apărut pericolul să se blocheze în nămolul malurilor fluviului sau în bancurile de nisip, sau dacă era nevoie să se reducă viteza pe porţiunile mai rapide ale cursului. Aceste barje erau încărcate cu mărfuri preţioase, îndeosebi răşini parfumate provenite din munţii situaţi la sud de Pământul Zeului.

Djedefhor se vedea, cu oarecare uşurare, la capătul peregrinărilor sale, în acea zi în care zări, după un cot al fluviului, zidurile de cărămidă maronie ale cetăţii regale Ur. Iar din spatele acelor ziduri crenelate, ţâşneau ramurile verzi ale curmalilor şi ale arborilor de esenţe variate, întrecuţi doar de plopii care umbreau grădinile caselor mari din oraş, care se înălţau peste acoperişurile plate ale templelor şi ale caselor semeţe cu pereţi albi, scânteind în soare, şi, dominând totul, etajele îndrăzneţe ale turnurilor divine, numite zigurate de oamenii din partea locului. De departe, întins i se părea oraşul între zidurile sale, care îi confereau o formă octogonală, în timp ce numeroase erau locuinţele răspândite pe câmpurile dimprejur, străbătute de canale! O imagine care îi amintea în mod plăcut lui Djedefhor de Valea Nilului.

Trecuseră deja două luni de când plecase din Sodoma, la propunerea lui Khiziru. Pentru că tatăl său adoptiv, ca şi el, nu era complet mulţumit de asocierea cu sumerianul Igibar. Nu că ar fi avut sentimentul că îi înşela în privinţa socotelilor, care erau ireproşabile, dar nu reuşise să-şi onoreze angajamentele promiţătoare. Khiziru considera că afacerile stagnau, că raportul

financiar al tranzacţiilor cu ţara celor Două Fluvii se menţinea mediocru.

— Acest Igibar nu e chiar atât de activ şi de întreprinzător pe cât ne-a făcut să credem vorbăria lui, îi spusese deseori Khiziru fiului său adoptiv.

Şi, până la urmă, îi propusese lui Igibar ca fiul său, Abimilku, să se instaleze alături de el la Ur, ca să-l ajute în administrarea afacerilor comune şi să participe direct la extinderea negoţului cu cetăţile şi ţările vecine.

— Vei sta acolo un an sau doi, ca să-ţi poţi face o părere şi să impulsionezi afacerile. După care vom vedea cum e mai bine să procedăm. Între timp, vei putea însoţi o dată sau de două ori caravanele care fac legătura între Sodoma şi Ur, căci prezenţa ta îmi este mult prea dragă ca să stau în această vreme fără să te văd.

Şi aşa părăsise Djedefhor Sodoma, în fruntea unei mici caravane de măgari şi oameni înarmaţi, însărcinaţi cu paza convoiului. Urmaseră calea regală, care urca spre nord, la poalele munţilor din ţara Moab, până în valea unde curgea acel fluviu mic ce se vărsa în Marea de Sare, de care auzise demult de la Zimri şi pe care oamenii din ţinut îl numeau Iordan, apoi până la un lac mare, de unde străbătuseră o regiune de coline şi coborâseră într-o câmpie verde, ajungând la un prim popas important, în deja vechiul oraş Damasc. Acolo, Djedefhor vânduse o mare parte din încărcătura de sare, de tămâie şi de smirnă, apoi îşi continuase drumul spre nord, trecând prin Hama, Ebla, Alep, de unde cotise ca să ajungă pe malurile fluviului Eufrat, numit Purartu în limba oamenilor din ţara celor Două Fluvii. Acolo, măgarii

fuseseră descărcaţi şi schimbaţi cu barjele şi ambarcaţiunea la bordul cărora fusese transportat totul. Apoi începuse coborârea lentă a fluviului, cu numeroase opriri în porturile cetăţilor riverane, cel mai important purtând numele de Mari. Şi în fiecare cetate, atât în cele din Canaan, cât şi în cele din Kharu şi în cele de pe malurile fluviului, fusese nevoit să plătească taxe. Acum, când se apropia de Ur, Djedefhor, care în cursul întregii călătorii avusese tot timpul să reflecteze la câştigurile dobândite şi, pe de altă parte, se străduise să observe cerul nocturn şi diurn, ceea ce-l încredinţase că străbătuse o cale lungă spre nord ca apoi să coboare în direcţia sud-est, ajunsese la concluzia că trebuia să taie direct pe cărările deşertului, să facă legătura între Sodoma şi Ur trecând pe drumurile Levantului. Desigur, era mai greu şi era nevoie de multă apă, pentru mai mulţi măgari, dar era sigur că astfel câştiga timp şi, mai ales, nu mai era nevoit să plătească toate acele taxe, care sporeau considerabil preţul de vânzare al mărfurilor.

Aceasta a fost prima remarcă făcută lui Igibar, ale cărui depozite se aflau în portul fluvial al oraşului Ur, la est de cetate, la poalele zidurilor de apărare.

— E posibil, îi răspunse Igibar, dar, după cunoştinţa mea, nimeni nu a îndrăznit vreodată să se aventureze în acele pustiuri, străbătute de beduini nu prea ospitalieri.

— Dacă există beduini, înseamnă că există şi surse de apă. Dacă sunt neospitalieri, ne-am putea înţelege cu ei oferindu-le daruri sau apărându-ne cu ajutorul unor oameni înarmaţi. Dar toate astea ar costa cu siguranţă mai puţin decât taxele achitate fiecărui oraş, fără a mai

pune la socoteală timpul pierdut în discuţii cu scribii de la vămi. Dar sunt mulţumit de această călătorie, pentru că m-a ajutat să înţeleg de ce ai atât de puţine beneficii de pe urma unui negoţ care ar fi trebuit să ne aducă mult mai mult.

— Inima mea e fericită că te aude vorbind astfel. Ai putut să vezi singur cum costul călătoriei sporeşte prea mult preţul de vânzare al mărfii. N-o pot desface decât în regatul Ur, pentru că, dacă ar fi s-o duc spre celelalte cetăţi din ţară, chiar şi în cele mai apropiate ca Eridu, Bad-Tibira, Larsa, Uruk cel Mare sau Lagaş, ar trebui să adaug şi preţul transportului şi comisioanele pentru intermediarii din aceste oraşe, ceea ce ar duce la preţuri imposibile. Pe de altă parte, nu am mijloace ca să dispun de depozite în aceste oraşe. De aceea am ţinut să-mi iau un asociat puternic, dar văd că, până în prezent, niciunul dintre noi nu a avut un avantaj prea mare.

— Am venit aici ca să schimb lucrurile, îl asigură Djedefhor. Vom studia amănunţit socotelile, ne vom gândi la cele mai bune moduri de a ne repartiza marfa, vom vedea ce preţuri au concurenţii noştri şi vom propune mereu un preţ mai bun, chiar dacă beneficiul este mic: e mai bine să câştigăm puţin de la foarte mulţi clienţi, decât să câştigăm mult doar de la câţiva. Apoi voi încerca personal drumul prin deşert şi vom evalua posibilele beneficii pe care le-am putea obţine astfel.

— Abimilku, exclamă Igibar, uimit, înţeleg din ce în ce mai bine de ce te-a adoptat Khiziru şi te-a făcut asociatul său!

După debarcarea mărfurilor şi depozitarea lor în

magaziile lui Igibar, acesta îşi duse oaspetele în locuinţa sa. Străbătură mai întâi cartierul portului din nord şi trecură pe lângă un zid lung din cărămizi, care mărginea o stradă foarte animată.

— E incinta palatului regal, îi explică Igibar oaspetelui său. Un palat splendid construit în mijlocul unor grădini frumoase. Regina a poruncit să fie mărit şi reamenajat în întregime imediat ce i-a urmat la tron regelui, tatăl ei.

— Vrei să spui că sunteţi guvernaţi de o regină şi că nu există rege? Întrebă Djedefhor, mirat.

— Defunctul nostru rege, întemeietorul dinastiei, avea doar o fată legitimă, dăruită de soţia lui. Este adevărat că avea şi un băiat de la o concubină, dar era încă prea mic la moartea regelui. De aceea fiica sa i-a urmat în mod legitim la tron. Pe vremuri, cetatea era condusă de un sfat al bătrânilor, care se aduna în faţa porţii principale, la umbra palmierilor, de partea cealaltă a fluviului. Dar tensiunile erau atât de mari, ca şi divizările şi certurile între şefii clanurilor, încât poporul l-a primit ca pe un salvator pe unul dintre şefii de clan care şi-a atribuit puterea şi s-a proclamat rege al ţării. Atunci a luat numele de Meskalamdug, „Erou bun pentru ţară”. A făcut din casa mare a familiei palatul lui, pe care l-a mărit adăugând săli pentru administraţie. Dar nu se gândise atunci să închidă aceste clădiri într-o incintă. După ce a urcat pe tron, noua regină a luat numele de Puabi, un nume dintr-o limbă diferită de cea a sumerienilor, care este vorbită mai ales de oamenii din Kiş, cetatea de

origine a mamei sale, precum şi de câteva grupuri de nomazi, care trăiesc în deşertul din jur[2]. Acest nume înseamnă, în sumeriană, „cuvântul divin al tatălui meu”, prin care voia să se înţeleagă faptul că era fiica unui zeu, că se născuse din cuvântul lui. A început, după cum ţi-am spus, prin a mări palatul, cumpărând terenurile din jur, ca să amenajeze şi grădini, şi a închis totul cu un zid lung. De aceea, oamenii din Ur i-au dat numele de Şubad, „Cea a zidului”.

— Şi fratele ei?

— Numele lui este Akalamdug, dat chiar de tatăl său, ca să se laude pe el însuşi, deoarece înseamnă „Tatăl e bun pentru ţară”. Vezi bine că membrii familiei noastre regale îşi atribuie merite prin propriile nume!

— Doar în acest fel?

— Sigur că nu. De când Ur e independent sub o bună administraţie regală, nu mai există certuri; bătrânii, în loc să rivalizeze ca să conducă viaţa publică şi politica, se gândesc cum să se îmbogăţească mai mult cu ajutorul

---

[2] Limba respectivă aparţine grupului semitic din est, apropiată de akkadiană, care se va manifesta prin scrieri câteva secole mai târziu, pe la anul 2300. Aceste populații semitice erau diferite morfologic de sumerieni, mici de statură şi solizi, cu faţa în general rotundă şi ochi mari. Semiții erau mai fini, mai zvelți. Populația din Kiş, oraş situat în nordul cetății Ur, era amestecată cu sumerieni şi semiți. De altfel, se pare că populațiile primitive din Mesopotamia au fost semiții. Sumerienii s-ar fi instalat în sudul Mesopotamiei în cursul mileniului al IV-lea. Au inventat scrisul, grație căruia cele mai vechi texte de care dispunem sunt scrise în această limbă, fără să fie, totuşi, cea mai veche limbă vorbită în regiune (n.a.).

negoţului şi exploatează pământurile aparţinând clanului, astfel încât domneşte abundenţa, şi niciodată cetatea noastră nu a fost mai puternică şi mai prosperă.

— Nu mi-ai spus ce face prinţul Akalamdug.

— Nimic. Locuieşte în palat alături de sora lui, care i-a dat o soţie, pe Aşusikildinghira, şi îl încurajează să trăiască în nepăsare şi plăceri, ca să-l ţină departe de tentaţia de a pune mâna pe tron. Puabi e o femeie energică şi guvernează bine ţara.

Aici, toată lumea o venerează şi o respectă şi toţi se bucură că au o astfel de regină. Şi, cum încă nu are treizeci de ani, toţi sperăm că va trăi dincolo de această vârstă şi chiar de două ori mai mult, pentru că alături de ea ştim ce avem, dar nu ştim ce-ar putea să facă alt suveran, începând chiar cu fratele ei.

Discutând astfel, se depărtaseră de palat şi-şi continuau drumul pe aleea vecină lui. Djedefhor găsi atunci un alt motiv de uimire: văzu venind spre ei patru animale, care semănau cu nişte măgari, dar nu erau măgari, pentru că aveau urechi mai scurte, picioarele mai înalte şi corpul mai zvelt: erau unite printr-un jug lung, fiind legate printr-o oişte centrală la un vehicul format dintr-o cutie deschisă în partea din spate, aşezată pe două roţi din lemn masiv. Egiptenii nu cunoşteau nici roata, nici carul şi nici animalele de tracţiune, provenite dintr-o încrucişare între măgari şi nişte animale sălbatice din stepa mesopotamiană, numite hemioni. Un bărbat, în picioare în cutia carului, ţinea în mâini curele lungi de piele, legate la nişte zăbale aşezate între maxilarele animalelor.

Igibar şi oaspetele său se opriseră ca să lase carul să treacă.

— Omul pe care îl vezi în acel car este Emisun, căpetenia armatei noastre, îi explică Igibar lui Djedefhor. E amantul reginei, nu soţul ei, pentru că are isteţimea să nu-şi ia niciun soţ, de teamă ca acesta să nu pună treptat mâna pe putere, lăsându-i ei doar o aparenţă de regalitate.

Igibar îi explică apoi ce era un car şi care erau animalele care îl trăgeau. După ce Djedefhor recunoscu sincer că acest gen de vehicul era necunoscut în Egipt, ca şi în Canaan, adăugă, ca o justificare a acestei inferiorităţi a ţării sale în faţa sumerianului:

— Este adevărat că Nilul, care traversează întreaga ţară, este o cale de comunicaţie suficientă şi că, la noi, carele voastre ar fi inutile. Mergem pe jos pe drumuri de pământ, sau suntem transportaţi într-un scaun purtat de măgari sau o litieră susţinută de câţiva oameni.

Pătrunseră apoi într-un cartier mai popular, unde străzile, la fel de aglomerate de trecători şi de animale de tot felul – măgari, capre, câini –, deveneau şi mai înguste, în timp ce casele din cărămidă crudă, construite pe o bază din cărămidă arsă, nu erau acoperite cu ipsos alb şi se înşirau una după alta, formând nişte lungi ziduri oarbe, având doar uşi înguste prin care se putea intra. Viaţa familială rămânea astfel secretă şi se desfăşura în încăperile dispuse pe două niveluri în jurul unei curţi centrale. Asta îi şi explica Igibar, în timp ce ajungeau în cartierul rezidenţial, unde străzile erau mai late şi locuinţele ascunse în spatele unor ziduri de incintă din

cărămidă arsă, înconjurate de grădini luxuriante. Într-una dintre aceste locuinţe, îşi invită Igibar oaspetele. Fuseseră nevoiţi să ocolească marele ansamblu de cult, închis într-un peribol având câteva porţi monumentale, care se numea, după cum află Djedefhor de la Igibar, E-gişir-gal. Acolo erau ridicate templele câtorva divinităţi, îndeosebi cele ale lui Nannar, zeul-lună, divinitatea tutelară a oraşului, la poalele marelui zigurat care îi era consacrat.

— Strămoşii mei, îi explică Djedefhor lui Igibar, au construit monumente de formă piramidală şi mai înalte decât acest turn închinat zeului vostru, dar acele edificii sunt consacrate propriei glorii. Deveniţi zei după moarte, îşi au lăcaşul veşnic sub aceste piramide.

— Mi-ai mai spus, îi aminti Igibar lui Djedefhor, că regii voştri, în Egipt, sunt consideraţi zei, că sunt crezuţi divini. La noi nu-i aşa şi ştim bine, ca şi ei, că sunt oameni asemenea nouă. Îi considerăm doar reprezentanţii zeilor pe pământ. Numai zeii au dreptul la astfel de turnuri monumentale, care reprezintă muntele iniţial, axa lumii unde a avut loc Creaţia. De aceea, în vârful acestor zigurate, este construit un mic sanctuar, unde zeul coboară din cer ca să înfăptuiască unirea cu zeiţa, soţia lui, întruchipată de o regină sau o preoteasă consacrată zeului.

Intrară într-o grădină umbroasă, unde parfumul florilor era intensificat de căldura de la acel sfârşit de zi, încă sufocantă, deşi vag tulburată de o adiere venită dinspre Marea Inferioară, ale cărei ţărmuri comunicau cu portul vestic al oraşului Ur, datorită unei reţele de canale

şi a unui şir de lagune adânci, prin care ambarcaţiunile mari puteau să ajungă până la cheiurile cetăţii.

— Aceasta e casa familiei mele, zise Igibar. Dar, în timp ce altădată era plină de viaţă prin prezenţa părinţilor şi a bunicilor, a soţiei, a fiului şi fiicei mele, încă mici atunci, acum a devenit aproape pustie, pentru că, dintre toţi, mi-a mai rămas doar fata: bătrâneţea mi i-a luat pe unii, naşterea a provocat moartea soţiei mele, o boală mi-a răpus fiul.

— După cum văd, zise Djedefhor, nu numai eu am fost oropsit de zei. Dar, deşi mi-am pierdut trei fraţi şi tatăl, mai am câţiva fraţi şi câteva surori, o am pe mama şi o mamă vitregă, care era pentru mine mai mult decât o mamă, aşa că ar trebui să mă consider mai fericit decât tine. Dar toţi aceştia care îmi erau dragi şi apropiaţi mi se par foarte departe după atâţia ani petrecuţi în exil, iar familia mea este acum tatăl meu adoptiv, acel Khiziru, care s-a purtat atât de afectuos cu mine.

Doi servitori, purtând un fel de fustă lungă din piele de capră cu blana ondulată, numită *kaunake,* care lăsa torsul gol, veniră înaintea lui Igibar, îl salutară pe Djedefhor şi îi însoţiră până la casă, ascultând poruncile stăpânului în privinţa mesei şi a instalării oaspetelui său.

— Stăpâna s-a întors de la palat? Îl întrebă Igibar pe unul dintre servitori.

— Nu, stăpâne. Îţi amintesc că regina dă în seara asta un banchet în onoarea stăpânului Meşkhe, fiul lui Ennundaranna, regele din Uruk şi ambasadorul său pe lângă doamna regală Puabi. Nu cred că stăpâna se va întoarce mai înainte ca luna să urce sus pe cer.

— Cum aş putea uita! Exclamă Igibar. O vizită care nu cade bine, pentru că îl primesc la mine pe fiul asociatului meu… care e şi fiul regelui Egiptului.

Servitorii nu părură surprinşi de această dublă filiaţie. Unul dintre ei îl invită pe Djedefhor să-l urmeze în camera pregătită pentru el.

— Numele meu este Kilula, îi zise el. Stăpânul mi-a cerut să te servesc. Dă porunci, şi slujitorul tău le va executa spre marea ta mulţumire!

Djedefhor îi răspunse că ar fi mulţumit să se poată răcori puţin şi să îmbrace un veşmânt curat. Servitorul îl conduse imediat într-o curte interioară, spre care se deschidea camera lui, unde era amenajat un bazin, de unde Kilula luă apă cu un urcior mare, ca să-l ude şi să-l frece cu ierburi. Îl şterse apoi cu o pânză şi-l îmbrăcă într-un veşmânt lung din in galben, împodobit cu un tiv lat brodat şi cu franjuri, o bucată îngustă din veşmânt urcând pe umăr şi căzând pe partea dreaptă până în dreptul şoldului. De când intrase în lumea sumerienilor, Djedefhor fusese uimit de varietatea straielor oamenilor din acea ţară: veşminte din stofele cele mai variate în culori felurite, având diverse forme, cu franjuri şi ornamente multiple, tunici scurte sau lungi formate din bucăţi suprapuse, veşminte care cădeau până la picioare, *kaunake*… în timp ce egiptenii nu cunoşteau decât bucata de pânză de in alb prinsă la brâu pentru bărbaţi şi veşmântul cu bretele sau mâneci pentru femei. La fel şi în privinţa pălăriilor, purtate şi de femei, şi de bărbaţi, având forme deseori excentrice, sfidând orice descriere, în timp ce oamenii din ţara lui cunoşteau doar peruca.

Djedefhor îşi reîntâlni apoi gazda pe o terasă a clădirii principale, ca să ia masa în aerul plăcut al serii, după apusul soarelui, când briza marină răcorea atmosfera supraîncălzită din timpul zilei. S-au aşezat în jilţuri, fiecare în faţa unei mese, cum se făcea în Egipt. Li se serviră peşte rasol, peşte prăjit, pescuit din fluviu, linte fiartă cu ceapă, castraveţi cu lăptuci, totul însoţit de pâine. Între ei fusese aşezat un vas mare din pământ ars, cu un gât îngust, în care intrau două trestii lungi şi curbate; fiecare avea trestia lui cu care bea berea preparată cu pâinici din orz şi curmale. După terminarea mesei, Igibar râgâi, îşi bătu uşor pântecele, cu un aer mulţumit, îşi întrebă oaspetele dacă mai dorea ceva, apoi ronţăiră curmale până la sfârşitul serii.

— Mâine, zise Igibar, o vei întâlni pe fata mea, copila mea dragă, Menlila. O să-ţi placă. Numai ea mi-a mai rămas din familie şi nu vreau să mă despart de ea, vreau să o ţin mereu lângă mine.

— În acest caz, remarcă Djedefhor, nu o vei putea căsători, pentru că, dacă obiceiurile voastre seamănă cu ale noastre, soţia merge să trăiască în casa soţului ei.

— Asta mă şi îndurerează. De aceea nici n-am căsătorit-o încă, deşi e nubilă de câţiva ani. Dar e încă tânără, are destul timp să-şi găsească un soţ pe placul ei, un bărbat care să nu aibă casa lui şi să accepte să se stabilească în locuinţa mea, care e şi locuinţa fiicei mele. Fiica mea va moşteni totul când voi părăsi această lume ca să merg în ţara de unde nimeni nu se mai întoarce, iar soţul ei va fi stăpânul bunurilor mele şi-mi va dărui nepoţi, şi familia va înflori iar ca o floare uitată. Să ştii,

oaspetele meu, asociatul meu, că fiica mea e frumoasă, vei vedea, dar şi tare pricepută. Ştie să cânte la harpă, la tamburină, picioarele ei calcă pământul interpretând dansurile care plac zeilor şi pe cele care bucură inima muritorilor.

Djedefhor nu-şi mai asculta gazda, care continua să laude însuşirile copilei sale. Evocarea talentelor fetei trezise în el amintiri vechi, un trecut uitat, şi se gândi la Persenti. Se întrebă ce se întâmplase cu ea după atâţia ani şi ce se întâmplase cu Egiptul. Probabil că cea pe care o iubise îl uitase, găsise un soţ pe placul ei, îi dăruise copii. Se bucura pentru ea, dorind însă ca acest soţ să nu fie fratele şi rivalul său, Didufri. Apoi îşi reproşă acest gând, încercând să se convingă că, dacă se îndârjise astfel încât să ajungă să dorească moartea lui – pentru că era convins că, dacă Didufri voise să-i ia viaţa, o făcuse din gelozie, ca să o aibă doar pentru el pe acea fată râvnită şi de Djedefhor, pentru că tronul îl avea deja –, făcuse asta pentru că o îndrăgea şi, în consecinţă, dacă Persenti devenise soţia lui, ştiuse să o iubească după cum merita.

În acea noapte, amintirea frumoasei Persenti îl chinui de câteva ori, îl ţinu mult timp treaz, apoi o visă. Stătea lângă el, îi reproşa că lipsise atât de mult timp, că o părăsise, apoi îi spunea că nu-l mai iubea, că se căsătorise cu un bărbat care o îndrăgea, era alături de ea şi căruia nu-i putea totuşi desluşi faţa, ca şi cum ar fi fost un necunoscut. Când se trezi, în zori, alungase departe de el imaginea fetei, care nu-l aşteptase pentru că toată lumea, acolo, în grădina lui Osiris, îl credea mort.

CAPITOLUL XXIII

Abia după patru zile de la sosirea sa la Ur, o întâlni Djedefhor pe fiica gazdei sale. Laudele aduse tinerei Menlila îi stârniseră curiozitatea, dar era convins că Igibar îşi vedea copila cu privirea tatălui. Apoi bănuia, în urma acelor confesiuni – pentru că-i mai vorbise de câteva ori de fata lui, dorinţa de a o păstra alături de el oferindu-i un soţ demn de ea –, că Igibar se gândea la el, deoarece reprezenta soţul dorit: era liber, întreprinzător, nu avea pe nimeni la Ur, era asociatul lui şi, prin tatăl său adoptiv, era moştenitorul unei mari averi. Igibar mai ştia, şi nu-i punea cuvântul la îndoială, că Djedefhor făcea parte din familia regală din Memfis. Desigur, Djedefhor, aşa cum făcuse şi faţă de tatăl său adoptiv, nu-i ascunsese faptul că, în realitate, fusese aruncat în mare de fratele lui, regele, care spera să se debaraseze de el, astfel încât ar fi fost primejdios pentru el să se întoarcă în Egipt. Situaţie care era în favoarea lui, pentru că pericolul reprezentat de fratele său îi făcea imposibilă revenirea în ţară. Dar nu era mai puţin adevărat că poziţia regală a lui Didufri era şubredă, având în vedere numărul duşmanilor şi puterea fratelui său mai mare, stăpân al câtorva provincii, astfel încât, dacă prinţul Kefren ar fi urcat pe tron, Djedefhor şi-ar fi redobândit toate prerogativele în ţara sa, fără a mai pune la socoteală faptul că era, potrivit dreptului primului născut, moştenitorul legitim al coroanei Egiptului. Toate aceste lucruri nu-l făcuseră pe Igibar să renunţe la intenţiile sale vădite, deoarece credea că, dacă Djedefhor se îndrăgostea de Menlila, se căsătorea cu ea şi ar fi avut

ocazia să se întoarcă în ţara lui, l-ar fi luat şi pe socrul său; cel puţin aşa spera. Se gândea cu plăcere că ar fi putut să-şi încheie viaţa liniştit într-un palat din Memfis, cetate al cărei renume ajunsese departe de hotarele Egiptului.

Djedefhor îşi petrecuse ultimele zile în magaziile din port, unde depozitase mărfurile aduse de la Sodoma. Igibar avea acolo scribii şi hamalii. Tot acolo fuseseră cazaţi marinarii şi gărzile care îl însoţiseră pe Djedefhor. Acesta începuse cu examinarea socotelilor, ceruse explicaţii despre modul în care se proceda pentru repartizarea şi vânzarea mărfii, apoi îi spusese lui Igibar:

— Deocamdată, să vindem această marfă după metoda ta. Cu ce câştigăm, vom organiza o nouă caravană şi voi călători cu ea nu pe fluviu, ci pe drumurile deşertului.

— Cum, vrei să-ţi rişti viaţa şi câştigurile noastre în această aventură? Protestase Igibar.

— Nu-ţi fie teamă în privinţa câştigului tău. Îţi voi da o garanţie, pe care o poţi recupera de la tatăl meu. La urma urmelor, pun partea mea. Îţi voi cere doar un supliment, care va fi departe de a reprezenta totalitatea câştigului obţinut de tine din această ultimă vânzare.

— Da! Numai că viaţa ta valorează mai mult decât povestea asta cu câştigul! Mărturisise el. Ştiu să accept un risc, mai ales când e posibil să fie foarte profitabil. Dar, dacă-ţi vei pierde viaţa, cine te va mai înlocui?

Aceste cuvinte îi plăcuseră mult lui Djedefhor, care se grăbise să-şi liniştească gazda:

— Am trecut deja prin multe ca să-mi mai fie teamă de ceva. Oamenii din escorta mea sunt războinici iscusiţi şi

nu mă tem de atacul beduinilor, dacă le vom plăti un drept de trecere, făcându-i protectorii viitoarelor noastre caravane. Vor fi mai interesaţi să ne protejeze ca să profite mult timp de acest negoţ, decât să ne masacreze ca să pună mâna pe o pradă pe care cu greu o vor putea valorifica, pentru că nu au cui s-o vândă. Nu avem a ne teme decât de tâlhari, dar pe ei avem cu ce-i primi.

— Uiţi, se pare, un lucru, de care mă tem mai mult decât de beduini sau de tâlhari. Să nu te rătăceşti în deşert şi să mori de sete!

— Nu mă tem că mă voi rătăci, pentru că ştiu să mă orientez noaptea după poziţia stelelor. E o ştiinţă pe care o învăţăm în templul lui Ra din Heliopolis, pentru că ne petrecem o parte din noapte observând cerul şi poziţia stelelor fixe şi rătăcitoare. Dar ca nu cumva să rămânem fără apă, vom lua cu noi un număr suficient de burdufuri. Costul cel mai mare al călătoriei îl reprezintă măgarii, deoarece vom lua doar puţină marfa, atât cât să nu stârnim interesul beduinilor şi să nu fim o pradă tentantă.

În a treia seară, pe când cinau ca de obicei pe terasa locuinţei lui Igibar, acesta îi spuse lui Djedefhor că Menlila fusese reţinută la palat pe toată perioada şederii la Ur a fiului regelui din Uruk.

— Se va întoarce cu siguranţă mâine, conchise el. Pentru că presupun că eşti nerăbdător să o cunoşti…

— Igibar, mi-ai lăudat prea mult însuşirile fiicei tale ca să nu ard de nerăbdare să întâlnesc această minune, răspunse Djedefhor, cu o fărâmă de ironie în glas, fără ca prietenul său să-şi dea seama.

A doua zi dimineaţă, când coborî în grădină ca să-l aştepte pe Igibar, urmând să plece împreună în port, unde se aflau depozitele, o întâlni pe fata gazdei sale. Purta un veşmânt lung împodobit, pe toată lungimea tivului, cu perle de lapislazuli cusute. Părul negru, pieptănat cu grijă, era prins cu o bentiţă îngustă deasupra frunţii, pe care coborau patru şiruri de bucle. Moştenise de la tatăl ei doar ochii mari şi negri, înfundaţi în orbite, ceea ce le conferea parcă un mister, care contribuia la farmecul ovalului elegant al feţei, al buzelor senzuale şi perfect conturate, al nasului fin şi drept. Se apropie de el, zveltă în rochia ei de in subţire, sub care se desenau formele corpului. Djedefhor care, în realitate, după spusele tatălui, îşi imaginase o femeie deja grăsuţă, cu faţa rotundă şi bucălată, rămase o clipă fără glas, uluit parcă de o apariţie divină. Dar îşi reveni repede şi reuşi să manifeste o oarecare indiferenţă.

Fata se oprise în faţa lui, cu un aer grav, ceea ce o făcea şi mai fermecătoare, şi vorbi prima:

— Tu eşti Abimilku.

— Iar tu eşti Menlila, răspunse el zâmbind.

— Tatăl meu mi-a vorbit foarte frumos despre tine, îi mărturisi ea.

— Şi mie la fel despre tine.

Atunci ea zâmbi, oftă şi zise:

— Ştiu. Când e vorba de mine, tata nu mai conteneşte cu laudele, astfel încât cei care îl aud şi apoi mă văd probabil că sunt foarte dezamăgiţi.

— Oare? Eu pot să spun, fără să te linguşesc, că realitatea depăşeşte cu mult laudele tatălui tău.

Complimentul o făcu să roşească puţin, dar fără să lase capul în jos şi să ia un aer modest. Dimpotrivă, râse şi replică:

— Nu credeam că egiptenii ştiu să vorbească amabil cu femeile.

— De ce? Nu aşa se întâmplă în cetatea Ur?

— Posibil, dar nu i-am auzit niciodată în ceea ce mă priveşte.

— Poate pentru că încă n-ai întâlnit tineri care să ştie să-ţi facă atâtea complimente sau poate că sunt intimidaţi de strălucirea frumuseţii tale. Noi scriem poeme femeilor pe care le iubim.

— Mi-ar plăcea să trăiesc într-o astfel de ţară, spuse ea oftând.

Această primă întâlnire a fost întreruptă de apariţia lui Igibar, care exclamă:

— Bine, văd că v-aţi întâlnit, copii, şi că v-aţi vorbit. E bine, e bine! Menlila, el este Abimilku, fiul asociatului meu. De altfel, este şi asociatul meu şi se ocupă de afacerile noastre. Pentru că, deşi prinţ în ţara lui, s-a dovedit un negustor remarcabil… Abimilku, astăzi nu vom merge la depozite. Regina, căreia i-am vorbit ieri, pe când tu verificai socotelile, doreşte să te vadă la palatul ei. Nu-ţi ascund faptul că i-am dezvăluit cine eşti în realitate. Probabil că acesta este principalul motiv pentru care doreşte să te vadă.

— Igibar, originea mea nu are nicio importanţă, deocamdată, pentru că sunt doar un exilat.

— Abimilku, un prinţ exilat, mai ales când este moştenitorul legitim al celui mai puternic regat din lume,

este mai preţios decât un prinţ care trăieşte la curtea tatălui sau a fratelui său. Protecţia pe care i-o acordă atunci un suveran străin devine pentru acesta din urmă o garanţie de gratitudine când prinţul îşi redobândeşte patria şi tronul.

— Ţi-am mai spus că fratele meu Kefren, deşi mult mai tânăr decât mine, este socotit mai potrivit ca să urce pe tronul lui Horus, deoarece dispune de provincii, de o armată şi de susţinerea celor mai mulţi demnitari ai regatului. În timp ce eu însumi am renunţat la tron, dorind să mă consacru căutării înţelepciunii.

— A, da, ştiu! Legat de asta, adu-mi aminte să-ţi povestesc păţaniile acelui rege al cetăţii Uruk, strămoşul regelui actual, care şi el plecase în căutarea vieţii eterne, care este ţelul oricărei căutări a înţelepciunii. Vei vedea că întotdeauna e o strădanie zadarnică.

— Am aflat câte ceva despre acest personaj, de la un vechi prieten venit din Biblos, care a fost în parte profesorul meu. Nu este oare vorba de acel Ghilgameş, care l-a ucis pe uriaşul Humbaba, care păzea Munţii Cedrilor? Se pare că e doar o poveste frumoasă inventată de oamenii din Uruk.

— Chiar despre el e vorba. Dar noi îl numim pe acest uriaş Huwawa. Totuşi, nu despre această aventură vreau să-ţi vorbesc. Deocamdată, dacă eşti gata, e timpul să mergem la palat. Menlila, mi se pare că vii şi tu cu noi.

— Bineînţeles, tată, pentru că eu trebuie să vă conduc în faţa reginei. După cum vezi, şi eu sunt gata.

— Ce rochie frumoasă ai! … Ce zici, Abimilku?

— Ăăă… Acest veşmânt pune şi mai mult în valoare

frumuseţea şi eleganţa fiicei tale, recunoscu cu dragă inimă Djedefhor.

În faţa porţii monumentale a incintei palatului, se aflau câţiva oameni din gardă. Toţi erau îmbrăcaţi la fel, cu lungi *kaunake,* iar torsul nu era gol, ci protejat de o curea lată din piele, prinsă pe umărul stâng şi lăsând descoperit umărul drept. Într-o mână aveau o lance terminată cu un vârf alungit din bronz, iar în cealaltă, o secure cu un mâner lung. Aveau capul protejat de o cască ascuţită din piele groasă, care le acoperea în întregime părul, şi cădea pe ceafă sub formă rotunjită. Igibar şi mai ales Menlila erau destul de cunoscuţi ca să fie lăsaţi să treacă fără să li se pună vreo întrebare. Traversară curtea mare cu arbori, dincolo de care palatul îşi înălţa silueta impozantă de cărămidă, cu o uşă scundă, ceea ce-i conferea un aspect de fortăreaţă. Această uşă, flancată şi ea de gărzi, dădea spre un coridor lung unde, printr-un labirint de săli, de galerii şi de curţi, vizitatorii ajunseră la un fel de *patio* mare, spre care se deschidea o sală mică, unde Menlila, ghidul lor în acel labirint, îi pofti să între pe cei doi bărbaţi.

— Aşteptaţi aici, le spuse ea. Mă duc s-o înştiinţez pe regină de venirea noastră.

— Constat, îi spuse Djedefhor lui Igibar, după ce Menlila se depărtă, că fiica ta cunoaşte bine palatul, unde ai putea să te rătăceşti destul de uşor. Şi probabil că este şi foarte apropiată reginei, dacă are acces în acest fel la odăile ei.

— Menlila e una dintre cele patru domnişoare de companie ale reginei. Aceste fete sunt alese cu grijă din

rândul marilor familii din oraş, şi, după cum poţi să-ţi închipui, este o mare onoare pentru ele să aibă o fiică în serviciul reginei. Ele pot intra în odăile ei în orice moment din zi sau din noapte şi îi ţin companie cu rândul reginei când acesta le-o cere. Ca să ajungă să fie aleasă, fata trebuie să ştie să danseze, să cânte la un instrument, să citească, să scrie şi să vorbească în mod plăcut. Există multe doritoare şi, după cum se poate vedea, puţine alese. Acum poţi să înţelegi mândria mea de a avea o fată care e una dintre cele patru prietene ale reginei. Dar acest privilegiu cere multe obligaţii, începând cu acela de a fi în orice moment disponibil, la dorinţa reginei. Astfel, în aceste ultime zile, Menlila nu s-a întors acasă. A fost nevoită să stea zi şi noapte la palat, ca să o ajute pe regină să-l distreze pe trimisul regelui din Uruk.

— Zi şi noapte, spui? Dar în ce poate consta distracţia unui bărbat noaptea? Întrebă Djedefhor.

— Nu, să nu crezi că fetele reginei sunt obligate să între în patul invitatului. Pentru asta există curtezanele palatului. Dar se întâmplă ca oaspetele să stea până târziu şi ele trebuie să cânte şi să danseze pentru plăcerea lui, sau să-l distreze cu istorisiri sau cu jocuri. Regina, fiind obligată să stea alături de el, se culcă noaptea târziu, iar fetele trebuie să o însoţească până în camera ei, unde servitoarele o pregătesc pentru noapte. Acestea sunt constrângeri care, evident, nu pot decât să dăuneze unei vieţi familiale normale. Dar, când Menlila îşi va găsi un soţ, va ieşi din slujba reginei, deoarece aceasta ţine alături de ea doar fete necăsătorite.

— În acest caz, dacă e vorba de o astfel de onoare şi,

probabil, e un avantaj pentru tine ca fata ta să se numere printre prietenele reginei, cred că nu te grăbeşti s-o căsătoreşti, remarcă Djedefhor.

— Da şi nu. Nu, pentru că, într-adevăr, avem amândoi numeroase avantaje, începând cu scutirile de taxe care-mi sunt acordate, un prestigiu în faţa clienţilor, iar ea este foarte bine răsplătită pentru serviciile făcute. Da, pentru că, în realitate, acum pot să mă lipsesc de avantajele aduse de această situaţie şi aş prefera să o am mai des pe Menlila alături de mine.

— Totuşi, nu mi-ai spus că soţul ar duce-o la casa lui? În felul ăsta ai vedea-o şi mai rar.

— Dar ţi-am mai spus că din această pricină vreau să o căsătoresc cu un străin, care nu o va duce în familia lui, un bărbat care să locuiască în casa mea sau, dacă pleacă departe, să fie de acord să nu mă despart de fată… De fapt, trebuie să-ţi spun că, atunci când va intra regina, va trebui să o saluţi folosind gesturile adorării. Pentru asta, ţii braţele pe lângă corp şi ridici antebraţele, îndreptând spre persoana salutată palmele mâinilor.

— E mai simplu decât la noi unde, în faţa Maiestăţii Sale regele, trebuie să te arunci pe burtă şi să săruţi praful în faţa picioarelor sale.

— Acesta e pentru noi un mod ciudat de a saluta un rege… şi oarecum ostentativ.

— E un act de supunere totală.

— Prietene, încă n-am ajuns acolo.

Menlila intră anunţând-o pe regină, care păşea în spatele ei. Djedefhor admiră maiestatea ţinutei. Era încă tânără, cu o faţă fină, ca Menlila, mult diferită de cea a

femeilor sumeriene pe care Djedefhor avusese ocazia să le întâlnească destul de des pe străzile din Ur. Purta o rochie amplă cusută cu fir de aur, care îi ascundea picioarele şi atârna pe dalele din cărămidă roz, ceea ce sporea fastul înfăţişării sale; acel veşmânt era scos în evidenţă cu ajutorul unui colier greu făcut din bile ghiloşate din aur, alternând cu perlele de lapislazuli. Părul bogat şi negru era pe jumătate ascuns sub un fel de tichie din inele fine de aur, formând un fel de fileu pe care erau prinse frunze de plop din aur presărate cu flori de lapislazuli, turcoaze şi sidef. În vârful tichiei se înălţau flori din aur cu tulpine încovoiate şi inflorescenţe asemănătoare margaretelor, în centrul cărora albastrul unei perle mari de lapislazuli contrasta în mod plăcut cu strălucirea solară a aurului. Cercei grei, în formă de semilună, ieşeau dintre buclele părului, care cădea liber în jurul capului.

Djedefhor îşi zise că reginele Egiptului, cu simplul lor veşmânt alb, mulat pe corp, uneori cu peruca legată cu o simplă bentiţă din pânză, arătau mai mult decât modest în comparaţie cu suverana acestui mic stat. Şi o salută cu dragă inimă pe această femeie mândră în modul simplu care îi fusese recomandat. Regina răspunse la salut, se aşează pe un jilţ acoperit cu o blană de panteră şi cu picioare în formă de labe de leu, totul din lemn aurit, apoi îi invită pe cei doi bărbaţi să se aşeze pe taburete, în faţa ei, în timp ce Menlila lua loc pe un alt taburet lângă ea.

— Abimilku, vorbi atunci Puabi, trebuie să mă adresez fiului adoptiv al unui negustor bogat din Sodoma sau fiului regelui Egiptului?

— Regină, răspunse Djedefhor, mă aflu aici doar în calitate de fiu al lui Khiziru, asociat al lui Igibar. În rest, probabil că ai aflat de la Igibar că am fost nevoit să fug de răzbunarea unui frate mai mic, ale cărui intrigi au reuşit să-l convingă pe tatăl nostru să-l proclame moştenitorul Egiptului.

— Oricum, eşti binevenit în cetatea noastră. Şi aş fi onorată dacă ai accepta să o vizitezi în palatul ei pe stăpâna acestui oraş.

— Eu aş fi cel onorat, răspunse Djedefhor.

— Mi-ar plăcea să-mi vorbeşti despre ţara ta. Cetăţile noastre au avut relaţii cu Egiptul într-un trecut îndepărtat. Poate că ar fi bine pentru toţi să le reluăm. Este adevărat că pentru noi Egiptul e ca un fel de miraj, o lume atât de îndepărtată, încât a devenit aproape inaccesibilă. Şi totuşi, sunt convinsă că nu e mai departe decât acea ţară Melukhkha, unde ambarcaţiunile noastre merg să aducă aur, lemn preţios, animale ciudate, mirodenii, fildeş şi altele. Igibar ar putea să-ţi spună mai multe despre acest ţinut îndepărtat.

— Este adevărat, regina mea, interveni Igibar, că Egiptul nu poate fi mai departe de noi decât Melukhkha sau, pe uscat, decât ţara Aratta, de unde aducem lapislazuli atât de drag inimii tale şi care se potriveşte atât de bine cu frumuseţea Maiestăţii Tale. Eu, pe vremea când făceam comerţ cu negustorii veniţi din Dilmun şi din Magan[3], care închide Marea Inferioară şi constituie

---

[3] Aceste regiuni, bine cunoscute din textele sumeriene din mileniul al III-lea, au fost identificate. Melukhkha este Valea Indusului;

deschiderea spre oceanul fără margini, cel ce scaldă ţărmurile ţării Melukhkha, am auzit că, mergând pe lângă coastele acelei Magan, tot spre apus, trebuie să ajungi în marea care scaldă ţărmurile orientale ale Egiptului. Ştim că undeva pe-acolo se află această ţară bogată în aur şi în răşini preţioase, cunoscută de egipteni sub numele de Punt.

— Întocmai, confirmă Djedefhor, şi este evident că imensul ţinut deşertic situat în faţa Egiptului, pe care oamenii din Canaan îl numesc Havilah şi noi To Nutir, este continuarea spre vest a acelei ţări numite de voi Magan. De altfel, aveam de gând, cu ajutorul tatălui meu adoptiv, să construiesc o navă la malul mării unde începe valea Sidim, pe care noi o numim Marea Coptos, ca să navighez spre sud şi să ajung astfel în ţara Punt şi într-o insulă misterioasă, insula lui Ka, unde se află comoara cea mai de preţ, marea carte a lui Thot.

— Ce-i această carte a lui Thot? Întrebă regina, curioasă.

— E o carte divină, unde sunt trecute toate tainele universului. Este scrisă în litere de foc pe plăci de peruzea şi de smarald. Cel care ajunge să-i cunoască

Dilmun este insula Bahrein şi ţărmurile vecine Arabiei; Magan este actualul Oman. Marea Inferioară este denumirea sumeriană a Golfului Persic (sau Arabic) şi a mării spre care se deschide, prin strâmtoarea Ormuz, spre Oceanul Indian. în ceea ce priveşte Aratta, aceasta era o piaţă de lapislazuli, acea frumoasă piatră albastră pe care o găsim doar în actualul Badakehan, la extremitatea nord-estică a actualului Afghanistan. Situl nu a fost în mod sigur identificat (n.a.).

semnele înţelege toate limbile, ale oamenilor, păsărilor şi animalelor, ale peştilor din apă, ale tuturor fiinţelor de pe pământ. Vede soarele pe cer cu ciclul zeilor, luna la răsărit şi la apus, stelele pe firmament. Astfel a vorbit un înţelept: ceea ce înseamnă că va ajunge la cunoaşterea perfectă a lumii, că e stăpânul universului şi că a devenit nemuritor.

— Dacă înţeleg bine, deţinerea unei astfel de cărţi ne-ar face să devenim asemenea zeilor, remarcă regina.

— Da, ar fi un zeu cel care ar deţine cunoaşterea tuturor tainelor universului, confirmă Djedefhor.

— Ştii unde se află această carte? A mai avut-o cineva în posesia lui?

— Nimeni, după cunoştinţa mea. După cum am spus, este ascunsă într-un loc secret, într-o insulă, se spune, dintr-o mare misterioasă, numită Coptos, după numele unui oraş sacru din Valea Nilului. Dar, în realitate, este marea care se întinde la răsărit de Egipt. În acea insulă trebuie să se afle un templu consacrat lui Thot, zeul înţelepciunii eterne. În acel templu se găseşte cartea. Ar fi închisă într-un sipet din aur, aşezat într-un sipet din argint, aflat în interiorul unui sipet din fildeş şi abanos, care se găseşte într-un sipet din lemn de laur, iar acesta este protejat de un sipet solid din bronz. Asta e tot ce ştiu despre carte.

— Şi te gândeşti să pleci după ea?

— Era una dintre năzuinţele mele. La asta mă gândeam aflat fiind pe drumul ce ducea spre valea Sidim. La acelaşi lucru mă gândeam şi când am devenit omul de încredere al unui negustor din Gomora. Şi i-am vorbit despre

această călătorie şi tatălui meu adoptiv din Sodoma. Acum nu mai ştiu ce trebuie să fac. Înainte de orice, ambiţia mea este să aduc prosperitate lui Igibar, gazda mea, şi tatălui meu, pentru că suntem asociaţi. Mai târziu, poate că voi pleca în căutarea acestei cărţi şi a porţii Hebsbagai, care este poarta ţinutului subteran numit de egipteni Duat, acolo unde trăiesc înţelepţii care conduc lumea şi deţin cheile cunoaşterii.

— Abimilku, spuse regina oftând, ne faci să visăm, dar nu te temi că toate aceste taine despre viaţă şi cunoaştere sunt doar iluzii? Igibar, va trebui să-ţi faci timp şi să-i spui oaspetelui tău povestea lui Ghilgameş, care a fost regele cetăţii Uruk şi a plecat în căutarea plantei nemuririi. Era vorba de copacul vieţii, deţinut de zei, venerat de noi, cei care trăim în ţinutul Sumerului, pentru că e divin, e izvorul vieţii, dar muritorii nu ajung niciodată la el.

— Regina mea, i-am vorbit deja lui Abimilku despre acest rege. Într-o zi, îi voi spune toată povestea lui.

— Da, prinţe, continuă regina, adresându-i-se lui Djedefhor, această poveste îţi va da de gândit şi poate că te va face să vezi altfel lucrurile. Deoarece nu cred că înţelepciunea în căutarea căreia ai plecat poate fi găsită într-o carte, chiar dacă e scrisă cu semne de aur pe tăbliţe din peruzea şi din smarald. Oricât de puternice ar fi semnele magice, până azi nu s-a văzut ca ele să poată conferi înţelepciunea şi cunoaşterea zeilor celor care le folosesc.

CAPITOLUL XXIV

Kefren poruncise să fie amenajată o plajă în apropierea debarcaderului palatului de la Elefantina şi să fie construit un pavilion din lemn, acoperit cu frunze de palmier. Pe podea erau perne peste rogojini şi, puţin mai retrase, Khamernebti ceruse să fie aşezate jilţuri confortabile şi măsuţe. Acolo îi plăcea să stea, îndeosebi în timpul căldurilor mari din cursul verii, pentru că, în pofida luminii soarelui, un vânt uşor tulbura aerul, ceea ce sporea răcoarea relativă stârnită de evantaiele agitate de tineri servitori nubieni. Persenti, instalată într-o aripă a reşedinţei împreună cu familia ei, venea şi ea acolo, însoţită, în general, de sora ei Nikaankh, care avea acum şaisprezece ani, şi de mama lor, Iu. Aceasta voise să aibă grijă de copii, adică de Mikerinos, în vârstă de doisprezece ani, de sora lui, Khamernebti II, căreia îi ziceau Khami, mai mică decât el cu douăzeci de luni, de ultimul fiu al cuplului princiar, Khunere, în vârstă de şase ani, şi de fiul lui Persenti, Nekaure, mai mare cu câteva luni decât celălalt. Toţi purtau codiţa copiilor, care le cădea pe partea dreaptă a capului, şi stăteau goi, ca toţi micuţii din vale, fie că erau fiii unor personaje importante, fie ai unor ţărani. Ceea ce le uşura joaca, deoarece stăteau de cele mai multe ori în apa fluviului care scălda plaja, decât pe uscat. Acel spaţiu de joacă şi de odihnă, acel loc de pace şi de seninătate era părăsit doar în timpul inundaţiilor, când fluviul se umfla atât de mult, încât întreaga zonă era acoperită de apă, motiv pentru care pavilionul fusese construit din lemn, ceea ce permitea demontarea lui înainte de creşterea apelor.

După ce sezonul inundaţiilor se încheia, apa se retrăgea de pe plajă şi pavilionul era repede montat la loc, pentru că încă mai era o căldură toridă şi tinerele femei erau nerăbdătoare să regăsească răcoarea relativă a apei. În timp ce copiii reveniseră la joacă şi la înot în fluviul domolit – pentru că nu aveau voie să se apropie de el în timpul inundaţiei, fiind periculos din pricina curentului violent –, sub supravegherea lui Iu şi Merithotep, cea care fusese aleasă să se ocupe de Nekaure, Khamernebti, Persenti şi Nikaankh se aşezaseră în umbra pavilionului. Îşi scoseseră veşmintele a căror pânză, oricât ar fi fost de subţire, pricinuia o mai mare transpiraţie şi o făcea să curgă în mod neplăcut pe piele, şi se distraseră împodobindu-şi părul, gâtul şi braţele cu ornamente din frunze şi flori. Jucau jocul şarpelui şi dame, ceea ce egiptenii numeau *senet,* în timp ce sporovăiau şi, uneori, râdeau. Iar după ce o partidă se termina şi căldura devenea aproape insuportabilă, se duceau să se scalde în undele line ale fluviului, redevenit limpede, după ce mâlul fusese luat în întregime de apa inundaţiilor. Atunci îşi luau cu ele copiii cei mai mici şi îi ajutau să se joace şi să înoate în fluviu.

Astfel le surprinse Kefren. Văzându-l pe fratele şi soţul ei, Khamernebti îl îndemnă să vină alături de ele, dar Kefren le ceru să vină la el, pentru că trebuia să le vorbească cât se poate de serios. Tinerele femei se hotărâră atunci să iasă din apă şi se aşezară pe perne, la picioarele lui Kefren care, aşteptându-le, se aşezase într-un jilţ şi ciugulea curmale.

— Va trebui să vă părăsesc un timp, le anunţă el.

— Să ne părăseşti? Întrebă Khamernebti, mirată. Ce vrei să spui?

— Djedi a venit în dimineaţa asta direct de la Memfis.

— Cine e acest Djedi? Întrebă Khamernebti.

— Ai uitat de el? E un fel de înţelept magician care trăia la Hermopolis şi care l-a întâlnit pe fratele nostru Hori când se afla în templul lui Thot. La cererea tatălui nostru, Hori l-a adus la Memfis, dar Keops, zeul, nu a avut multe ocazii de a sta cu el de vorbă, pentru că foarte curând a trecut pragul Duatului. Acest Djedi a rămas însă în Marele Palat, la invitaţia lui Nubet. Se pare că a devenit înţeleptul reginei şi îi dădea sfaturi, îndemnând-o la cumpătare, până când, treptat, a luat în mâini treburile regatului. Dar a ştiut să se facă uitat de Didufri care, de altfel, a manifestat întotdeauna un oarecare dispreţ faţă de preoţi, scribi instruiţi şi înţelepţi. Şi iată că a luat calea provinciei noastre ca să-mi aducă veşti de la Memfis, veşti îngrijorătoare care mă obligă să acţionez.

— Un lucru foarte bun pe care îl aprob din tot sufletul, căci de mult timp te îndemn să porneşti împotriva lui Didufri, spuse bucuroasă Khamernebti. Dar de ce a venit el la noi? De ce Minkaf nu a trimis un mesaj cu un porumbel voiajor?

— Dacă e să dau crezare spuselor lui Djedi, Didufri, care cunoştea existenţa acestor porumbei pe care Henutsen şi Minkaf ni-i trimitea de la porumbarul din casa unde mama noastră l-a instalat pe Inkaf, Didufri, aşadar, şi-a însuşit această locuinţă; acum este ocupată de oameni înarmaţi. Probabil ca să zădărnicească orice legătură cu mine. Pentru că acum, când Didufri se ocupă

de treburile regatului, după ce a scăpat de amestecul mamei sale, se dedă plin de curaj propriilor ambiţii. Este clar că a luat hotărârea să treacă la acţiune. A început prin a încercui palatul de la Memfis, unde le ţine prizoniere pe regina Meritites, pe mama noastră, pe mătuşa noastră Neferkau şi chiar pe soţul ei, Ibdadi. Deoarece Henutsen este înconjurată de o gardă puternică şi fidelă, Didufri nu încearcă să dea asaltul. Se mulţumeşte să împiedice orice posibilitate de ieşire şi de comunicare cu exteriorul. De altfel, cred că nu va îndrăzni să poruncească oamenilor săi să atace, măcar de teamă să nu fie învins de trupele comandate de Nekhebu. Ştim că i-a câştigat de partea lui pe prinţii din Egiptul de Jos, cărora le-a lăsat o autonomie plăcută ambiţiilor lor. Câţiva prinţi din sud, cei mai apropiaţi de Memfis, cei din provinciile celor Două Sceptre, Sicomorului de Sus şi Sicomorului Interior, Antilopei şi Iepurelui, s-au alăturat lui. Fiecare zi ce trece îi face mai puternici, sporind riscul ca un alt prinţ din sud să-l susţină pe uzurpator. Asta am aflat din gura lui Djedi. Fratele meu Minkaf, îngrijorat de soarta mamei noastre, l-a trimis la noi, recomandându-i să-mi spună că timpul somnului a trecut, că trebuie să-mi adun toate forţele şi să merg asupra Memfisului, până nu e prea târziu. Nu mai avea porumbei ca să-mi trimită un mesaj şi ştie că nu poate avea încredere în nimeni din anturajul său. Dacă Didufri ar şti că îl trădează pentru mine, n-ar ezita să-l execute. În ultimă instanţă, s-a gândit la Djedi, uitat în palatul lui Keops, acel palat de unde Minkaf îşi exercită funcţia de vizir.

— Asta înseamnă că ne vei părăsi? Întrebă Persenti,

puţin îngrijorată.

— Trebuia să se întâmple şi asta. Am aşteptat şi aşa prea mult, sperând că Didufri va fi destul de nepriceput ca să-i supere pe toţi mai-marii regatului şi aceştia să se revolte, proclamându-mă suveran al Egiptului în locul lui, sau că va pieri într-un fel sau altul. Dar nu s-a întâmplat aşa şi acum e pe cale să-mi dicteze voinţa lui. Didufri e mai abil decât credeam şi eu am fost prea temător. Nu mi-a mai rămas decât să mă duc să-l înfrunt, cu arma în mână, mai înainte ca, devenit prea puternic, să mă poată forţa să-mi părăsesc provincia, trimiţându-mi porunca să vin în faţa lui la Memfis.

— Fie ca Isis, stăpâna tronului, să ne ferească de o astfel de nenorocire!

— Zeiţa nu va putea să ne ajute decât dacă mă hotărăsc să fac ceva. Am dat poruncă ofiţerilor să adune trupele şi să rechiziţioneze toate ambarcaţiunile disponibile. Mâine plecăm, pentru că trebuie să-l luăm din scurt pe Didufri. Trebuie să-mi asigur sprijinul tuturor prinţilor din sud, cei care au trecut deja de partea mea şi cei care nu s-au declarat încă pe faţă împotriva uzurpatorului. Khamernebti, în timpul absenţei mele, îţi încredinţez guvernarea acestei provincii. Veghează asupra scribilor care sunt însărcinaţi cu administrarea carierelor, a ogoarelor şi a tezaurului palatului. Când nu au un stăpân în spatele lor care să le controleze munca, puţini îşi respectă îndatoririle şi nu se îmbogăţesc în mod ruşinos luând din veniturile statului.

— Kafre, frate, e o sarcină grea, răspunse ea.

— În cine aş putea avea mai multă încredere?

— De ce să nu-l însărcinezi pe Şedi? E un om chibzuit şi total devotat ţie.

— Şedi e un ebenist excelent, dar nu ştie nimic despre administrarea unei provincii.

— Oare eu ştiu mai multe decât el?

— Sigur, pentru că-ţi spun totul şi deja m-ai ajutat cu pricepere, în timp ce Şedi nu iese din atelierul lui, unde l-a închis şi pe fiul său Rahertepi, care abia a devenit adolescent.

— Kafre are dreptate, interveni Persenti. Nimeni nu poate nega că tata a devenit unul dintre cei mai iscusiţi artizani din ţară şi umple acest palat cu o mobilă splendidă, dar nu are aceeaşi pricepere când e vorba de administrarea unei provincii. Khamernebti, eşti prea modestă când spui că nu eşti pricepută să-i ţii locul lui Kafre pentru această sarcină. Dacă vrei, te voi ajuta, ceea ce ne va distra pe amândouă!

— Ai vorbit foarte bine! Exclamă Kefren. Vă fac pe amândouă regente ale acestei provincii. Sunt convins că va fi mai bine administrată decât de mine.

Kefren se ridică şi ieşi ca să dea mai departe ordine şi să pună totul la punct, înainte de plecarea sa iminentă în fruntea armatei.

Persenti oftă şi întoarse capul spre însoţitoarele ei.

— Nebti, tare mă tem pentru fratele tău. Acel Didufri e un om viclean, abil, fără scrupule. Pare acum a fi stăpânul unei armate puternice şi are alături pe majoritatea mai-marilor regatului şi a guvernatorilor. Prin acţiunea sa, Kafre comite un act de rebeliune împotriva fratelui său, care îi este şi suveran, regele celor Două Regate.

Kafre poate să fie învins, poate să fie ucis în luptă sau capturat, şi atunci nu m-ar mira ca Didufri să-i ia viaţa.

— E aproape sigur, recunoscu Khamernebti, dar Kafre nu poate face altfel. Singurul reproş care i se poate aduce este că a aşteptat atât de mult şi nu a intervenit acum doi-trei ani, când era sigur de victorie. Mama noastră l-a sfătuit să nu treacă primul la acţiune şi a greşit.

— Nu putea să prevadă moartea reginei Nubet. Cât era în viaţă şi regele se comporta decent, era greu să te ridici împotriva lui, existând riscul de a fi dezaprobat de mai-marii regatului. Poziţia lui Kafre e dificilă; dacă ţii cont de asta, trebuie să recunoşti că Henutsen avea dreptate să-l îndemne la răbdare şi să acţioneze aşa cum a făcut.

— Văd că admiraţia ta pentru fratele meu e atât de mare, încât şi atunci când ar face cele mai grave greşeli, tu tot ai susţine că e o tactică bună, care i-ar dovedi îndemânarea şi perspicacitatea.

În seara aceea, după ce fiecare se retrase în odăile sale, Kefren veni să bată la uşa camerei lui Persenti.

— Kafre, de ce ai venit să-ţi onorezi servitoarea cu această vizită? Întrebă ea mirată.

Kefren se aşeză pe marginea patului, unde ea stătea culcată pe spate, cu ceafa pe pernele ce ascundeau sprijinitoarea de fildeş[4].

---

[4] Este vorba de un suport pentru cap pe care egiptenii îl foloseau ca pernă. Era o colonetă foarte joasă, pe care era fixat un suport în formă de semilună, lat de câțiva centimetri, pe care se aşeza ceafa, ca să nu se strice coafura. Deasupra se punea uneori o pernă, ca să

— Persenti, îi spuse el, ştii asta, pentru că ţi-am repetat-o de multe ori! Te iubesc şi aş vrea să devii a doua mea soţie. Până acum m-ai refuzat, invocând umbra fratelui meu. Dar, dacă nu s-a mai întors după trecerea atâtor ani, înseamnă că nu mai e în lumea celor vii sau a găsit departe de-aici o nouă dragoste şi şi-a întemeiat o familie.

Această constatare o făcu pe tânăra femeie să lase capul în jos şi să ofteze din greu, în timp ce prinţul continua:

— Timpul trece şi, cu el, şi tinereţea ta; curând va trece şi frumuseţea. Acum nu mai dansezi. Tu, care visai să ajungi cea mai bună dansatoare din Egipt, duci o viaţă tristă, însoţită cu o umbră.

— Îl am pe fiul meu.

— Pe micul Nekaure, adoptat deja de mine, aş vrea să-l fac adevăratul meu fiu, dacă ai vrea să-mi fii soţie…

— Tare mi-e teamă ca Hori va apărea într-o zi în faţa mea şi-mi va reproşa că nu l-am aşteptat…

— Temerile tale sunt neîntemeiate. Cum ar putea pretinde Hori că te iubeşte, dacă, întorcându-se după atâţia ani, ar îndrăzni să-ţi reproşeze că ai continuat să trăieşti toţi aceşti ani, că ţi-ai irosit tinereţea năpădită de regrete într-o aşteptare zadarnică? Adevărul e că nu

---

fie mai confortabil. Acest obiect era, în general, din lemn, dar putea fi făcut şi din fildeş. Unele dintre populațiile actuale din Africa Neagră folosesc în mod tradițional acest gen de mobilă de pat, despre care nu se ştie dacă provine de la vechii egipteni sau e vorba de o invenție independentă (n.a.).

te-ar iubi dacă ar îndrăzni să fie supărat că ai încercat, în cele din urmă, să trăieşti după atâţia ani de singurătate.

Persenti se ridicase şi stătea sprijinită într-un cot, cu faţa spre Kefren. Iar el îşi zicea că timpul o făcuse şi mai frumoasă. Îşi aşează mâna pe umărul ei, mângâind pielea catifelată şi aurie.

— Zău, Persenti, eşti ca Hathor când, întinsă în patul ei, aşteaptă venirea lui Horus.

— Iar Horus eşti tu, fiu de rege? Îl întrebă ea, zâmbind amuzată.

— Când mă voi întoarce din această campanie sau, mai curând, după ce vă voi aduce la Memfis pe tine şi pe Khamernebti, voi fi Horus de aur, pe tronul celor Două Regate.

Ea oftă din nou şi răspunse:

— Dacă vei ieşi învingător. Dar mi-e teamă pentru viaţa ta, Kafre.

— Adevărat? Vorbeşti cu Maat pe limbă?

— Sigur că da! Exclamă ea, pe un ton scandalizat, ca şi cum el i-ar fi pus cuvintele la îndoială. Da, Kafre, îmi eşti mai drag decât tata şi mama, mai mult decât oricine pe lume, cu excepţia lui Hori şi a fiului pe care mi l-a dăruit.

— Atunci, uneşte-te cu mine. Dacă mor în cursul acestui război, îmi vei fi acordat, în sfârşit, ceea ce doresc de atâţia ani. Dacă ies victorios, vei fi a doua mea soţie, vei fi regină.

— Kafre, dacă mă voi dărui ţie, n-aş vrea să crezi că o fac pentru ceea ce reprezinţi, pentru că eşti fiul regelui şi curând, după cum doresc cu ardoare, însuşi regele!

— Cum aş putea gândi astfel, când îl iubeai pe Hori şi

te-ai dăruit lui crezând că era doar un scrib dansator, iar apoi ai fugit de el când ai aflat că e prinţ? Şi n-ai încercat prin toate mijloacele să scapi de insistenţele lui Didufri, pe când era deja rege şi voia să te ia alături de el pe tron?

— Desigur, Kafre, pentru că ceea ce contează, înainte de orice, este să fii iubit pentru tine însuţi, este să iubeşti pe cineva pentru ceea ce este şi să fii şi tu iubit la fel. Dacă n-ai fi fost guvernator al provinciei şi fiul regelui, dacă ai fi fost, pur şi simplu, ceea ce credeam că eşti, fratele lui Hori dansatorul, şi l-aş fi pierdut pe cel iubit de mine, mai mult ca sigur că nu te-aş fi respins aşa cum fac de când locuim în acest palat. Şi-ţi sunt recunoscătoare pentru că n-ai încercat să abuzezi de nimic, că nu te-ai folosit de puterea pe care ţi-o conferă faptul că eşti stăpânul acestui palat şi al acestei provincii ca să mă constrângi să-ţi dau ceea ce-ţi refuzam.

— Pe Hathor! Dacă aş fi fost un simplu fiu de grădinar, cum ai crezut un moment, ai fi cedat mai uşor îmbrăţişărilor mele, dar n-ai făcut-o pentru că sunt prinţ?

— Dar, Kafre, stăpâne, încă n-am cedat îmbrăţişărilor tale!

— Adevărat, recunoscu el. Dar dacă, într-adevăr, mă iubeşti pentru mine, nu pentru ceea ce reprezint, după cum ţi-am declarat, te vei hotărî să mă faci fericit? Îmi vei da o dovadă a iubirii tale înainte de a te părăsi, înainte de a pleca şi, poate, pentru a nu te mai vedea niciodată?

— Nu, nu spune asta! Dacă şi tu ai dispărea, cred că aş muri. De altfel, mai mult ca sigur că mi-aş lua viaţa, pentru că, după cum ţi-am spus, eşti omul pe care îl

iubesc cel mai mult pe lume, dar niciodată nu voi fi a învingătorului tău.

După această mărturisire, când Kefren se întinse lângă ea şi o prinse în braţe, Persenti nu-l mai respinse, aspiră parfumul buzelor bărbatului şi cedă iubirii sale.

CAPITOLUL XXV

Upeti era prea subtil ca să acţioneze asemenea curtenilor, care îi aduseseră lui Didufri adevărate comori ca să le fie deschisă uşa camerei frumoasei Khentetenka. Siguri de ei, intraseră ca nişte masculi cuceritori, deja învingători, şi ieşiseră la puţin timp învinşi, preafericiţi dacă fiica lui Sekhmet, zeiţa felină, care ocupa încăperea, nu-i sfâşiase pe jumătate. După ce primi de la regalul său stăpân încuviinţarea de a intra când îi plăcea în odaia celei de-a doua regine, nu voia să scape un astfel de chilipir printr-un comportament intempestiv. Se prezentă cu umilinţă în faţa tinerei femei, care stătea întinsă într-un jilţ mare, cu o oglindă din cupru lustruit în mână, în timp ce o servitoare îi machia ochii.

— Upeti, ce cauţi în faţa mea? Cine ţi-a dat voie să intri în odăile mele? Îl întrebă ea pe un ton sever, deoarece cunoştea foarte bine relaţiile dintre acel servitor şi regalul ei frate.

— Iartă-mă, regină, dar chiar Maiestatea Sa. Altfel, niciodată servitorul tău nu şi-ar fi îngăduit să între în camera ta.

— Ah, şi tu! Cât i-ai dat fratelui meu ca să-ţi dea voie să intri în patul meu?

— Nu, regina mea. Nu i-am dat nimic Maiestăţii Sale.

— Are de gând să-ţi plătească serviciile cu trupul meu?

— Ce-ţi trece prin minte? Nu, regele, stăpânul meu, mi-a cerut să veghez asupra ta. Desigur, acei curteni smintiţi îl copleşesc cu daruri preţioase ca să li se îngăduie să-şi încerce norocul în faţa ta, dar, în sinea lui, regele se teme să nu găseşti unul mai puternic decât tine, care să te rănească înainte de a se bucura de frumuseţea ta, constrângându-te să-i cedezi.

— Să afle fratele meu că greşeşte făcându-şi griji pentru mine. Am unghii, pumni, dinţi, iar dacă ele nu sunt de ajuns ca să-i alung pe acei copii ai lui Seth, mai am şi un cuţit din bronz cu lama ascuţită, primit într-o zi de la mama mea, când ne-am dus să vânăm în deşert.

— Îţi admir curajul, regina mea. Dar nimeni nu trebuie să se arate prea sigur de el.

— Oare nu te-a trimis cumva să mă supraveghezi, ca să nu fug la Henutsen sau la Kefren?

— Nici vorbă. Ştie că nu vei putea fugi din acest palat, pentru că a pus oameni de pază peste tot. Dacă ai vrea să-i spui servitoarei să plece, să ne lase singuri un scurt moment, am putea vorbi între patru ochi.

— Ce? Speri să poţi profita de absenţa servitoarei mele?

— Nu cum ai putea să-ţi închipui.

Ca să-i arate că nu se temea de el, aşa cum nu se temea de curtenii care îndrăzneau să ridice privirea la ea, îi spuse servitoarei să plece. După ce aceasta se retrase, tânăra femeie spuse, privindu-se în oglindă şi ignorându-l ostentativ pe Upeti:

— Vorbeşte, te ascult.

— Regină Khentetenka, nu vreau ca urechi răuvoitoare să audă când îţi spun ce-i în inima mea. Dezaprob total purtarea regelui. Desigur, sunt un servitor devotat, dar unele fapte mi se par nedemne şi aş vrea să am puterea să mă ridic împotriva lor. Iar printre acestea, cel mai rău este modul în care regele îndrăzneşte să te trateze pe tine şi pe Meresankh, soţiile şi surorile sale, reginele Egiptului. Nu-mi pot permite să-l contrazic, deşi am încercat deja să-l fac să devină conştient de monstruozitatea unui astfel de comportament, josnicia în care te aruncă, de parcă ai fi doar o simplă curtezană.

— Câtă valoare au vorbele tale? Întrebă ea, surprinsă de pledoaria lui.

— Valoarea pe care vei dori să le-o acorzi, răspunse el cu mâna pe inimă.

— Să admitem că gândeşti ceea ce spui. Ce poţi să faci pentru mine?

— Încă nu ştiu, dar aş vrea, din toate puterile, să pun capăt unei situaţii atât de scandaloase.

— Şi cum ai ajuns atât de brusc la astfel de sentimente?

— Nu mi-au venit brusc, chiar dacă abia cu acest prilej mi le-am putut exprima în faţa ta.

Vorbind astfel, îngenunchease în faţa tinerei femei, cu mâinile pe genunchi. Ea îşi îndreptă privirea spre el şi se simţi tulburată. Adevărul e că Upeti nu era un bărbat oarecare. Tânăr încă, era înalt, bine făcut şi faţa lui nu era lipsită de un oarecare farmec, în ciuda unei durităţi a trăsăturilor, care ar fi putut fi luată drept fermitate. Defectul său cel mai mare era lipsa de scrupule, care îl făcea să considere asasinatul un mijloc ca oricare altul

pentru a-şi atinge scopurile. Iar scopul lui era să domine fiinţele, femeile şi bărbaţii cel mai sus plasaţi, inclusiv pe rege, prin intermediul căruia spera ca, într-o zi, să guverneze Egiptul. Dar ţinea ascunsă cu grijă o ambiţie atât de nebunească. Şi se bucura descoperind că regele îi facilita totdeauna lucrurile, deschizându-i larg drumul spre putere. Pentru că uşa camerei reginei îi apărea ca una dintre cele mai importante în drumul lui spre putere. Khentetenka înţelese totul în singura privire pe care i-o adresă sau, mai simplu, îşi zise că era un tânăr frumos şi că, la urma urmelor, de ce să se dea în lături să-şi ofere farmecele bărbaţilor care îi erau pe plac?

— Upeti, îi spuse ea, doar un sentiment de milă sau de simplă onestitate te îndeamnă să treci de partea mea şi să fii scandalizat de purtarea fratelui meu, care domneşte în acest palat ca stăpânul unei „case de plăceri”?

— Cu siguranţă că nu mila, regina mea, pentru că milă ar trebui să-mi fie de acei nerozi de curteni, care îi plătesc fratelui tău ca să fie primiţi în camera ta şi ies de aici ca vai de ei. E adevărat că sunt indignat de un asemenea târg, dar servitorul tău nutreşte faţă de tine alt sentiment.

— Upeti, o astfel de mărturisire mă emoţionează. Dar cât eşti de sincer?

— Regina mea, nu ştiu cum pot să-ţi dovedesc. Depinde de tine să-mi oferi un prilej.

— Am reţinut, Upeti. Acum pleacă şi spune-i servitoarei mele că poate să între.

Upeti se ridică dezamăgit, dar nu pentru mult timp, deoarece Khentetenka îi adresă un zâmbet amabil şi

preciză:

— Firește, Upeti, mi-ar plăcea, din moment ce soțul meu, regele, ți-a încredințat misiunea să mă protejezi, să mă vizitezi zilnic. Se va ivi prilejul să te pun la încercare.

— Servitorul tău dorește ca acest lucru să se întâmple cât mai repede cu putință.

Când servitoarea reveni în cameră, fu surprinsă că stăpâna ei nu mai avea un aer sever sau dezamăgit: zâmbea și fredona un vechi cântec de pe vremea străbunului Djoser.

La rândul ei, crezând că se dusese la regină, Didufri se arătă surprins că fidelul său sfetnic nu avea pe corp nicio urmă de zgârieturi.

— Cum, Upeti, ți-am îngăduit să intri cât de des dorești la sora mea și încă nu te-ai hotărât să profiți de acest avantaj, pizmuit de mulți curteni?

— Stăpâne, îi răspunse el, chiar am fost la soția Maiestății Tale, dar n-am încercat s-o violez. M-am mulțumit să stau de vorbă cu ea.

— Și ce câștigi cu asta?

— Îmi va fi de ajuns să-i las pe ceilalți să creadă că am devenit amantul reginei, căci, la drept vorbind, stăpâne, sper că îl vei ierta pe servitorul tău dacă-ți va mărturisi că nu are nici cea mai mică înclinație spre sora Maiestății Tale. La urma urmelor, am o prea mare stimă față de Maiestatea Ta ca să îndrăznesc să am cutezanța să doresc să intru în patul pe care îl împărți cu regina.

— E foarte bine, Upeti, și acest respect te onorează. Este adevărat că, în pofida a ceea ce am spus și am făcut, nu mi-ar fi pe plac ca un bărbat să se poată uni cu sora și

soţia mea când eu însumi n-am reuşit! Da, când am dorit să deschid palatul concupiscenţei curtenilor, îndeosebi odăile soţiilor mele, eram condus de ciuda mea şi credeam că le voi umili în acest fel. Niciunul dintre aceşti porci n-a îndrăznit să între în camera lui Meresankh. Poate pentru că e fiica lui Meritites şi în venele ei curge sângele zeului, sângele lui Horus şi Osiris, sau pentru că li se pare prea bătrână sau prea urâtă…

Această ultimă constatare îl făcu să râdă, apoi continuă:

— În timp ce Khentetenka e o femeie foarte frumoasă şi e doar fiica unei străine, ca şi mine, de altfel. Dar, când am văzut că-i respingea cu atâta furie pe toţi cei care îndrăzneau să se aventureze în camera ei, n-am mai avut scrupule şi i-am trimis alţi pretendenţi.

— Stăpâne, poate servitorul tău să te întrebe ce-ai fi făcut dacă unul dintre aceşti curteni ar fi reuşit să se desfete cu regina, împotriva voinţei sale, sau, şi mai rău, cu încuviinţarea ei?

Didufri păru că se gândeşte, se scărpină în cap, apoi răspunse:

— M-aş fi arătat cât se poate de bucuros, apoi te-aş fi trimis ca să-i despici capul şi să-l arunci în Nil.

— Asta este, stăpâne, o reacţie demnă. Totuşi, aceşti oameni se laudă că au putut intra în camera reginei şi lumea crede că s-au împerecheat cu ea plătind-o pe Maiestatea Ta.

— Nu-i pasă Maiestăţii Mele că lumea crede astfel, din moment ce doritorii se înghesuie la uşile palatului şi mă îmbogăţesc. Pentru mine e important ca aşternutul regal

să nu fie cu adevărat pângărit şi ca niciunul dintre ei să nu reuşească să-mi facă un plod bastard.

— Şi dacă regina ar fi îmblânzită de unul dintre aceşti oameni, dacă ar reuşi să se impună în faţa ei…

— Tocmai ca să nu se întâmple una ca asta, vreau ca de acum înainte, când duci un bărbat în camera ei, să stai în odaia vecină ca să poţi interveni. Dacă vezi că vizitatorul nu se lasă, că o domină pe draga mea soră şi se pregăteşte să o posede cu forţa, nu ezita să te repezi la el şi să-l loveşti.

— Maiestatea Ta vrea să-mi spună că servitorul tău trebuie să-l ucidă?

— M-ai înţeles. Sunt executaţi oameni şi pentru mai puţin!

— Dar, dacă se aude, nimeni n-ar mai îndrăzni să între în palat ca să facă o „casă de plăcere”.

— Va trebui să faci cadavrul să dispară, pentru ca nimeni să nu poată bănui ce s-a întâmplat. Cu siguranţă că regina Khentetenka nu ne va trăda, fericită că a scăpat de un bărbat pe care singură nu-l putuse alunga.

A doua zi, când Upeti veni în faţa reginei, aceasta le ceru imediat servitoarelor să se retragă.

— Poţi vedea, Upeti, îi spuse ea, că prezenţa ta îmi este destul de plăcută ca să doresc să rămân singură cu tine.

— Regina mea, servitorul tău e măgulit de atenţia pe care binevoieşti să i-o acorzi.

— Upeti, aş vrea să devii ochiul meu în afara acestor odăi.

— Vorbeşte şi mă voi supune.

— Va fi de ajuns să-mi dai veşti despre ce se petrece

afară. Regele mă ţine atât de izolată, încât nu ajung la mine decât zvonuri vagi, prin intermediul servitoarelor. Tu însă poţi să-mi vorbeşti de rege, să-mi spui ce face, ce a hotărât, adică să-mi aduci la cunoştinţă tot ce ar trebui să ştiu în calitate de soţie a Maiestăţii Sale.

— Voi fi cu dragă inimă ochiul tău. Şi trebuie să-ţi spun că regele mi-a cerut să mă ascund în odaia alăturată camerei tale când intră aici un curtean. Mi-a poruncit, dacă unul dintre ei ar reuşi să te domine şi ar dori să obţină lucrul pentru care a venit, să intru şi să-l lovesc cu pumnalul.

— Ca să vezi! Fratele meu e gelos?

— Aşa mi se pare, regina mea.

— Dar n-a avut cu mine mai mult noroc decât aceşti curteni, cărora le-a deschis uşa camerei mele!

— Ura lui este cu atât mai mare. De câte ori nu s-a plâns servitorului tău că l-ai făcut câine perfid!

Khentetenka izbucni în râs şi spuse:

— Cum, nici acum n-a uitat, după atâta vreme? Ce bine îmi pare că l-a durut!

— Acesta e un alt motiv pentru care îl urăşte pe prinţul Kefren, pentru că pretinde că ai făcut cu el multe „case de plăcere”.

— E foarte adevărat, dar e mult timp de-atunci!

Se ridică din jilţ şi se întinse cu gesturi lente şi languroase, încercând ostentativ să stârnească dorinţa vizitatorului ei. Dar el întoarse capul în altă parte, oftând.

— Upeti, ce-ai păţit? Îl întrebă ea mirată. Nu-ţi plac?

— Să nu-mi placi, regina mea? Ce spui! Ştii bine că nu-i aşa! Am întors capul ca să nu cedez tentaţiei, ca să nu

înşel încrederea regelui, făcându-mă în acelaşi timp vinovat de o crimă de lezmaiestate şi faţă de tine de lipsă de delicateţe, precum şi de teama de a fi alungat în mod ruşinos de stăpâna mea, eu care sunt doar umilul ei servitor.

Aceste cuvinte o amuzară pe tânăra femeie, care se îndreptă cu un pas lent şi voluptuos spre pat, unde se întinse.

Upeti se ridică şi se înclină, cu mâinile pe genunchi, ca şi cum s-ar fi pregătit să plece, interpretând purtarea reginei ca pe o invitaţie să se retragă.

— Upeti, unde te duci? Îl întrebă ea.

— Presupun că doreşti să te odihneşti şi mi-ai dat de înţeles să mă retrag, răspunse el, dar pricepuse foarte bine invitaţia sugerată de gesturile şi de vorbele reginei.

— Nu, Upeti, nu te-am rugat să te retragi… Vino lângă mine.

Bătu uşor cu mâna locul lăsat gol, lângă ea, cu o mişcare provocatoare. Când ajunse lângă ea, se aşeză, întors spre tânăra femeie, iar regina, cu un gest natural şi nerușinat totodată, desfăcu veşmântul lui Upeti. El o lăsă, fericit că reuşise atât de repede în încercarea lui totuşi riscantă.

— Upeti, spuse ea, descopăr dovada sentimentelor tale faţă de mine, pe care mi-ai promis-o ieri. Îţi dau voie să-mi scoţi rochia şi să te culci alături de mine.

CAPITOLUL XXVI

— Igibar, spuse Djedefhor, spune-mi povestea acelui rege al cetăţii Uruk, Ghilgameş.

— E povestea căutării nebuneşti a nemuririi, dar şi a unui eşec, o poveste care ne aminteşte de destinul nostru de muritori şi ne lasă să înţelegem că trebuie să ne asumăm acest destin fără a căuta să-l depăşim: nemurirea aparţine doar zeilor.

— Aşadar, regina voia să-mi istoriseşti această poveste ca să mă abaţi de la dorinţa mea de a descoperi cartea lui Toth, izvorul înţelepciunii şi al puterii.

Stăteau în grădina locuinţei lui Igibar, iar seara cădea molcom, lăsându-i să se bucure de asfinţitul soarelui, după o zi de muncă. Menlila, întoarsă de la palat, li se alăturase şi poruncea unei sclave să aducă vin de palmier şi bere, pe care oamenii din Ur o beau doar cu paiul, dintr-un vas comun aşezat pe un trepied scund. Ceea ce-i plăcea lui Djedefhor, pentru că profita că Menlila se apleca spre recipient ca să facă şi el la fel, apropiindu-şi faţa de a ei, având impresia că răsuflările lor se amestecau în lichid, în timp ce sorbeau băutura ameţitoare. Şi, îndreptându-se, ea îi adresa un zâmbet complice, ceea ce-i fermeca inima.

— Abimilku, răspunse Igibar, dacă eşti cu adevărat stăpânit de această dorinţă de a găsi înţelepciunea supremă, nu cred că povestea pe care ţi-o voi istorisi poate să te împiedice s-o faci. Ea conţine totuşi o înţelepciune profundă, ne aminteşte că suntem muritori, că viaţa noastră sub soare e foarte scurtă, indiferent cât de înaintată e vârsta la care ajungem, şi că, în definitiv, adevărata înţelepciune este să te bucuri de fiecare zi ce ne-a fost dată s-o trăim, fără excese, dar fără să te chinuieşti pe tine însuţi, pentru că totul e zadarnic. Dacă

zeii ne-au dat mijloace să ne bucurăm şi să cunoaştem acte şi stări care ne procură plăcere, au făcut-o ca să ne folosim cum se cuvine de ele, nu să le dispreţuim, pentru că ar însemna să-i ofensăm, fiind o manifestare de impietate.

— Igibar, te înţeleg foarte bine şi aş vrea să ştii că dorinţa mea de a căuta înţelepciunea nu respinge în niciun fel bunurile acestei lumi, deoarece nu există nicio nepotrivire între plăcerile vieţii oferite de zei şi beatitudinea din lumina eternă. Sunt convins că zeii ne-au îngăduit să cunoaştem plăcerea şi un somn plin de vise ca să ne pregătească pentru viaţa eternă. Somnul este o anticipare a morţii, o pregătire pentru moarte.

— Pricep ce vrei să spui. Dar un somn fără vise nu înseamnă deja neant, chiar dacă nu e permanent? Pentru că, atunci când închizi ochii, cuprins de somn, nu mai eşti conştient de nimic până la trezire şi îţi dai seama că a trecut o noapte întreagă, că celor care au stat treji li s-a părut acest timp relativ lung, iar pentru tine, acelaşi timp n-a avut nicio durată. Iar visele, care îl năpădesc pe cel care doarme, se manifestă deseori prin coşmaruri, viziunea unor monştri; te pomeneşti în lumea fantomelor ce evocă infernul întunecat unde domneşte severa E-reşki-gal, neînduplecata stăpână a ţinutului Irkalla cu şapte porţi.

— Asta înseamnă că, în realitate, există mai multe căi, atât în lumea celor vii, cât şi în lumea celor morţi. Nu trebuie să interpretăm coexistenţa viselor frumoase şi a coşmarurilor ca un avertisment al zeului care, prin acest mijloc, ne aduce la cunoştinţă că există o lume subterană,

unde cad cei care s-au dovedit vinovaţi de crime, şi o lume celestă, unde ajung cei drepţi, cei pe care îi numim în Egipt absolviţi în faţa lui Osiris şi în faţa lui Maat?

— Putem spera asta, fără să avem, totuşi, siguranţa în această privinţă, remarcă Igibar, dar la fel de bine ne putem îndoi că fapte fără mari consecinţe, condamnate totuşi de legile şi obiceiurile noastre, precum furtul sau adulterul şi chiar un simplu asasinat, ar putea să fie pedepsite de zei cu suferinţe eterne în regatul lui e-reşki-gal, stăpâna infernului.

— Tocmai pentru că neştiinţa majorităţii oamenilor în ceea ce priveşte tainele lumii de dincolo este atât de profundă am vrut să ştiu care este adevărul şi mi-am impus căutarea cărţii lui Toth.

— Asta a urmărit şi Ghilgameş când a pornit în căutarea nemuririi, conchise Igibar.

Apoi continuă:

— Acest Ghilgameş a fost un rege al Urukului, cetatea curtezanelor, hierodulelor şi prostituatelor. De altfel, o prostituată i-a trimis vânătorul care voia să-l îmbuneze pe Enkidu, omul sălbatic, ca să-l facă să cunoască civilizaţia şi plăcerea.

— Cine era acest Enkidu? Întrebă Djedefhor.

— Un om sălbatic creat de Marea Zeiţă, ca să se opună lui Ghilgameş, care instaurase teroarea în oraşul Uruk, al cărui rege era. Trăia împreună cu animalele din stepă, mânca asemenea lor, păştea ierburi, era imposibil de îmblânzit. Curtezana a venit la el, şi-a scos rochia, şi acesta a fost subjugat de ea. Şi s-a unit cu ea timp de şapte zile. Astfel a cunoscut plăcerea şi civilizaţia. Atunci

a venit să-l provoace pe Ghilgameş în cetatea Uruk. S-au întrecut în luptă. Mama lui Ghilgameş, miloasa Ninsun, a intervenit, l-a adoptat pe Enkidu, şi-a pus pecetea pe gâtul lui, a făcut ca adversarii să devină prieteni şi amândoi au pecetluit un pact de prietenie. Au fost tovarăşi inseparabili şi amândoi s-au dus să lupte împotriva monstrului Huwawa, care stăpânea peste Munţii Cedrilor, în partea de apus a lumii. Au ieşit învingători şi Ghilgameş i-a tăiat capul. Ce-a mai făcut Ghilgameş după aceea, înainte de a pleca în căutarea lui, îţi voi povesti altădată, dacă vei dori, precum şi despre iubirea purtată lui de zeiţa Inanna şi de lupta sa împotriva taurului celest. Apoi, un demon a intrat în burta lui Enkidu, boala l-a măcinat şi a plecat în lumea morţilor, unde a intrat pe poarta Ganzir. Iar Ghilgameş, care îl veghea, a gemut de durere, şi-a sfâşiat hainele, şi-a smuls părul din cap şi şi-a plâns mult timp prietenul. Străbătea deşertul zicându-şi: „Şi eu trebuie să mor? Va trebui să părăsesc această lume la fel ca Enkidu?” A fost cuprins de spaima morţii şi această spaimă l-a făcut să alerge ca un rătăcit prin câmpie.

Igibar făcu o pauză, sorbi o gură de bere cu paiul, în timp ce Djedefhor şi fiica sa se priveau în tăcere. Apoi continuă:

— Ghilgameş a pornit atunci spre ţara unde sălăşluia Ziusudra, omul care fusese cruţat de potopul trimis de zei pentru distrugerea lumii, omul care devenise „Cel ale cărui zile fuseseră prelungite”, singurul om căruia zeii îi oferiseră nemurirea. Voia să-i cunoască secretul. A străbătut câmpii şi pustiuri, a trecut fluvii şi munţi, până

la Munţii Gemeni de la capătul pământului, acei munţi între care răsare şi asfinţeşte soarele. Drumul spre munţi era păzit de demoni cu corp de om şi coadă de scorpion cu înţepătura mortală. Luat la întrebări de aceşti demoni, Ghilgameş a ştiut cum să le răspundă, a găsit cuvintele potrivite ca să-i domolească şi ei l-au lăsat să treacă, încurajându-l în căutarea lui. Ghilgameş a pornit mai departe şi a intrat în grădina zeilor, în acea grădină miraculoasă unde copacii au fructe din pietre preţioase, ciorchini frumoşi din comalină, agat, peruzea, crisolit. Acolo cresc cedri şi chiparoşi, palmieri ale căror fructe sunt mai bune decât curmalele din Dilmun, salcâmi, roşcovi, plopi. Grădina luxuriantă este irigată de mii de canale. A traversat grădina zeilor. Era totuşi un adevărat paradis şi ar fi putut să rămână acolo ca să trăiască zile fericite, până la sfârşitul vieţii sale pământeşti. Dar nu s-a oprit, pentru că nu ştia că traversa un loc al plăcerilor, şi şi-a continuat căutarea, a mers pe lângă marea de coral, până la capătul lumii. A ajuns la domeniul lui Siduri, paharnica zeilor. Aceasta stătea pe un tron din aur şi aproape de ea se aflau o cuvă şi un teasc de aur, unde se prepara băutura zeilor. Întrebat de ea, eroul i-a spus totul despre el şi despre ce dorea. Dar ea rosti aceste cuvinte înţelepte: „Această viaţă veşnică pe care o cauţi nu o vei găsi. Creând oamenii, zeii le-au hărăzit moartea şi au păstrat pentru ei viaţa. Ţie şi oamenilor nu v-a mai rămas decât să faceţi din viaţă o sărbătoare frumoasă. Ai grijă de corpul tău şi de veşmintele tale, ţine capul sus şi spală-ţi des trupul. În rest, gândeşte-te să te veseleşti, zi şi noapte, dansează şi cântă. Iubita să doarmă cu capul pe

pieptul tău, bucură-te privind copilul pe care ţi-l dăruieşte, copilul pe care îl ţii de mână. Asta îi este hărăzit omului, ăsta e lucrul cel mai bun pentru el, restul e doar vânt."

— Igibar, această Siduri vorbea, desigur, cu înţelepciune, pentru că sunt de acord cu tine că nu e bine să dispreţuieşti viaţa şi plăcerile, dar nu pot să cred că zeii au creat oamenii doar în acest scop, doar ca să se bucure de o viaţă efemeră înainte de a se reîntoarce în neant. Şi înţeleg că Ghilgameş şi-a continuat căutarea, deoarece presupun că aceste sfaturi ale paharnicei zeilor nu l-au făcut să renunţe să mai caute ţara unde locuieşte omul care a devenit nemuritor.

— Într-adevăr, a întrebat-o pe Siduri care era drumul care ducea la sălaşul lui Ziusudra. Zadarnic a încercat ea să-l descurajeze. I-a vorbit de marea imensă care îi separa, o mare pe care nimeni nu o traversase vreodată, cu excepţia lui Utu, zeul soarelui. O călătorie grea, mai ales că acea cale era barată de apele morţii. Totuşi, i-a destăinuit că doar Ur-şanabi, luntraşul lui Ziusudra cel îndepărtat, inaccesibilul, era singurul care putea să-l ajute în această aventură. Dar, înainte de a ajunge la el, avea să treacă prin multe încercări! Însă eroul neînfricat s-a avântat în pădurea care a răsunat de strigătele sale, a pornit la asaltul stâncilor, cu securea, cu pumnalul. A ajuns în faţa lui Ur-şanabi, i-a spus cine era, de unde venea şi faptele de vitejie înfăptuite. Luntraşul l-a invitat atunci pe Ghilgameş să-şi construiască o ambarcaţiune şi să taie trei sute de prăjini cu securea, să le cojească şi să le urce în barcă. Eroul a făcut întocmai şi s-au îmbarcat

amândoi, plecând pe marea imensă. Au navigat preţ de o lună şi jumătate şi au ajuns la apele morţii. Atunci luntraşul i-a spus lui Ghilgameş: „Pregăteşte-ţi prăjinile şi mâinile tale să nu atingă niciodată apele morţii.” Şi, cu prăjinile, Ghilgameş a făcut ambarcaţiunea să înainteze. Dar, de fiecare dată când vâra o prăjină în acele ape negre şi atingea fundul ca să mişte barca, prăjina, roasă, se pierdea şi eroul mai avea în mână doar partea rămasă afară din apele ucigaşe. Curând au fost distruse toate prăjinile. Atunci şi-a desfăcut centura, şi-a dezbrăcat tunica şi a legat-o pe catarg, iar un vânt uşor a împins ambarcaţiunea afară din apele morţii. A ajuns în faţa acelui nemuritor, în insula lui, pe muntele unde stătea Ziusudra. Ghilgameş i-a vorbit celui uitat de moarte şi i-a spus de ce venise la el. Şi nemuritorul i-a răspuns: „Zeii i-au hărăzit omului moartea, acesta este destinul lui, şi lor şi-au dăruit viaţa veşnică. Omul e menit să fie secerat ca o trestie de pe plantaţie; tânărul şi tânăra, unindu-se prin dragoste, înfruntă împreună moartea, o sfidează, dar ea trişează întotdeauna. Pentru că nimeni nu poate să învingă moartea, nimeni nu poate să vadă moartea, nimeni un poate să zărească chipul morţii, nimeni nu poate să audă glasul morţii. Ne surprinde în plină viaţă şi, mai înainte de a o vedea apropiindu-se, ne ia cu ea.”

— Totuşi, îl întrerupse Djedefhor, acest Ziusudra învinsese moartea, trăia, nemuritor, la capătul lumii.

— Se spune, răspunse Igibar, că tare demult, fiind obosiţi de zgomotul făcut de oameni pe pământ, unde se înmulţiseră din abundenţă, sătui de certurile şi de plângerile lor, zeii au luat hotărârea să suprime acest soi

rău. În acest scop, s-au înţeles să trimită asupra lumii ploi şi inundaţii menite să acopere pământurile şi să înece toate fiinţele pământeşti. Toţi zeii au jurat că nu vor spune nimic oamenilor, toţi, inclusiv Ea, zeul apelor, dar şi al înţelepciunii, protectorul meşteşugarilor. Dar el nu dorea dispariţia seminţiei umane. De aceea a folosit un şiretlic ca să nu-şi trădeze jurământul: a şoptit unui gard de trestii ce puseseră la cale zeii: „Gard de trestii, palisadă, ascultă vorbele mele. Tu, fiul lui Ubara-tutu, salvează-ţi viaţa, părăseşte-ţi casa şi avutul, construieşte o barcă, pune în ea provizii de ulei, vin, bere, încarcă-ţi familia, adu şi animale care trăiesc în aer şi pe pământ.” Ziusudra, fiul lui Ubara-tutu, care locuia în oraşul Şurupak, l-a auzit, a înţeles mesajul, i-a dat ascultare şi a urcat în barcă împreună cu familia şi animalele care trăiau în aer şi pe uscat. Atunci a început să cadă o ploaie torenţială asupra pământului şi vântul a bătut cu furie timp de şase nopţi şi şapte zile. Fluviile au ieşit din albie, marea a dat pe dinafară, întreg pământul a fost acoperit de ape. După ce furtuna s-a potolit, când ploaia s-a oprit, Ziusudra a deschis hubloul ambarcaţiunii şi a văzut imensa întindere de apă care acoperea pământul. Dar soarele strălucea iar pe cerul senin. Ziusudra a dat drumul unui porumbel; acesta a zburat şi s-a întors la barcă, pentru că nu găsise niciun loc unde să se aşeze. Apoi a dat drumul unei rândunici, dar şi aceasta s-a reîntors, deoarece încă niciun petic de pământ nu ieşise din ape. Au trecut din nou şase zile şi şapte nopţi. Atunci a dat drumul unui corb, care şi-a luat zborul şi nu s-a mai întors la barcă, deoarece apele începuseră să se retragă şi

să lase uscatul să iasă lent la soare. Enlil, marele zeu, stăpânul văzduhului, stăpânul cetăţii Nippur, a venit la Ziusudra; i-a chemat şi soţia să îngenuncheze alături de soţul ei şi a spus că, de acum înainte, Ziusudra şi soţia lui, deşi muritori, vor fi nemuritori, şi i-a dus într-o insulă, în paradisul Dilmun, departe, la vărsarea unui fluviu, ca să trăiască acolo veşnic.

— De ce a hotărât acel zeu să le ofere nemurirea? Ce făcuseră mai mult decât oricare alt muritor, în afara faptului că avuseseră norocul să audă vorbele lui Ea?

— Nu le e dat oamenilor să judece purtarea unui zeu. După cum un rege puternic nu trebuie să-şi justifice faptele, hotărârile.

— Un rege care se comportă astfel nu mai e păstorul poporului său, ci un tiran; nu-i un rege bun, şi asta e valabil şi pentru un zeu, replică Djedefhor, hotărât.

Igibar zâmbi.

— Îţi dau dreptate, mai ales că, în tinereţe, oraşul meu era condus de Sfatul Bătrânilor care, chiar dacă se certau, îşi justificau hotărârile propuse pentru binele oraşului şi al locuitorilor săi. În timp ce, după ce a devenit stăpânul cetăţii, tatăl reginei Puabi a luat de multe ori hotărâri dispreţuind părerile Sfatului, căruia i s-a luat orice autoritate.

— Totuşi, remarcă Djedefhor, dacă e să dau crezare vorbelor rostite de Ziusudra lui Ghilgameş, la sosirea acestuia, nu avea nicio putere să-i confere acea nemurire pentru care eroul trecuse prin atâtea încercări?

— Adevărul este că-i fusese acordată de un zeu şi că, deşi devenise nemuritor, Ziusudra nu era zeu, nu avea

puterile unui zeu. Cu toate acestea, Ziusudra i-a vorbit oaspetelui său despre planta vieţii, despre planta nemuririi. Ar fi vorba de o plantă plină de spini, care se află pe fundul mării. După ce a auzit aceste vorbe, Ghilgameş, fără nicio ezitare, şi-a legat pietre grele de glezne, aşa cum fac în Marea de Sud oamenii care se cufundă în apele sărate ca să caute corali, şi s-a lăsat dus spre adâncuri. Acolo a găsit planta şi a adus-o la suprafaţă. Era planta tinereţii veşnice. Dar Ghilgameş era prudent. A spus că va lua planta cu el, la Uruk, şi-l va pune pe un bătrân să mănânce din ea, ca să întinerească, apoi va gusta şi el ca să-şi redobândească tinereţea. Ghilgameş şi-a părăsit gazda şi s-a întors însoţit de luntraş. Au ajuns pe uscat şi la o fântână cu apă răcoroasă Ghilgameş a dorit să se scalde. Şi-a scos veşmintele şi le-a lăsat alături de planta magică. Dar, pe când se răcorea în apa limpede, un şarpe a trecut pe-acolo, a văzut planta vieţii, a mâncat-o şi, imediat după aceea, şi-a pierdut vechea piele şi a căpătat una nouă, redobândindu-şi tinereţea. De atunci au început şerpii să-şi piardă vechea piele, în fiecare an, ca să-şi recapete tinereţea, veşnic. Ghilgameş, întristat, a plâns, dar a înţeles că zeii au vrut să se întâmple aşa, că mersese până departe ca să caute ceea ce omul nu poate câştiga: nemurirea. S-a întors în cetatea lui, unde a mai trăit încă mult timp, urmând sfaturile primite de la Siduri: să trăiască după cum îi place, să profite pe cât posibil de scurtele momente pe care zeii le-au acordat oamenilor, să facă din fiecare zi care i-a fost dată o frumoasă sărbătoare.

Djedefhor rămase tăcut, la fel ca şi ceilalţi, gândindu-se

la povestea auzită. În sfârşit, Igibar conchise:

— Aceasta este adevărata înţelepciune, şi înţeleg că nu-i nevoie să te duci să cauţi peste mări şi ţări ceea ce ai lângă tine. Dacă Ghilgameş ar fi acceptat asta, ar fi fost scutit de eforturi mari, de mari suferinţe, nu s-ar fi expus zadarnic atâtor primejdii. Ar fi rămas în frumosul lui oraş Uruk ca să se bucure de fiecare ceas trăit, aducând mulţumiri zeilor pentru lumina zilei pe care o revedea în fiecare dimineaţă, cât i-ar fi durat viaţa, tot timpul cât îi fusese hărăzit lui de către Mamitu, cea care rezervă soarta fiecărui muritor.

— Dar eu, replică Djedefhor, locuiesc alături de tine în această casă din Ur şi nu mă gândesc să caut nemurirea.

— Adevărat, dar pentru cât timp? N-ai uitat de existenţa acelei insule din Marea Coptos, despre care ne-ai vorbit, acea insulă unde se află cartea secretă a lui Toth.

— N-am uitat, recunoscu Djedefhor, dar, pentru zilele ce vin, am alte gânduri, vreau să aduc fericirea tatălui meu adoptiv şi vreau ca şi tu să fii mulţumit de mine.

— Deja sunt mulţumit de tine, Djedefhor! Sunt fericit că am în casa mea un om care mă ajută atât de bine să-mi administrez bunurile, un om care stă alături de mine ca un fiu.

— Igibar, îţi sunt recunoscător pentru încrederea ta şi mă voi strădui să nu te dezamăgesc. Dar acum, după ce toată marfa a fost vândută, e timpul să mă pregătesc de explorarea deşertului, să mă întorc la tatăl meu, care probabil că aşteaptă cu nerăbdare veşti despre mine. Nu ştie ce s-a întâmplat cu acea caravană a noastră din ziua

în care am părăsit Sodoma şi inima lui e probabil foarte neliniştită.

— Fie precum doreşti, Djedefhor, şi zeii să-şi întindă mâinile deasupra capului tău!

După masa de seară, la plecare, Menlila oftă, se uită la Djedefhor şi spuse:

— Aşadar, Abimilku, ne vei părăsi curând, vei înfrunta beduinii şi toate primejdiile deşertului?

— Trebuie. E nevoie să deschid un nou drum pentru caravanele noastre, spre binele tatălui tău şi pentru binele meu.

— Vei sta mult timp departe de noi! Spuse ea oftând.

— Atât cât trebuie ca să străbat drumul dus şi întors şi să primesc acolo bogăţiile care ne vin din Havilah.

— Vei avea tot timpul să ne uiţi.

— Menlila, cum aş putea să te uit? Află că vei rămâne lângă inima mea în această călătorie şi că mă voi gândi deseori la tine.

— Pentru mine, răspunse ea cu o voce slabă, vei fi alături de mine zi şi noapte şi amintirea ta va trăi în inima mea.

După această mărturisire, fata îi întoarse spatele şi se îndepărtă în grabă. Djedefhor rămase cu ochii la silueta aureolată de flacăra lămpii cu ulei ţinută în mână, până când ajunse doar un punct luminos, care se ridică pe scara ce ducea la etaj, unde dispăru.

CAPITOLUL XXVII

— Ce veşti îmi aduci, Upeti?

Upeti venise în faţa frumoasei Khentetenka, în curtea

alăturată încăperilor sale. Fiecare dintre soţiile lui Didufri dispunea de propriile odăi, ceea ce egiptenii numeau *opet,* haremul, unde locuia împreună cu servitoarele şi dispunea de o grădină privată unde, în afara copacilor care ofereau o umbră plăcută, era amenajat şi un bazin mare, unde femeile puteau să se scalde fie ca să-şi facă toaleta, fie ca să se răcorească, în zilele fierbinţi din sezonul inundaţiilor. Tânăra femeie purta doar o bucată de pânză legată în jurul şoldurilor şi, cu arcul în mână, trăgea într-o ţintă fixată pe unul dintre ziduri, la o distanţă destul de mare. Upeti avu timp să aprecieze îndemânarea reginei, căci săgeata, trasă exact înainte de a-i vorbi, se înfipse exact în centrul ţintei.

— Îţi admir abilitatea, îi zise el. Dar nu-ţi mai poţi folosi acest talent la vânătoare, cum făceai cândva, când Maiestatea Sa nu transformase încă acest palat în fortăreaţă şi în închisoare.

— Sigur, Upeti, dar e bine să nu-mi pierd îndemânarea. Imaginează-ţi că fratele meu, regele, se află în locul ţintei…

— Săgeata i-ar străpunge inima.

— Sau gâtul, după cum aş dori să-l fac să moară repede sau lent.

El evită să comenteze în vreun fel această manifestare de ură ce clocotea în sufletul tinerei femei, ceea ce, în fond, îl bucura. Ea puse jos arma, îşi scoase veşmântul şi, după ce-şi şterse fruntea cu dosul mâinii, intră în bazin. Upeti se lăsă în genunchi pe margine, fără să-şi ia ochii de la amanta lui, care înota cu intenţia vizibilă de a-l face să-i admire corpul frumos.

— Upeti, întrebă ea în cele din urmă, azi n-ai nicio veste să-mi dai? Ce se ştie despre trupele pe care regele le-a trimis înaintea lui Kefren?

— Veşti importante, Khentetenka, dar nu ştiu dacă te vor bucura. Se pare că armata Maiestăţii Sale a pus pe fugă trupele rebele. Aşa i-a spus regelui mesagerul venit în dimineaţa asta.

Khentetenka se opri din înotat şi se ridică; apa îi ajungea până la brâu. Porni spre el şi-l întrebă:

— Mai spune-mi o dată.

— Armata lui Kefren a fost învinsă. Este adevărat că, în cursul călătoriei, a fost nevoită să înfrunte o primă armată organizată rapid de guvernatorii din Egiptul de Sus, fideli regelui. Prinţul a rămas stăpân pe câmpul de bătălie, dar cu preţul unor mari pierderi omeneşti.

— Ştii ce s-a întâmplat cu Kefren?

— Ar fi fugit, urmărit de învingători. Cu siguranţă că va fi repede prins.

— Şi, astfel, Didufri triumfa!

— Zgomotos, regina mea, zgomotos! Chiar a dansat când a aflat despre victoria armatei sale.

Khentetenka ieşi din bazin şi-şi şterse pielea, ca să alunge picăturile de apă care i se prelingeau pe tot corpul. Aruncă o privire în jur, apoi îl prinse de mână pe Upeti şi-l trase pe o bancă, la umbra unui sicomor.

— Upeti, îi spuse ea, a venit momentul să faci lucrul despre care ţi-am vorbit deja. Kefren e învins, fugar; Minkaf e un om schimbător, fără ambiţie. Tu trebuie să acţionezi.

— Vrei să-mi spui că…

Nu îndrăzni să-şi sfârşească fraza, pe care regina o completă chiar ea:

— Că trebuie să ne scapi de Didufri. După moartea lui, vei lua conducerea gărzii regale şi te vei proclama suveranul celor Două Regate.

— Şi chiar eşti gata să spui că vrei să te căsătoreşti cu mine ca să legitimezi uzurparea mea?

— Nu doar eu, ci şi sora mea, Meresankh, atât de mult îl urăşte pe fratele ei, Didufri. Prin ea, mai mult decât prin mine, vei fi legitimat în preluarea puterii. Eu voi fi regina ta preaiubită.

— Serios, regina Meresankh ar vrea să se mărite cu mine, Upeti?

— Da, cu tine, Upeti, devenit suveranul celor Două Regate. I-am spus totul, în taină, şi am primit încuviinţarea ei. Şi pot să te asigur că te va susţine şi mama ei, regina Meritites.

— Dar cum să-l lovesc pe rege în mijlocul curtenilor şi al gărzilor? Mai ales că a devenit din ce în ce mai bănuitor. Nici eu n-am dreptul să apar în faţa sa înarmat; altădată dormeam într-o cameră vecină cu a lui, acum mi-a rezervat nişte odăi îndepărtate, după cum ţi-am spus. Dacă iau suliţa ca să mă apropii de el, ar putea să se mire şi să devină circumspect.

— De ce să-l omori în public? Te vei duce la el şi îi vei spune că vreau să-i vorbesc. Că, după câte ai înţeles, când mi-ai anunţat înfrângerea lui Kefren, mi-am schimbat părerea şi aş fi vizibil dispusă să-i declar admiraţia mea. Evident, ca să nu fie prea surprins, îi vei spune că, în toate aceste luni de când vii în odăile mele, n-a trecut o zi

fără să-mi vorbeşti de regalul meu frate şi soţ cu cele mai elogioase cuvinte, că mi-ai dovedit ce om admirabil e Maiestatea Sa, înzestrat cu toate însuşirile unui mare rege. Şi vei pretinde că am început să-mi schimb părerea faţă de el şi, în cele din urmă, această frumoasă victorie m-a hotărât definitiv.

— Să zicem că-l conving, ceea ce nu-i imposibil, deoarece, în ciuda prudenţei, regele e destul de naiv.

— Atunci vii cu el aici, în odăile mele, deoarece vreau să-i vorbesc. Şi eu voi şti să răspund aşteptării sale. Îl voi duce pe această bancă şi tu ne vei urma, de departe. Acolo, la poalele acelui copac, sub perna aceea, vei găsi un pumnal, arma mea cu lamă din bronz. Acolo o las tot timpul. Vei profita de faptul că stă cu spatele la tine şi îl vei lovi. Vom fi singuri: vei avea tot timpul să-i dai lovitura de graţie, în cazul în care mâna îţi va tremura la prima încercare.

— Khentetenka, e adevărat că-ţi vei vedea fratele asasinat în faţa ta fără să intervii, că-l vei vedea murind fără regrete?

— Fără niciun regret. Pentru că bănuiesc că el mi-a ucis mama şi ştiu că mi-a asasinat şi primul soţ, pe Kufukaf, fratele lui.

— De unde ştii? Întrebă Upeti.

— S-a lăudat. A pretins că i-a ucis cu propria mână. De altfel, nu ştiu cum, n-a vrut să-mi destăinuie, a spus că e secret. Dar nu contează cum a făcut. El şi-a ucis fraţii. Acum, Upeti, du-te la el, pentru că nu se ştie niciodată. Ar fi în stare să se aşeze în fruntea trupelor sale victorioase şi să alerge după Kefren. Atunci, totul ar fi pierdut,

pentru că nu vom mai avea un astfel de prilej.

— Mă duc, alerg…

După ce Upeti plecă, regina Khentetenka îmbrăcă o rochie, luă câteva săgeţi, le aşeză lângă arc pe pat şi acoperi totul cu un cearşaf. Se aşeză în jilţ şi aşteptă. Ca să-şi domolească nervozitatea, îşi aranja părul fredonând.

Se pare că Upeti ştiuse să fie convingător, pentru că, după nicio oră, Didufri intră în cameră, urmat de „fidelul" său servitor.

— Khentetenka, îi zise regele surorii sale, e adevărat că vrei să vorbeşti Maiestăţii Mele, că te-ai hotărât să faci pace cu soţul tău?

— Didufri, îi răspunse ea, ridicându-se şi apropiindu-se de el, de ce i-aş fi cerut fidelului tău servitor să o conducă pe Maiestatea Ta la soţia lui, dacă nu pentru asta? Da, Didufri, dragul meu frate, recunosc că te-am judecat greşit şi m-am purtat îngrozitor cu tine. Cer iertare Maiestăţii Tale.

— Khentetenka! Vorbeşti serios? Întrebă Didufri, mirat, ridicând braţele în semn de bucurie.

— Frate, m-ai mai auzit vreodată vorbind astfel? Cu siguranţă că niciodată. De aceea, poţi vedea că sentimentele mele faţă de tine s-au schimbat; ceea ce se datorează fidelului tău servitor, care a ştiut să-mi arate că te judecam greşit. Şi acum, când eşti în faţa mea, aureolat de victorie, te descopăr în toată măreţia ta.

— Khentetenka, vorbele tale mă încântă. Este adevărat că zeii mă copleşesc cu bunătatea lor: mi-au dăruit o victorie care, debarasându-mă de un frate trădător de

rege, îmi redă o soţie iubită.

— Frate, vino, haide în grădină să pecetluim noua noastră unire.

Îl prinse pe rege de mână şi el se lăsă dus în curte, spre bancă, la umbra micului sicomor.

— Zău, Khentetenka, Maiestatea Mea te judecase greşit. Dar şi tu te-ai arătat faţă de fratele tău, regele, foarte severă, neînduplecată!

— Acum mă voi arăta Maiestăţii Tale aşa cum sunt cu adevărat, pentru că, până acum, nu m-ai cunoscut aşa cum se cuvine şi nici eu nu eram destul de înţeleaptă ca să te judec la adevărata ta valoare.

Tânăra femeie îl învăluia în dulceaţa vorbelor sale ambigue, ducându-l spre bancă. Acolo, îşi scoase rochia, îl trase spre ea, îl prinse în braţe şi îi ţinu capul între mâinile fine, ca să-i respire suflul buzelor.

Uneori îşi trăgea faţa, ca să arunce o privire în spatele regelui, care o cuprinsese cu o mână, mângâindu-i umerii, şi cu cealaltă îşi desfăcea veşmântul cu gesturi înfrigurate şi stângace. Tânăra femeie văzu că Upeti se aplecase lângă copac, ridicase perna, apucase arma şi se apropia fără zgomot, cu mâna înarmată la spate. Dorinţa puternică îl făcuse pe Didufri să uite de prezenţa lui şi, chiar dacă s-ar fi gândit la servitorul său, ar fi fost sigur că se retrăsese discret ca să-şi lase regele să se bucure liniştit de plăceri, aşa cum mai făcuse şi altă dată. De aceea, când primi lovitura în şale, când lama îi pătrunse în carne, făcu ochii mari, surprins, în timp ce Khentetenka se desprindea din braţele lui, îl respingea şi se trăgea în lături.

— Loveşte, loveşte iar! Îi strigă ea lui Upeti.

Dar servitorul fidel nu avea nevoie de încurajări. În timp ce lovea trupul regelui, care se întorsese spre el, cu privirea cuprinsă de panică şi mâinile întinse în faţă, se gândea, pe de o parte, că se debarasa de un om pe care îl dispreţuia, deşi îl servea, şi, pe de altă parte, la tronul care îl aştepta. Zadarnic încercă Didufri să-l apuce pe Upeti de gât: degetele alunecară pe pielea lui umedă. Vru să-l apuce de mâna cu care lovea, o mână plină de sângele său, dar reuşi doar să-şi taie adânc pielea strângând degetele pe lama ascuţită. În sfârşit, căzu la pământ, plin de sângele care ţâşnea din câteva răni mortale.

Upeti îl respinse pe rege cu piciorul şi se întoarse, căutându-şi amanta cu privirea. Atunci o zări în pragul camerei sale. Îşi ţinea arcul încordat. Săgeata porni imediat şi îl nimeri drept în piept. Upeti se clătină şi făcu şi el ochii mari.

— Ce… ce faci? … reuşi el să îngaime.

Dar ea, punând, calmă, o nouă săgeată în arc şi încordându-l lent, spuse:

— Îl răzbun pe Kufukaf, îl răzbun pe Kawab, o răzbun pe mama mea şi pe toţi cei pe care nu-i cunosc şi pe care tu i-ai ucis ca să-i faci pe plac stăpânului tău.

— Khentetenka… opreşte-te, nu eu… ai spus chiar tu…

— Nu ţi-am spus totul. Regele însuşi mi-a destăinuit că eşti adevăratul vinovat, mâna care a lovit…

— Ai ştiut asta şi te-ai unit cu mine, ai primit sămânţa mea, chiar mi-ai jurat că ai simţit plăcerea în braţele mele…

— Da, Upeti, o plăcere abjectă, reală şi dublată de gândul că în acest fel te subjugam, deşi credeai că tu eşti stăpânul meu, şi ştiam că într-o zi voi aşeza în mâna ta arma care îl va face pe fratele meu să vadă culoarea neagră şi că voi avea apoi plăcerea să te ucid cu săgeţile…

Trase a doua săgeată care, de data aceasta, străpunse gâtul lui Upeti. Bărbatul făcu câţiva paşi, deschizând gura, din care ţâşni un val de sânge, apoi se prăbuşi fără viaţă.

Atunci, cu o perfectă stăpânire de sine, Khentetenka examină cele două corpuri, ca să se convingă că erau într-adevăr fără viaţă, apoi îşi îmbrăcă rochia şi părăsi camera, lăsând uşa deschisă. Când ajunse la capătul odăilor, auzi strigătele uneia dintre servitoarele sale care descoperise cele două cadavre. Tânăra femeie se îndreptă spre sala tronului, dar, pe drum, se pomeni în faţa lui Hetepni, cel care comandase expediţia spre Biblos şi îi salvase viaţa lui Djedefhor. De atunci, ştiuse să câştige încrederea regelui şi să se ridice la rangul de majordom al palatului. Văzând-o pe regină care, până atunci, nu-şi părăsise niciodată odăile, se înclină în faţa ei.

— Stăpână, îi zise el, n-ar fi bine ca Maiestatea Sa să te vadă aici, lângă sala de audienţă. Poţi să fii sigură că te privesc cu respect şi bunăvoinţă, dar, dacă regele ar descoperi că te-am lăsat…

— Hetepni, îi zise ea, n-ai de ce să te mai temi de soţul meu. Tocmai a fost asasinat de credinciosul său Upeti.

— Ce spui, regina mea?

— Adevărul. Nu mai există rege pe tronul lui Horus şi,

ca regină, am dreptul să poruncesc în acest palat.

— Dar… Upeti?

— L-am ucis. Era un criminal. Nu poţi lăsa în viaţă un criminal. Ştii unde se află fratele meu Minkaf?

— În palatul tatălui tău, zeul.

— Trimite la el un mesager ca să-i ceară să vină aici, în faţa noastră. Apoi cheamă curtenii, toţi oamenii din acest palat în sala de audienţe.

În timp ce Hetepni se înclina în semn de încuviinţare, Khentetenka se îndreptă spre sala de audienţe, unde erau adunaţi curtenii lăsaţi să aştepte de Didufri atunci când Upeti venise să-l anunţe că regina se căia şi dorea să-i vorbească. Când îşi făcu apariţia, se aşternu o tăcere apăsătoare, dar nimeni nu cuteză să intervină când se îndreptă spre tron şi se aşeză direct pe el. Rămase acolo tăcută şi nemişcată, până când intră Hetepni, aducând în urma lui ofiţerii palatului şi toate gărzile întâlnite în cale. Atunci Khentetenka se ridică şi spuse:

— Fratele meu Didufri, uzurpatorul acestui tron, a fost ucis de servitorul său Upeti. Eu însămi am omorât această hienă cu arcul. Astfel, acest tron a scăpat de un rege criminal, în faţa căruia tremuraţi ca nişte miei care văd lupul. Demna mea mamă, regina Nubet, fiind moartă, asasinată de propriul fiu…

Această dezvăluire stârni murmure în rândul celor aflaţi de faţă, dar Khentetenka continuă cu un glas şi mai puternic:

— Şi nu faceţi ca măgarul care rage ca să capete fân. Toţi bănuiaţi că fiul ei o ucisese pe regină care intrase plină de viaţă în acest palat! Cei ce s-au putut apropia cât

de cât de ea, după ce murise, au putut să vadă, ca şi mine, ca şi surorile mele, pata de sânge care-i murdărea rochia: urma loviturii de pumnal date de Upeti. Vom avea parte de un suveran demn de tatăl nostru, zeul Keops, demn de măreţia regatului nostru. Acesta va fi fratele meu Kefren, moştenitorul legitim al tronului lui Horus, după dreptul primului născut, cel pe care ar fi trebuit să-l aclamaţi atunci când tata ne-a părăsit. Acum, vă îngădui să mergeţi în odăile mele, până în grădina mea, unde veţi putea vedea cadavrul însângerat al regelui alături de cel al asasinului său.

— Regina mea, îndrăzni să întrebe un om din gardă, cum e posibil ca Upeti, cel mai devotat servitor al Maiestăţii Sale, să fi cutezat să-şi lovească regele?

— Nu există servitor devotat. Un servitor nu rămâne devotat stăpânului decât dacă acest devotament îi slujeşte interesele. Dar, dacă aceste interese se schimbă, nu ezită să-l trădeze. Iar el, aflând că armata lui Didufri a învins-o pe cea a lui Kefren, a crezut că a venit momentul să-l ucidă pe rege şi să pună mâna pe tron. A făcut un calcul greşit.

— Presupun că a fost împins de tine să facă acest calcul, adăugă necuviinciosul.

— Bineînţeles, răspunse ea fără ezitare. Şi te-am recunoscut. Eşti unul dintre acei nebuni care au comis sacrilegiul de a veni în faţa mea, în camera mea, cu pretenţia de a intra în patul meu. N-ai ieşit plin de vânătăi şi cu ditamai cucuiul, făcut de masa pe care am rupt-o în capul tău?

Bărbatul se încruntă şi vecinii săi zâmbiră.

— Şi bănuiesc că apoi ai avut îndrăzneala să te lauzi că te-ai culcat cu regina! Contrazice-mă dacă mint!

Curteanul lăsă capul în jos, apoi căzu în genunchi şi spuse:

— Iertare, regina mea! Îmi era prea ruşine de ceea ce mi se întâmplase, iar regele însuşi mi-a poruncit apoi să las să se creadă că am petrecut cu tine.

— Cum aş putea să nu te iert? Îi răspunse ea, pe un ton ironic. Trebuie să ştii că toţi curtenii care s-au lăudat că au împărţit cu mine patul regal au avut aceeaşi soartă. Niciunul nu m-a atins, căci, dacă s-ar fi întâmplat asta cu adevărat, n-ar mai fi văzut lumina zilei. Regele poruncise servitorului său, acelui Upeti care l-a ucis, să ia viaţa celui care ar fi reuşit să mă îngenuncheze. Dar fiecare dintre voi ştie foarte bine că sunt precum Sekhmet, o leoaică pe care niciun bărbat nu-i în stare s-o îmblânzească sau să o supună legii sale, dacă e împotriva voinţei sale.

Capitolul XXVIII

Din ziua în care Kefren părăsise Elefantina în fruntea armatei, Persenti trăia cu teama în suflet pentru viitorul ei. Nici încurajările prinţesei Khamernebti, convinsă că fratele ei se va întoarce triumfător, sau că, mai curând, le va chema la Memfis în urma marşului său victorios asupra palatului lui Didufri, nici încurajările mamei şi ale tatălui ei, care încercau să o convingă că Memfisul era departe şi că nu era expusă nici unei primejdii în acel palat, în acea provincie, unde întreaga populaţie îşi manifestase fidelitatea faţă de Kefren, nu reuşeau să-i potolească îngrijorarea. Doar prezenţa fiului ei şi cea a

copiilor lui Kefren făcea să-i reapară zâmbetul pe buze. Dar cei care îi adresau încurajări nu bănuiau că tristeţea ei era pricinuită înainte de orice de plecarea lui Kefren şi de teama că îl va pierde. Rezistase atât de mult tentaţiei de a se dărui lui pentru că se temea mai mult de iubirea nutrită pentru Kefren decât de amintirea îndepărtată a lui Djedefhor. Şi, de când acceptase împlinirea fizică a acestei iubiri, putuse să-i descopere profunzimea, îşi dăduse seama cât de preţios era pentru ea, cât de legată va fi de acum înainte viaţa ei de cea a prinţului. Tristeţea ei era provocată mai mult de o absenţă, de o lipsă a prezenţei sale alături de ea decât de teama unei înfrângeri.

Persenti era chinuită de aceste gânduri când, pe neaşteptate, un om se prezentă la reşedinţa guvernatorului. Acesta fu primit în sala de audienţe de către Khamernebti, care îşi asuma în mod conştiincios demnitatea de regentă a provinciei. Iar Persenti se afla alături de ea când omul, un ofiţer din trupele conduse de Kefren, căzu în genunchi în faţa prinţesei şi izbucni, lovind podeaua cu fruntea:

— Nenorocire nouă! Armata prinţului a fost învinsă, a fost pusă pe fugă de oamenii lui Seth. Totuşi, am câştigat câteva victorii asupra guvernatorilor rebeli, ajunsesem la jumătatea drumului ce duce la Cetatea Balanţei, la marele Memfis, când armata uzurpatorului a apărut în faţa noastră. Toţi am luptat cu dârzenie, prinţul era în fruntea oamenilor săi, a luptat ca Horus în faţa lui Seth, în deşertul Kerhaa, dar am fost copleşiţi de numărul duşmanilor. Am fost nevoiţi să fugim, să ne împrăştiem

în vale, să ne ascundem în deşert ca nişte şoareci. Eram cu prinţul şi ne-am retras spre sud. Dar acele hiene ne urmăreau şi, după câteva zile de marş, pentru că nu mai aveam ambarcaţiuni, am fost surprinşi de trupele trimise de un guvernator trădător. Prinţul a fost capturat. Mie, servitorul lui, mi-a poruncit să fug, să mă întorc la Elefantina, să aduc vestea înfrângerii soţiei sale şi să organizez rezistenţa în cazul în care susţinătorii lui Seth vor îndrăzni să invadeze provincia.

Auzind aceste cuvinte, Persenti ţipă disperată şi fugi în odăile ei.

Khamernebti nu se pierdu cu firea şi îi răspunse ofiţerului:

— Dacă fratele meu ţi-a poruncit să te întorci aici ca să organizezi rezistenţa, execută-i poruncile. În calitate de regentă a provinciei, îţi încredinţez comanda soldaţilor rămaşi aici. Recrutează noi luptători, din toate provinciile care ne-au mai rămas credincioase, iar eu voi face apel la prinţii nubieni, cu care am încheiat un pact de alianţă. Dar, mai întâi, spune ce s-a întâmplat cu prinţul, soţul meu? Crezi că a fost ucis de duşmani?

— N-aş putea să-ţi spun nimic sigur, prinţesă, dar mai curând cred că l-au capturat ca să-l ducă în faţa regelui. Servitorul tău nu ştie ce va face apoi cu el Didufri. Totuşi, ne putem teme că va fi dat morţii ca trădător faţă de Maiestatea Sa, ca rebel. Cu toate acestea, încă nu e totul pierdut, deoarece nu trebuie să uiţi că augusta ta mamă, regina Henutsen, are în slujba ei războinici buni şi credincioşi. Putem fi siguri că nu-l va lăsa să-i ucidă fiul preaiubit.

— Sunt sigură de asta. Dar acum, când Didufri e aureolat de victorie, când are la dispoziţie o armată credincioasă, ce-ar putea face împotriva lui mama mea, în fruntea acelui număr mic de războinici, în faţa atâtor adversari?

— Zeii vor hotărî viitorul, răspunse cu înţelepciune ofiţerul.

— Desigur, încuviinţă Khamernebti. Acum, să facem aşa precum am spus, recrutează o nouă armată şi vom porni spre Memfis. Ne vom sluji de efectul surprizei, pentru că Didufri e probabil sigur de el, convins că nu mai are adversar în provinciile din sud.

Imediat ce ofiţerul plecă să-i execute poruncile, Khamernebti se grăbi să ajungă în odăile lui Persenti. O găsi în penumbra camerei sale, nemişcată, cu copilul în braţe, plângând.

— Persenti, îi zise ea cu o voce autoritară, nu mai plânge. Nimic nu e pierdut. Fratele meu a fost prins, dar mama dispune de războinici încercaţi şi recrutăm şi noi aici alte trupe. Voi merge eu însămi asupra Memfisului în fruntea lor. Şi nu uita că în palatul regelui mai este şi Minkaf, vizirul lui, care e în taină aliatul nostru. Nu va putea să-l lase pe rege să-i ucidă fratele, dacă Didufri s-ar gândi s-o facă.

— Nebti, răspunse Persenti, suspinând, îmi vorbeşti astfel ca să-mi dai curaj, dar ştiu foarte bine că Didufri va fi fără milă, dacă dragul Kafre nu va fi dat cumva morţii înainte de a ajunge la Memfis.

— Persenti, ce poate să i se întâmple fratelui meu e una, dar nu trebuie să uiţi că ai un fiu de protejat şi de

crescut, că îi eşti datoare.

— De ce-mi spui asta, ca şi cum n-aş şti?

— Pentru că am început să te cunosc foarte bine, Persenti, de atâţia ani de când trăim împreună, ca două surori. Ştiu foarte bine că-l iubeşti nebuneşte pe Kafre. De aceea mi-e teamă să nu fii doborâtă de durere.

— Temerile tale sunt îndreptăţite, recunoscu ea… Da, chiar dacă i-am rezistat cu atâta încăpăţânare, îl iubesc pe Kafre, şi-ţi cer să mă ierţi dacă, fără ca eu să vreau, a şters din inima mea imaginea lui Hori. Ştiu că nu i-aş putea supravieţui, în ciuda iubirii faţă de copilul meu. Dar mai ştiu că micul meu Nekaure nu va rămâne singur, pentru că eşti deja pentru el o a doua mamă, şi sunt convinsă că regina Henutsen îl va răsfăţa ca pe propriul nepot.

— Persenti, deşi vorbele tale sunt adevărate, ăsta nu-i un motiv ca să-l abandonezi, pentru că eşti mama lui, cea care l-a crescut până acum. De aceea te implor, nu te lăsa pradă durerii până la comiterea unei fapte necugetate!

Khamernebti îi ceru lui Iu, mama frumoasei Persenti, să stea cu fiica ei, ca să nu rămână singură, pentru că văzuse cât de disperată era. În primele zile, tânăra femeie nu scoase o vorbă, închisă în ea, astfel încât Nikaankh, sora ei, se ocupase împreună cu mama lor de micul Nekaure. Apoi, într-o noapte, Persenti avu un vis în care îl văzu venind spre ea pe Kefren şi pe fratele lui, Djedefhor, aşa cum îi văzuse în acele zile fericite când îi credea fiii unui simplu grădinar şi când frecventa casa unde locuia Inkaf. Decorul, deşi neclar, îi părea a fi acea casă, dar ei spuneau: „Iată, locuim în Amenti, Frumosul

Occident. Avem aici un palat frumos şi grădini pline de parfumuri, copaci maiestuoşi la umbra cărora ne bucurăm de toate plăcerile. Vino la noi, vei fi fericită, noi la fel, pentru că-ţi simţim lipsa."

După ce se trezi, acest vis rămase întipărit în mintea ei, chiar dacă, de cele mai multe ori, uita ce visase. Trase concluzia că era un vis foarte important, că în timpul somnului primise vizita sufletelor celor doi fraţi, că trăiau în desfătări pe câmpiile Ialu şi că veniseră să o invite la ei. Visul acesta o obsedă tot restul zilei şi se fixă atât de temeinic în mintea ei, încât, la lăsarea serii, avea convingerea că o chemaseră alături de ei. Noaptea următoare, avu acelaşi vis: de data aceasta, cei doi fraţi nu se aflau cu ea în vechea casă, ci într-o mare grădină umbroasă, unde dansă pentru ei, ca altădată, fără să ştie dacă face asta din proprie iniţiativă sau la cererea lor. Dar lucrul acesta îi făcea o mare plăcere şi, în cele din urmă, Kefren o luă în braţe cu intenţia de a se uni cu ea. Se trezi lac de transpiraţie, gâfâind. Rămase nemişcată în pat, în întuneric, încercând să revină în vis, ca să-i trăiască sfârşitul. Când se făcu ziuă, hotărârea ei era luată: cei doi fraţi se aflau cu adevărat pe câmpiile Ialu, părăsiseră lumea celor vii şi îi cereau să vină la ei în Frumosul Occident.

Deoarece dăduse o dată greş în tentativa de a-şi lua viaţa în apele fluviului, luă hotărârea să folosească un mijloc mai sigur. Se duse în camera lui Kefren, unde ştia că el îşi lăsase o parte din arme, cele folosite la vânătoare. Găsi acolo un cuţit lung cu lamă de bronz, pe care îl luă în încăperea ei. Se aşeză în genunchi pe o

rogojină de trestie, îşi scoase rochia şi, după ce examină îndelung lama netedă, pe care o mângâie cu vârful degetelor, apucă mânerul cu amândouă mâinile şi, întorcând lama spre ea, îşi aşeză pe piept vârful ascuţit. Apăsă încet, până când vârful îi crestă uşor pielea. Durerea nu-i păru insuportabilă. Acum ar fi fost de ajuns să apese mai tare, cu amândouă mâinile, dintr-o dată. Lama s-ar fi împlântat adânc. Va avea curajul s-o facă? Desigur, îi era frică de durerea din acel moment… dar, după aceea, nu va ajunge alături de cei pe care îi iubea, nu va putea să se unească pe vecie cu Kefren? Trase aer în piept şi depărtă lama ca să-şi ia elan şi să lovească cu forţa ambelor mâini.

Atunci răsună vocea prinţesei Khamernebti, în depărtare, probabil la intrarea odăilor ei. Îi pronunţa numele, o căuta. Tânăra femeie ezita. Dacă nu o făcea imediat, se temea că intervenţia prinţesei îi va spulbera hotărârea. Dar îşi mai zise că ar fi fost un act nedemn şi plin de cruzime să se omoare aproape sub ochii unei femei care era pentru ea mai mult decât o prietenă, care o primise ca pe o soră şi avea faţă de ea o afecţiune atât de mare, încât nu-i purtase pică atunci când descoperise dragostea ei pentru fratele şi soţul său. Aruncă arma sub pat, ca să o ascundă privirilor ei, apoi se grăbi să-şi îmbrace rochia.

— Persenti! Ah, în sfârşit! De ce n-ai răspuns?

Khamernebti intră în cameră, cu faţa veselă.

— Mă simt tare rău! Răspunse Persenti oftând. Nu mai vreau decât să plâng şi să mor, mărturisi ea.

— Atunci ar trebui să încetezi cu tânguirile şi bucuria

să reapară pe faţa ta. A sosit un porumbel cu un mesaj de la mama mea, regina. Ştii ce ne anunţă?

— Spune mai repede, pentru că se pare că e o veste bună!

— Foarte bună! Didufri a murit. A fost asasinat de servitorul lui credincios, Upeti, iar acesta a fost omorât cu arcul de Khentetenka. Se pare că ea a organizat această răzmeriţă de palat. Apoi a adunat curtenii şi gărzile, proclamându-l pe Kefren suveran legitim al celor Două Regate. Minkaf, anunţat imediat, a dat poruncă celor care asediau palatul din Memfis să se întoarcă în garnizoana lor.

— E oare cu putinţă?

— Îţi poţi închipui ca mama să-mi fi trimis un mesaj neadevărat? Şi te pot asigura că l-a scris chiar cu mâna ei.

— Ai veşti despre Kefren?

— Încă nu, dar, urmând recomandările mamei mele, fratele meu Minkaf a trimis mesageri în toate provinciile, ca să anunţe moartea regelui şi desemnarea lui Kafre ca urmaş la tronul lui Horus. O flotilă a pornit spre sud, în întâmpinarea trupelor victorioase. Ambarcaţiunile sunt comandate de Ayinel însuşi, care duce soldaţilor ordinul de a se ralia lui Kefren şi de a-l recunoaşte suveran al Egiptului. Trebuie să ne pregătim degrabă, căci propun ca mâine să plecăm spre Memfis. Voi lăsa guvernarea provinciei acelui ofiţer căruia i-am încredinţat comanda restului trupelor noastre.

Tânăra femeie era foarte veselă, se agita, vorbea precipitat, în timp ce Persenti se întreba dacă nu cumva visul o înşelase. Pentru că nu avea nicio siguranţă că

iubitul ei Kefren mai era încă în viaţă, iar bucuria pe care o simţea în urma veştilor aduse de Khamernebti era ameninţată de sosirea unei ştiri nefaste. Prinţul ar fi putut foarte bine să fi fost asasinat de cei care îl capturaseră. Nu se putu abţine să nu împărtăşească aceste temeri şi prinţesei, care se opri din vorbit şi se uită la ea uimită.

— Refuzi să te bucuri din toată inima! Exclamă ea în cele din urmă. Chiar trebuie mereu să-ţi strici plăcerea cu temeri închipuite? Crezi că nişte simpli soldaţi ar fi cutezat să ia viaţa unui prinţ cum e fratele meu, fiul lui Keops? N-ai de ce te teme în privinţa asta şi pot să te asigur că fratele meu trăieşte. Poate chiar în acest moment s-a şi aşezat pe tronul lui Horus.

Khamernebti nu bănuia cât de aproape de adevăr fuseseră vorbele sale. Deoarece soldaţii care îl aduceau captiv întâlniseră ambarcaţiunile comandate de Ayinel, care se înclinase în faţa lui Kefren, anunţându-i moartea lui Didufri şi declarându-l suveran al celor Două Regate. În loc să fie dus la Memfis ca prizonier învins, îşi făcuse o intrare triumfală, înconjurat de un popor cuprins de bucurie. Pentru că, anunţată de sosirea lui apropiată, Henutsen dăduse de veste în tot oraşul apariţia prinţului moştenitor menit să-şi aşeze pe cap dubla coroană. Întâmpinat de mama sa, de Meritites, de Neferkau şi de soţul ei, în fruntea unui cortegiu format din gărzi şi preoţi de la Heliopolis, Kefren fusese condus la palatul lui Keops, unde îl aşteptau Minkaf, Meresankh, Hetep-heres şi, mai ales, Khentetenka, Henutsen cerând ca prinţesa să fie onorată în mod deosebit. Minkaf, postat la intrare ca

să aducă omagiu fratelui său mai mare, îl invitase apoi să între în palatul tatălui lor. Prinţul intrase în marea sală a tronului şi se îndreptase spre estrada de la capătul ei, unde era aşezat jilţul acoperit cu foiţe de aur. Pe podium stăteau prinţesele, surorile şi soţiile lui Didufri. Când ajunse la trepte, Khentetenka coborî la el, ridicându-şi mâinile, înclinându-se, şi îi spuse:

— Frate preaiubit, iată pentru tine tronul tatălui nostru Keops, acest tron care îţi revenea de drept şi pe care sora şi servitoarea ta a ştiut să ţi-l ofere.

Atunci, sub privirile surprinse ale întregii curţi, Kefren se aşeză în genunchi în faţa tinerei regine, o prinse de mâini, le duse la fruntea lui şi răspunse:

— Khentetenka, sora mea, vreau să aduc un omagiu curajului tău şi măreţiei celei care a doborât un frate pervertit, nedemn de tronul părinţilor noştri, celei graţie căreia intru în acest palat ca rege, nu captiv.

În timp ce o ajuta să se ridice, Khentetenka îi răspunse:

— Frate şi suveran al meu, n-am făcut decât un act de dreptate şi ţi-am înapoiat un tron care e al tău, pentru că toţi cei de-aici te considerăm singurul în stare să onorezi acest tron aşa cum au făcut strămoşii noştri.

GENEALOGIA DINASTIEI A IV-a

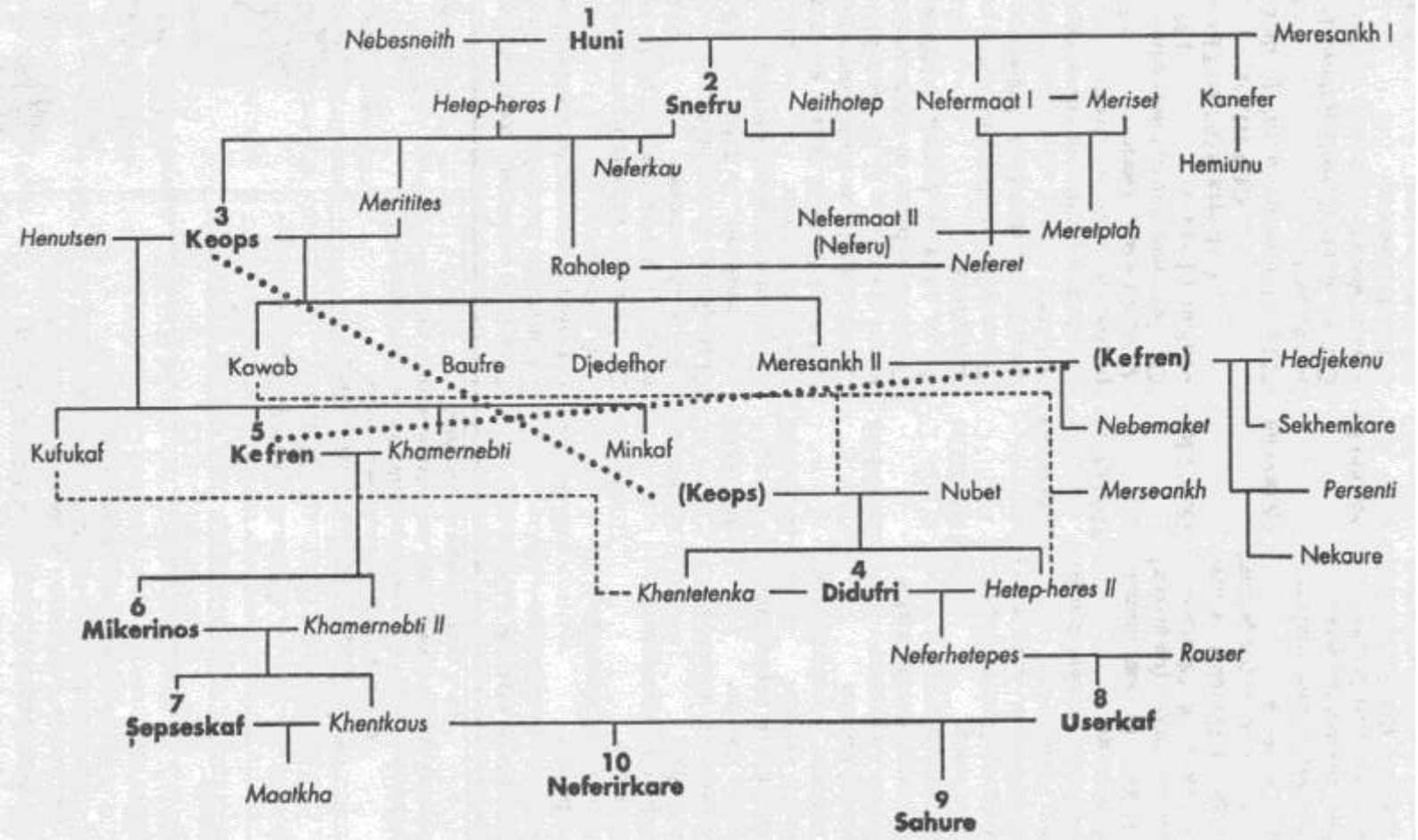

colecția romanul istoric

GUY RACHET

La moartea marelui Keops, pe tron urcă Didufri, ultimul său fiu. Un rege măcinat de ambiție, gata de orice ca să-și păstreze puterea. Dar cei mai mari dușmani ai săi sunt frații lui vitregi. Nu-i amenința Kefren legitimitatea? Nu furase Djedefhor inima fetei pe care și-o dorea el, frumoasa dansatoare Persenti? Djedefhor va scăpa în ultima clipă de asasinat. Fugind pe coastele asiatice, capturat și făcut sclav, el va continua să caute înțelepciunea, de la Gomora la Ur. Iar Persenti își va găsi refugiul la Elefantina guvernată de Kefren. Dar ce joc fac mamele acestor prinți, fostele soții ale lui Keops? Se urzesc intrigi primejdioase, dar cea mai mare amenințare pentru tiran se află, poate, în propriul palat...

KEFREN și DIDUFRI

Piramida neterminată

ISBN 973-723-037-X

9789737230379

www.lucman.ro

comenzi@lucman.ro